

ΙΔΕΟ-ΘΕΑΤΡΟΝ

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ - ΑΓΩΓΗ ΨΥΧΗΣ

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΗΛΙΑΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σ. ΝΑΓΟΥ

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

ΑΡΔΗΤΤΟΣ, ΙΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, 22-2 1897 - ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΕΠΛΟΝ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΤΗΣ ΞΟΦΙΑΣ
"Ω ΘΕΕ ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΗΣ ΚΑΤΑΣΤΗΘΩΝ ΕΙΣ ΕΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΙΝ ΕΩΥ ΓΝΩΣΤΗΝ ΔΙ' ΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΜΕΣΟΥ ΒΟΥΛΕΞΑΙ"

"Όταν ο άνθρωπος είναι ενάρετος βοηθείται και γίνεται συνεργάτης των ανωτέρων
αυτού συνειδήσεων, οι οποίες συνέστησαν την Πνευματικήν Ίεραρχίαν, εις την κορυφήν
της οποίας εürίσκεται Ὑπέρθεος Ἀρχών, χειριστής των Φυσικῶν καὶ Πνευματικῶν
Νόμων διευθετῶν καὶ ἐποπτεύων τὴν τάξιν τοῦ Παντός, ὁ Κάτοικος τοῦ Σύμπαντος!

Θεατρική παρουσίαση τοῦ πλέον μυσταγωγικοῦ πυθαγορείου κειμένου
γιά τὴν δημιουργία τοῦ ἀθανάτου πνευματικοῦ ὀργανισμοῦ!

Κάθε Σάββατο 6:30 μ.μ. - Στουρνάρη 57 τηλ.: 52.37.543 - Εἴσοδος 8

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΓΗΣΠΑΙΣΕΙΜΙΚΑΙΟΥΡΑΝΟΥΔΕΤΕΡΟΕΝΤΟΣΔΙΥΑΔ'ΕΜΙΔΥΘΕΚΑΙΑΠΟΛΛΥΜΑΙ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ • ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, 10432 ΑΘΗΝΑΙ • ΦΟΙΜΟΠΑΡΙΝΗ ΓΕΝΜΕΡΙΑ • ΕΣΤΕΜΒΡΙΟΣ 2002 (ΤΕΥΧΟΣ 19) 5 ΕΥΡΩ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ

ΤΟ ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥ ΕΞΚΡΑΤΟΥΣ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΔΙΘΕΡΙΚΟ ΝΑΟ

ΑΓΝΩΣΤΟ ΟΡΦΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗ Η ΑΦΗ ΤΗΣ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΦΛΟΓΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΘΟΡΗΣΚΕΙΑ

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σ. ΝΑΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τριμηνιαία έκδοσις

Έτος Ε' Άρ. Τεύχους 19 - Σεπτέμβριος 2002

Στουρνάρη 57, 104.32 Αθήναι

Έπικτήτου 1, 116.35 Παγκράτι Αθήναι

Τηλ.: 010.52.37.543, 010.75.12.156

Τηλεομοιότυπον.: 010.52.26.694

ISSN 1108-832X

Ίδιοκτήτης - Έκδοτης - Διευθυντής

Άντώνιος Αναστασάκης - Ραδάμανθης
Στοιχειοθεσία - Καλλιτεχνική επεξεργασία:

Μουστάκη Δήμητρα

Διορθώσεις: Θεοδώρα Γαβρά

Έκτύπωση: Γ. Χ. Ζαχαροπούλου-Δ. Σιταράς,
Λευκάδος 9 - Μοσχάτο

Τά κείμενα, όπως και η γλώσσα
κάθε δημοσιεύματος απηχούν τις απόψεις
του εκάστοτε γράφοντος.

ΕΑΝ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ

ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

αποστέilate για έτήσια συνδρομή
ταχυδρομική έπιταγή (20 ΕΥΡΩ)
στό όνομα:

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57
104.32 ΑΘΗΝΑΙ

ή καταθέσατε 20 ΕΥΡΩ

στήν Alpha Bank (Πίστewος)

Άρ. Λογαριασμού:

104.002.786.016.548

στό όνομα ANT. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ή τηλεφωνήσατε στό 010.52.37.543

Συνδρομές εξωτερικού: 40 ΕΥΡΩ

Δωρίσατε

μία συνδρομή στους φίλους σας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ
ΟΠΟΙΑ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΛΟΓΟ
Pul Drezet ΞΕΛ. 4

ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗ Η ΔΦΗ
ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΦΛΟΓΑΣ
ΤΡΥΦΩΝ ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΞΕΛ. 5

ΠΕΡΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΞΠΥΡΙΔΩΝ ΝΑΓΟΣ ΞΕΛ. 8

Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΓΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΥΣΙΟΣ - ΠΕΛΑΓΕΟΣ ΞΕΛ. 9

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΛΕΤΕΑΣ ΞΕΛ. 11

ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ
Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ ΞΕΛ. 23

ΕΛΕΥΘΕΡΟΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΥΣΙΟΣ - ΠΕΛΑΓΕΟΣ ΞΕΛ. 29

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΞΕΛ. 32

ΤΕΙΡΕΙΑΣ
ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΞΕΛ. 48

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗ ΞΕΛ. 54

ΥΜΝΟΣ ΘΕΑΤΟΥ ΙΔΕΩΝ
ΕΤΟΝ ΔΙΘΕΡΙΚΟ ΝΑΟ
ΙΩΑΝ. ΜΠΟΥΣΙΟΣ - ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ ΞΕΛ. 55

ΑΓΝΩΣΤΟ ΟΡΦΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΜΑΛΑΛΑΣ ΞΕΛ. 56

ΤΟ ΚΥΚΛΕΙΟΝ ΔΕΣΜΑ
ΙΩΑΝ. ΓΑΒΡΑΣ - ΦΑΕΩΝ ΞΕΛ. 57

Παρακαλείσθε
όσοι δέν έχετε ανανεώσει
τήν συνδρομή σας
όπως αποστείλετε
ταχ. έπιταγή 20 Ευρώ
στήν διεύθυνση του Ίδεο-
θεάτρου μέ τήν ένδειξη
"άνανέωση συνδρομής"

Έπισκευθείτε τήν ιστοσελίδα
του Ίδεοθεάτρου στό Διαδίκτυο
<http://www.ideotheatron.gr>
e-mail:
radamanthys@ideotheatron.gr

Φίλει τόν άνθρωπον, όχι από δεοντολογία ή κατ' έπιταγή. Φίλει τόν άνθρωπον άδιαφορώντας εάν αυτός σέ αγαπά, σέ μισή ή σέ περιφρονή. Στο πρόσωπο κάθε ανθρώπου νά βλέπης επαναλαμβανομένη τήν ίδια σου ύπόσταση. Σεβάσου πάντα οίον-δήποτε άνθρωπο αγαθό ή κακό, πεπαιδευμένο ή άξεστο, γιατί είναι μία άξία της Φύσε-ως, πού εργάστηκε επί αιώνες πολλούς για τήν ανθρώπινη όντότητα. Ο κάθε άνθρωπος έχει λανθάνοντες τούς Νόμους της Άρετης και της Σοφίας. Βοήθησέ τον εσύ μέ τήν αγάπη σου και τό ενδιαφέρον σου νά τούς εκδηλώση. Χτύπα και καυτηρίαζε πάντοτε τήν κακία και τήν άγνωση. Αλλά σεβάσου τόν άνθρωπο, κάθε άνθρωπο, γιατί και τοϋτος μία μέρα προορίζεται νά γίνη θεία ύπαρξη. Δείχνε πάντα άνεξαντλητη επείκεια και άνοχή. Μήν οικτείρης ποτέ τόν σφάλλοντα. Μήν περιφρονήσης ποτέ τόν άμαρτή-σαντα, γιατί και σύ έσφαλές και άμαρτίες πολλές φορές στον βίο σου. Οί άλλοι όμως σέ άνέχθηκαν. Εάν υπήρξες άυστηρός πολύ, κάποτε θά τό μετανοήσης. Εάν έκρινες μέ επείκεια, δέν θά μεταμεληθής ποτέ. Νά βρίσκης πάντα τήν δύναμη νά συγκωρής εκείνον πού σέ άδίκησε. Αγάπα κάθε πνοή, κάθε συνείδηση ύπανθρώπινη, ανθρώπινη και υπερανθρώπινη, για νά αισθανθής και σύ τις περιπτώσεις και τήν θερμή της Παγκόσμιας Άγάπης. Για νά γίνης έλεύθερος, νά αναγνωρίσης και στον άλλον τό δικαίωμα νά γίνη και αυτός έλεύθερος. Βοήθησε πάντοτε νά απολαύσουν και οί άλλοι τήν οικονομική, τήν κοινωνική, τήν πνευματική έλευθερία και νά μπουή στήν τροχιά του φυσικού νόμου, στον κύκλο της Παγκόσμιας Άρμονίας. Νά είσαι δίκαιος! Αναγνώριζε και σεβάσου τά δικαιώματα πού έχει κάθε ύπαρξη, ή όποία είδε τό φώς του Ήλιου, για νά απολαμβάνη τήν ζωή, νά προοδεύη και νά εξελίσσεται πνευματικά. Η λέξη δικαιοσύνη είναι συνώ-νυμος μέ τήν λέξη αναγνώριση. Ο άνθρωπος δέν είναι σέ θέση νά δώση τίποτε στον όμοίό του. Η Φύση είναι εκείνη πού δίνει στον άνθρωπο τόν οργανισμό και τις ίκανό-τητες τις αισθησιακές και τις πνευματικές, μέ τις όποιες δικαιούται νά πέρνη από τούς κόλπους της ό,τι του άναγκασί για τήν ύπαρξή του, για τήν πρόοδό του και τήν ευδαιμονία του. Η Φύση διαθέτει άφειδώς όλους τούς παράγοντες της ζωής για όλους. Ο άνθρωπος όμως στηριζόμενος στήν δύναμη του ισχυρότερου άφαιρεί τά μέσα αυτά και στερεί τόν όμοίό του από όλα εκείνα πού θά του εξησφάλιζαν άνετο βίο, εύκολη παιδεία και χωρίς έμπόδια πρόοδο. Όλοι έχουμε σαν τέκνα της ίδιας μάνας τά ίδια δικαιώματα και τις ίδιες ύποχρεώσεις άπέναντι του συνόλου. Αναγνώριζε σέ κάθε άνθρωπο, ό,τι ανήκει σ' αυτόν από τήν μητέρα Φύση. Κάθε ύπαρξη δικαιούται νά έχη στήν διάθεσή της όλα τά μέσα της προόδου, της παιδείας για νά μάθη και αυτή τήν Αλήθεια και νά αποκτήση τήν Έλευθερία τήν κοινωνική και τήν πνευματική. Κάμε ό,τι μπορείς για νά ανανήψη ο άδελφός σου άνθρωπος. Δώσε χείρα βοθείας νά βγή από τόν βούρκο της κατωτερότητας. Μήν προκαλεις, μήν ύποτιμάς κανέναν, πάντα νά είσαι άνεκτικός. Χτύπα τις ανθρώπινες αδυναμίες. Στιγματίζε τό πάθος. Καυτηρίαζε τήν άμαρτία. Αλλά ποτέ μή θίγης τήν αξιοπρέπεια του άμαρτήσαντος. Μήν πληγώνης, μή φρονεύς ποτέ τόν άδελφό σου άνθρωπο. Έστω και αν είναι άμαρτωλός. Δέν ξέρεις και σύ και εγώ πόσες φορές στήν πορεία της ψυχής μας κατά τις άλλεπάλληλες ένσαρκώσεις μας δέν υπήρξαμε έγκληματίες, κακοϋργοι, άμαρτωλοί. Όμως ή στο-ργή των Δυνάμεων της Φύσεως, τό Φώς του Ήλιου και οί φροντίδες των άνωτέρων συνειδήσεων μās βοήθησαν μέ τις δοκιμασίες και τόν πόνο νά μάθουμε και νά άκο-λουθοϋμε τό καλό και τό πρόπον. Σέ κανένα, έστω και αν στό ζητήσει, δέν πρέπει νά ύποδεικνύεις τήν πλάνη του, νά μήν του λές τό έλάττωμά του, τό σφάλμα του. Έτσι φανερώνεται ή ευγένεια και ή πραγματική λεπτότης μιās άνωτέρας ύπαρξεως. Διότι εάν σου πω τά σφάλματά σου, θά φανώ άνώτερός σου και σύ θα αισθανθής, ένα αίσθημα κατωτερότητας άπέναντί μου, πράγμα πού δέν τό θέλω. Θέλω νά είμαι ίσος προς ίσον. Η άξία έγκειται εις τοϋτο: μόνος του ο άνθρωπος πρέπει νά αναγνωρίση τό σφάλμα του και νά τό επανορθώση, διά του αυτοελέγχου και του θεληματικού του. Βέβαια, σέ βοηθώ, σέ οδηγώ μέ προσοχή μέ διαφόρους τρόπους, χωρίς όμως ποτέ νά σέ κατεβάσω από τήν βαθμίδα της άδελφικής ίσοτιμίας.

Σ. Νάγος

Τό υπέροχο αυτό κείμενο του νεοπυθαγορείου Διδασκάλου μας τό αφιερώνουμι στον Κ. Ιωάννη Χαραλαμπίδου θυμίζοντάς του τήν φράση του Πυθαγόρου: "έχθρός μου είναι ο πλανημένος φίλος μου". Σέ ό,τι άφορά τήν συκοφαντική δυσ-σφήμιση του, οί Έλληνοπρεπείς κατέχουν για τό πολύμοχθο έργο μας ένδεκα χρόνια τώρα και δέν έχουν ανάγκη των φωνασκιών και της χωριστικότητας πού προτείνει τό κατά τ' άλλα αξιόλογο περιοδικό του, μία και δημοσιεύει κείμενα του Σ. Νάγου σαν τόν Ήλιακό Χαιρετισμό. Τά υπόλοιπα θά τά κρίνη τό δικαστήριο.

Η 11η Σεπτεμβρίου 2001 ήταν αναμφίβολα μία ημερομηνία όροσημο. Ο κόσμος συγκλονίστηκε. Στιγμιαία όμως. Όταν πέρασε το πρώτο σοκ, ίσως παρακινούμενοι και από το αίσθημα της αυτοσυντήρησης, οι άνθρωποι επανήλθαν στις καθημερινές τους ασχολίες, με περισσή διάθεση για ζωή. Υπάρχουν όμως και εκείνοι, για τους οποίους οι έννοιες της Έλευθερίας, της Δικαιοσύνης, της Άλληλεγγύης και της Υπευθυνότητας έχουν ουσιαστική σημασία. Δεν περίμεναν δηλαδή την 11η Σεπτεμβρίου για να τις ανακαλύψουν. Γι' αυτούς οι αξίες αυτές ήταν και είναι πάντα επίκαιρες. Άν' ότι ξέρομε βέβαια ούτε τα ΜΜΕ, αλλά ούτε και οι πολιτικοί τις έλαβαν ποτέ υπ' όψιν τους. Παρ' όλο που τα ανησυχητικά μηνύματα έρχονταν από παντού και εξακολουθούν πάντα να έρχονται.

Και αφού πέρασε η στιγμή της πρώτης συγκίνησης, οι πολιτικοί, ανεξάρτητα ιδεολογίας και χώρας, προσπαθούν με κάθε τρόπο και μέσο να αποτρέψουν την προβολή των πραγματικών προβλημάτων της εποχής μας. Των προβλημάτων, με τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα η ζωή μας και το μέλλον μας.

Πρέπει λοιπόν να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Για να δούμε ποιο είναι το αληθινό συμφέρον των λαών, το οποίο δεν ταυτίζεται βέβαια ούτε με τις φιλοδοξίες των πολιτικών, ούτε με τη δημαγωγία, ούτε με τα οικονομικά συμφέροντα, ούτε με την τυφλή ύποταξη, σκόπιμη ή όχι σε μία θρησκεία, ή σε ένα παγκόσμιο πολιτισμικό πρότυπο.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Για να οργανωθεί ο κόσμος διαφορετικά. Για να μειωθεί πραγματικά το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών. Για να αναπτυχθούν οι χώρες του Τρίτου Κόσμου χωρίς αυτό να εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από την παρέμβαση της Παγκόσμιας Τράπεζας ή του ΔΜΤ. Όλα αυτά απαιτούν αγώνα ενάντια στη διαφθορά, το μαύρο χρήμα, προερχόμενο από τα ναρκωτικά ή την παραιοκοινωνία, στους παράδεισους κάθε είδους: φορολογικούς, δικαστικούς, κοινωνικούς και άλλους, και στην ακρότητα, απ' όπου κι αν αυτή προέρχεται.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Για να αναθεωρήσουμε τον τρόπο με τον οποίο ζούμε, με τον οποίο διαχειριζόμαστε τις εθνικές μας υποθέσεις. Για να αποφασίσουμε ποιές είναι οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν. Τα κέντρα των αποφάσεων είτε χειρίζονται οικονομικά είτε κοινωνικά θέματα, δεν πρέπει να διαπνέονται αποκλειστικά και μόνο από τα οποία «κριτήρια σύγκλισης» ή τις οποίες «διαδικασίες αξιοποίησης». Η ανάγκη για θεσμικές αλλαγές πρέπει να περνά από δημοκρατικές διαδικασίες. Η παρουσία και η δύναμη του Κράτους στον τομέα των ατομικών ελευθεριών, της δημόσιας ασφάλειας, της εκπαίδευσης, της καταστολής σε περίπτωση παραβάσεων των δημοκρατικών κανόνων και αξιών, πρέπει να γίνεται αισθητή από όλους τους πολίτες. Η αποκέντρωση πρέπει να ενισχυθεί με την ταυτόχρονη διατήρηση της ισότητας των ευκαιριών. Άλλως, θα φθάσουμε στον κατακερματισμό, ο οποίος οδηγεί στη διάλυση.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Να μην αποκρύψουμε ούτε να συγκαλύψουμε τα προβλήματα που θα προέλθουν από τη διεύρυνση της Ε.Ε.:

- Τα νέα μέλη θα απαιτήσουν, και δικαίως, οικονομική βοήθεια, το ύψος της οποίας θα είναι αντιστρόφως ανάλογο με το επίπεδο ανάπτυξής τους.

Αυτό θα μπορεί να υλοποιηθεί αν τα σημερινά Κ-Μ αυξήσουν την συνεισφορά τους στον Κοινωνικό προϋ-

πολογισμό. Διαφορετικά θα πρέπει να μειωθούν οι Κοινοτικές επιχορηγήσεις, ιδίως αυτές που απευθύνονται στους αγρότες.

- Οι παγκόσμιες προκλήσεις απαιτούν μία κοινή Ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική με συγκεκριμένα μέτρα: στρατό, αστυνομία, έλεγχο στον τομέα της δικαιοσύνης, της δημοσιονομικής πολιτικής, της μετανάστευσης. Πού θα είναι το κέντρο των αποφάσεων; Ποιος θα αποφασίζει; Με ποιο τρόπο;

- Τα μελλοντικά μέλη της Ε.Ε. έχουν μία διαφορετική ιστορική και πολιτισμική παράδοση: διαφορετική γλώσσα, παραδόσεις, θρησκεία, πολιτισμό. Είναι απαραίτητο να διαβλέψουμε τις αλλαγές που θα επέλθουν για να προλάβουμε την δημιουργία δυσάρεστων καταστάσεων με απρόβλεπτες συνέπειες.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Τα προγράμματα στον τομέα της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης πρέπει να μπουν σε νέες βάσεις. Να συμπεριλάβουν έννοιες όπως αυτές της δημοκρατίας, της ηθικής, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του πολίτη. Διότι η αναγνώριση του δικαιώματος των ίσων ευκαιριών δεν σημαίνει αυτόματα και την κατοχύρωσή τους.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Να επιδιώξουμε την αναθεώρηση των σχέσεων που έχουν διαμορφωθεί σήμερα μεταξύ των ατόμων που ανήκουν σε διαφορετικές γενιές. Να λείψη η άνιση μεταχείριση των παιδιών. Να σταματήσει η κακοποίηση τους στις χώρες της Δύσης, ή εκμετάλλευσή τους σε διάφορες άλλες χώρες και ο βιασμός τους, της οποίας μορφής. Ο σεβασμός των δικαιωμάτων των παιδιών αποτελεί βασικό στοιχείο πολιτισμού.

Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Να αναθεωρήσουμε την προσέγγισή μας στον άφορο στην έννοια της ανάπτυξης. Η διαχείριση του πλούτου, των υδάτων της ατμοσφαιράς και των πρώτων υλών είναι θέματα που αφορούν όλον τον πλανήτη. Το κάθε κράτος έχει καθήκον να κάνει προτάσεις, να παίρνει πρωτοβουλίες και να λαμβάνει μέτρα, όχι μόνο προληπτικά αλλά και κατασταλτικά. Να τιμωρήσει εκείνους που ρυπαίνουν, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις, είτε για ιδιώτες, είτε για αυτό το ίδιο το κράτος.

Ναι! Πρέπει να ξαναδοούμε τα πράγματα από την αρχή. Να αναθεωρήσουμε τις απόψεις μας στον άφορο στις ελευθερίες του ατόμου. Η προστασία του πολίτη δεν θα πρέπει να ταυτίζεται με την έννοια της συνεχιζόμενης παρακολούθησής με κάμερες και μικρόφωνα ή ακόμη με την συγκέντρωση όλων των αρχείων με τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών.

Τέλος πέρα από την αναγκαία εξυγίανση του πολιτικού βίου, οφείλουμε να ανακαλύψουμε ξανά την Έλπιδα. Σήμερα ο κόσμος έχει εναποθέσει όλες του τις ελπίδες στην επιστήμη. Η πρόοδος στον τομέα της επιστήμης μοιάζει να αποτελεί την μόνη λύση για τα προβλήματα της ανθρωπότητας. Όμως η επιστήμη δεν είναι ταυτόσημη με την πρόοδο. Οά πρέπει λοιπόν να είμαστε σε εγρήγορση. Γιατί αν η πρόοδος ξεπεράσει τα όρια που θεωρούνται από την ηθική αποδεκτά, τότε αποτελεί ένα πολύ σοβαρό κίνδυνο για την ανθρωπότητα. Ναι! λοιπόν στην Έλπιδα. Άλλά στην Έλπιδα που βασίζεται σε αξίες διαχρονικές. Σε αξίες που έχουμε ξεχάσει ότι υπάρχουν αν και είναι πάντα επίκαιρες. Σε αξίες που μάς δείχνουν το δρόμο της αρμονίας με τους φυσικούς νόμους και θά διασφαλίσουν ένα καλύτερο μέλλον για μάς και για τις γενιές που θά έλθουν.

«Νά καταργηθῇ ἡ ἀφή τῆς Ὀλυμπιακῆς Φλόγας»

(Γ. Μεταλλινός)

Ο ιερέας κ. Γ. Μεταλλινός και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο, γνωστός από τις συχνές εμφάνισεις του στην τηλεόραση, σε μία διάλεξή του στην Κατερίνη Πιερίας την 1-4-2002 με θέμα «Το πρόβλημα των νεοειδωλολατρών στην χώρα μας σήμερα» ανέφερε, μεταξύ άλλων τα παρακάτω :

«...κορυφαία εκδήλωση αυτής της τάξεως άρχαιο-πληξίας είναι η έορτή της Ὀλυμπιακῆς Φλόγας, η οποία επεβλήθη τό 1936, ...ὅ,τι παγανιστικώτερο υπήρχε.παρεκάλεσα και υπέδειξα (προφανώς στις άρχες του κράτους, ἢ στήν ΔΟΕ, ἢ στό Ἀθήνα 2004) ὅτι ὅταν γίνουν οἱ τελετές αυτές της άφῆς της Ὀλυμπιακῆς Φλόγας, ἄς μή δίνουν αὐτόν τόν ειδωλολατρικό χαρακτήρα, ἀλλά ἄς ἐλληνοποιήσουμε τήν ἀφή, διότι ἐλληνισμός είναι ὅλη ἡ ἱστορική διαχρονία».

Ο κ. Μεταλλινός έννοει ασφαλώς να ἐκχριστιανίσουμε τήν ἀφή. Ἀλλά πῶς να χριστιανοποιηθῇ, αφού ούτε ἱστορικά ούτε δεοντολογικά ἐκεῖ ὁ χριστιανισμός σχέση με τούς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες; Στό ὄνομα του ἐπιχειρούμενου ἀφύσικου γάμου μεταξύ χριστιανισμοῦ και ἐλληνισμοῦ ὅλα γίνονται δυστυχῶς. Ἡ ἀφή κατά τόν κ. Μεταλλινό είναι εὖρημα τῶν σατανάδων και ἀνθελλήνων μασόνων της Δύσεως. Γι' αὐτό,

«... ὅταν οἱ τέκτονες ... μάς ἐτοιμάζουν αὐτά τὰ πράγματα να μπορούμε να τὰ ἀποφύεγουμε. Ἀλλά, ν' ἀνάψουμε τήν φλόγα, αφού πλέον καθιερώθηκε (τι να κάνουμε) ... εἶπα ὅμως ἀντὶ να ἔχουμε εὐχες σε ἀνυπαρκτές θεότητες, στόν Ἀπόλλωνα, πού ἦταν προβολή της φωτεινότητος της θεότητος... να ἀπαγγέλλεται ἕνα ποίημα τοῦ Πινδάρου. Τότε και θά κρατήσουμε τόν ἐλληνικό χαρακτήρα, ἀλλά και δεν θά μεταβληθοῦμε σε εἰδωλολάτρες, ὁπαδούς και ὑμνητές ἀνυπαρκτῶν θεοτήτων».

Δηλαδή, αν με βοηθῇ ἡ νομοσύνη μου, αν ὑμνεῖται ὁ Ἀπόλλων τότε κάνουμε τήν ἐλληνικότητά μας κατά Μεταλλινόν, ἐνῶ ὅταν προσκυνῶμε τόν Ἰουδαῖο προφήτη Ἡλία, τότε διατηροῦμε τήν ἐλληνικότητα. Θά είναι βέβαια χριστιανικά θεάρεστο να καταργηθῇ ἡ ἀφή, διότι

«... ἄς μήν ἀντιγράφουμε τήν εἰδωλολατρεία τῶν χιλιερικῶν Γερμανῶν. Τήν τελετή της άφῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων τήν ἐπέβαλαν οἱ εἰδωλολατρίζοντες και εἰδωλολάτρες ναζιστές»

Μία και ὅλα τὰ κακά της ἀνθρωπότητος προήλθαν ἀπό τούς ναζί, ἄς ἀπαλλαγοῦμε και ἀπό τήν ἀφή. Καλό, ὠφέλιμο και ἅγιο θά ἦταν γιά τό ἱερατεῖο να μήν ὑπάρχουν Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, διότι θυμίζουν στήν

οἰκουμένη τήν προχριστιανική Ἑλλάδα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἄχ αὐτοὶ οἱ ξένοι τί μάς κάνουν πού μάς τούς ξαναφέραν! Δέν μάς ἄφηναν στήν μακαριότητά μας ἀγκαλιά με τόν Ἡσαῖα και με τό ἱερό φῶς τοῦ σπηλαίου της ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ; Μάλιστα, κατά κ. Μεταλλινόν, ὀρθά και σοφά ἐπραξε ὁ Ρωμαῖος αὐτοκράτορας Θεοδόσιος ὅταν κατήργησε τούς Ὀλυμπιακοὺς, γιατί οἱ Ὀλυμπιακοὶ εἶχαν καταντήσει

«... γυμνικοὶ ἀγῶνες κυναιδισμοῦ..... ἡ σωτηρία τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ἦταν ἡ παύση τους, ἡ κατάργησή τους»

Ἄς εὐχαριστήσουμε λοιπόν τόν Θεοδόσιο γι' αὐτή τήν ἱερή του πράξη, ἀγαπητοὶ Ἕλληνες. Βέβαια ὁ μέγας αὐτός αὐτοκράτορας, ὁ στυλοβάτης της Ὀρθοδοξίας, βαρύνεται γιά τόν θάνατο 30.000 Ἑλλήνων πού ἀρνοῦντο να ἀφήσουν τὰ πάτρια και να γίνουν ἰουδαιοχριστιανοί, γιά τήν πυρκαγιά της βιβλιοθήκης της Ἀλεξάνδρειας ἀπό τόν φίλο του και συνεργάτη ἐπίσκοπο Θεόφιλο, γιά τήν καταστροφή μνημείων τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους και πλεῖστα ὅσα. Πῶς δέν ἔγινε και ἅγιος, αφού οὐκ ὀλίγοι δολοφόνοι, ὅπως ὁ Κωνσταντῖνος, ἀγιοποιήθηκαν. Ἀλλά τέλος πάντων ὅ,τι ἔγινε ἔγινε. Τώρα ὅμως αὐτοὶ οἱ εἰδωλολάτρες μασόνοι Εὐρωπαῖοι μάς τὰ χάλασαν. Αὐτοὶ οἱ φοβεροὶ σατανισμένοι (ἰσως παπικοὶ) βάλουν κατά της Ὀρθοδοξίας μας, πού μονοπωλεῖ τήν ἀλήθεια. Βέβαια,

«... ἡ κίνηση ἐπιστροφῆς στήν ἀρχαιότητα γιά να χτυπηθῇ ὁ χριστιανισμός, κρατήστε το αὐτό, προέρχεται ἀπό τήν Γαλλική Ἐπανάσταση, ἀπό τόν τεκτονισμό της Γαλλικῆς Ἐπανάστασεως, τήν μασονία της Γαλλικῆς Ἐπανάστασεως. Ἐμεῖς με τυφλά μάτια τὰ ἀποδεχομαστε ὅλα. Ἄς μὴν ὑμνολογοῦμε τούς ξένους...»

Ἄχ αὐτή ἡ Γαλλική Ἐπανάσταση, ἔφερε στό προσκήνιο τούς μαρκοὺς εἰδωλολάτρες και πάλι, αν και νομίζαμε ὅτι εἶχαμε ξεμπερδέψει με αὐτούς. Γιατί,

«...θεέ μου, αν ἔλθει μετὰ ἀπό 20 αἰῶνες ἡ ἀρχαία θρησκεία τῶν κλεφτῶν και μοιχῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου... ...ὦ Κύριε, μή στήσεις ἡμῖν τήν ἀμαρτίαν ταύτην και μάς ἔλθουν οἱ ἀρχαιομανῖτες-μανιακοί...»

Ἀπολαύσατε τὰ ἱερά, πατερικά λόγια τοῦ φωτισμένου διά τοῦ Ἀγίου Πνεύματος κ. Μεταλλινοῦ. Ο καθένας ἄς κρίνει, αν και οἱ Ρωμιοὶ ἔχουν ἀπολέσει ὡς ποίμνιο κάθε λογική κρίση. Ἀλλιῶς δέν θά ἀνέχοντο και με κατάνυξη μάλιστα, τήν ὕβριν κατά της Ἑλλάδος ἀπό ὅποιον Μεταλλινό.

Τρύφων Ὀλύμπιος

Η πνευματική έννοια των Θεών της Αρχαίας Ελλάδος δεν είναι δυνατόν να εύρεται εις το περιεχόμενον των πανηγύρεων, εις τας οποίας πρωτίστως ἐπιζητεῖται νά θεραπεύεται ἡ λαϊκή φαντασία καί νά δημιουργεῖται ἡ λαϊκή πίστις. Ἡ πνευματική έννοια τοῦ Διονύσου δέν δύναται εἰ μή νά εύρεται εἰς τήν ἀλληγορίαν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ καί εἰς τό ἔργον του ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Διά τῆς κατανοήσεως αὐτῶν φρονῶ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται νά καταστῇ γνώστης τῶν λειτουργιῶν τοῦ πνεύματος καί διά τῆς γνώσεώς του ταύτης εὐτυχῆς εἰς τόν ἐπίγειον αὐτοῦ βίον.

Ὁ Διόνυσος εἶναι τέκνον τοῦ Θεοῦ Διός καί τῆς Νύμφης Σεμέλης. Ἡ Σεμέλη ἦτο θυγάτηρ τοῦ κτίσαντος τὰς ἐπταπύλους Θήβας Κάδμου. Ὁ Κάδμος εἶναι τό σύμβολον τοῦ Ἡλιακοῦ φωτός τοῦ ἐρχομένου καί ἀπ' εὐθείας καί διά τῶν πλανητῶν πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου ὁργανισμοῦ. Ὁ ἀριθμός 7 τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν καθιστᾷ κατάδηλον τήν ἐξήγησιν ταύτην περί Κάδμου.

Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου ὁργανισμοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα συνεργασίας τῆς οὐσίας τῆς Γῆς καί τοῦ φωτός τοῦ Ἡλίου.

Ἡ Σεμέλη εἶναι τό ψυχικόν ἀνθρώπινον πλάσμα τό ὁποῖον ἔρχεται σέ ἐρωτικές σχέσεις πρὸς τόν Θεόν τοῦ Οὐρανοῦ Δία, πρὸς τό Θεῖον δηλαδή Οὐράνιον πρωταρχικόν Πῦρ, εἰς τήν ἰσχύν τοῦ ὁποίου ὀφείλονται πᾶσαι αἱ συγκροτήσεις καί μεταμορφώσεις τῶν κόσμων. Ἐκ τῆς πρὸς τόν Θεόν Δία ἐπαφῆς τῆς Σεμέλης, προκύπτει ἡ πρὸς αὐτήν μετάδοσις τοῦ Θείου Πυρός, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἀπαρχή τοῦ ἐξελικτικοῦ σταδίου τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τήν ἀλληγορικὴν ταύτην έννοιαν εύρίσκεται ὅτι ὁ Θεός Ζεὺς ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς μῆξιν μέ τήν Νύμφην Σεμέλην, τήν ἀνθρωπίνην ὑπόστασιν, εἶναι αὐτό τοῦτο τό Θεῖον Πῦρ, τό πληροῦν τὰς μεταξύ τῶν Οὐρανίων σωμάτων χώρας, εἰς τὰς ὁποίας δέν ὑπάρχει τιτανική, δηλαδή ὕλική οὐσία. Ἐκάστη ἀκτίς τοῦ Πυρός τούτου ἐρχομένη εἰς τήν Γῆν, ἔρχεται μεταμορφωμένη. Τό περιβάλλον τῆς Γῆς ἀναγκαίως τήν μεταμορφώνει. Ἡ Νύμφη Σεμέλη ὅμως δέν ἀρκεῖται νά ἔρχεται πρὸς αὐτήν ὁ Ζεὺς μεταμορφωμένος. Παροτρύνει καί ζητεῖ παρ' αὐτοῦ τήν ὑπόσχεσιν νά ἐμφανισθῇ οὗτος ένώπιόν της, ὡς ἐμφανίζεται πρὸς τήν σύζυγόν του Ἥρα. Ὁ Θεός Ζεὺς συνεπῆς πρὸς ὅ,τι ὑπεσχέθη ἐμφανίζεται πρό τῆς Σεμέλης μέ πλήρη τήν Οὐρανίαν περιβολήν του. Μή δυναμένη ὅμως αὕτη νά ἀνθέξῃ πρό τῆς ἀπείρου λάμψεως τοῦ Οὐρανίου Πυρός κατακαίεται ὑπό τούτου. Ἡ Σεμέλη ἔφερεν ἐν τῇ γαστρὶ της τό ἀποτέλεσμα τῶν ἐρώτων της πρὸς τόν Δία. Ἐπρεπε

τοῦτο νά σωθῇ. Ἡ ἐλθοῦσα πρὸς τόν ψυχικόν ἄνθρωπον ἀκτίς τοῦ Οὐρανίου Πυρός καί γονιμοποιηθεῖσα εἰς ἐν ἔμβρυον, δέν ἔπρεπε νά ἀπολεσθῇ, διότι ἡ ἀκτίς αὕτη θά ἀπετέλει ἐφεξῆς τήν βάσιν μιᾶς νέας δημιουργίας. Σπεύδει λοιπόν ὁ Ζεὺς, ἀποσπᾷ ἀπό τήν καιομένην Σεμέλην τό ἐν γαστρὶ αὐτῆς ἔμβρυον, διανοίγει τόν μηρόν αὐτοῦ καί τό τοποθετεῖ ἐκεῖ πρὸς περαιτέρω κυοφορίαν. Τό ἔμβρυον τοῦτο εἶναι πλέον φύσεως διττῆς. Φέρει τό σπέρμα τοῦ Οὐρανίου Θεοῦ ἀλλά καί κληρονομίαν τήν φύσιν τῆς μητρός του. Τό Θεῖον ἔμβρυον ἀποτελεῖ τήν κυοφορίαν του ἐντός τοῦ μηροῦ τοῦ Διός καί ἐκεῖθεν γεννᾶται ὁ Διόνυσος, ὅπως κατ' ἀνάλογον τρόπον συνετελέσθη ἡ γέννησις τῆς Θεᾶς τῆς σοφίας Ἀθηνᾶς.

Ἡ γέννησις τοῦ Διονύσου καί τῆς Ἀθηνᾶς ἀποτελοῦν ἐν τῇ διατυπωθείσῃ παραδόσει τὰ πλέον ἀξιοσπούδαστα μέρη αὐτῆς, διότι ταῦτα ἀποκαλύπτουν τὰ αἶτια τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως καί τούς νόμους τῆς ἀναπαραγωγῆς τῶν ἰδεῶν καί τῆς ἀπείρου αὐτῶν διαιωνίσεως.

Ἀποτελοῦν τήν ἐμφάνισιν τῶν πνευματικῶν νόμων οἱ ὁποῖοι καθιστοῦν τό ἀτομικόν πνεῦμα αἰώνιον.

Ἀλλ' ἐπιπλέον ἡ γέννησις τοῦ Διονύσου φέρει εἰς ἡμᾶς τήν έννοιαν τῶν μέσων διά τῶν ὁποίων θά δυνηθῇ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ νά ἔλθῃ εἰς ἀδιάσπαστον σύνδεσιν πρὸς τήν πρωτίστην οὐσίαν τήν ὁποίαν ἀλληγορεῖ ὁ Θεός Ζεὺς, ἐκ τῆς ὁποίας καί μόνης συνδέσεως θά ἐπιτύχῃ τήν μεταβολήν τῆς Γῆνης αὐτῆς φύσεως, θά ἀποβάλλῃ τὰ ἐλαττώματα τῆς φύσεως ταύτης, καί οὕτω θά ἐκδηλώσῃ τήν πλήρη αὐτῆς ἐλευθερίαν ἡ ὁποία θά τῆς ἐπιτρέψῃ τήν πτῆσιν πρὸς τὰς χώρας τοῦ φωτός, εἰς τὰς ὁποίας βασιλεύει ἡ πραγματικὴ χαρά, ἡ πραγματικὴ εὐδαιμονία καί ἡ πλήρης εὐθυμία.

Ὁ Διόνυσος γενόμενος ἔφηβος ἐξεδήλωσεν ὅλην τήν χαράν καί εὐθυμίαν, ἀλλά ἐπιπλέον καί κάποιαν ἀμεριμνησίαν, τήν ὁποίαν ἐκδηλοῦμεν πάντες ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι προκειμένου περί τῆς περαιτέρω ἡμῶν πνευματικῆς τύχης. Ἡ ἀμεριμνησία τοῦ Διονύσου προέρχεται ἐκ τῆς κληρονομικῆς φύσεως τῆς μητρός του. Εὐρισκόμενος ὅμως ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ δέχεται ξαφνικά τήν ἐπίθεσιν τῶν Τιτάνων οἱ ὁποῖοι καί τόν ἐθανάτωσαν. Διεμέλησαν τό σῶμα του, τό διεμοιράσθησαν μεταξύ των καί ἔλαβον ἕκαστος ἐν μέρος. Διά τοῦ τοιούτου διαμελισμοῦ οἱ Τιτᾶνες ἀφ' ἐνός θά ἡμποδίζον τήν ὑπό τοῦ Διονύσου μετάδοσιν ἰδεῶν καί μέσων ἱκανῶν νά ὠθήσουν τήν ἀνθρωπίνην ψυχὴν πρὸς τήν ἐλευθερίαν, ἀφ' ἐτέρου εἰς τήν ὑπόστασίν του ὑπῆρχε σπέρμα θείου Πυρός νά ἐμβολιάσουν τήν φύσιν αὐτῶν, ὅπως καταστῇ ἰσχυροτέρα εἰς μέλλοντας πνευματικούς ἀγῶνας.

Βλέπομεν καί ἐδῶ τήν εἰκόνα τῆς προσπάθειας τοῦ ἀνοήτου πνεύματος, τοῦ ζητοῦντος νά γίνῃ ἰσχυρόν δι' ἐκτρώπων μέσων.

Τόν φόνον τοῦ Διονύσου ἀντιλαμβάνεται ἡ Θεὰ τῆς Σοφίας Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία σπεύδει καί σώζει τήν καρδίαν αὐτοῦ. Σώζει δηλαδή τό μέρος ἐκεῖνο εἰς τό ὁποῖον κατὰ τούς ἀρχαίους σοφοὺς ἔχει ἔδραν ἡ ψυχὴ.

Τήν διασωθεῖσαν καρδίαν προσκομίζει ἡ Θεὰ τῆς Σοφίας πρὸς τόν πατέρα τῶν ἀθανάτων, ὁ ὁποῖος κατὰ τήν ἐμὴν γνώμην, δέν ἐθλίβῃ διὰ τόν θάνατον τοῦ υἱοῦ του. Ἀντιθέτως τοῦ παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία νά ἀναγεννήσῃ ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ, ἐκ τῆς διασωθείσης καρδίας, ἓνα νέον ἀθάνατον Διόνυσον. Ἡ εἰκὼν τῆς ἀλληγορίας τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Διονύσου ὑπό τοῦ πατρός τῶν ἀθανάτων, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπό τὰ μεγαλουργήματα τῆς διανοήσεως τῶν ἀρχαίων προγόνων μας καί παρέχει πλήρη τήν έννοιαν τῆς μεταμορφώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καί τῆς εἰσόδου της εἰς τήν ἀθανασίαν.

Τόν φόνον τοῦ Διονύσου παρεμφερῶς εύρίσκομεν καί εἰς ἄλλας ἀνατολικὰς παραδόσεις. Καί ἐκεῖνος ἐφρονεῦθῃ ὡς ὁ Διόνυσος, ὅχι ὅμως ὑπό τῶν ἐπτὰ Τιτάνων ἀλλά ὑπό τριῶν ἀμαθῶν ἀνθρώπων. Ἡ Ἑλληνικὴ ὅμως παράδοσις εἶναι ἐπικρατεστέρα, διότι εἰς τήν έννοιαν τῶν ἐπτὰ Τιτάνων ἀποκαλύπτει καί τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπιδράσεις τῶν ἐπτὰ πλανητῶν. Ὁ ἐκ νέου γεννηθεὶς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πατρός τῶν ἀθανάτων Διόνυσος, εἶναι ἀθάνατος, ὡς ἀθάνατος δέ λαμβάνει μέρος εἰς τήν κατὰ τῶν Τιτάνων πάλην τῶν ἀθανάτων καί ἀναδεικνύεται μετ' ἐκείνων νικητής.

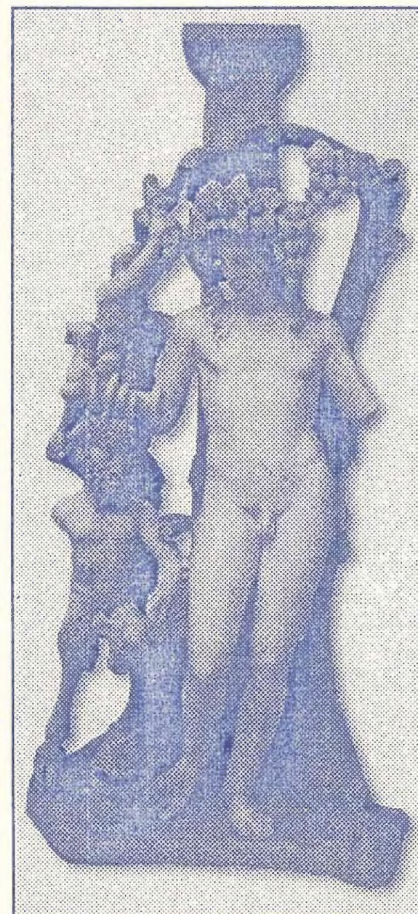
Ὁ Νέος Διόνυσος δέν φέρει πλέον μετ' αὐτοῦ τίποτα τό φθαρτόν καί διά τοῦτο παραμένει ἐν Ὀλύμπῳ καί ἐκεῖθεν ἐξασκεῖ τό ἔργον αὐτοῦ πρὸς τό ἀνθρώπινον γένος. Εἰς τό σημεῖον τοῦτο θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά ἐπιμείνω ὀλίγον καί νά εἰπῶ ὀλίγας λέξεις περί Τιτανομαχίας ἐν τῇ ὁποίᾳ, κατ' ἐμέ, περικλείονται ὕψιστα ἀλήθειαι. Πρό τῆς Τιτανομαχίας, ὁ κόσμος διεκυβερνᾶτο ὑπό τῆς βασιλείας τῶν Τιτάνων. Ἡ βασιλεία αὕτη εἶχεν ὡς ἀρχήν τήν ἐπιβολήν τῆς βίας ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπινου κόσμου, ὡς δικαιοσύνην δέ τό δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου. Ὁ πνευματικὸς κόσμος τῆς Γῆς εύρίσκετο ὑπό ἀφόρητον δουλείαν. Ἡ πρόοδος αὐτοῦ ἦτο προβληματικὴ. Κατέχουσα ἡ βασιλεία αὕτη τὰς Ὠρας τοῦ Οὐρανοῦ ἡμποδίζεν πᾶσαν ἐπαφὴν τοῦ

πνεύματος τῆς Γῆς πρὸς τό πνεῦμα τοῦ Οὐρανοῦ. Κατὰ τῆς βασιλείας ταύτης τῶν Τιτάνων ἡ ὁποία ἐκράτει εἰς τοιαύτην παθητικότητα τό πνεῦμα τῆς Γῆς, ἐπολέμησαν οἱ Ὀλύμπιοι καί τήν ἀνέτρεψαν. Τήν Τιτανικὴν βασιλείαν διεδέχθη ἡ βασιλεία τῶν ἀθανάτων, ἡ ὁποία καί διετύπωσεν νέον σύστημα διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου. Τό νέον σύστημα ἐπεζήτησεν νά ἐπαναφέρῃ τόν ἄνθρωπον εἰς τήν φυσικὴν του τροχίαν. Κατ' αὐτό ὁ ἄνθρωπος ἔδει νά προάγεται πνευματικῶς. Ἀπό τότε ἐνεφανίσθη ἡ έννοια τῆς δικαιοσύνης καί ἐξεδηλώθη ὁ σεβασμὸς πρὸς τό ἀνθρώπινον δίκαιον. Ἀπό τότε ἤρξατο διακανονισμὸς τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί αἱ ἀνθρώπινα κοινωνία

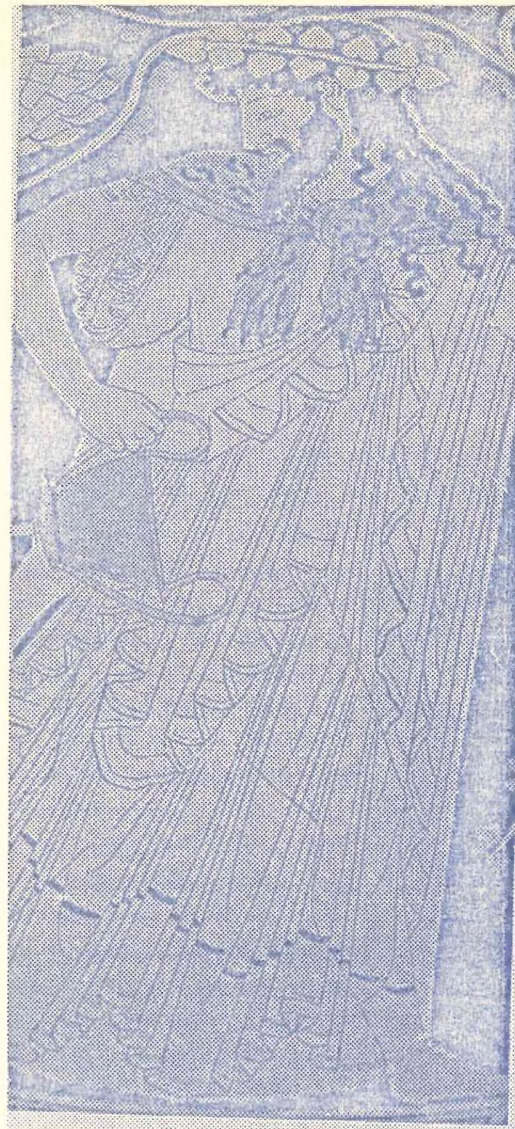
ἔσχον τήν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἄνθρωποι φέροντες τὰ ἐλαττώματα τῆς τιτανικῆς αὐτῶν οὐσίας, δέν ἠδυνήθησαν νά προσανατολισθοῦν πρὸς τήν δημιουργηθεῖσαν νέαν κατάστασιν καί τὰ τιτανικά πάθη καί πάλιν ἐπεκράτησαν εἰς τὰς σχέσεις αὐτῶν. Ταῦτα ἐξώθησαν τό ἀνθρώπινον γένος ἔξω τῆς φυσικῆς του τροχιάς καί διά τοῦτο εἰς τὰς σημερινὰς κοινωνίας βλέπομεν νά ἐπικρατοῦν αἱ μέθοδοι τῶν Τιτάνων. Τό φαινόμενον ὅμως αὐτό δέν εἶναι πραγματικόν. Εἶναι φαινόμενον κατ' ἐπίφασιν καί τοῦτο καταδηλοῦται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ ὠθησις τοῦ ἀνθρώπου τείνει εἰς τήν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ἐκ τῶν Τιτανικῶν παθῶν. Ἀλλ' ἐκτός τούτου οἱ διευθετήσαντες τήν νέαν κατάστασιν Θεοί, ἐδημιούργησαν καί τό ἐποπτικόν σῶμα τῶν μοιρῶν, τὰς ὁποίας ἔθεσαν ὑπό τήν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Θεοῦ Ἑρμοῦ, ὁ ὁποῖος συγκεντρώνει εἰς τήν ἐξουσίαν του ἀπάσας τὰς βουλὰς τῶν ἀθανάτων.

Αἱ μοῖραι κλώθουν τήν εἰμαρμένην ἐκάστου βάσει τῶν παραβάσεων ἢ μὴ τῶν φυσικῶν νόμων. Ἡ εἰμαρμένη ἐκάστου ἐθίζει ἡμᾶς διὰ τῶν δημιουργημένων παρ' αὐτῆς δοκιμασιῶν, νά ἀποστρεφώμεθα πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ πρᾶξιν κολάσιμον πρὸς τούς ὁμοίους μας.

Τό ἀντιπεπονθὸς περί τοῦ ὁποίου τόση ὑπό τῶν Πυθαγορείων ἐξεδηλώθη ἐκτίμησις, ὁ Θεὸς οὗτος νόμος τῆς εἰμαρμένης ἐκάστου, ἀναγκαιῶς θά μᾶς φέρῃ εἰς τό συναίσθημα νά μὴ πράττωμεν τί τό ὁποῖον ἀδικεῖ τόν πλησίον μας καί ἀναιρεῖ ἐν τῷ προσώπῳ μας τήν λειτουργίαν τῶν φυσικῶν νόμων. Εὐτυχεῖς οἱ κατανοοῦντες ὅτι εἰς τόν κόσμον τοῦτον πρέπει νά βασιλεύῃ ἡ εὐτυχία καί ἡ χαρά.

Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΗΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΓΗΣ

Ἄλλ' ἄς ἐπανεέλθωμε εἰς τό περί Διονύσου θέμα ἡμῶν.

Ὁ Διόνυσος ἐν τῇ διακυβερνήσει τῶν πνευματικῶν κόσμων καί τῶν ἀνθρώπων ὑπό τῶν Ὀλυμπίων, ἔχει νά ἐκπληρώσῃ παρμέγιστον ἔργον. Τό ἔργον νά δώσῃ εἰς τήν ψυχὴν τοῦ κόσμου τήν ἐλευθερίαν αὐτῆς. Πᾶσαι κατ' ἀκολουθίαν αἱ σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τό ἀνθρώπινον γένος, ἔχουν τοῦτον τόν σκοπόν. Τήν δοξασίαν ταύτην περί Διονύσου πρῶτος ὁ Θεῖος Ὀρφεύς διετύπωνεν. Τά ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθέντα καί ἄλλοτε λειτουργήσαντα μυστήρια, ὡς ἀντικείμενον μυήσεως εἶχον τήν γέννησιν, τόν φόνον, τήν ἀναγέννησιν καί τήν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς δρᾶσιν τοῦ Διονύσου. Πᾶσαι αἱ εἰς τὰ μυστήρια αὐτά μυηθεῖσαι ἀνθρώπιναι ψυχαί, ἔπρεπε ἐν τῇ ἀνελίσσει αὐτῶν εἰς τήν γνῶσιν τῶν θείων μυστικῶν νά ἀκολουθήσουν τήν ὁδόν τοῦ Διονύσου μέχρι ἀποθεώσεως αὐτῶν. Ἐπρεπε νά μάθουν τήν μυστικὴν ἔννοιαν τοῦ χυμοῦ τῆς σταφυλῆς διὰ νά παρασκευάσουν τὰ μέσα τοῦ ἐξαγνισμοῦ καί τῆς ἀποθεώσεως.

Διόνυσος ὁ Ζαγρεὺς ἦτο τό ἀντικείμενον τῆς λατρείας

τῶν Ὀρφικῶν φυσιολατρῶν. Ἀλλὰ τόν Διόνυσον εὐρίσκομεν καί ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων. Καί ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ὁ Ἰακχος, ὁ ὁποῖος ἀντεπεκρίνετο πρὸς τήν ἔννοιαν τοῦ φονευθέντος Διονύσου ὑπὸ τῶν ἑπτὰ Τιτάνων, ἀπετέλει τό ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς πνευματικῆς φύσεως ὑπὸ τῶν μυστῶν τῆς Ἐλευσίνος.

Αἱ σχέσεις τῶν ψυχῶν τῆς Γῆς πρὸς τό φῶς τοῦ Οὐρανοῦ, εἶχον ἀναλογίαν πρὸς τήν ὑπόθεσιν τοῦ τέκνου τοῦ Διὸς καί τῆς Σεμέλης. Ἀλλ' ἐκεῖνον τό ὅποῖον ἀπετέλει ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνος τό ἀπόρρητον, ἦσαν αἱ σχέσεις πρὸς τόν ἄφθαρτον καί ἀθάνατον Διόνυσον. Ὁ Διόνυσος καί ἡ Περσεφόνη ἔρχονται εἰς γάμου ἔνωσην καί αὐτό δίδει εἰς τήν Περσεφόνην τό δικαίωμα νά ἐγκαταλείψῃ τόν Θεόν τοῦ Ἄδου Ἀΐδωνα.

Ἐκ τοῦ γάμου τῆς μετὰ τοῦ Διονύσου ἡ θυγάτηρ τῆς Θεᾶς Δήμητρος ἐλευθεροῦται καί αὐτό εἶναι πού δίδει εἰς τόν Διόνυσον τήν ἐπωνυρίαν τοῦ Ἐλευθερέως.

Διόνυσος ὁ Ἐλευθερεὺς εἶναι τό ὄνομα παντός ἀνθρώπου δυνθέντος νά κατανοήσῃ τὰς δοξασίας τῶν Ἱεροφαντῶν τῆς Ἐλευσίνος.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ παραδόσει ὁ Διόνυσος φέρεται ὅτι ἔλαβε καί ἄλλην σύζυγον ἐκτός τῆς Περσεφόνης. Γνωρίζει τήν εἰς Κρήτην μετάβασιν τοῦ Θησέως καί τόν σκοπόν αὐτῆς. Τό ἔργον τοῦ Θησέως ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τῆς Ἀριάδνης ἦτο πολὺ δυσχερές. Ἡ παρέμβασις ὅμως αὐτῆς διὰ τῆς πρὸς τόν Θησέα κορηγίσεως τοῦ μίτου, ἐπέφερε τήν Νίκην, διότι ὁ Μινώταυρος ἐφονεύθη. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀππλάγησαν τοῦ βαρυτάτου φόρου καί ὁ Θησεὺς ἐπιστρέψας εἰς τὰς Ἀθήνας παρέλαβε μετ' αὐτοῦ τήν Ἀριάδνην, τήν ἀφῆκε δέ εἰς τήν νῆσον Ἄνδρον. Τοῦτο ἀντιλαμβάνεται ἐκ τῶν Οὐρανίων του δωμάτων ὁ Διόνυσος, κατέρχεται καί λαμβάνει αὐτήν ὡς σύζυγον. Πόσα δέν μᾶς ἀποκαλύπτει ἡ ὑπόθεσις αὐτή; Ἡ φωτεινὴ ψυχὴ τῆς Ἀριάδνης γνωρίζουσα τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυχάνεται ἡ ἀποθέωσις κατέστησε τόν Θησέα νικητὴν. Τό ἔργον τῆς Ἀριάδνης ἐκπληροῖ πᾶσα φωτεινὴ ψυχὴ.

Πᾶσα ψυχὴ ἡ ὁποία κατενίκησε τὰ πάθη τῆς Τιτανικῆς φύσεως. Τό ἔργον τῆς Ἀριάδνης εἶναι ἔργον τό ὁποῖον πρέπει νά ἐκπληρώσῃ πᾶσα ψυχὴ εἰς τόν κόσμον τοῦτον, ἵνα δικαιωθῇ τῆς ἐκ τοῦ Ἄδου ἀπελευθερώσεώς της. Ὁ Διόνυσος εἶναι ὁ ἀντιλήπτωρ τοῦ ἔργου τῶν ψυχῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐξαγνισθεῖ ἐκ τῶν μολυσμάτων τῆς κακίας καί ὁ φυσικός ἐλευθερωτής αὐτῶν. Τὰς τοιαύτας ψυχὰς τὰς ἐγκαθιστᾷ εἰς τὰς Οὐρανίας χώρας ἔνθα ἀποτελοῦν τήν ἀκολουθίαν του. Ἀλλὰ διὰ νά γίνουν αἱ ψυχαί τῆς Γῆς Νύμφαι, ἔπρεπε αὐταὶ νά ἀποβάλουν ὅλον τόν ρύπον τῶν παθῶν τὰ ὁποῖα κατακλύζουν τὰς ψυχὰς τοῦ κόσμου τούτου.

Ἡ μέριμνα πάντων τῶν ἰθυνόντων τῆς χώρας εἶναι ὁ πλήρης ἐξαστισμός τῆς Πατρίδος καί ἡ δημιουργία ἐνός... ὅχλου μαζепών, οἱ ὁποῖοι θά ἄγονται καί θά φέρονται ἀπὸ τὰ ἰδιοτελεῖ κίνητρα τοῦ εὐκολοζωισμοῦ καί τῆς κοινωνικῆς ἀπραξίας. Ὁ ἄλλοτε Λαὸς τῶν «Ἐθνικὰ Ὑπερπάνων Ἑλληνῶν» θά παραχωρήσῃ τήν θέσιν του στοὺς χρηματομανεῖς συμφεροντολόγους, οἱ ὁποῖοι, ὡς λιποτάκτες ἐγκατέλειψαν τήν Ὑπαιθρο Χώρα, τήν Χώρα τῆς Φυσιολατρείας καί τοῦ Πολιτισμοῦ, τήν Χώρα τῆς Παραγωγῆς Τροφίμων καί Ἀνθρώπων, τήν Χώρα παραγωγῆς Πολεμιστῶν καί Ὑπερασπιστῶν τῶν Προαιωνίων Ἰδεωδῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, καί τό «ἔσκασαν» στίς «πόλεις», γιὰ νά «βολέψουν» παντοιοτρόπως, ὡς ἀπολέσαντες τό αἶσθημα τοῦ ἀτομικοῦ καί τοῦ κοινωνικοῦ ἀγῶνος. Οἱ πρῶν ἀγρότες, φορεῖς Πολιτισμοῦ, ἐγένοντο θυρωροί, «οἰκοδόμοι» οἰκιστικῶν τερατουργημάτων, ἐργολάβοι, ἀεριτζῆδες, μεσάζοντες, λαχειοπῶλες, ἔμποροι, μεσάζοντες, μεταπράττες, ψευδελπιστήμονες καί ἀρπακτικά, νεόπλουτοι καί κοινωνικά παράσιτα, πρὸ πάντων δέ καλοπερασόπουλοι καί βολειπάκηδες. Καί τό κακὸ δέν εἶναι ὅτι οἱ ἴδιοι καί οἱ γόνοι τους μασκαρεύθηκαν ἔτσι. Τό κακὸ εἶναι ὅτι μετέφεραν τόν βάκιλλο τοῦ ἐξαστισμοῦ τῆς Πατρίδος σέ ὅλον τόν ἔθνικὸ μας κῶρο, κυριάρχου ρόλου διαδραματίσαντος σχετικῶς τοῦ Ἐκκολλαπτηρίου κοινωνικῶν Παρασίτων «Πανεπιστημίου».

Στὴν Ἑλλάδα δέν ὑπάρχει πλέον Ἀγροτική καί συγχρόνως Φυσιολατρικὴ Παιδεία. Οὐδεμία Ἀγροτικὴ Σχολὴ ὑπάρχει. Ἐπὶ ἡμερῶν Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου διαμορφώθηκε τό πλαίσιο ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς καθολικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ θεσμοῦ τῶν Σχολικῶν Κήπων. Μετὰ τὸν δεύτερο Πόλεμον οὐδὲν ἐνδιαφέρον ἔδειξαν ὅσοι διαδέχθηκαν τὸν Πλαστήρα ἀπάτριδες. Καί τοῦτο διότι τὰ Ὑπουργεῖα Παιδείας καί Γεωργίας ἐδίδοντο στοὺς πλέον γενικῶς (καθολικῶς) ἀπαιδευτοὺς (ἀγράμματους) καί τοὺς πλέον ἀγεωργήτους. Οἱ σχολικοὶ κῆποι ρήμαξαν καί καταπατήθηκαν, ἡ Γεωργία ὑποβαθμίσθηκε, οἱ νέοι παρωτρύνοντο ἀπὸ τοὺς ἀπάτριδες πολιτικάντηδες νά μεταναστεύσουν στὰ ξένα (διότι «...ἡ μετανάστευση εἶναι ἀνησυχία προόδου...», ἔλεγε ὁ ἀλήστου μνήμης ψευδοφιλόσοφος Παν. Κανελλόπουλος!!!) ἢ στὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ἀστικοῦ ὕδροκεφαλισμοῦ.

Σήμερα ἡ Ἀγροτικὴ Γῆ σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα ὑφίσταται δῆωση καί λεηλασία ἀπὸ τοὺς παρασυρομένους ἀπὸ τὰ φερέφωνα τοῦ εὐκολοζωισμοῦ ἐμπόρους φυτοκτόνων καί ζωοκτόνων φαρμάκων καί σπόρων μεταλλαγμένων φυτῶν, ἀδιάφορους γιὰ τό μέλλον τῆς Ἑλ-

ληνικῆς Γεωργίας «γεωτεχνικούς» νεόπλουτους καί θρασεῖς νεοαστοὺς, γόνους ἀγροτικῶν ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον οἰκογενειῶν.

Ἡ Ἀγροτικὴ Γῆ, ἡ ὀλίγη στήν Πατρίδα μας, κινδυνεύει νά περιορισθῇ σέ ἐπίπεδο, ὅπου δέν θά ὑπάρχει πλέον ζωτικός κῶρος γιὰ παραγωγή τροφίμων. Τοῦτο τό βλέπει κανεὶς κατὰ τὸν πλέον ζοφερό τρόπο νά ἐμφανίζεται στὴν μεγάλη Μακεδονικὴ πεδιάδα, ὅπου παραγωγικοὶ ἀγροὶ μπαζώνονται καί καλύπτονται μὲ μάνδρες καί οἰκοδομήματα κάθε ἄλλο ἐξυπηρετοῦντα τὴν Γεωργία, τσιμεντοστρώνονται ἢ ἀσφαλτοστρώνονται! Καί οὐδεὶς ἐνοχλεῖται: Οὔτε ἐκ μέρους τῶν τοπικῶν ἀγροτικῶν ἐνώσεων, τῶν ὀργανισμῶν διαχειρίσεως φυσικῶν πόρων, τῶν τοπικῶν δήμων, τῶν νομαρχιῶν, τῶν περιφεριαρχειῶν, τοῦ Ὑπουργείου Μακεδονίας-Θράκης, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Τό θέαμα τῆς καταστροφῆς τῶν ἀγροτικῶν γαιῶν, τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ἔρπητος τῶν παντοίων οἰκοδομημάτων, ἐκεῖ ὅπου παρήγοντο ἀγαθὰ πρώτης ἀνάγκης εἶναι ἀποκαρδιωτικό, θλιβερό καί δηλωτικὸ τῆς παράνοιας, ὑπὸ τὴν ὁποία τελεῖ ὁ ἀπλὸς γεωργικὸς κόσμος, ὁ πολιτικὸς κόσμος καί πρὸ παντός οἱ «...κυνηγοὶ πάσης ἀρχῆς, φυσικῆς καί ἠθικῆς, διώξεως τοῦ εὐκόλου καί ταχέως πλουτισμοῦ. Ἐνθεν κακεῖθεν τῶν ἀσφαλτοδρόμων παντοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐγκαθίστανται ἐπὶ πεδινῶν, γεωργικῶν καί παραγωγικῶν ἐδαφῶν, κάθε εἶδους μάντρες παλαιοσιδερικῶν, εἰσαγομένων αὐτοκινήτων, «ἐργοστασίων», τὰ ὁποῖα χρηματοδοτεῖ γιὰ τό στήσιμό τους τό Ἑλληνικὸ Δημόσιο καί χρεῖε αὐτό. «βιομηχανοὺς» πολλοὺς ἀγύρτες καί καιροσκόπους γιὰ τὴν πραγματοποίηση «...οἰκονομισίων» διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασιακῆς προσφορᾶς ἰδιαίτερα τῶν Ἀλβανῶν!

Δέν βλέπουμε νά ἰδρύεται κανένα ἀγροτικὸ ὑποστατικό, δέν βλέπουμε πλέον σέ κῶρους χαρακτηρίζομενους ὡς λιθαδότοπους νά βόσκουν ἀγέλες καί ποιμνία. Διότι ἀπλούστατα ἔχει σέ βαθμὸ ἀνησυχητικὸ περιορισθεῖ ἡ ἐνασχόληση τῶν Ἑλλήνων μὲ χρήσιμα, ὡς τὰ ἀγροτικά, ἔργα. Τώρα δέν μᾶς ἐνδιαφέρει καθόλου ὁ πρωτογενὴς καί πρώτιστος τομέας τῆς οἰκονομίας. ὁ ἀγρότης, ὁ γεωργὸς καί ὁ βοσκὸς-κτηνοτρόφος εἶναι ἐπαγγελματικοὶ τομεῖς ἀσκούμενοι ἀπὸ «...ἡλιθίους, λέγουν τὰ κοπρόσκυλα τοῦ ἐξαστισμοῦ τῆς Πατρίδος ψαλλιδόκωλοι ἀεριτζῆδες οἱ ὁποῖοι τὰ οἰκονομοῦν πουλῶντας... ἀέρα κοπανιστό, ἀλλὰ ντερλικώνοντας στὰ ταβερνεῖα μὲ τὰ ἐκτρεφόμενα ἀπὸ τοὺς ἄνω... «ἡλιθίους» προϊόντα τῆς ἐγκωρίας πανίδος καί ἐκεῖ ἀερολογοῦντες ἐπὶ παντός ἐπιστητοῦ, οἱ ἀνίδεοι τῆς ἀπαρχῆς τῆς Ἐπιστῆμης ὡς εἶναι ἡ Μυθολογία τῆς Ἑλλή-

νικής Γεωργίας, ή μόνη παράγουσα Γνώση και δη Γνώση Έσωτερική!

Δέν βλέπουμε να βόσκουν στα πεδία και τις πλαγιές των βουνών αγέλες και ποίμνια. Δέν βλέπουμε πλέον άλογα-ίππους! Διότι οι Έλληνες χωρικοί, μέσω της άμαρτωλής Άγροτικής Τράπεζας, άφου ύποθήκευσαν και τον έαυτόν τους, γέμισαν τις αϋλές τους με άχρηστα έν πολλοίς σιδηρικά, δñθεν άγροτικά μηχανήματα! Μόνο ή κεντρική Μακεδονία έχει 50.000 τραβηκτñρες (τρακτέρ)! Ένω θά άρκοϋσαν, στα πλαίσια των συσσωματώσεων των άγροτών σε γεωργικούς συνεταιρισμούς, προκειμένου να καλυφθοϋν αυτές οι κύριες άγροτικές άσχολιες, με 10.000 από αυτούς και επικουρικώς να χρησιμοποιοϋνται και οι ίπποι, έτσι διά την Φυσική Τάξη. Άλλά ποϋ τάξη σε όλη την άταξία μας; Άντί Ναών της Έλληνικής Θρησκευτικότητας, ως είναι ή Μυθολογία της Έλληνικής Γεωργίας, ως τους ευαγγελίσθηκαν μεγάλοι άγροτιστές τοϋ 19ου και τοϋ 20ου αϊώνος, αντί Άγροτικών Σχολείων, ως τά ευαγγελίσθηκε ο Πατέρας της Έλληνικής Δημοκρατίας επί ήμερών ήμών των συγκρόνων Έλλήνων, έντός άγροτικών πεδίων εγκαθίστανται πορνεία με άλλοδαπές, μπουζουκομάγαζα κ.λπ. Βλέπουμε μόνον να ιδρύονται ταβερνεία για τους κοιλιόδουλους πάσης τάξεως και... οικονομικής φυλής της χώρας. Οι νέοι έμαθαν από τό «σχολείο» και την οικογένεια να άποστρέφονται τά άγια άγροτικά έργα, έμαθαν στο ρακάτι και την τεμπελιά, την εύνοομένη από τό αίσχος τοϋ κηφνοτροφείου τοϋ «Πανεπιστημίου», τοϋ άνδñρου τούτου της ραστώνης, άπ' όπου έξέρχονται μόνο θρασύτατοι και άπαιτητικοί άστοί-άρπακτικά.

Και ή πολιτική, ο Πρωθυπουργός και άπαντες οι πολιτικοί άρχηγοί και άπαντες οι βουλευτές και οι έξ αυτών... βουλευτές (οι είσελθόντες στην πολιτική πένντες και έξελιχέντες σε εκατομμυριούχους), όλοι άδιαφοροϋν, ως άδρανείς μάζες, χωρίς την διατύπωση κάποιου στοιχειώδους έστω προβληματισμοϋ για τό μέλλον της Έλληνικής ζωής και κοινωνίας. Χωρίς Πατριωτικό Φιλότιμο, χωρίς άγάπη για την Γενέθλια Γñ, μία Ίερή Γñ, ως φιλοξενήσασα και φιλοξενούσα τους Πρωκτñρες τοϋ Παγκοσμίου Πολιτισμοϋ, τους Θεούς μας, τους όντως Θεούς τους Θεούς των έχομένων των Πατρών Παραδόσεων Έλλήνων, δίνουν την έντύπωση άκθών άρούρης, τά όποια όλως τυχαίως εύρεθέντα σε αυτόν τον τόπο, ενδιαφέρονται μόνο για τά άτομα τους, για τό άτομικό και κομματικό τους συμφέρον και για τίποτε άλλο! Διότι έάν υπñρχε λίγο φιλότιμο θά έτιμώντο οι Άγωνιστές των Άντιδικτατορικών-Οικολογικών Άγώνων των έτών 1970-1973 για την

σωτηρία των γεωργικών πεδιάδων των Σπάτων, των Φιλίππων και Λαυβίων Τρικκάλων! Όμως τά Σπάτα από φυτείες γεωργικών καλλιεργιών ίσοπεδώθηκαν και καλύφθηκαν από «προοδευτικούς» και δεξιούς και ζερβοδεξιούς παρασιτικούς πολιτικάντηδες με άσφαλιτο και νεκρώθηκαν, εις δόξα των παντοίων καιροσκόπων, οι όποιοι συνέρρευσαν στο κατασφαιγιασθέν Ίερό Άττικό Τοπίο των γραικυλιζόντων:

Ό Ύπουργός Γεωργίας γράφει βιβλία, όχι για τό μέλλον της Άγροτικής Κοινωνίας, αλλά για τό «μάντζιμέντ», ο ύπουργός «Παιδείας» δέν άσχολεϊται με τό μέγα έθνικό θέμα της κατά χρόνον διαφυγής-έκφυγής από τις άγροτικές κοινωνίες χιλιάδων άγροτοπαίδων, οι όποιοι έδιδάχθησαν στο σχολείο να θεωροϋν τά άγροτικά έργα, ίδιον μόνον κατωτέρων πνευματικώς άνθρώπων!!! Και σκιαμαχεί με τους διορισμένους και άδιοριστους «έκπαιδευτικούς» για θέματα όχι παιδευτικά, αλλά μισθολογικών καταστάσεων κ.λπ.

Ό κ. Πρωθυπουργός άναμασά συνεχώς την πεφορτωμένη με άπαξιωτικά για έργασιακές, φυσικές και ήθικές άξίες λέξη ...«ανάπτυξη» (όπερ σημαίνει: άστική διόγκωση), ο πρόεδρος τοϋ κόμματος της μείζονος αντιπολιτεύσεως χρησιμοποιεί όρους της δεκαετίας τοϋ 60 για θέματα κοινωνικής διοργανώσεως, όταν τό πñν άποδιοργανώθηκε και γεραρές ήλικίες άγροτοπαίδων έστάλησαν στις ΗΠΑ, Αυστραλία και Καναδά για να ριφθοϋν στις χοάνες τοϋ διαβρωτικοϋ των συνειδήσεων άμερικανικοϋ τρόπου ζωής και να καθοϋν ως Έλληνες, οι όποιοι έάν ήσαν στην Πατρίδα, θά ήδύναντο να προασπίσουν τά ιδεώδη της και τον Πολιτισμό της. Οι των άλλων αυτοαποκαλουμένων «προοδευτικών» κομμάτων και άποκομμάτων μάρνανται μόνο για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων και την ΑΤΑ τους και για τίποτε άλλο! Ένω άπαντες έχουν φορτώσει τά έθνικά θέματα στον κόκκορα: στα κογκλάβια των έλεγχομένων από τον Άβραάμ Έλεαζάρ ή Χένρυ Κίζινγκερ διεθνών οργανισμών!

Έτσι, όμως πώς θά δñ ή Έλλάς προκοπή;

Βασίλειος Γούσιος Πελασγός

Η ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Α. ΛΕΤΣΑ

ΜΕΡΟΣ 2^{ΟΝ}

Ι. ΘΡΗΣΚΕΙΑ

1. Θαυμάζων ο πρωτόγονος άνθρωπος τά μεγαλειά της φύσεως και αδυνατών να εξηγήσει τά καταπληκτικά διά την νηπιώδη πνευματική του κατάσταση φυσικά φαινόμενα κατεχόμενος υπό θαυμασμοϋ αλλά και δέους πρό των άσυγκρατήτων όρμών και των έναλλασσομένων έκρήξεων των φυσικών δυνάμεων φανταζόμενος μυστηριώδη την προέλευση των μεγαλειωδών της φύσεως φαινομένων και διαισθανόμενος την ύπαρξη κάποιας ανωτέρας δυνάμεως ή όποια δέσποζε στο σύμπαν και ρύθμιζε τά της λειτουργίας και κινήσεως αυτοϋ επιθυμών, τέλος, την συνδρομή κάποιας ανωτέρας και άσυλλήπτου δυνάμεως προς πραγματοποίηση των σκοπών και επιδιώξεών του, αναγνώρισε την ανάγκη να προσδώσει ανώτερο κύρος στην υπερφυσική και μυστηριώδη αυτήν δύναμη. Τά συναισθήματα αυτά: θαυμασμός, κατάπληξη, σεβασμός, δέος, μυστήριο, έλπίδα, ώδήγησαν στην γένεση της θρησκείας.

2. Όπως λοιπόν τό κοινωνικό ένστικτο ώδήγησε τον άνθρωπο στην ίδρυση της πολιτείας, έτσι τό θρησκευτικό, κοινό, υπό την στοιχειώδη μορφή του, σε όλους τους λαούς, και τους μάλλον πρωτόγονους και βάρβαρους, ώδήγησε στην γένεση της θρησκείας.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

3. Συνεπώς, έφ' όσον ή θρησκεία είναι τόσο παλαιά, αναγομένη σχεδόν σε αυτήν την εποχή της εμφάνισεως τοϋ ανθρώπου, ο όρισμός αυτής είναι κατ' άναλογία δυσκολώτατος. Μολονότι δέ ή έπιστήμη (ιστορία, ψυχολογία, φιλοσοφία, κοινωνιολογία) από μακροϋ χρόνου άσχολήθηκε και έξακολουθεί ακόμα να άσχολήται με τό ζήτημα αυτό, έν τούτοις δέν κατωρθώθηκε να άποκτήσουμε καθολικής άναγνωρίσεως όρισμό της θρησκείας.

ΓΕΝΕΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

4. Η έρευνα ως προς την γένεση και καταγωγή της θρησκείας άρχισε από την αρχαιότητα και ώδήγησε σε όρθολογιστικές και σε αντιορθολογιστικές θεωρίες. Οι όρθολογιστικές θεωρίες, οι όποιες

έκπροσωποποιήθηκαν κατά την αρχαιότητα υπό των Μεγασθένους⁴⁰, Λέοντος⁴¹ τοϋ εκ Πέλλης, Έκαταίου⁴² και Εϋμέρου⁴³ προσπαθοϋν να έρμηνεύσουν γενικώς την θρησκεία ως συνειδητό δημιούργημα ανθρώπων, κατά πρόθεση και σκέψη έργαζομένων. Άντιθέτως, οι αντιορθολογιστικές θεωρίες παραδέχονται ότι ή θρησκεία δέν είναι φαινόμενο παράγωγον και δευτερογενές, αλλά έμφυτο στην ψυχή τοϋ ανθρώπου, ή ότι αυτή εξηγείται έξ άποικαλύψεως τοϋ θείου στην ψυχή τοϋ ανθρώπου. Εκ των νεωτέρων θεωριών, ή μέν άποδίδει την γένεση της θρησκείας στην φανταστική και συμβολική σύλληψη τοϋ υπεραισθητοϋ, ή δέ ως αρχική μορφή αυτής δέχεται την θεοποίηση της φύσεως και άλλες δίδουν διαφορετικές εξηγήσεις.

5. Για έμένα, πού γράφω την μυθολογία της Γεωργίας, ή όποια σε όλα σχεδόν τά βήματά της συγχέεται με την θρησκεία, ή άποψη των όρθολογιστών δέν είναι δυνατόν να μάς ενδιαφέρει. Για την μυθολογική άποψη ή θρησκεία είναι αίσθημα, ή έκφραση τοϋ όποιοϋ γίνται με πράξεις ιδιαιτέρας φύσεως, των τελετών.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

6. Άκριβής καθορισμός της εξέλιξεως της θρησκείας, έστω και υπό την στενωτέραν έννοια, ή όποια μάς άπασχολεί, δέν είναι εύκολος. Φαίνεται ότι γενικώς ήτο διαδεδομένος κατ' αρχάς ο άνιμισμός, έξ αυτοϋ δέ επήγασαν και εξηγοϋνται ο φετιχισμός και ο τοτεμισμός, και έν συνέχεια ή λατρεία της φύσεως.

7. Ό άνθρωπος, κατ' αρχάς, εύρισκόμενος σε νηπιακή κατάσταση, ικανοποιείται με τον φετιχισμό. Ό φετιχισμός είναι ή λατρεία των μικρών αντικειμένων, άσημάντων ως επί τό πλείστον, ή όποια στηρίζεται επί της πίστεως, ότι σε αυτά ζñ και δρñ κάποιο πνεϋμα. Διακρίνεται ο φετιχισμός από της λατρείας των φυσικών δυνάμεων διά την σμικρότητα των αντικειμένων της λατρείας του και τό άβάσιμο αυτής, και από της λατρείας των ειδώλων διά τό άμορφο των φετίχ και την πλήρη άδιαφορία προς πñσαν μορφή.

8. Στην ύπηρεσία της θρησκείας κατά την περίοδο αυτή, είναι ή μαγεία, ή όποια δέν είναι βεβαίως θρησκεία, αλλά προϋποθέτει την πίστη στα πνεϋματα, όπως ο φετιχισμός.

9. Κατά τήν περίοδο αυτή, εκδηλώνεται καί ἡ λατρεία τῶν νεκρῶν, ἡ ὁποία στηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως, ὅτι στὸν ἄνθρωπο ὑπάρχει ἀτομικὴ ψυχὴ, ἡ ὁποία ἐπιζῇ τοῦ σώματος καὶ περιπλανᾶται ὡς πνεῦμα, μπορεῖ δὲ νὰ βλάψῃ ἢ νὰ ὠφελήσῃ, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ἀπὸ ἐδῶ πηγάζουν ὅλα τὰ ἀνά τούς αἰῶνες διασωθέντα περὶ τούς νεκρούς ἔθιμα.

10. Ὅταν, σὺν τῷ χρόνῳ συγκροτηθοῦν οἱ πατρίδες καὶ ἡ θρησκεία παύσῃ νὰ εἶναι ιδιωματικὴ υπόθεση ἀτόμων, ἡ λατρεία ἀπευθύνεται πρὸς ἀνώτερες δυνάμεις, προσωποποιουμένων τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν φαινομένων τῆς φύσεως. Οἱ δυνάμεις αὐτές δὲν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ὡς συνέβαινε, ἐν μέρει τουλάχιστον, μέ τὰ πνεύματα καὶ τίς ψυχές, ἀλλὰ ἡ λατρεία αὐτὴ στηρίζεται ἐπὶ κάποιας παραδόσεως καὶ παύει νὰ εἶναι τυχαία. Ἡ πρὸς τίς θεότητες αὐτές σχέση τῆς πατριᾶς εἶναι τελειῶς φυσικὴ καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς συγγενείας τοῦ αἵματος μεταξύ αὐτῆς καὶ τῶν πιστῶν. Οἱ θεοὶ εἶναι οἱ φυσικοὶ πατέρες ἢ μητέρες τῆς πατριᾶς ἢ φυλῆς. Ἔτσι προέκυψε ὁ **τοτεμισμός**, ὁ ὁποῖος ἔχει τίς ἀρχές του σε χρόνους κατὰ τούς ὁποίους δὲν ἐγένετο διάκριση μεταξύ ἀνθρώπου καὶ ζώου.

11. Συνέπεια αὐτῆς τῆς πίστεως εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἡ τάξη τῶν ζώων, στήν μορφή τῶν ὁποίων ἐνεφανίσθη κάποτε ὁ κοινὸς πρόγονος, θεωρεῖται ἱερὴ καὶ ἀπρόσβλητος. Ἐκ τῆς πίστεως δὲ αὐτῆς προῆλθαν τὰ **ταμπού**.

12. Ἀπὸ τὴν θρησκεία αὐτὴ τῆς πατριᾶς ἢ τῆς φυλῆς, ἓνα μόνο βῆμα ὁδηγεῖ στήν **ἐθνικὴ θρησκεία**, τὴν θρησκεία ὁλοκλήρου ἔθνους ἢ λαοῦ. Κάθε ἓνα ἀπὸ τὰ φύλα πού ἐνώθηκαν γιὰ νὰ σχηματίσουν τὸ ἔθνος, ἐνσωμάτωσαν σὲ αὐτὴν τὴν ἔνωση καὶ τούς δικούς τους θεοὺς.

13. Ἔτσι δημιουργήθηκε ὁ **πολυθεϊσμός**, γιὰ τὸν ὁποῖο πρόσφορο εἶναι τὸ ἐθνικὸ ἔδαφος. Οἱ θεοὶ αὐτοί, συνδέονται σὲ οὐράνιο κράτος, γίνονται βαθμηδὸν προσωπικότητες καὶ διακρίνονται ἀπὸ τούς δαίμονες καὶ τὰ πνεύματα τῆς προηγούμενης βαθμίδος. Ὡς προ-

σωπικότητες δέ, ἀποκτοῦν ὀνόματα, εἰκόνες καὶ ναοὺς. Ὅπως οἱ ἄνθρωποι, ἔχουν καὶ οἱ θεοὶ τὴν ἱστορία τους ἀπὸ αὐτὴν ἢ ἐξαιρετικὴ ἐπίδοση καὶ ἡ θεραπεία τοῦ μύθου στὶς ἐθνικὲς θρησκείες.

14. Στούς ἰνδογερμανικοὺς ἐν γένει λαοὺς, ἡ κυριώτερη ἐκδήλωση τοῦ **ἀνθρωπομορφισμοῦ** στήν θρησκεία ὑπῆρξε ἡ **λατρεία τῆς φύσεως**. Ἀπὸ αὐτὴν ἔλκουν τὴν καταγωγή τους οἱ θρησκείες τῶν Ἰνδῶν, Περσῶν, Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων, Κελτῶν, οἱ παρατηρηθεῖσες δὲ διαφορὲς ὀφείλονται σὲ κλιματολογικοὺς καὶ ἄλλους λόγους.

15. Ἐπὶ τῆς ἐξελιξέως τῆς θρησκείας τῶν Ἰνδογερμανικῶν λαῶν ἐπέδρασε καὶ ἡ φιλοσοφία αὐτῶν, ἡ ὁποία ἐπήγαγε κυρίως ἀπὸ τὴν θρησκεία. Ἔτσι, στήν Ἰνδία ἡ ἐκ τῆς θρησκείας ἐκπηγάσασα φιλοσοφία συνέβαλε ἔπειτα στήν γένεση τοῦ **Βουδδισμού**⁴⁴ καὶ τοῦ **Ἰνδουισμού**⁴⁵. Στὴν Περσία ὁ πολυθεϊσμός ὑποχώρησε στήν διαρχία διὰ τοῦ **Ζωροάστρου**⁴⁶. Μεγαλύτερη ὁμως ἀλληλοεξάρτηση καὶ ἀλληλοεπίδραση θρησκείας καὶ φιλοσοφίας ἐξεδηλώθη στήν Ἑλλάδα, ὅπου ἡ φιλοσοφία ὠδήγησε τέλος στὸν νεοπλατωνισμό.

16. Στὴν προκειμένη ἐργασία μας θά μᾶς ἀπασχολήσῃ κυρίως ἡ λατρεία τῆς φύσεως σὲ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις της.

Ἡ μυθολογία τῆς ἐλληνικῆς γεωργίας εἶναι ἡ ὠραιότερα καὶ ποιητικώτερα εἰκόνα τῆς φυσιολατρικῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἐλληνικοῦ λαοῦ. Λαὸς κατ' ἐξοχὴ γεωργικὸς, ζῶντας βίῳ φυσικῷ καὶ εὐρισκόμενος καθ' ἐκάστη σὲ ἐπαφὴ μέ τὴν κινηματογραφικὴ καθημερινὴ καὶ ἐτήσια ἐξέλιξη τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ διίδη, ὅτι πίσω ἀπὸ τὰ φυσικὰ φαινόμενα καὶ πράγματα ὑπῆρχε κάποια ἀνώτερα δύναμη ἡ ὁποία δέσποζε τοῦ σύμπαντος καὶ ρύθμιζε τὰ τῆς κινήσεως αὐτοῦ. Πρὸς τὴν λατρεία τοῦ υπερτάτου τούτου ὄντος, τῆς ἀσυλλήπτου ἀοράτου αὐτῆς δυνάμεως, ἀπευθύνετο ἡ φυσιολατρικὴ ἐκδήλωση τοῦ ἀθανάτου ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ὑπῆρξε ἡ λατρεία αὐτὴ εἰδωλολατρικὴ; Ὁχι, ἀπαντᾷ ἡ συνεχὴς ἐξέλιξη, ἡ ὁποία κατέληξε στὸ Σωκράτειο δαιμόνιο.

Εἰκ. 6 - Ο ΒΟΥΔΔΑΣ ΔΙΔΑΣΚΩΝ
(Θ' αἰῶνος, στὸν ναὸ τῆς Ἰάβας)

Εἰκ. 7 - ΒΡΑΧΜΑ

Εἰκ. 8 - ΣΙΒΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΒΑΤΙ
(Χαρακτηριστικά τοῦ Σίβα εἶναι: ἡμισέληνος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τρίτος ὀφθαλμὸς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ περιδέριον ἐκ κρανίων. Κατοικεὶ στὰ Ἱμαλάια μετὰ τῆς συζύγου του Παρβάτι).

Εἰκ. 9 - ΒΙΣΝΟΥ

Εἰκ. 10 - ΙΝΑΡΑ
Θεὸς τοῦ ἰνδικοῦ πανθέου, προσωποποίηση τῆς θερμαντικῆς καὶ φωτιστικῆς δυνάμεως τοῦ ἡλίου, ὁ ὑπέρτατος θεὸς τῶν ἀγώνων. Ὁχεῖται ἐπὶ χρυσοῦ ἄρματος, συρομένου ὑπὸ κιτρίνων ἵππων. Ἐξαστράπτει ἐν μέσῳ τοῦ χρυσοῦ, φέρει πύραν διαχέουσα ἐκθαμβωτικὴ λάμψη, κρατεῖ δὲ στὰ χέρια του τόξο καὶ κεραυνό.

Εἰκ. 13 - ΜΙΘΡΑ
(Μουσεῖο τοῦ Λούβρου)

Εἰκ. 11 - ΜΑΡΜΑΡΙΝΟ ΑΓΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΖΩΡΟΑΣΤΟΥ

Εἰκ. 12 - ΟΡΜΑΖΙ

Στήν λατρεία της φύσεως υπό τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐξεδηλοῦτο ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Μεγάλο, τὸ Ἀληθές, τὸ Ἀγαθό, τὸ Ὡραῖο καὶ τὸ Ὠφέλιμο, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐπιβλητικός ναός μόνο στό μέσον τῆς φύσεως εἶναι δυνατόν νά ἀνεγερθῇ καί νά διατηρηθῇ.

Εἰκ. 9 - ΕΛΙΚΩΝ

Τό ἐν Βοιωτίᾳ δασοσκεπές καί κατάρρυτον ἐνδιαίτημα τῶν Μουσῶν.

II. ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

1. **Μυθολογία** γενικῶς καλεῖται τὸ σύνολο τῶν μυθικῶν παραδόσεων κάποιου λαοῦ, τῶν ἀναφερομένων κυρίως στήν θρησκεία, τῶν σχετιζομένων δηλαδή πρὸς τοὺς θεούς, τίς κατώτερες θεότητες, τοὺς ἥρωες, τίς πράξεις καί ἐμφανίσεις αὐτῶν, ὡς καί ἡ ἐπιστημονική μελέτη τῶν παραδόσεων αὐτῶν. Ἡ ἑλληνική εἰδικῶς μυθολογία ἔχει ὡς ἀντικείμενο ὅλες τίς περί θεῶν καί ἡρώων παραδόσεις καί διηγήσεις κατὰ τοὺς προϊστορικούς χρόνους μέχρι περίπου τῆς καθόδου τῶν Δωριέων, δυσδιάκριτα δέ εἶναι τὰ ὅρια μυθολογίας καί θρησκείας στήν ἀρχαία Ἑλλάδα.

2. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, λοιπόν, **μῦθος**, ὑπό γενικώτερη ἔννοια, εἶναι ἡ ἱστορία θεῶν, περιλαμβάνουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν παράσταση τῶν θείων ὄντων, ἀφ' ἑτέρου δέ τὴν ἀφήγηση τῆς δράσεως, τῶν περιπετειῶν, τῶν παθῶν καί τῶν τυχῶν τῶν ἐν λόγῳ ὄντων.

Καί ὅπως τῆς σαφοῦς περί θεῶν παραστάσεως προηγήθηκε περίοδος, κατὰ τὴν ὁποία ἐπεκράτει ἀμυδρά, γενική καί πολύ ἀόριστος περί τοῦ θεοῦ ἰδέα, τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε προσωπικό χαρακτήρα, ἔτσι καί ὁ μῦθος ὑπέστη ἀνάλογη ἐξέλιξη.

3. Κατὰ τὴν προμυθική περίοδο διακρίνονται κάποιες πενιχρές μόνον ἀρχές περί μύθου, ὁ ὁποῖος ὑφίσταται ὅλη τὴν ἐξέλιξη καί ἀνάπτυξή του κατὰ τὴν μυθική περίοδο, γιὰ νά ἐπανέλθῃ ἡ μεταμυθική περίοδος, ὁπότε παρατηρεῖται βαθμιαία ἐκλειψη τῆς πρὸς μυθοπλασία ικανότητος. Ἡ ἔρευνα τοῦ γεννωμένου, ἀπηρτισμένου καί ἐκλείποντος μύθου, κατὰ τίς τρεῖς ἀναφερόμενες ἀνωτέρω περιόδους, ὁδηγεῖ στό συμπέρασμα ὅτι ὁ μῦθος ἀποτελεῖ κάποιο εἶδος γλώσσας, τρόπον ἐκφράσεως ψυχικοῦ περιεχομένου, ὅτι εἶναι σύνολο συναρμολογημένων, μέ τὴν βοήθεια ἰσχυρῆς συναισθηματικῆς διεγέρσεως, περιεχομένων τῆς συνειδήσεως.

4. Κατὰ τοὺς κυρίως μυθικούς χρόνους, ὁ μῦθος ἀποτελεῖ θρησκευτική κατηγορία· δι' αὐτοῦ ἐκφράζονται θρησκευτικά βιώματα, ἐνσαρκοῦνται καί σχηματοποιεῖται τὸ θεῖο, ἀφομοιοῦνται τὸ θρησκευτικό περιεχόμενο διὰ μυθικῶν μορφῶν. Μῦθος καί θρησκεία δὲν διακρίνονται κατὰ τὴν περίοδο αὐτήν, ἀποτελοῦν ἀδιαίρετο καί ἐνιαῖο σύνολο. Κάθε θρησκευτική τελετὴ προϋποθέτει κάποια μυθική παράσταση ἢ θυσία σέ

δαίμονα ἢ φετίχ ἀπαιτεῖ τὴν προϋπαρξή τῆς παραστάσεως ὑπερανθρώπου ὄντος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἡ θυσία ἐπιδρᾷ διὰ τῶν προσφερομένων δώρων κατὰ τὴν διάρκειά της. Ἡ θρησκεία λοιπόν τῶν κατὰ φύσιν ζώων πρωτογόνων λαῶν εἶναι θρησκεία μυθική, τροφοδοτουμένη διαρκῶς διὰ τῶν προϊόντων τοῦ μυθοπλαστικοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δημιουργοῦντος ὅλες ἐκεῖνες τίς ἀπροσώπους δυνάμεις, οἱ ὁποῖες ἐκδηλώνονται ἔπειτα στήν θρησκεία ὡς **ἀνιμισμός, φετιχισμός, τοτεμισμός**, κ.λπ.

5. Διάφορα εἶναι τὰ μυθολογικά προϊόντα τῆς μεταμυθικῆς περιόδου. Αὐτὰ εἶναι ἤδη δευτερεύοντα, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν λατρείαν, δημιουργήματα τῆς φαντασίας καί ὄχι ἄμεσος ἐκφραση θρησκευτικοῦ βιώματος. Ὁ μῦθος γίνεται ἤδη λογοτεχνία, καί οὔτε γεννήθηκε ἀπὸ τὴν λαϊκὴ ψυχὴ, οὔτε ἀφωμοιώθηκε ἀπὸ αὐτήν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

6. Γιὰ τίς μεγάλες λαϊκές μᾶζες, οἱ μῦθοι ἐλογίζοντο μέχρι τῆς καταλύσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου ὡς πραγματικότητα. Παρ' ὅλα αὐτά, δὲν ἔλλειψαν οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν διασάφηση καί ἐρμηνεῖα αὐτῶν ὡς ἀλληγοριῶν θρησκευτικῆς ἢ φυσικῆς ἔννοιας. Ἀντιπρόσωποι αὐτῆς τῆς ἐρμηνείας ὑπῆρξαν οἱ Στωικοί⁴⁷, ἐνῶ οἱ Ἐφημεριστές θεωροῦσαν ὅτι οἱ μῦθοι ἀπέρρευσαν ἀπὸ ἱστορικά γεγονότα. Ἡ ἀντίληψη ὅτι ὑπὸ τὴν μορφή μύθων ἐνεφανίσθησαν ἀνέκαθεν ἱστορικές ἀλήθειες, σκοπίμως ἢ τυχαίως σκοτισθεῖσες, ἐπεκράτει μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἀντιπροσωπευθεῖσα ἰδίως ὑπὸ τῶν ρομαντικῶν, ἐξακολουθεῖ δέ ἐν μέρει νά ὑφίσταται μέχρι σήμερα.

7. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἀκόμη χριστιανικῶν χρόνων κατεβλήθη προσπάθεια καθορισμοῦ τῆς σχέσεως τῆς νέας θρησκείας πρὸς τίς ἐθνικές καί ἐξηγήσεως τῆς ὑφισταμένης ἀναλογίας μεταξὺ αὐτῆς καί ἐκείνων. Παραλλήλως, ἀπὸ τὸν Γ' μ.Χ. αἰῶνα, βαίνει καί ἡ διδασκαλία τῶν Νεοπλατωνικῶν⁴⁸, κατὰ τὴν ὁποία οἱ θεοὶ εἶναι ἀπόρροια τῆς μιᾶς θείας οὐσίας, οἱ δέ περί αὐτοὺς μῦθοι σύμβολα καί ἀλληγορίες. Οἱ βάσεις ὅμως πρὸς ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν μύθων καταβάλλονται κατὰ τοὺς νεώτερους χρόνους, καί δὴ ἀπὸ τὸν ΙΣΤ', καί ἰδίως τὸν ΙΖ' αἰῶνα. Διότι, κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοὺς, ἐπέρχεται ἡ ἐπαφὴ πρὸς διαφόρους ἀγνώστους μέχρι τότε λαοὺς καί πρὸς ἐξαφανισθέντες

πολιτισμούς, μὴ περιοριζομένης τῆς ἐρεῦνης μόνον στήν ἑλληνικὴ καί ρωμαϊκὴ ἀρχαιότητα. Ἀποστολές διάφορες ἀνακαλύπτουν τίς θρησκείες καί τίς μυθολογίες τῆς Ἀμερικῆς, Ἀφρικῆς, Ἰνδιῶν καί Κίνας καί συγκομίζουν ἀπειρο ὑλικό πρὸς κατάταξη, συσχέτιση καί ἐρμηνεία.

8. Ὁ ΙΘ' αἰῶνας διακρίνεται γιὰ τὴν εὐρυνση τοῦ σχετικοῦ ὀρίζοντος, λόγῳ τῶν ἀνακαλύψεως στήν Περσία καί Αἴγυπτο καί τῶν μεταφράσεων καί ἐκδόσεων κλασσικῶν πηγῶν τῶν θρησκείων τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Κρόϋτσερ⁴⁹ ἐκλαμβάνει τοὺς μύθους ὡς σύμβολα, γεννηθέντα ἀπὸ τὴν αὐθόρμητη καί φυσικὴ συμβολικὴ γλῶσσα, τὴν ὁποία χρησιμοποίησαν οἱ ἱερεῖς, γιὰ νά ἐκφράσουν ἀλληγορικῶς ἠθικές καί θρησκευτικές ἰδέες. Καί σήμερα ἀκόμα ὁ Φ. Λάγγερ παραδέχεται ὅτι οἱ μῦθοι εἶναι ἡ ἀλληγορικὴ ἐκφραση ἠθικῶν καί θρησκευτικῶν ἰδεῶν. Ἀντίθετη γνώμη εἶχε, μεταξὺ ἄλλων, ὁ Κ. Ο. Μύλλερ⁵⁰, ὁ ὁποῖος εἰσάγει τὴν κριτικὴ τῶν πηγῶν, ἐξερευνεῖ τοὺς τοπικούς ὅρους τῆς διαμορφώσεως τῶν μύθων καί προσπαθεῖ νά ἐρμηνεύσῃ αὐτοὺς διὰ τῶν μύθων περί λατρείας καί ἄλλων ἐθίμων τῶν ἀρχαιοτάτων ἀνθρώπων. Κείμενα καί ἐπιγραφές ἀρχαιοτάτα, ἀνευρίσκονται, μεταφράζονται καί ἐκδίδονται· ἐπίσης δέ χρησιμοποιοῦνται πρὸς τοῦτο καί πολλὰ ἄλλα μνημεῖα, ἀναφερόμενα στήν βεδική, περσικὴ, αἰγυπτιακὴ, δωριακὴ, ἑλληνικὴ καί ρωμαϊκὴ θρησκεία. Ταυτοχρόνως, ἀνασκαφές τῆς Τροίας, Κρήτης, Αἰγύπτου, Περσίας καί Μεσοποταμίας χύνουν ἅπλετον φῶς καί ἐπὶ τῶν προϊστορικῶν χρόνων, οἱ ὁποῖοι παύουν νά περιβάλλονται ὑπὸ πυκνοῦ σκότους. Τέλος, ἡ ἀκριβεστέρα γνώση τῶν διαφόρων γλωσσῶν τῆς ἀρχαιότητος, καί ἰδίως τῶν Ἰνδογερμανικῶν, βοηθεῖ τὸν Μύλλερ στήν ἐξεύρεση τῆς ἀρχῆς καί τῶν πρωταρχικῶν πηγῶν τῆς μυθολογίας, τῆς ὁποίας τίς μορφές ἐξηγεῖ ἐκ τῶν λέξεων, τῶν ὀνομάτων καί τῶν προσωνομιῶν.

9. Ἡ φιλολογικὴ ὁμως αὕτη σχολὴ τοῦ Μύλλερ δὲν μπόρεσε νά ἐπικρατήσῃ· ἀντιθέτως, ἐνισχύονται ἡ ἀνθρωπολογικὴ καί ἱστορικὴ λεγόμενες σχολές. Ἡ ἀνθρωπολογικὴ σχολὴ ὁρμάται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐξελίξεως καί τῆς ὁμοιομορφίας τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι διέπουν τὴν ἐξέλιξη αὐτῇ. Καί ἄλλοι μὲν τῶν ὁπαδῶν αὐτῆς ὁρμῶνται ἀπὸ τὴν λατρεία τῶν ψυχῶν, ἄλλοι προστρέχουν στὸν ἀνιμισμὸ καί ἄλλοι προσπαθοῦν νά ἐξηγήσουν τὰ μυθολογικά φαινόμενα ἀπὸ τὸν τοτεμισμὸ. Ἡ ἱστορικὴ, ἐξ ἄλλου σχολὴ ἐμμένει στοὺς ὑπὸ τὸν Κ. Ο. Μύλλερ διατυπωθέντες κριτικούς κα-

νόνες και επιζητεί την ακριβή εξέταση της ιστορίας των μύθων.

10. Πρωτεύουσα θέση κατέχει σήμερα η έθνολογική σχολή, η οποία εργάζεται στην βάση των πορισμάτων της έθνολογίας και λαογραφίας. Τέλος, οι πρόοδοι της νεωτέρας ψυχολογίας συνετέλεσαν σοβαρώς στην πρόοδο των μυθολογικών προβλημάτων, διότι, άνευ μελέτης της ψυχολογίας των διαφόρων λαών, δέν είναι νοητή έρευνα ιστορικών φαινομένων.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΕΣ

11. Βεβαίως η ιστορία των διαφόρων θρησκειών διδάσκει ότι από κανένα λαό επί της γής δέν λείπει η μυθολογία, αφού ο μύθος είναι συμφυής μέ την φύση του ανθρώπου. Η μυθολογία όμως των διαφόρων λαών παρουσιάζει χαρακτηριστικές διαφορές, όφειλόμενες σέ διάφορους παράγοντες. Την πρωτεύουσα μεταξύ αυτών θέση κατέχει η φυσική προδιάθεση, η οποία ποικίλλει κατά τις φυλές· ακολουθως επιδρούν σέ αυτό τό κλίμα, η γεωγραφική θέση, οι κοινωνικές συνθήκες, υπό τις όποιες διαβίωι κάθε λαός, η πολιτική και πνευματική εξέλιξη αυτού, κ.λπ. Έτσι συμβαίνει, ώστε οι πρωτόγονοι λαοί πού ζούν στην φύση, νά περιστρέφονται γύρω από μία όρισμένη μυθολογία χωρίς νά μπορούν νά ύψωθούν σέ κάποια άνωτερη μυθολογική βαθμίδα. Ολόκληρος π.χ. η άυστραλιανή μυθολογία άσχολεϊται μέ το πρόβλημα της γενέσεως των περί τό **ταμπού** έθίμων, η περί του πώς απέκτησαν τά προστατεύοντα πνεύματα οι διαφορες τοτεμικές ομάδες, οι όποιες διακρίνονται σέ χωριστές φυλές. Η μυθολογία των Ζουλου⁵¹ στην Άφρική, άποτελείται εκ παραστάσεων άναφερομένων στην λατρεία των νεκρών. Οι μύθοι των Φιλανδών, Μογγόλων⁵² και Έσκιμών ως κύριο περιεχόμενο έχουν την μαγεία.

12. Τά ίχνη της μυθολογίας αυτής συναντούμε και στις θρησκείες των πολιτισμένων λαών: Σινών, Ιαπώνων, Βαβυλωνίων, Αϊγυπτίων και Ίνδογερμανών. Η βαβυλωνιακή μυθολογία είναι άστρική και κοσμογονική. Οι Άραβες και πρό του Μωάμεθ ελάχιστη μυθολογία είχαν, στους Ίσραηλινούς δέ ο μονοθεϊσμός εξωβέλισε τόν μύθο. Άντιθέτως, στους Αϊγυπτίους η μυθολογία διακρίνεται για τόν στενό της σύνδεσμο μέ την ζωολατρεία.

13. Έξαιρετική σέ δύναμη και πλούτο είναι η

μυθοπλαστική φαντασία των ίνδογερμανικών λαών. Περιλαμβάνει δέ η μυθολογία αυτή κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα άπ' όλους αυτούς τούς λαούς. Έτσι, γενικώς η μυθολογία τους είναι **ουράνια**, τό κέντρο του πανθέου δέ άποτελούν ο πατέρας Ουρανός και η μητέρα Γη. Από αυτούς εμφανίζονται δύο νεαροί δίδυμοι θεοί, παραλληλιζόμενοι συνήθως μέ τόν **Έωσφόρο** και τόν **Έσπερο**. Ο ήλιος και τό πύρ άπολαμβάνουν έξαιρετικής λατρείας, ως πηγή της ζωής. Έναντι των θεών του φωτός ίστανται οι θεοί του σκότους. Η **Μοίρα** είναι τό εκχωρηθέν δώρο στους ανθρώπους υπό των θεών.

Έννοείται βεβαίως ότι τά κοινά αυτά σέ όλους τούς ίνδογερμανικούς λαούς διαφοροποιούνται και μεταλλάσσονται από παράγοντες ιδιαίτερους σέ έκαστον εκ αυτών των λαών. Οι Ίνδοί, π.χ. συνδυάζουν αυτά προς φιλοσοφικά στοιχεία, μέ τά όποια δημιουργείται εύρύ χάσμα μεταξύ δημώδους μυθολογίας και βραχμανικής σοφίας. Από τούς Πέρσες η μεταξύ φωτεινών και σκοτεινών θεών αντίθεση εξελίσσεται σέ ισχυρή διαρχία, η οποία επιβάλλει την σφραγίδα αυτής σέ όλη την ζωή των ανθρώπων. Η δημώδης μυθολογία των Έλλήνων ως κέντρο αυτής έχει την παράσταση της μητέρας Γης, η δέ υπό των ποιητών διαμορφωθείσα διακρίνεται για τόν πλούτο του περιεχομένου και την πλαστική δύναμη της φαντασίας. Η ρωμαϊκή μυθολογία είναι κατά τό πλείστον εξηρητημένη, ως προς τις μυθολογικές παραστάσεις, από των Έλλήνων. Της γερμανικής, τέλος, μυθολογίας κυριαρχεί η ιδέα της Μοίρας, στην όποία ύποκεινται και αυτοί οι θεοί, τό χαρακτηριστικό δέ γνώρισμα αυτής είναι η άπαισιοδοξία.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

14. Την μυθοπλαστική φαντασία γονιμοποιούν τά φυσικά έν γενει φαινόμενα, τό βασίλειο των ζώων και των φυτών και τά βιώματα της ανθρωπίνης ψυχής. Άφθονο είναι τό έντεϋθεν υλικό της μυθολογίας. Φυσικά φαινόμενα είναι ο ήλιος και η σεληνη, οι άστέρες,

Εικ. 15 - ΡΑ

τά νέφη, η Ίρις, οι άνεμοι και οι καταιγίδες, οι σεισμοί. Τόση δέ ύπεροχή έχουν αυτά στόν μύθο, ώστε πολλοί άποπειράθηκαν μόνο εκ αυτών νά έρμηνεύσουν την όλη μυθολογία. Καί άλλα όμως πράγματα άσκούν επίδραση επί του ανθρώπου η άπαιτούν την λύση του μυστηρίου και αυτά είναι η παραγωγή της ζωής, ο θάνατος, ο ύπνος, οι ασθένειες, κ.λπ. Άλλά και η ποικιλία των ζωικού βασιλείου παρέχει υλικό στην μυθοπλαστική φαντασία. Πολλά, άλλως τε, ζώα θεωρούνται ως συνδεόμενα προς τά άτομα η και ολόκληρες ομάδες ανθρώπων, άλλα δέ κατέχουν μαγικές δυνάμεις. Τό αυτό ισχύει και για πολλά φυτά. Άλλά και τά όνειρα, τά όράματα, η έκσταση και τά παρόμοια παρέχουν υλικό για την δημιουργία μύθων.

ΕΙΔΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

15. Οι μύθοι αναλόγως του περιεχομένου τους, διακρίνονται:

α) Είς **θεογονικούς**, οι όποιοι άσχολούνται μέ την γέννηση των θεών και τούς μεταξύ τους αγώνες. Κατά τούς Βαβυλωνίους, οι θείες γενεές προήλθαν από την **Τιαμάτ**⁵³, κατά τούς Αϊγυπτίους ο ήλιακός θεός **Pā**⁵⁴ γεννήθηκε εκ του ύδατος και παρήγαγε εκ αυτού τό πρώτο ζεύγος των θεών, κατά δέ τόν Έλληνα Ησίοδο, της μονοκρατορίας του Διός προγήθησαν μακροί αγώνες των Τιτάνων.

β) Σέ **κοσμογονικούς**, οι όποιοι εξιστορούν την γέννηση και δημιουργία του κόσμου. Κατά την πίστη των Ίνδιάνων, η γη είναι τεράστια γυναίκα, της όποίας οι μαστοί είναι τά όρη, φλέβες οι ποταμοί και κόμη τά φυτά. Σέ χώρες πλούσιες σέ ύδατα, ως αρχή του παντός πιστεύεται τό ύδωρ. Έτσι, κατά τούς Βαβυλωνίους, αρχική κατάσταση του χάους ήταν η θάλασσα, προσωποποιηθείσα διά της Τιαμάτ. Από τό σώμα αυτής δημιουργεί ο Μαρδούκ⁵⁵ τόν Ουρανό και την Γη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα κοσμογονικού μύθου είναι οι άστρικοί μύθοι, οι όποιοι συναντώνται παντού και ιδίως στην βαβυλωνιακή θρησκεία. Οι πλείστοι των θεών της μεξικανικής θρησκείας είναι άστρικές θεότητες. Στους κοσμογονικούς μύθους ύπάγονται και οι σχετιζόμενοι μέ μετεωρολογικά φαινόμενα, νέφη, άνέμους κ.λπ. οι περί κατακλυσμού μύθοι και οι στίς εποχές του έτους άναφερόμενοι. Την ανταλλαγή των εποχών του έτους εκδέχονται αυτοί οι μύθοι ως αγώνα μεταξύ των δυνάμεων του φωτός και των δυνάμεων του σκότους η ως θάνατον και άνάσταση των θεών της βλαστήσεως.

γ) Σέ **άνθρωπολογικούς**, άναφερομένους στην δημιουργία του ανθρώπου. Κατά τούς Φοίνικες, τόσο τά φυσικά φαινόμενα όσο και τά έμφυχα όντα γεννώνται εκ της συζεύξεως του Άνέμου και του Χάους. Ο Μαρδούκ από τό αίμα του Κιγκού, του συντρόφου της Τιαμάτ, δημιουργεί τούς ανθρώπους. Στην έλληνική μυθολογία γεννώνται οι άνθρωποι από τούς λίθους, τούς όποιους ρίπτει πίσω του ο Δευκαλίων η εκ της τέφρας των καιομένων από τούς κεραυνούς του Διός, Τιτάνων.

δ) Στους **σωτηριολογικούς**, στους όποιους έμφανίζονται κυρίως οι θεοί εκείνοι της βλαστήσεως ως σωτήρες και λυτρωτές από παντός είδους δεινά, φυσικά, κοινωνικά, ήθικά, αναλόγως της πνευματικής βαθμίδος έκάστου λαού και των έξωτερικών συνθηκών, υπό τις όποιες διατελούν αυτοί.

ε) Στους **έσχατολογικούς**, όνομαζόμενους έτσι, επειδή άναφέρονται στα έσχατα πράγματα και τούς έσχατους καιρούς, στην καταστροφή του κόσμου και στην άνακαίνιση αυτού. Τό υλικό τους τό ηντλησαν άναμφίβολα οι μύθοι αυτοί και από τις τεράστιες φυσικές καταστροφές (σεισμοί, εκρήξεις ήφαιστειών, μεγάλης έκτάσεως πλημμύρες, κ.λπ.).

στ) Στους **αίτιολογικούς**. Αυτοί, μέ την στενωτέρα έννοια, έννοούνται οι έξευρεθέντες νά έξηγήσουν άξιοσημείωτα πλάσματα της φύσεως και του περιβάλλοντος, π.χ. σπάνιες μορφές φυτών και ζώων, ιδιότυπα σχήματα βράχων, άνθρωπινες ιδιότητες πού προκαλούσαν έντύπωση. Αίτιολογικός μύθος είναι π.χ. ο της Νιόβης⁵⁶ προς τόν όποιον άφορμή έδωσε κάποιος βράχος, όμοιάζων προς μορφήν ανθρώπου, του όποιου τό σχήμα έπρεπε νά έξηγηθι. Επίσης, αίτιολογικοί μύθοι είναι οι μύθοι της λατρείας, διά των όποιών εξηγούνται όρισμένες λατρείες και τύποι αυτής η πιστοποιείται η παλαιότητα αυτών καταγωγή.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

16. Η **μυθολογία της γεωργίας** άσχολεϊται ιδιαίτε- ρως μέ την εξιστόρηση και έρμηνεία των μύθων εκείνων, οι όποιοι έχουν ως αντικείμενο την όπωσ- δήποτε άσκηση του γεωργικού επαγγέλματος.

Εάν λάβουμε ύπ' όψη, ότι η γεωργία ύπηρεσε τό κυριώτερο επάγγελμα, στο όποιο άσχολήθηκαν και εξακολουθούν νά άσχολούνται οι κατά φύση ζώντες λαοί, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η μυθολογία της γεωργίας καταλαμβάνει τό μεγαλύτερο μέρος της όλης μυθολογίας.

17. Έν πρώτοις ὅπως θά δοῦμε στὸν τοτεμισμὸ, ἡ εἰσαγωγή στὸν γεωργικὸ βίον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ εἶδους τούτου τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων. Ζητοῦντες οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι νὰ διατηρήσουν τὴν συνέχιση τῶν τοτέμ τους, κατεγίνοντο μέ τὴν περιποίηση ἀγρίων ζώων καὶ τὴν καλλιέργεια ἀγρίων φυτῶν, ἀμεσος δὲ συνέπεια αὐτῆς τῆς τακτικῆς ὑπῆρξε ἡ ἐξημέρωση ζώων καὶ φυτῶν καὶ ἡ ἐναρξη τῆς ἀσκήσεως τοῦ γεωργικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ ἐπαγγέλματος.

18. Κυρίως ὅμως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἄρχισε ἡ μυθολογία τῆς γεωργίας, ἀφ' ὅτου στὴν θρησκεία εἰσῆχθη ὁ ἀνθρωπομορφισμός. Ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς φύσεως, οἱ σχετιζόμενες μέ τὴν γεωργία καὶ οἱ ὁποῖες ἐπιδροῦν ἐπὶ τῆς πορείας τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν, θεοποιήθηκαν διὰ τῆς προσωποποιήσεως τους.

Ὁ Ζεὺς ἀπέβη ἡ προσωποποίηση τοῦ κεραυνοῦ καὶ τῆς βροχῆς, ὁ Ἀπόλλων τοῦ ἡλίου, ἡ Δημήτηρ τῆς γῆς, ἡ Περσεφόνη, ὁ Ἄδωνις, ὁ Λῖνος κ.τ.λ. τῆς βλαστήσεως, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς. Μὴ δυνάμενοι οἱ ἀρχαῖοι ἄλλως νὰ ἐξηγήσουν τὰ φυσικὰ φαινόμενα, παραδέχθηκαν ὅτι αὐτὰ ἀντεπροσωπεύοντο ἀπὸ θεότητες, τίς ὁποῖες ὠφείλαν νὰ εὐχαριστοῦν γιὰ ὅσα καλὰ παρείχαν καὶ νὰ τίς ἐξευμενίζουν γιὰ ὅσα κακὰ προσενοῦσαν, κυριώτερο δὲ πρὸς τοῦτο μέσον ἦταν ἡ θεοποίηση καὶ ἡ λατρεία αὐτῶν.

19. Ἐτοῖς δημιουργήθηκε ἡ **λατρεία τῆς φύσεως**, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ κυριώτερο χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Τέτοια ὑπῆρξε ἡ δύναμη τῆς θρησκείας αὐτῆς, ὥστε χρειάστηκαν πολλοὶ ἀγῶνες τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας προκειμένου νὰ ἐκριζωθῇ αὐτὴ ἀπὸ τίς ψυχές τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλως τε, κρούσματα τῆς φυσιολατρείας ἐκδηλώθηκαν καὶ κατὰ πολὺ μεταγενεστέρους χρόνους στὴν Εὐρώπη, μέ πρωτοπόρο τὸν Ρουσσώ.

20. Ἰδιαίτερη μορφή τῆς λατρείας τῆς φύσεως ἀπετέλεσε ἡ **δενδrolατρεία** τῶν ἀρχαίων. Στὴν ἀνάπτυξη δὲ τῆς λατρείας αὐτῆς, ἐκτός πολλῶν ἄλλων παραγόντων, συνέβαλαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ οἱ λεγόμενες μεταμορφώσεις θεῶν, θεαινῶν, νυμφῶν, ἡρώων καὶ ἄλλων ἐξεχόντων προσώπων σέ φυτά. Ἀσφαλῶς ἔχουμε ἐδῶ χαρακτηριστικὸ λείψανο τοῦ σέ παλαιότερες ἐποχές ἀκμάσαντος τοτεμισμοῦ.

21. Ἡ μυθολογία τῆς γεωργίας, ὅπως καὶ ἡ καθολικὴ μυθολογία, δὲν ὑπῆρξε ἀποκλειστικὸ προϊόν τῆς Ἑλληνικῆς φαντασίας. Ὅλοι οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἀσχολήθηκαν μέ τὴν ἀσκηση τοῦ θείου ἐπαγγέλματος, τὸ ὁποῖο εὐλόγως χαρακτηρίσθηκε μήτηρ καὶ τροφὸς ὅλων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, εἶχαν τὴν γεωργικὴ τους μυθολογία. Μποροῦμε μάλιστα νὰ ποῦμε ὅτι πολλοὶ τῶν σχετικῶν ξένων μύθων εἰσῆχθησαν,

κατὰ διαφόρους ἐποχές, στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκλιματίστηκαν σέ αὐτήν. Κανεῖς ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸν ἀληθῆ ισχυρισμό, ὅτι τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἐκδηλούμενο ἀπαράμιλλο στὴν καθαρῶς ἑλληνικὴ μυθολογία, ἐπέφερε πλήρη μεταμόρφωση καὶ ἀφομοίωση στοὺς παρείσακτους μύθους τῆς ξένης μυθολογίας. Ἀπογυμνώθηκαν αὐτοὶ ἀπὸ κάθε χονδροειδὲς καὶ βάρβαρο καὶ περιεβλήθηκαν τὴν χάρη καὶ τὴν λεπτότητα τῶν ἑλληνικῶν μύθων.

22. Ἡ μελέτη τῆς μυθολογίας τῆς γεωργίας δὲν ἔχει σκοπὸ τὴν ἱκανοποίηση ἀπλῶς τερπνῆς ἀπασχολήσεως μέ τοὺς πράγματι χαριέντες καὶ ωραίους μύθους τῆς. Ἀπεναντίας, αὐτὴ ἀποβλέπει κατὰ μέγα μέρος στὴν ἐξαγωγή διδακτικῶν συμπερασμάτων ὅσον ἀφορᾷ στὴν καλὴ καὶ λελογισμένη ἀσκηση τοῦ γεωργικοῦ ἐπαγγέλματος. Ὅταν π.χ. ἀναγινώσκουμε τὴν τιμωρία τοῦ ἱταμοῦ Ἐρυσίχθονος γιὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ περιφρόνηση πρὸς τίς συστάσεις τῆς θεᾶς Δήμητρος, πρέπει νὰ διίδουμε τὴν τιμωρία ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δεικνύουν περιφρόνηση πρὸς τὴν ἐκ τῶν δένδρων ὠφέλειαν, ἡ καταστροφή τῶν ὁποίων μοιραίως θά ἐπιφέρῃ τὴν πείνα καὶ τὴν δυστυχία. Οἱ περιπέτειες ἐπίσης τοῦ ἄφρονος Φαέθοντος μᾶς ὑπενθυμίζουν τίς καταστροφές, τίς ὁποῖες ἐπιφέρει ἡ μεγάλη ξηρασία, ἡ ὁποία, ὅχι μόνο δὲν εὐνοεῖ τὴν βλάστηση, ἀλλὰ ἐπιφέρει καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἐξαφάνιση αὐτῆς.

Ἡ μυθολογία λοιπὸν τῆς γεωργίας παρέχει ἀπὸ μόνη της τερπνὴ ἀπασχόληση καὶ ὠφέλιμη διδαχή. Ὑπὸ μορφή χαρισμάτων μύθων κρύπτονται χαρακτηριστικὰ παραγγέλματα γιὰ τὴν ἀπότιση τῆς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν θεότητα ἐκείνη, ἡ ὁποία διὰ τοῦ Τριπτολέμου ἐσκόρπισε τὸν σῖτο στὴν ἀνθρωπότητα καὶ δίδαξε σέ αὐτὴν τὴν καλλιέργεια τοῦ φυτοῦ ἐκείνου, τοῦ ὁποῖου τὸ προϊόν ἀποτελεῖ τὴν βάση τῆς διατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ ἐάν ὁ εὐστοχώτερος ὀρισμός τοῦ μύθου εἶναι ὅτι αὐτός «**εἶναι ψεῦδος κρύπτων μίαν ἀλήθειαν**», ἡ μυθολογία τῆς γεωργίας εἶναι γεμάτη ἀπὸ πολλούς, ωραίους καὶ τερπνοὺς μύθους, οἱ ὁποῖοι κρύπτουν ισάριθμες ἀλήθειες, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους μποροῦν νὰ ἀρυσθοῦν σοβαρές ὠφέλειες οἱ εὐλαβεῖς ὁπαδοὶ τῆς Δήμητρος, οἱ ὄλβιοι καὶ μακάριοι γεωργοί.

Εἰκ. 16 - NIOBH

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

40. Μεγασθένης, ἀρχαῖος ιστοριογράφος τῆς Δ' πρὸς τὴν Γ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδα. Ζοῦσε πλησίον τοῦ ἐκ τῆς Μακεδονίας βασιλέως τῆς Συρίας καὶ ἰδρυτοῦ τῆς δυναστείας τῶν Σελευκιδῶν Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, προσκολλημένος δὲ στὸν Διοικητὴ τῆς Ἀραχωσίας (τοῦ Ν. τμήματος τοῦ σημερινοῦ Ἀφγανιστάν, ὀνομασθέντος ἔτσι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διότι ἐκτείνεται Β τοῦ ποταμοῦ Ἀραχῶτου), ἐκτέλεσε μέ ἐντολὴ αὐτοῦ πολλὰ ταξίδια κατὰ τὴν διάρκεια ἀποστολῶν πρὸς τὸν Ἰνδὸν βασιλεῖα τῆς ἐπὶ τοῦ Γάγγου Πολιβόθρας Σανδρόκοττον. Συνέγραψε τὰ «**Ἰνδικά**», σέ 4 βιβλία, στὰ ὁποῖα περιέχει σπουδαῖοτατες πληροφορίες γιὰ τὴν γεωγραφία, τὴν πανίδα καὶ χλωρίδα τῶν Ἰνδιῶν, περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἡθῶν τῶν κατοίκων, ἀκόμη δὲ καὶ ἱστορικές εἰδήσεις καὶ ἀφηγήσεις παραδόσεων, γιὰ τίς ὁποῖες ὅμως κατηγορήθηκε ὅτι ἀνέμειξε τοὺς ξένους μύθους με τοὺς ἑλληνικούς. Μετήγαγε τὸν μῦθο τῆς πορείας τοῦ θεοῦ Διονύσου στὶς Ἰνδίες καὶ ψευδόμενος μυθολογοῦσε, ὅτι αὐτοὶ οἱ Ἰνδοὶ διηγοῦνται ὅτι ὁ Διόνυσος, παραγενόμενος στὴν χώρα τους καὶ διελθὼν ὅλην τὴν Ἰνδική, εἰσῆγαγε σέ αὐτὴν τὸν ἡμερο βίον. Καθόλου ὑπερεμάχει τῆς γνώμης ὅτι ἡ σοφία τῶν Ἑλλήνων συνεφώνει πρὸς τὴν τῶν Βραχμάνων. Τὴν ὕλη τῶν «**Ἰνδικῶν**» συνέλεξε ὁ Μεγασθένης ἀπὸ ὅσα οἱ Βραχμᾶνες τοῦ γνωστοποίησαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀντελήφθη ἐξ ἰδίων ὁμῶς. Περίληψη τῶν «**Ἰνδικῶν**» τοῦ Μεγασθένους παρέχει ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (Β. 25-42), διάφορα δὲ ἀποσπάσματα σώζονται καὶ ἀπὸ τὸν Στράβωνα καὶ τὸν Ἀρριανό.

41. Λέων ὁ ἐκ Πέλλης, Μακεδὼν ιστοριογράφος, ἀκμάσας πιθανῶς κατὰ τὰ τέλη τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος. Ἐκτός ἄλλων, ἔγραψε ἓνα μεγάλο ἔργο «**Περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον θεῶν**», στὸ ὁποῖο ἔγραφε, φαίνεται, ὅτι μόνος αὐτός ἐλαβε γνώση ἀποκρυφῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα, στὴν ὁποία δῆθεν ἔλεγε αὐτός, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἱε-

ρεῖς ἀπεκάλυψαν μόνο σέ αὐτὸν τὸν παλαιὸ «**ιερόν λόγον**», σύμφωνα μέ τὸν ὁποῖο οἱ θεοὶ τῆς Αἰγύπτου ἦσαν ὅλοι κατ' ἀρχάς ἄνθρωποι. Στὸ περίφημο τοῦτο ἔργο βρῆκαν, ἰδίως οἱ Χριστιανοί, ἄριστα ὅπλα ὑποστηρίξεως τῶν ἰδεῶν τους.

42. Ἐκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης ἢ ὁ Τήσιος, φιλόσοφος, κριτικός καὶ γραμματικός, μαθητὴς τοῦ σκεπτικοῦ φιλοσόφου Πύρρωνος. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Α', ἀφοῦ περιηγήθηκε τὴν Αἴγυπτον μέχρι τίς Θῆβες καὶ τίς ἐξηρεύνησε ἱστορικῶς, συνέγραψε τὰ «**Αἰγυπτιακὰ ἢ ἱστορία τῆς Αἰγύπτου**» στὴν ὁποία τὸ πραγματικὸ ἀναμιγνύεται μέ τὸ μυθοπλαστικό. Σέ αὐτὸ τὸ ἔργο προσπάθησε ὁ Ἐκαταῖος νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ Αἴγυπτος ὑπῆρξε ἡ ἐστία καὶ ἡ πηγὴ τοῦ παγκοσμίου ἐν γένει πολιτισμοῦ, ἡ δὲ αἰγυπτιακὴ θρησκεία ἦταν ἡ γνησιώτατη καὶ ἀληθεστάτη θρησκεία. Ὁ Ὅσιρις (ἥλιος) καὶ ἡ Ἴσις (σελήνη) καὶ τὰ πάντε στοιχεῖα, ἦτοι τὸ πνεῦμα (Ζεὺς), τὸ πῦρ (Ἡφαιστος), ἡ γῆ (Δημήτηρ), τὸ ὕδωρ (Ὡκεανός ἢ Νεῖλος) καὶ ὁ ἀήρ (Ἀθηνᾶ), ἦσαν, κατὰ τὴν θεολογικὴ τοῦ Ἐκαταίου ἀντίληψη, οἱ ἀρχέγονες θεότητες, ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι θεοὶ προήρχοντο ἐξ ἀνθρώπων, βασιλέων καὶ βασιλισσῶν, οἱ ὁποῖες μετὰ θάνατον ἐθεοποιήθηκαν. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἦσαν ἐπουράνιοι, «**αἰῖοι**» καὶ ἀθάνατοι, οἱ δὲ δεῦτεροι ἐπίγειοι καὶ θνητοί, οἱ ὁποῖοι ἐγίναν ἀθάνατοι λόγῳ τῆς νοημοσύνης τους καὶ λόγῳ τῶν ὅσων ἐπραξαν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ ἡ ἀνάμιξη αἰγυπτιακῶν καὶ ἑλληνικῶν θεολογικῶν παραστάσεων ἦταν σύμφωνη πρὸς τὸ γενικὸ πρόγραμμα τῆς πολιτικῆς τῶν Πτολεμαίων, οἱ ὁποῖοι ἐπέδιδκαν μέ κάθε τρόπο τὴν ἀνάμιξη τοῦ αἰγυπτιακοῦ καὶ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

43. Εὐήμερος, κυρηναϊκὸς φιλόσοφος, ἀκμάσας κατὰ τὸν Γ' π.Χ. αἰῶνα καὶ γενόμενος περιφανὴς μέ τὸ ἔργο τοῦ «**Ἱερὰ ἀναγραφὴ**» στὸ ὁποῖο προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ πίστη στοὺς θεοὺς γεννήθηκε διὰ τῆς θεοποίησης ἡρώων, δηλαδὴ μεγάλων ἀνδρῶν, εὐεργετῶν, εὐρετῶν κ.λπ., οἱ ὁποῖοι ἔζησαν σέ παλαιότατους χρόνους καὶ εὐεργέτησαν τὴν ἀνθρωπότητα. Στὸ ἔργο του αὐτὸ περιγράφεται φανταστικὸ ταξίδι τοῦ Εὐήμερου. Στὸν ἰνδικὸ ὠκεανὸ συναντᾷ τρεῖς ἀγνώστους τέως νήσους, ἐπὶ τῆς μῆς τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἱερό τοῦ Διὸς καὶ χρυσὴ στήλη σέ αὐτό. Ἐπὶ τῆς στήλης αὐτῆς εἶναι ἀναγεγραμμένες οἱ πράξεις τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Διὸς, ἀκριβῶς ὅπως ἀναγράφονται ἐπὶ στήλων οἱ πράξεις τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἰσιδος, κατὰ τὸν Διόδωρον, καὶ μάλιστα κατ' ἰδίαν αὐτῶν ἀφήγησι. Κατὰ τὴν ἐπιγραφή αὐτή, οἱ τρεῖς αὐτοὶ θεοὶ τῆς μυθολογίας ἐχρημάτισαν ἄνθρωποι εὐεργεταί, ἰδίως δὲ ὁ Ζεὺς, ὁ ὁποῖος περιέρχεται πάντε φορές τὴν οἰκουμένη, ἐπιφέρει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμφιλίωση, ἰδρύει σοφούς θεσμούς, ὀρίζει τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς, σατράπεις τῶν διαφόρων μερῶν τῆς γῆς καὶ ἀποθνήσκει, τέλος στὴν Κρήτη. Ραδιουργίες αὐλικῶν καὶ στάσεις ἦτο ἀδύνατον νὰ λείψουν· ἔτσι πρέπει νὰ ἐρμηνευθοῦν οἱ μυθολογούμενες ἐριδες τῶν θεῶν. Ὅπως ὁ Ἐκαταῖος προηγουμένως, ἔτσι καὶ ὁ Εὐήμερος ἀργότερα, μετέβαλαν καὶ οἱ δύο τὸν μῦθο σέ ἱστορία. Κοινὰ δὲ καὶ στοὺς δύο εἶναι ἡ βαθμιαία ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ἐκστρατεῖες καὶ ἡ κοσμοκρατορία τοῦ Διὸς, ἡ ἀποθέωση τῶν ἀξίων προγόνων ὑπὸ τῶν ἐπιγόνων, ἡ διάκριση τῶν θεῶν σέ οὐρανίους ἢ ἀθανάτους καὶ ἐπιγίους ἢ θνητούς, τὰ ἐλατήρια τῆς θεοποίησης. Ἀλλὰ ὁ Εὐήμερος ἔχει καὶ τὴν αὐταποθέωση, ἡ ὁποία εἶναι συνήθης κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, παρὰ τὴν ἐξ εὐγνωμοσύνης αὐθόρμητη ἀποθέωση τῶν ἡγεμόνων ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων ὑπηκόων.

Ἡ θεωρία τοῦ Εὐήμερου, ἦτοι ἡ ἐρμηνεία τῶν θεῶν ὡς

Εἰκ. 17 - Ο ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΡΙΠΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΤΟΝ ΣΙΤΟΝ (Ἐτρουσκικὸ Γρηγοριανὸ μουσεῖο)

«δυνατῶν ἀνθρώπων», θεοποιηθέντων βάσει τῶν ὑπηρεσιῶν, εὐεργεσιῶν καὶ ἀνακαλύψεων τους, ἀπεκλήθη ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ τῆς «**Εὐήμερισμός**». Ἡ φύση τῆς θεωρίας αὐτῆς ἐγκρίεται στὸ ὅτι διαλύει τὴν κατὰ παράδοση ἱερὴ ἱστορία διὰ τῆς ἱστορικῆς ὁδοῦ καὶ θεοποιεῖ πολιτικὰ πρόσωπα, κατὰ τὶς κρατοῦσες ἀντιλήψεις τῶν ἐλληνιστικῶν χρόνων καὶ τὸ θρησκευτικὸ αἶσθημα τῶν μορφωμένων τάξεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὸ ὁποῖο ἐρμηνεύετο στὴν πίστη πρὸς τὴν θεότητα τῶν ἀστέρων καὶ τῶν στοιχείων καὶ στὴν πεποίθηση ὅτι ἡ ἀνθρώπινη φύση εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀνυψωθῇ μέχρι τὸν θεό, μὲ τὴν σωστὴ χρήση τῶν πνευματικῶν τῆς δυνάμεων.

Ὡς ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ Εὐήμερος ἐθεωρήθη, λόγῳ τῆς θεωρίας αὐτῆς, ὁ κυριώτερος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀθεϊσμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδεῶν του ἐπίσης ἀντιλήχθηκε ἀργότερα ὁ Χριστιανισμός, πρὸς καταπολέμησιν τῆς εἰδωλολατρίας.

Οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Εὐήμερου ἐκαλοῦντο «**Εὐήμερισταί**», οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἐθεωροῦντο ἄθεοι. Αἰῶνες ὁλόκληρους ἀργότερα, ἀπὸ τὸ 1600-1800 μ.Χ. ἐμφανίσθηκαν οἱ λεγόμενοι «**νεώτεροι εὐήμερισταί**», οἱ ὁποῖοι μεταχειρίσθηκαν ὡς εὐαγγέλιό τους, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι, τὸ πολυθρύλητο σύγγραμμα τοῦ Εὐήμερου, τὴν «**Ἱερὰν Ἀναγραφὴν**».

44. **Βουδδισμός**, ἡ θρησκευτικὴ καὶ φιλοσοφικὴ διδασκαλία τοῦ **Βουδῆ** (Εἰκ. 6). Ἐχει βαθεῖς τὶς ρίζες του στὴν βραχμανικὴ φιλοσοφία καὶ θρησκεία, καὶ ὅλη ἡ δογματικὴ του στηρίζεται στὶς ἐξῆς «τέσσερις ἅγιες ἀλήθειες»: 1) τὴν ὁδὴν 2) τὴν αἰτία τῆς ὁδύνης 3) τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ὁδύνης καὶ 4) τὴν ὁδὸ τῆς ἀγούσας στὴν ἐξαφάνισιν τῆς ὁδύνης. Ἡ ἔννοια τῆς ὁδύνης δεσπόζει ὁλοκληρῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Βουδδισμοῦ, ἡ ρίζα δὲ τοῦ κακοῦ εἶναι ἡ ἄγνοια, μόνον δὲ ἡ γνῶσις εἶναι ἡ πρωταρχὴ τῆς λυτρώσεως καὶ μόνον αὕτῃ ἔχει ὡς συνέπεια τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ρίζας τοῦ κακοῦ καὶ τὴν σωτηρίαν. Σήμερα ὁ Βουδδισμός κυριαρχεῖ στὴν Κίνα, Θιβέτ, Ἰνδοκίνα, Ἰαπωνία καὶ Κεϋλάνη, ἐξέλιπε δὲ ἀπὸ τὶς Ἰνδίες.

45. **Ἰνδουισμός**, περιληπτικὸς ὅρος, διὰ τοῦ ὁποῖου νοοῦνται καὶ τὰ κοινωνικὰ ἔθιμα καὶ οἱ θρησκευτικὲς πεποιθήσεις τῶν περισσοτέρων Ἰνδῶν. Ὁ Ἰνδουισμός δὲν ἀποτελεῖ ἐνιαία θρησκεία, ἀλλὰ προῆλθε ἐκ τοῦ **Βραχμανισμοῦ**, τοῦ ὁποῖου ἀποτελεῖ ἐξέλιξη, καὶ τῶν ἄλλων θρησκειῶν, οἱ ὁποῖες κατὰ καιροὺς ἐνεφανίσθηκαν στὶς Ἰνδίες, ὡς καὶ ἐξ ἀπειραρίθμων θρησκευτικῶν αἱρέσεων. Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο περιλαμβάνεται ἀπειρία δογμάτων, αἱρέσεων, θεῶν καὶ δαιμόνων· πρόκειται δηλαδὴ περὶ σκοτεινοῦ χάους, στὸ ὁποῖο χάνεται ἡ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς εὐρωπαϊκὴ λογικὴ. Ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ λαϊκὴ πίστις τοῦ Ἰνδοῦ παραδέχεται 330 ἑκατομμύρια θεῶν καὶ ἰσαριθμῶν δαιμόνων. Ἐν τούτοις, μετὰ τῆς ὑπεραρίθμου αὐτῆς στρατιᾶς, τρεῖς εἶναι οἱ ἀνώτατες θεότητες: ὁ **Βράχμας** (εἰκ. 7), ὁ θεὸς τῆς δημιουργίας· ὁ **Σίβας** (εἰκ. 8), ὁ θεὸς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς καταστροφῆς· καὶ ὁ **Βισνοῦ** (εἰκ. 9), ὁ θεὸς τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς ἰσορροπίας. ὁ **Βράχμας** ὑπῆρξε καθολικῆς ἀναγνωρίσεως, καὶ ὁ **Βραχμανισμός**, διαδεχθεὶς τὸν **Βεδισμό**, ἀπέβη ἀριστοκρατικὸ θρησκευτικὸ σύστημα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πρώτη ἀπλή θρησκείαν τῶν στὴν Β. Ἰνδικὴ Ἀρίων, δηλαδὴ τὸν **Βεδισμόν**. Οἱ ἱερεῖς τοῦ **Βραχμανισμοῦ**, οἱ **Βραχμᾶνες**, ἐξελιχθέντες σὲ ἀνωτάτη μορφωμένη κοινωνικὴ τάξη, ἀλλοίωσαν τὴν **βεδική** θρησκείαν, προσδῶσαντες εὐρύτερες φιλοσοφικὰς ἀντιλήψεις καὶ καταστήσαντες αὐτὴν πολυθεϊστικῶς συμβολικὴ καὶ πολυτύπως τελετουργικὴ, ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντα τῆς ἱερατικῆς τάξεως αὐτῶν, ἀφοῦ καὶ ἐδογματίσαν, ὅτι

«**δύο οἱ θεεῖς τάξεις, πρώτη ἡ τῶν θεῶν καὶ δευτέρα ἡ τῶν βραχμάνων, τῶν γινωσκόντων τὴν Βέδαν**». Ἐξ ἄλλου, θεολογικῶς ὁ **Βραχμανισμός** δογματίζει, ὅτι ἐκ τοῦ **Βράχμα** ἀπέρρευσεν ἡ **Θεῖα Τριάς** (**Τριμούρτι**), ἥτοι ὁ **Βράχμας**, ὁ **Σίβας** καὶ ὁ **Βισνοῦ**. Τέλος, κοινωνικῶς ὁ **Βραχμανισμός** διευκρίνισε καὶ στερέωσε τὴν στίς **Βέδες** διαίρεσιν σὲ 4 κληρονομικὰς τάξεις, ἀποκλείσας καὶ τὴν μετὰ τοὺς ἐπιμείξαι τὴν τάξιν **ἱερέων** (**Βραχμάνων**), τὴν τῶν **πολεμιστῶν** (**Ξατρίας** ἢ **Κασπεῖρας**), τὴν τῶν **γεωργῶν, τεχνιτῶν, ἐμπόρων** (**Βαίσιος**) καὶ τὴν τῶν **μισθίων ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν** (**Σούδρας**). Ἐκτὸς τοῦ κοινωνικοῦ τούτου συνόλου χαρακτήρισε ὡς ἀκαθάρτους καὶ **βεβήλους** τοὺς ἀρχαίθεν ὑποδουλωθέντες μαῦρους ἰθαγενεῖς (**Παρία, Πάλλι, Πούλι**). Κατὰ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ τούτου **Βραχμανισμοῦ** καίριον πλῆγμα κατέφερε ἡ **Ζαϊνικὴ** θρησκεία καὶ ὁ **Βουδδισμός**. Ὁ **Σίβας** ἐπικρατεῖ ἐν **Δεκάν**, ὅπου οἱ ὁπαδοὶ του ἐπιδίδονται ἄλλοτε μὲν σὲ ἀσκητικὰς ἀκρότητες, ἄλλοτε δὲ σὲ λάγνες τελετές. Ὁ **Βισνοῦ** ἐπικρατεῖ ἰδίως στὸ Ἰνδοστάν, ὁ δὲ **Βισνουϊσμός** ἀποτελεῖ ἀντίθεση πρὸς τὴν ἄγρια καὶ ἐξημμένη **Σιβαϊκὴ** θρησκείαν. Ἡ ἀκαμψία καὶ ὁ δογματισμός καὶ ἡ μισαλλόδοξος ἔννοια τοῦ ὀρθοδοξισμοῦ εἶναι ἄγνωστοι στὸν **Βισνουϊσμό**. Ἡ παραδοχὴ μόνον τοῦ θεοῦ εἶναι ἀπαραίτητος· ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι ἐπειτα ἐλεύθερος νὰ τὸν φαντασθῇ καὶ νὰ τὸν λατρεύσῃ ὅπως θέλει. Γύρω ἀπὸ τὶς θρησκείας αὐτὰς περιστρέφεται ὁ Ἰνδοῦισμός, ὁ ὁποῖος γενικῶς μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκλαϊκευμένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνέχιση τῆς **Βουδδικῆς** διδασκαλίας, ἀναμειγμένης μετὰ πολλῶν **Βεδικῶν** στοιχείων καὶ ἀπειραρίθμων προλήψεων.

46. **Ζωροάστρης**, ἓνας τῶν μεγαλυτέρων θρησκευτικῶν μεταρρυθμιστῶν στὴν Ἀνατολή, ἰδρυτὴς τῆς θρησκείας τῶν ἀρχαίων **Περσῶν** (**Ζωροαστρισμός, Πυρολατρεία** ἢ **Μασδαϊσμός**). Τὸ ὄνομά του ἦταν **Ζαραθούστρα** (περιέχει τὴν λέξιν **οὐσθρα=κάμηλος**), ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων δὲ συγγραφέων ὀνομάζεται **Ζωροάστρης** (εἰκ. 11).

Γιὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποία ἐζησε ὁ **Ζωροάστρης**, διαφωνοῦν ὅλοι οἱ μνημονεύοντες αὐτὸν συγγραφεῖς· συνεπῶς δὲν ὑπάρχει τίποτε ἐξακριβωμένο ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὸ μόνον δὲ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι πέθανε γέρος.

Τὸ κήρυγμα τοῦ **Ζωροάστρου** στὴν **Βακρία** ὑπῆρξε γόνιμο, ἀργότερα δὲ ὁ **Ζωροαστρισμός** διεδόθη πρὸς Δ. καὶ ἐπηρέασεν τὸν Ἰουδαϊσμό. Τὰ κύρια στοιχεῖα τοῦ κήρυγματος τοῦ **Ζωροάστρου** περιέχονται στὴν **Ζένδ-Ἀβέστα**, εἰς ἱερὸ τοῦ **Μασδαϊσμοῦ** βιβλίον, τὸ ὁποῖο διαπνέεται συνολικῶς ἀπὸ τὸ δόγμα ὅτι ὁ κόσμος ὑπόκειται στὴν ἀέναον πάλη τοῦ **Ἀγαθοῦ** πρὸς τὸ **Κακὸ**.

Ὁ θεὸς τοῦ **Ἀγαθοῦ Ormazd** ἢ **Ormuzd** (ἱράνιος μορφὴς τοῦ **Μεσαίωνος**, γενικῶς υἱοθετηθεῖσες γιὰ νὰ σημαίνουν τὸν θεὸν τῆς **Avesta**, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα εἰς μὲν τὴν Ἑλληνικὴν ἦταν **Ἰσρομάσδης**, στὴν λατικὴν **Hormisdas** καὶ στὴν **Ζενδικὴ** (ἀρχαία περσικὴ) **Ahouranazda**, (ὁ **μεγαλωστὶ σοφὸς Κύριος**) εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ φωτός καὶ τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ ἀγνότης, ἡ ὠραιότης, ἡ **Νοημοσύνη**, ἡ ἰσχὺς, ἡ προστασία τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον φέρει βοήθεια καὶ εὐχαρίστησιν. Ἐχει συζύγους τὰ ὕδατα (**Απο**) καὶ υἱὸ τὸ **πῦρ** (**Ατάρ**) (Εἰκ. 12).

Ὁ θεὸς τοῦ κακοῦ **Ahriman** (**angra manyu**), ὁ καταστροφεὺς, ὁ φονεὺς, τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ, γεννήθηκε ἐντὸς τῶν πρώτων ζώων, καθ' ἣν στιγμήν ὁ **Ormazd** ἐπεφάνετο ἐκ τοῦ καθαροῦ φωτός.

Ὁ θεὸς τοῦ κακοῦ, βοηθούμενος ὑπὸ πλήθους δαιμόνων

(**Debas**), προσπαθεῖ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν θεὸ τοῦ **Ἀγαθοῦ**, ὁ ὁποῖος στὸν ἀγῶνα αὐτὸ ἔχει συμμάχους τοὺς ἀγαθοδαίμονες (**amešas, zrentas, amšaspands**), τοὺς ὁποῖους ὁ ἴδιος δημιούργησε, καὶ τοὺς ἐναρέτους τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀγῶνας θὰ διαρκέσῃ 12.000 ἔτη, ἀλλὰ τελικῶς θὰ ἐπέλθῃ ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου, ὁ **Ahriman** θὰ ἡττηθῇ, ὁ **Ormazd** θὰ νικήσῃ καὶ τότε θὰ γεννηθῇ ἐκ παρθένου ὁ **Μεσσίας** (ὁ δεῦτερος **Ζαραθούστρα**), ὁ ὁποῖος θὰ ἀναστήσῃ τοὺς νεκρούς, καὶ ἀφοῦ τιμωρηθοῦν οἱ κακοί, θὰ ἐνωθοῦν ἀκολουθῶς ὅλοι ἐξαγνισμένοι, στὴν λατρεία τοῦ **Ἀγαθοῦ** Θεοῦ. Θὰ προσπέσῃ τότε ὁ **Ahriman** στὰ πόδια τοῦ **Ormazd** γιὰ νὰ ψάλλῃ μετ' αὐτοῦ αἶδιον ὕμνον πρὸς τιμὴν τοῦ ὑπεράτου Θεοῦ.

Τόσο πολὺ κυριαρχεῖ ἡ **δυαδικὴ** αὕτη θεολατρεία, ὥστε οἱ λοιποὶ θεοὶ τοῦ **Μασδαϊσμοῦ** παραμένουν ἀσαφεῖς καὶ ἄσημοι. Πολὺ ἀργότερα ἐπεκράτησαν στὴν λαϊκὴ πίστιν ὁ **Μίθρας** (**Mithra** ἢ **Mithras**), μεγάλη ἱρανικὴ καὶ **μασδεϊκὴ** θεότητα, καταγόμενῃ ἴσως ἀπὸ τὸν **βεδικό Mithra**. Ὁ **Mithra** ἔχει δύο κύριους χαρακτήρες: Εἶναι ὁ θεὸς τοῦ δημιουργικοῦ φωτός, ὁ θεὸς τῆς φιλαληθείας, τῆς εὐκρινείας καὶ τῶν συνθηκῶν. Εἶναι, ἐξ ἄλλου ὁ διορατικὸς τιμητὴς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων. «Ὅταν τὸν ἐδημιούργησα, λέει ὁ **Ormazd** εἰς τὴν **Avesta**, τὸν ἐδημιούργησα τὸσον ἄξιον ὥστε νὰ εἶναι τετιμημένος ὅπως ἐγώ». Ὁ **Mithra** ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ **Mesites**, εἶναι δηλαδὴ ὁ «**μεσάζων**», ὁ ὁποῖος ρυθμίζει τὶς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων μὲ τοὺς θεούς, κυρίως μὲ τὸν **Ormazd**. Μὲ τὸν **Rasnyu** καὶ τὸν **Zroasa**, εἶναι ὁ δικαστὴς τῶν ψυχῶν.

Στὶς ἐπιγραφὰς ὁ **Mithra** φαίνεται μὲ τὸν **Ormazd** καὶ τὸν **Anahite**, ὡς θεὸς προστάτης τῶν **Ἀχαιμινιδῶν** (περσικῆς δυναστείας ἀπὸ τοῦ 560-330 π.Χ.) Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ **Mithra**, τὸ δημιούργημα τοῦ **Ormazd**, ἐπεσκίασε καὶ ἐξεθρόνισε τὸν δημιουργὸ τοῦ κακοῦ ὅπως ἐγένετο ὁ μέγας θεὸς νέας θρησκείας, τοῦ **Μιθραϊσμοῦ**. Κατόπιν τῶν κατακτήσεων τοῦ **Μ. Ἀλεξάνδρου**, οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀσίας ἀσπάσθηκαν τὴν λατρείαν τοῦ **Mithra**, ἡ ὁποία ἀνέμιχθη βαθμὸν μὲ τὴν θεολατρείαν τῶν ἡλιακῶν θεοτήτων τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸν **Πλούταρχον**, τὰ μυστήρια τοῦ **Mithra** εἰσῆχθησαν στὴν Δύση ἀπὸ τοὺς **Ρωμαίους** στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πολεμήσει ὑπὸ τὸν **Πομπήιον** τοὺς πειρατὲς τῆς **Κιλικίας** τὸ 68 π.Χ. Ἡ νέα λατρεία εἶχε διαδοθῇ σὲ ὅλη τὴν ἔκτασιν τοῦ **ρωμαϊκοῦ** κόσμου, πρὸ πάντων στὶς Ἰλλυριακές ἐπαρχίας καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ **Ρήνου** καὶ τοῦ **Δουνάβειος** καὶ ἕως τὰ βάθη τῆς **Βρετανίας**. Ἡ θρησκεία τοῦ ἱρανίου θεοῦ παρεμπόδισε σοβαρῶς τὸν γεννηθέντα **Χριστιανισμό**.

Ἡ λατρεία τοῦ **Mithra** ἄφησε πολυάριθμα συμβολικὰ μνημεῖα. Τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ θυσία τοῦ ταύρου στὸ ἱερὸ ἄντρον. Ὑπάρχουν πλεῖστα δεῖγματα στὸ μουσεῖον τοῦ **Λοῦβρου**, ἓνα ἐκ τῶν ὁποίων εὐρέθη τὸ 1820 στὸ **Παρίσι**, στὰ θεμέλια τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας **Saint-Marcel**. Κάποιο ἄλλο προέρχεται ἀπὸ τὸ **Forum** τῆς **Ρώμης**. Εἶναι ἡ ἀναπαράστασις τοῦ μεγάλου συμβόλου, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἴδια σὲ ὅλα τὰ ἀνάγλυφα: ὁ θεὸς πιέζει μὲ τὸ ἀριστερὸ γόνατον τὸν ἐξαντλημένον ταῦρον· μὲ τὸ ἓνα χερὶ ἀνασηκώνει τὴν κεφαλὴν τοῦ ζώου, μὲ τὸ ἄλλο βυθίζει ἐγγχειρίδιον κάτωθι τῆς κατακλειδῆς (εἰκ. 13).

Κέντρο τῆς λατρείας τοῦ **Ζωροαστρισμοῦ** εἶναι τὸ **φῶς**, καθιστάμενον ὑλικῶς αἰσθητὸ διὰ τοῦ πυρός, στὰ ἄδυτα δὲ τῶν ναῶν ἔκαιε ἐπὶ βωμοῦ ἄσβεστον τὸ πῦρ. Ὁ φόβος τῆς

μολύνσεως τοῦ πυρός, τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς ἐξικνεῖτο μέχρι τοῦ ἀπώτατου, συχνότατοι δὲ ἦσαν οἱ παντοειδεῖς καθαρμοί. Οἱ νεκροὶ ἐξετίθεντο γιὰ νὰ γίνουν βορά τῶν ὀρνέων, ἐθεωρεῖτο δὲ ὕβρις πρὸς τὸ θεῖο ἡ καύσις ἢ ταφὴ τῶν νεκρῶν ἢ ἐγκατάλειψις αὐτῶν ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Τὶς συνήθειες αὐτὰς ἐξακολουθοῦν νὰ τηροῦν μέχρι σήμερα καὶ οἱ **Παρσηδες** (**Πέρσες**) τῶν Ἰνδιῶν, ἀπόγονοι τῶν ἀφωσιωμένων στὴν πατρίαν θρησκείαν τῶν **Περσῶν**, οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὴν πατρίδα τους καὶ κατέφυγον στὴν Ἰνδία μετὰ τὴν ἐπεκράτησιν τοῦ **Ἰσλαμισμού**.

Σημειῶσις: **Amschaspands** ἢ **Amschapands** (περσικὴ μετάφρασις τοῦ **ζενδικοῦ Ameshaspenta** = οἱ ἀγαθοποιοὶ Ἀθάνατοι) ἦσαν τὰ πρῶτα δημιουργήματα τοῦ μεγάλου θεοῦ **Ahura-Mazda**, τὸν ὁποῖον ἐβοήθησαν στὸ ἔργον τῆς δημιουργίας.

Ὑπάρχουν ἑπτὰ **Amschaspands**, συμπεριλαμβανομένου σὲ αὐτοὺς τοῦ **Ahura-Mazda**, ὁ ὁποῖος τίθεται ἐπικεφαλῆς τους. Ὀνομάζονται στὴν **ζενδική**: **Vohy Mano** (στὰ περσικὰ **Bahman**), βασιλιᾶς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων· **Asha Vahishta** (**Ardibehest**), βασιλιᾶς τοῦ φωτός· **Khshathra Vairya** (**Shahrever**), βασιλιᾶς τῶν μετάλλων· **Spenta Armaite** (**Sapendarmad**), βασιλιᾶς τῆς γῆς· **Haurvantat** (**Khordad**), βασιλιᾶς τῶν ὑδάτων, **Ameretat** (**Amurdad** ἢ **Murdad**), βασιλιᾶς τῶν φυτῶν. Οἱ ἀγαθοὶ αὐτοὶ δαίμονες, ἐκτὸς τοῦ καθαρῶς ὑλικοῦ, ἐκπληροῦν καὶ ἠθικὸν ρόλον· ὀνομάζονται: ἡ **Καλὴ Σκέψις**, ἡ ὁποία διατηρεῖ τὴν ἁρμονίαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἡ **Τελεῖα Ἀγιότης**, ἡ **Ἀπόλυτος Κυριαρχία** (πνεῦμα τῆς καλῆς διοικήσεως), ἡ **Ἀγαθοποιός Εὐλάβεια**, ἡ **Ἀφθονία** καὶ ἡ **Υγεία**, ἡ **Μακροζωία** ἢ ἡ **Ἀθανασία**. Οἱ **Amschaspands** τοῦ **Ahura-Mazda** ἐπαγρυπνοῦν ἐπὶ τοῦ κόσμου, τὸν προασπίζουσιν ἐναντίον τῶν ἐξ **Darvands** ἢ **ἀντι-Amschaspands**, δημιουργημάτων τοῦ **Ahriman**, τοῦ θεοῦ τοῦ κακοῦ.

Στὸ περσικὸν ἡμερολόγιον, οἱ ἑπτὰ πρῶτες ἡμέρες τοῦ μηνὸς φέρουσιν τὰ ὀνόματα τῶν ἑπτὰ **Amschaspands**, καὶ οἱ 2ος, 3ος, 5ος, 6ος, 11ος καὶ 12ος μῆνες τοῦ ἔτους τὰ τῶν ἐξ **Amschaspands**, ἐξαιρουμένου τοῦ ὀνόματος τοῦ **Ahura-Mazda**.

47. **Στωικοί**, οἱ ἀνήκοντες στὴν στοά, ἥτοι τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν τοῦ **Ζήνωνος** καὶ τῶν ὁπαδῶν του. Τῆς φιλοσοφίας αὐτῆς διακρίνονται τρεῖς περίοδοι: 1) Ἡ ἀρχαιότερα Στοά ἀπὸ τῆς Δ' μέχρι τῆς Β' ἑκατονταετηρίδος π.Χ., τῆς ὁποίας ἡγούνται ὁ **Ζήνων**, ὁ **Κλεάνθης**, ὁ **Χρύσιππος**, 2) Ἡ μέση Στοά ἀπὸ τῆς Β' ἑκατονταετηρίδος π.Χ. μέχρι τῶν χρόνων τῶν **Ρωμαίων** αὐτοκρατόρων, τῆς ὁποίας προΐστατο ὁ **Παναίτιος** καὶ ὁ **Ποσειδώνιος** καὶ 3) Ἡ νεωτέρα Στοά, κατὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν περίοδον, κατὰ τὴν ὁποία ἐξέχουν ὁ **Σενέκας**, ὁ **Ἐπίκτητος** καὶ ὁ **Μάρκος Αὐρήλιος**.

48. **Νεοπλατωνικοί**, οἱ ἔχοντες σχέσιν μὲ τὴν νεώτερον ἐξελιγμένην μορφήν τῶν πλατωνικῶν ἰδεῶν. Διακρίνονται τρεῖς σχολαί, πού ἀποτελοῦν τὰ τρία στάδια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ **Νεοπλατωνισμοῦ**: α) Ἡ **Ἀλεξανδρινὴ Σχολή**, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀμμωνίου τοῦ **Σακκά**, καὶ τῆς ὁποίας ψυχὴ ὑπῆρξε ὁ **Πλωτίνος** μετὰ τοῦ μαθητοῦ του **Πορφυρίου**. Ἀπὸ αὐτοῦς ὁ **Νεοπλατωνισμός** εἶναι θεωρία ἐπιστημονικὴ. β) Ἡ **Συρία Σχολή**, ὑπὸ τὸν Ἰάμβλιχον, τὸν μαθητὴν τοῦ **Πορφυρίου**, στὴν ὁποία ὁ **Νεοπλατωνισμός** διαμορφώνεται σὲ σύστημα θρησκευτικὸ πολυθεῖας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν **Χριστιανισμό**. γ) Ἡ **Ἀθηναϊκὴ Σχολή**, ὑπὸ τὸν **Πρόκλον** καὶ τοὺς μαθητὰς του **Ἰσιδώρον**, **Δαμασκηνόν** καὶ **Σιμπλίκιον**, τοὺς ἀσχολουμένους

νους περί τήν μεθοδική έπεξεργασία τών νεοπλατωνικών ιδεών κατά τό πρότυπα του Πλάτωνος και του Άριστοτέλους. Τήν Σχολή αυτή έκλεισε ο Ίουστινιανός τό 529 μ.Χ.

49. **Κρόύτσερ** (F. Creuzer) Φρειδερίκος, γερμανός φιλόλογος και αρχαιολόγος (1771-1858). Διετέλεσε επί 44 έτη καθηγητής της φιλοσοφίας και αρχαίας ιστορίας στο πανεπιστήμιο της Αϊδελβέργης και υπήρξε ένας εκ τών κυριωτέρων ιδρυτών του φιλολογικού του σεμιναρίου (1807). Ήταν μέλος της Ακαδημίας τών Επιγραφών τών Παρισίων και μυστικοσύμβουλος του αρχιδουκός της Βάδης. Στο πρώτο περίφημο έργο του: «**Συμβολική και μυθολογία τών αρχαίων λαών και ιδίως τών Έλλήνων**» (1810-1812 τόμ. 4), υποστηρίζει ότι η μυθολογία του Όμηρου και του Ησιόδου, προεληθούσα από τήν Ανατολή και διαδοθείσα μέσω τών Πελασγών, δέν είναι παρά λείψανο του συμβολισμού μιάς αρχαίας αποκαλύψεως. Οί μύθοι είναι άπλως σύμβολα θρησκευτικών δογμάτων και ήθικων έντολών. Όταν, έπειτα, βοηθούσης και της φαντασίας τών ποιητών, λησμονήθηκε ή έννοια αυτή τών συμβόλων, οί μύθοι θεωρήθηκαν ως ιστορικά, πραγματικά γεγονότα. τήν συμβολική σημασία τούτων διετήρησαν μόνο οί μύστες κάποιων θρησκευτικών ένώσεων, π.χ. τών Έλευσινίων μυστηρίων κ.λπ. Κατά τόν Κρόύτσερ, ο πολυθεϊσμός είναι ή λαϊκή έκφραση ανωτέρων θρησκευτικών αληθειών, οί οποίες αποτελούσαν, πρό του Άβραάμ, τίς δοξασίες τών πατριαρχών. Ο Κρόύτσερ έγραψε και άλλα σπουδαία έργα, αναγόμενα στην έλληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα.

50. **Κάρολος Ο. Μύλλερ** (Muller Karl Otfried), πολυμαθής γερμανός, γεννηθείς στο Brieg της Σιλεσίας τό 1797 και πέθανε στην Αθήνα τό 1840. Καθηγητής της αρχαιολογίας στο Breslau και έπειτα στο Coetlingen, ταξίδεψε ακόλουθως στην Ιταλία και Έλλάδα. Έκανε άνασκαφές στους Δελφούς, όπου προσεβλήθη υπό πυρετού και πέθανε. Υπήρξε συγγραφέας ικανός και σοφός πρώτης γραμμής, διεθνούς φήμης. Έγραψε πολλά βιβλία περί της αρχαίας Έλλάδος, τά όποια διακρίνει βαθεία διάνοηση και αδιάσειστος κριτική, δείγματα της πολυμερούς και λελογισμένης επιδόσεώς του. Μέ τό έργο του «**Εγχειρίδιο της αρχαιολογικής τέχνης**» απέκατέστησε όριστικώς τήν αρχαιολογική επιστήμη.

51. **Ζουλού ή Άμαζουλού**, διακεκριμένος κλάδος της ομάδας τών αφρικανικών φυλών της γνωστής υπό τό όνομα Μπαντού, κατοικών στην Ν. Αφρική. Οί Ζουλού γενικώς είναι εύρωστοι και γενναίοι, παρά δέ τήν άλλη βαρβαρική κατάστασή τους, φιλόξενοι και ελάχιστα ρέποντες στο ποτό και τό έγκλημα. Είναι πολύγαμοι, εκτός τών εκχριστιανισθέντων. Μετά πολλούς περιπετειώδεις αγώνες, υπετάγησαν στην άγγλική κυριαρχία, υπό τήν όποια εξακολουθοϋν νά διατελοϋν.

52. **Μογγόλοι**, κάτοικοι της Μογγολίας, Β. τμήματος της Κεντρικής Ασίας, περιλαμβανομένου μεταξύ της Σιβηρίας, Μαντζουρίας, Κίνας και του Ρωσικού Τουρκεστάν.

53. **Τιαμάτ** (Tiamat), ένα τών πρώτων όντων, κατά τήν βαβυλωνιακή μυθολογία, σύζυγος του Άψου. Γιά νά άντισταθί κατά τών έν δημιουργία θεών, έπλασε και αυτή άλλα όντα, ένw δέ ο σύζυγός της υπετάγη στον θεό Μαρδούκ, αυτή πολέμησε έναντίον του. Ήττηθη όμως υπό του Μαρδούκ, ο οποίος από τό νεκρό της σώμα δημιούργησε τόν ουράνιο θόλο.

54. **Pā και Pέ**, αιγυπτιακή θεότης, προσωποποίηση του

Ήλιου, Παρίστατο συνήθως υπό μορφή ανθρώπου φέροντος επί της κεφαλής τόν δίσκο του Ήλιου (Εικ. 15).

55. **Μαρδούκ** (Mardouk, άποκληθείς υπό τών έβραίων συγγραφέων Merodach), όνομα θεού λατρευομένου στην Βαβυλωνία ως υπερτάτου θεού, έξ ου ο τίτλος του Bel (ο Κύριος), ο οποίος τόν συγχέει με τήν αρχαία θεότητα Enlil, και ή μορφή Bel-Mardouk, μέ τήν όποία συχνά σημειώνεται. Φαίνεται ότι αρχικώς έχει άναπαραστήσει τόν πλανήτη Δία, αλλά από νωρίς του απέδωσαν ήλιακό χαρακτήρα και τόν θεώρησαν ως τόν νεαρό ήλιο, τόν ήλιο του πρωινού και τόν ήλιο της άνοιξης. Έπαιξε μεγάλο ρόλο στην δημιουργία: αυτός εξέλεγει υπό τών θεών γιά νά τούς οδηγήση στον αγώνα τους έναντίον τών τεράτων τών καταγομένων από τό χάος και άφου εφόνευσε τήν Tiamat σε μία μοναδική μάχη, διοργάνωσε τόν ουράνo και τήν γή μέ τά τεμάχια του πτώματος της θεάς. Χρησίμευσε ως ένδιάμεσος μεταξύ τών ανθρώπων και του πατρός του **Εα**, πρωτογόνου θεού, και άπορρόφησε λίγο-λίγο τήν φύση και τίς λειτουργίες τών άλλων θεών. Άφου συνεταιρίσθηκε αρχικώς μέ τόν Nebo-Nabou, πέρασε μετά του θεού τούτου από του βαβυλωνιακού στο άσσυριακό πάνθεον.

Μετά τήν πτώση του άσσυριακού κράτους τό 608 π.Χ., έγινε, μέ τούς **Nabopolassar** και **Nabuchodonossor**, ο ισχυρότερος τών θεών της Χαλδαίας, και, άμέσως μετά ο **Nabounahid** προσπάθησε νά δημιουργήση έξ αυτού τόν μοναδικό θεό του βασιλείου του. Η προσπάθεια αυτή απέτυχε και οί ίδιοι οί ιερείς του Mardouk εξέγειραν τόν λαο έναντίον του Nabounahid. Έκτοτε ο Mardouk παρέμενε μόνο ο θεός της Βαβυλωνείας, της όποίας ακόλουθησε τήν τύχη. Κάθε πρώτη του έτους, έτελείτο λιτανεία, κατά τήν όποία όλοι οί θεοί προσήγοντο στην προσκύνηση του Mardouk. Παρίστατο όρθιος, μέ κατηστερισμένον μανδύα, μέ μεγάλη αύτιά και ρόπαλο στο χέρι, μέ τό όποιο κατέβαλε τήν Tiamat, ή όποια βρίσκεται στα πόδια του. Η παράλειψη της λιτανείας του λόγω πολέμου ή άλλης θεομηνίας άνεγράφετο στα χρονικά ως μεγίστη συμφορά. Κυριευθείσης πολλές φορές της Βαβυλώνας άπήχθη τό όμοίωμά του, ή δέ παλινόστησή του ήταν τό τεκμήριο της βαβυλωνιακής νίκης. Οί βασιλείς της Βαβυλώνας ήταν άπλοί εκτελεστές τών θελήσεων του Mardouk.

56. **Νιόβη**, θυγατέρα του Ταντάλου και της Διώνης, σύζυγος του βασιλέως τών Θηβών, Άμφίονος. Στόν Όμηρο αναφέρεται εύτυχής βασίλισσα, γεννήσασα και αναθρέψασα 12 ώραϊότατα τέκνα, 6 υιούς και 6 θυγατέρες. Έπειδή υπερηφανεύθηκε γιά αυτό, ισχυρισθείσα ότι αυτή ήταν άνωτέρα της Λητούς, ή όποια είχε γεννήσει μόνο δύο τέκνα, τόν Άπόλλωνα και τήν Άρτεμιν, ή θεά και τά τέκνα της εξωργίστησαν και εφόνευσαν διά τόξου όλα τά τέκνα της Νιόβης, τά όποια παρέμειναν επί 9 ήμέρες άταφα, έπειδή ο Ζεύς άπολίθωνε όσους επιχειροϋσαν νά τά θάψουν μόλις τήν δεκάτη ήμέρα τά περισυνέλεξαν και τά έθαψαν οί θεοί. Η Νιόβη εκ του φρικαλέου κακουργήματος έμεινε άλαλος και άκίνητος ως νά άπολιθώθηκε, μία θύελλα δέ, τήν άρπαξε κλαίουσα και τήν μετέφερε επί του όρους Σιπύλου της Φρυγίας, όπου παρέμεινε έκτοτε, χύνουσα τά δάκρυά της. Ο φόνος έγινε σε κάποιον έπίπεδο τόπο, λίγο μακρότερα τών ανακτόρων τών Θηβών, όπου τά μέν άρρενα έγμνάζοντο σε διάφορους αγώνες, τά δέ θήλεα επαιζον. Οί τάφοι δέ χωριστά τών άρρένων και χωριστά τών θηλέων έδεικνύοντο στίς Θήβες πλησίον στίς Προϊτίδες πύλες.

Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Η πλατωνική διαλεκτική

Έν άντιθέσει προς τούς σοφιστάς, ο Πλάτων ως μέθοδο της διδασκαλίας δέν χρησιμοποιεί τόν συνεχή λόγον, αλλά τόν κατ' έρώτησιν και άπόκρισιν διάλογον. Οιονδήποτε πρόβλημα εξετάζεται από δύο άντιτιθεμένων άπόψεων, κατά τās όποιās άντιμετωπίζονται δύο άντιλήψεις άντίθετοι. Είς τήν θετικήν άποψιν άντιτίθεται μία άρνητική θεώρησις και εκ της συγκρούσεως των επιδιώκεται νά εύρεθί ή αλήθεια. Είς όλους τούς πλατωνικούς διαλόγους άνευρίσκομεν αυτόν τόν τρόπον της διερευνήσεως. Οϋτω καταδεικνύεται ότι ή γνώσις δέν είναι κάτι τό έτοιμον, αλλά δημιουργείται διά της διηγεοϋς κινήσεως του πνεύματος. Η πλατωνική έρώτησις έχει τήν πρόθεσιν νά εξεγείρη τήν ψυχήν εκ του δογματικού ύπνου, είς τόν όποϊον έχει περιπέσει. Άποκαλύπτει τήν άγνοϊαν, μέσα είς τήν όποϊαν έχει βυθισθί ή ψυχή, γεννᾷ τήν άπορίαν και εξεγείρει άκατασίγαστον έρωτα προς τήν γνώσιν.

Ο πρώτος σκοπός της πλατωνικής έρωτήσεως είναι νά δημιουργήση έν τή ψυχῇ τήν άπορίαν νά καταδείξη τήν έλλειπτικότητα της γνώσεως και νά ώθήση τόν έρωτώμενον νά υπερνήκηση τήν άγνοϊάν του. Όθεν ή διαλεκτική είς τās χείρας του Πλάτωνος δέν λαμβάνει τήν μορφήν της άκάρπου άντιρρητικής και έλεγκτικής, αλλά γεννᾷ μέσα είς τήν ψυχήν τόν έρωτα προς τήν γνώσιν και τήν θέαν του αληθοϋς.

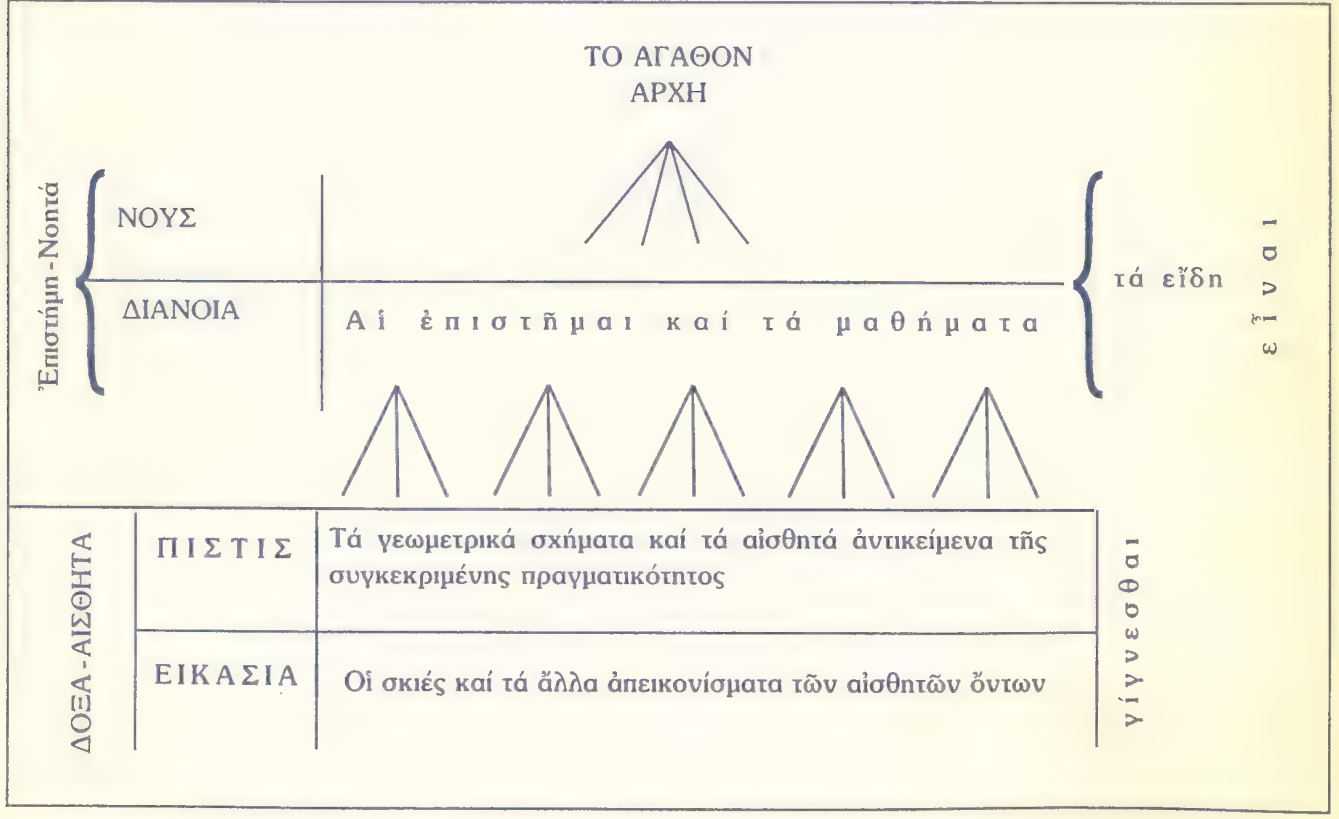
Δι' ένός έποπτικού παραδείγματος είς τόν «Μένωνα» αποδεικνύει ο Πλάτων τήν θαυμαστήν άποτελεσματικότητα, τήν όποϊαν έχει ή διαλεκτική μέθοδος. Έκεϊ παρουσιάζει ένα άπαίδευτον δοϋλον, όστις έρωτώμενος καταλλήλως υπό του Σωκράτους ανακαλύπτει σπουδαιοτάτας μαθηματικάς αληθείας. Όθεν ή έρώτησις είναι κατά τόν Πλάτωνα τό όργανον εκείνο, όπερ θέτει τήν ψυχήν είς κίνησιν και τήν καθιστᾷ ικανήν νά άποστραφί από τόν αισθητόν κόσμον, νά περισυλλεγί είς τόν έαυτόν της και διά της άναμνήσεως νά ένθυμηθί και πάλιν τās αϊωνίους αληθείας, τās όποιās είχεν ίδει κατά τόν χρόνον της προϋπάρξεώς της. Ο Πλάτων θεωρεί τήν γνώσιν ως «άνάμνησιν», ως άποτίναξιν της «λήθης» είς ήν βυθίζεται ή ψυχή όταν έρχεται νά κατοικήση είς τό σώμα. Πιστεύει ότι ή αλήθεια ύπάρχει μέσα

μας και δύναται νά ανακαλυφθί άν στρέψωμεν τόν όφθαλμόν της ψυχῆς μας είς τόν έσωτερικόν μας κόσμον. Έχει κατανοήσει ο Αθηναίος φιλόσοφος ότι έχει ο άνθρωπος είς τήν κατοχήν του μίαν προϋφισταμένην γνώσιν, ήτις ύπάρχει είς λανθάνουσιν κατάστασιν και δύναται νά άφυπνισθί άν δοθί τό κατάλληλον έρέθισμα. Η άναμνηστική του θεωρία προλαμβάνει τās περί γνώσεως «εκ τών προτέρων» άντιλήψεις της καντιανῆς φιλοσοφίας. Το βαθύτερον νόημα όλων αυτών τών άντιλήψεων είναι ότι ή γνώσις είναι τό άποτέλεσμα δημιουργικής έργασίας του πνεύματος. Δέν δύναται νά συλλεγί ή γνώσις από τήν έμπειρίαν. Η έμπειρική παρατήρησις μᾶς παρέχει μόνον γεγονότα έπισυμβαίνοντα είς ώρισμένον τόπον και χρόνον και οϋχι γνώσεις άπολύτου κύρους. Το κύρος και ή καθολικότης της γνώσεως, διδάσκει ο Πλάτων διά της άναμνηστικής θεωρίας, άντλείται όχι από τήν έμπειρίαν αλλά από τήν ένεργητικότητα του πνεύματος. Μέσον δέ διά νά εξεγείρωμεν τό πνεϋμα είς έγρήγορσιν είναι ή διαλεκτική και άπορητική έρώτησις. Άρα ή κατ' έξοχήν μέθοδος της φιλοσοφίας είναι ο διάλογος ως μέσον διεγέρσεως της άπορίας.

Δέν περιορίζεται μόνον νά θέση είς ένεργητικότητα και νά δημιουργήση έρωτα προς τήν αλήθειαν, ή διαλεκτική μέθοδος. Κατά τό δεύτερον στάδιόν της χρησιμεύει διά νά εκκαθαρίση τελείως τόν γνωσιολογικόν μας όρίζοντα από πᾶσαν ύποθετικήν προκατάληψιν, έστω και άν έμφανίζεται αυτή περιβεβλημένη τό κύρος της έπιστήμης. Εκτός της άπορητικής ή διαλεκτική έχει και άναιρετικήν άποστολήν. Χρησιμεύει νά καθιστᾷ φανερόν τόν ύποθετικόν χαρακτήρα τών επί μέρους έπιστημών. Οϋτω ύψοϋται είς τό αξίωμα της κριτικής της έπιστήμης, έπιλαμβανομένη της εξετάσεως τών θεμελίων επί τών όποϊων στηρίζονται αι έπιστήμαι. Είς τήν «Πολιτείαν» (510 C) έχει καταδείξει τόν ύποθετικόν και δογματικόν χαρακτήρα τών έπιστημών, λαμβάνων ως παράδειγμα τήν ακριβεστάτην τών έπιστημών, τήν μαθηματικήν. «Οί περί τās γεωμετρίας και λογισμούς και τά τοιαϋτα πραγματευόμενοι, ύποθέμενοι τό τε περιττόν και τό άρτιον και τά σχήματα και γωνιών τριττά είδη και άλλα τούτων άδελφά καθ' εκάστην μέθοδον, ταϋτα μέν ως είδότες παιησάμενοι ύποθέσεις αυτά, οϋδένα λόγον οϋτε αυτοίς οϋτε άλλοις έτι αξιούσι περί αυτών

διδόναι ὡς παντὶ φανερῶν». (Οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὰ παρόμοια, ἀφοῦ θέ- σουν ὡς βάσιν τὴν ἐννοίαν τοῦ περιττοῦ καὶ τοῦ ἀρτίου τὰ σχήματα καὶ τὰ τρία εἶδη τῶν γωνιῶν καὶ ἄλλας παρομοίας βάσεις ἀναλόγως μὲ τὸ θέμα των, ἀφοῦ λάβουν ὅλα αὐτὰ ὡς γνωστὰ καὶ ἀφοῦ τὰ θέσουν ὡς θεμέλια, δὲν φρονοῦν ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ δώσουν λόγον περὶ αὐτῶν τῶν ὑποθετικῶν βάσεων οὔτε εἰς τὸν ἑαυτὸν των, οὔτε εἰς τοὺς ἄλλους, διότι τὰ θεωροῦν ὡς φανερὰ εἰς ὅλους).

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, αἰτίνες ἐπαναπαύονται εἰς τὴν ἐνάργειαν τῶν ἀξιω- ματικῶν προτάσεων, ἡ διαλεκτικὴ ὑποβάλλει τὰς θεμε- λιώδεις βάσεις τῶν ἐπιστημῶν εἰς ἐλεγχον καὶ ἐξέτασιν καὶ καταδεικνύει τὸν δογματικὸν αὐτῶν χαρακτήρα. Εἶναι ἄρα κριτικὴ ἔρευνα, ἣτις ἔχει ὡς ἀποστολὴν «νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ὑποθέσεις» καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὴν θέαν πρὸς τὴν «ἀνυπόθετον» πρώτην ἀρχήν. Καταδεικνύει μὲ ἄλ- λους λόγους ὅτι αἱ ἐπιστῆμαι δὲν δύνανται νὰ εἰπουν τὴν τελευταίαν λέξιν περὶ τῆς ἀληθείας καὶ ὅτι ὑπάρχει μία κατὰ γνωσιολογικὴν τάξιν ἱεραρχία τῶν ἐπιστη- μονικῶν γνώσεων, ὡς καὶ τῶν προεπιστημονικῶν ἀντι- λήψεων. Οὕτω ἐργαζομένη ἡ διαλεκτικὴ, ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολὴν τῆς θεωρίας τῆς γνώσεως. Μᾶς λέγει ποίαν ἀξίαν ἔχει ἀπὸ ὄντολογικῆς ἀπόψεως ἕκαστον εἶδος τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως. Τὸ κατωτέρω παρατιθέμενον σχῆμα ἐκφράζει κατὰ τρόπον ἐποπτικὸν πόσα εἶδη γνώσεως διακρίνει ὁ Πλάτων καὶ ποίαν ὄντολογικὴν ἀξίαν ἀποδίδει εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον περιγράφει ὁ Πλάτων εἰς τὴν «Πολιτείαν» του (509-511), ὑπάρχουν τέσσαρες βαθμί- δες γνώσεως, αἰτίνες εἶναι κατὰ σειρὰν ἐκ τῶν κατωτέρων πρὸς τὰς ἀνωτέρας, ἡ **εἰκασία**, ἡ **πίστις**, ἡ **διάνοια** καὶ ὁ **νοῦς**. Ἡ εἰκασία ἔχει ὡς ἀντικεί- μενόν της τὰς σκιὰς, τὰ ἀντικατοπτρίσματα τῶν ἀντι- κειμένων εἰς τὰ ὕδατα, καὶ ἐν γένει τὰς πάσης φύσεως ἀπεικονίσεις τῶν αἰσθητῶν ὄντων. Εἶναι ἡ κατωτέρα βαθμὶς τῆς γνώσεως, διότι δὲν μᾶς παρουσιάζει τὰ αἰ- σθητὰ ἀντικείμενα αὐτοπροσώπως, ἀλλὰ μᾶς δίδει μόνον τὰς εἰκόνας των. Εἰς τὴν εἰκασίαν ἀνάγονται καὶ ὅλα τὰ προϊόντα τῶν λεγομένων καλῶν τεχνῶν, αἱ εἰκόνες τῆς ζωγραφικῆς, τὰ ἀγάλματα, αἱ διὰ λόγων περιγραφαὶ καὶ ἀναπαραστάσεις ἀντικειμένων καὶ γε- γονότων. Μίαν βαθμίδα ὑπεράνω αὐτῆς ἵσταται ἡ πίστις ἣτις μᾶς παρουσιάζει τὰ ἴδια τὰ αἰσθητὰ ἀντικείμενα, ὅλην τὴν περιοχὴν, ὅπως λέγομεν ἡμεῖς σήμερον, τῆς φυσικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς πραγματικότητος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Πλάτων ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοὺς ἐμπειριστὰς καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν καντιανὴν φιλοσοφίαν, διότι ὁ ἐμπειρισμὸς καὶ ὁ Κάντιος δέχονται ὅτι ἀληθὴς γνῶσις εἶναι δυνατὴ μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐμπει- ρίας. Ὁ Ἀθηναῖος φιλόσοφος χαρακτηρίζει τὴν ἐμπειρι- κὴν γνῶσιν οὐχὶ ὡς ἀλήθειαν ἀλλ' ὡς πίστιν. Αἱ δύο κα- τώτεραι βαθμίδες τῆς πίστεως καὶ τῆς γνώσεως ἀντισ- τοιχοῦν μὲ τὴν «δόξαν», τὴν ὑποκειμενικὴν δηλαδὴ ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, ἀναφέρονται δὲ οὐχὶ εἰς τὸν σταθερὸν κόσμον τοῦ εἶναι, ἀλλ' εἰς τὰ ἀσταθῆ φαινόμενα τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς. Ὑπεράνω τῶν δύο

τούτων βαθμίδων ἵσταται ἡ τρίτη, ἣτις ἔχει ὡς ἀντικείμενόν της τὰς ἐπὶ μέρους ἐπιστήμας, ἥτοι τὴν ἀριθμητικὴν, γεωμε- τρίαν κ.λπ. Ἡ σχετικὴ μὲ τὰς ἐν λόγῳ ἐπιστήμας ἐργασία γίνεται κατὰ τὸν Πλάτωνα διὰ τῆς «διανοίας».

Ἀσχολούμενοι μὲ τὰς ἐπιστήμας δὲν φθάνομεν εἰς τὰς πρώτας ἀρχὰς τῶν ὄντων, διότι σταματῶμεν εἰς τὰς ἀξιωματικὰς προτάσεις τὰς ὁποίας δεχόμεθα ὡς ἀληθεῖς. Πᾶσαι αἱ ἐπὶ μέρους ἐπιστῆμαι εἶναι κατὰ μὲν τὴν βάσιν των ὑποθετικαὶ κατὰ δὲ τὴν μέθοδόν των δογματικαί. Θέτουν μερικὰς βασικὰς ἀρχὰς καὶ ἀπ' αὐτὰς προχωροῦν ἀναλυτικῶς πρὸς ἀνακάλυψιν νέων προτάσεων. Οἱ ἐπιστήμονες προσέτι χειρίζονται ἐννοίας, τὰς ὁποίας δὲν ὑποβάλλουν εἰς ἐξέτασιν. Οὕτω, π.χ., ὁ μαθηματικὸς ἐργάζεται μὲ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀριθμοῦ, ὁ φυσικὸς μὲ τὴν ἐννοίαν τῆς κινήσεως, χωρὶς νὰ γνωρίζουν τί εἶναι κατ' οὐσίαν τὰ γνωσιολογικὰ ταῦτα ὄργανα ἅτινα χρησιμοποιοῦν. Δὲν βλέπουν λοι- πὸν αἱ ἐπιστῆμαι τὰ ἀληθινὰ ὄντα, ἀλλὰ πλησιάζουν πρὸς αὐτὰ διὰ μέσου διαμέσων ἐννοιῶν καὶ προτάσεων. Διὰ τοῦτο ἡ ἐργασία των δὲν εἶναι ἀπ' εὐθείας νόησις, ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλου τινὸς πλησίαισις πρὸς τὰ νοητὰ «δια- νόησις».

Κατὰ τὸν Πλάτωνα ὁ «διανοούμενος» δὲν βλέπει αὐτὰ ταῦτα τὰ ὄντα μεταξὺ τῶν ὄντων καὶ αὐτοῦ παρεμ- βάλλεται ὁ μηχανισμὸς τῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων. Διὰ νὰ ὑψωθῶμεν εἰς τὴν ἐνόρασιν τῶν ὄντων, πρέπει νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν διάνοησιν. Τὴν ἀπαιτουμένην ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν νόησιν τὴν ἐπιτελεῖ ἡ διαλεκτικὴ διὰ τῆς «ἀναιρέσεως τῶν ὑποθέσεων». Διὰ τοῦ διαλεkti- κοῦ ἐλέγχου καταφαίνεται ὅτι αἱ ἐπιστημονικαὶ ὑποθέ- σεις καὶ ὁ ἐν γένει ἐπιστημονικὸς μηχανισμὸς ἔχει σχετι- κὴν ἀξίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀγκιστρωθῶμεν εἰς τὸ πλέγ- μα του. Ὑπόδειγμα τοιαύτης διαλεκτικῆς ἀναιρέσεως μᾶς ἔδωκεν ὁ Πλάτων εἰς τὸν «Παρμενίδην» του. Ἀπε- λευθερούμενοι οὕτω ἀπὸ τὴν διάνοιαν, ὑψούμεθα εἰς τὴν τετάρτην βαθμίδα τῆς διὰ τοῦ νοῦ ἐνοράσεως τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀρχῶν (νόησις). Εἰς αὐτὴν βασιλεύει ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια καὶ ἡ σαφήνεια.

Ἐκ τῆς γενομένης περιγραφῆς τῶν σταδίων δι' ὧν ἡ γνῶσις ὑψοῦται εἰς τὴν ἀλήθειαν καταφαίνεται ὅτι ἡ πλατωνικὴ γνωσιολογία δὲν δύναται νὰ ταυτισθῇ μὲ τὴν καντιανήν. Ὡς πρὸς τὸ ἀρχικὸν στάδιον ἐκ τοῦ ὁποίου ἀφορμᾶται ἡ γνῶσις, ἥτοι ὡς πρὸς τὴν εἰκασίαν, ση- μειοῦται σύμπτωσις τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Καντίου. Καὶ ὁ Πλάτων, τὸσον εἰς τὸ χωρίον τὸ ὁποῖον ἀνελύσαμεν, ὅσον καὶ εἰς τὴν περίφημον παρα- βολὴν τῶν δεσμωτῶν τοῦ σπηλαίου, τὴν ὁποίαν θέτει εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑβδόμου βιβλίου τῆς «Πολιτείας» του συμ- φωνῶν μὲ τὸν Κάντιον, δέχεται ὅτι κατὰ πρώτον ὁ ἀνθρω- πος ἀντικρύζει σκιώδεις ἐνδείξεις καὶ φαινόμενα. Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Κάντιος φρονεῖ ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν δύναται νὰ ἴδῃ

ἐξερχόμενος τῶν φαινομένων καὶ τῆς ἐμπειρίας τὴν ἀληθῆ οὐσίαν τῶν ὄντων, ὁ Πλάτων ἐξ ἀντιθέτου δέχεται ὅτι διὰ τῆς διαλεκτικῆς δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὰς ιδέας, αἰτίνες μᾶς παρέχουν γνησίαν ἀποψιν τοῦ ὄντως ὄντος.

Αἱ ιδέαι κατὰ τὸν Κάντιον, εἶναι πλάσματα ἀνευ ὄντολογικοῦ ἀντικρύσματος, ὅσον δὲ περισσότερον πλη- σιάζομεν εἰς αὐτὰς τόσον περισσότερον βυθιζόμεθα εἰς τὴν πλεκτάνην τῆς «διαλεκτικῆς ἀπάτης». Τούναντίον ὁ Πλάτων φρονεῖ ὅτι αἱ ιδέαι εἶναι ὄντως ὄντα καὶ ὅτι ἡ διαλεκτικὴ μᾶς πλησιάζει πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπομένως ἡ ἐρμηνεία τῆς πλατωνικῆς γνωσιολογίας, καθ' ὃν τρόπον τὴν παρουσιάζει ὁ νεοκαντιανὸς Νάτορπ εἰς τὸ βιβλίον του «Ἡ περὶ τῶν ιδεῶν θεωρία τοῦ Πλάτωνος» (ἐλληνικὴ μετάφρασις Μ. Τσαμαδοῦ, σελ. 195 κ.ε.), δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πλατωνικὰ κείμενα καὶ ὑπο- βάλλει εἰς τὸν Πλάτωνα καντιανὰς ἀντιλήψεις. Ὅταν γράφῃ ὁ Νάτορπ «Ἡ ιδέα ὡς μέθοδος, ὡς ἡ μέθοδος τῆς ριζικῆς θεμελιώσεως τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῷ θεμελιώδει νόμῳ αὐτῆς τῆς διανοήσεως, ἰδοὺ ἡ τελευταία λέξις τῆς κατὰ Πλάτωνα Διαλεκτικῆς», παραγνωρίζει ὁλοκληρω- τικῶς τὴν ὄντολογικὴν ἀξίαν τῆς ιδέας καὶ τὴν μεταβάλλει εἰς λογικὴν μέθοδον.

Ἡ διαλεκτικὴ ὡς ἀνατρεπτικὴ μέθοδος ἔχει, ὡς εἴ- δομεν, τὴν ἀποστολὴν νὰ καταδεικνύῃ τὴν ὑποθετικό- τητα τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως καὶ νὰ ὑψώῃ τὴν σκέ- ψιν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς νοήσεως. Ἐπομένως ἀποτελεῖ ἀσκήσιν προπαιδεύουσιν τὸν φιλόσοφον διὰ τὴν θέαν τῶν ιδεῶν. Ὅπως ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, ὁ Πλάτων εἰς τὸν «Παρμενίδην» του μᾶς παρέχει μίαν ὑποδειγματικὴν ἀναιρέσιν τῶν ὑποθέσεων. Ἐξετάζει ὑποθέσεις ἀντιφα- τικῶς ἀντιτιθεμένας καὶ καταδεικνύει ὅτι ἡ αὐτὴ ὑπόθε- σις καταλήγει εἰς ἀντιφατικὰς ἀκολουθίας καὶ ὅτι δύο ἀντιφατικῶς ἀντιτιθέμεναι ὑποθέσεις καταλήγουν εἰς τὰς αὐτὰς ἀκολουθίας. Τίθενται δύο ὑποθέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία εἶναι θετικὴ ἡ δὲ ἑτέρα ἀρνητικὴ καὶ συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι δυνάμεθα νὰ καταλήξω- μεν εἴτε εἰς θετικὰς εἴτε εἰς ἀρνητικὰς ἀκολουθίας. Συνοψίζων ὁ Πλάτων τὰ ἐξαγόμενα τῆς διαλεκτικῆς συ- ζητήσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ διαλόγου, γράφει: «Οὐκοῦν καὶ συλλήβδην εἰ εἶπομεν, ἐν εἰ μὴ ἔστιν, οὐδὲν ἔστιν, ὀρ- θῶς ἂν εἶπομεν... εἰρήσθω τοίνυν τοῦτό τε καὶ ὅτι, ὡς εἰοι- κεν, ἐν εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ ἔστιν, αὐτό τε καὶ τᾶλλα καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα πάντα πάντως ἔστί τε καὶ οὐκ ἔστι καὶ φαίνεται τε καὶ οὐ φαίνεται». (Καὶ γενικῶς λοι- πὸν ἐὰν ἠθέλομεν εἶπει, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐν, δὲν ὑπάρχει τίποτε, ἡ πρότασις αὕτη εἶναι ὀρθή. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ εἰπώμεν καὶ τοῦτο καὶ ὅτι, ὅπως καθίσταται πιθανὸν ἀπὸ τὴν συζήτησιν, εἴτε ὑπάρχει εἴτε δὲν ὑπάρχει ἐν, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐν καὶ τὰ ἄλλα καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑαυτὸν τους καὶ ἐν σχέσει μὲ τὰ ἄλλα, ὅλα ἀπὸ πάσης ἀπό- ψεως εἶναι καὶ δὲν εἶναι, φαίνονται καὶ δὲν φαίνονται).

Δέν χρειάζονται περισσότερα σχόλια διὰ νὰ καταστῇ φανερόν ὅτι εἰς τὸν «Παρμενίδην» ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν παγκόσμιον φιλοσοφικὴν φιλολογίαν συστηματικῶς ἀναπτυσσομένη ἡ διαλεκτικὴ κίνησις ἐννοιῶν ἀντιφατικῶς ἀντιτιθεμένων. Τὴν ἀρχὴν τοῦ τοιοῦτου διαλεκτισμοῦ τὴν εἶχε θέσει, ὡς ἐσημειώσαμεν εἰς τὰ προηγούμενα, ὁ Ἡράκλειτος. Πρόκειται περὶ τῆς «διαλεκτικῆς ἀπάτης», τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησεν ὁ Κάντιος εἰς τὰς ἀντινομίας τοῦ καθαροῦ λόγου. Ὁ Ἑγελος ἐξεφράσθη μὲ ἐνθουσιασμὸν σχετικῶς μὲ τὸν «Παρμενίδην». Θεωρεῖ τοῦτον ὡς τὸ πρῶτον ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον «ὁ πεπερασμένος ἀνθρώπινος λόγος ὑψοῦται εἰς τὴν θεώρησιν τοῦ ἀπολύτου λόγου καὶ πνεύματος».

Διὰ τῆς διαλεκτικῆς ἀπορητικῆς καὶ διὰ τοῦ διαλεκτικοῦ ἐλέγχου ἀπεσαφηνίσεν ὁ Πλάτων ὀριστικῶς τὸ πρόβλημα τῆς γνώσεως. Εἰς τὸν «Θεαίτητον» ὑποβάλων εἰς ἀμείλικτον ἐλεγκτικὴν κριτικὴν τὰς ἀντιλήψεις τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου, ὅστις ἐταύτιζε τὴν γνῶσιν μὲ τὴν κατ' αἴσθησιν ἀντίληψιν, κατεπολέμησε τὸν σκεπτικισμόν καὶ τὸν σχετικισμόν. Ἀπέδειξεν ὅτι ἡ γνῶσις δὲν δύναται νὰ εἶναι οὔτε αἴσθησις, οὔτε δόξα, διότι ἀμφότεραι αὗται οὐδεμίαν σταθερότητα ἔχουν. Ἡ γνῶσις εἶναι σταθερὰ καὶ γενικὴ, διότι ἀναφέρεται εἰς τὸν οὐσιαστικὸν καὶ ἀμετάβλητον πυρῆνα τῶν ὄντων. Ἀνυψούμενος ὁ ἀνθρώπος διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς διανοήσεως καὶ τῆς διαλεκτικῆς νοήσεως εἰς τὴν ἐνόρασιν τῶν ἰδεῶν, ἀποκτᾷ γνῶσιν σταθεράν, ὑπερεμπειρικὴν καὶ ὑπερπροσωπικὴν. Ἡ διαλεκτικὴ δὲν εἶναι μόνον τέχνη ἀνααιρετικὴ καὶ ἀρνητικὴ. Παρουσιάζει καὶ τὴν θετικὴν τῆς ὅσιν ὡς μέθοδος ἥτις μᾶς καθοδηγεῖ εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῆς γνώσεως. Μᾶς διδάσκει νὰ διαγιγνώσκωμεν τὰ θετικὰ γνωρίσματα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν μέσα εἰς τὰ φθαρτὰ ὄντα καὶ νὰ ἀναγνωρίζωμεν εἰς αὐτὰ τὴν παρουσίαν τῆς ἰδέας. Ὁ διαλεκτικὸς ἀντικρύζων τὴν ποικιλίαν τῶν δεδομένων, κατορθώνει καὶ συναθροίζει, «συνάγει» τὴν διάχυτον ποικιλίαν εἰς μίαν σταθεράν ἐνότητα, ἥτις δὲν εἶναι τίποτε ἄλλοτε παρὰ ἡ ὁρατὴ ἐμφάνισις τῆς ἰδέας.

Ὁ διαλεκτικὸς εἶναι «συνοπτικός» (Πλ. Πολιτ. 537 Γ). Ὅταν ἔχη, π.χ., πρὸ αὐτοῦ πολλὰ συγκεκριμένα ἀντικείμενα ἅτινα ἐμφανίζονται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ὡς ὠραῖα, δύναται νὰ συναγάγῃ ὅλας αὐτὰς τὰς μερικὰς ἐμφανίσεις τῆς ὠραιότητος εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ «καλοῦ». Εἰς τὸν «Φαῖδρον» (265 Δ) καθορίζεται ἡ σύνοψις τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ διαλεκτικὸς διὰ τῶν ἐξῆς: «Εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἀγειν τὰ πολλαχῇ διεσπαρμένα, ἵν' ἐν ἑκαστῷ ὀριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἂν αἰεὶ διδάσκῃ ἐθέλη». [Διὰ συνοπτικῆς θεωρήσεως νὰ ἀνάγῃ τὰ εἰς πολλὰ μέρη διεσπαρμένα στοιχεῖα εἰς μίαν ἰδέαν, ἵνα, δίδων ὀρισμὸν, καθιστᾷ φανερόν ἐκεῖνο, περὶ τοῦ ὁποῖου ἔχει τὴν πρόθεσιν (ὁ διαλεκτικὸς) νὰ μᾶς διδάξῃ].

Ὡστε ἡ πρώτη φάσις τῆς ζητήσεως εἶναι ὁ διὰ τῆς συνοπτικῆς θεωρήσεως ὀρισμός, ὅστις γίνεται διὰ τῆς ἀναγωγῆς τοῦ ὀριζομένου εἰς μίαν ἰδέαν. Οὕτω, π.χ.,

ἀντικρύζοντες πολλοὺς ἀνθρώπους, ἀναγόμεθα δυνάμει τῶν κοινῶν χαρακτηριστικῶν εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ δεύτερον στάδιον τῆς ἐργασίας τοῦ διαλεκτικοῦ εἶναι τὸ ἀκόλουθον: «Τὸ πάλιν κατ' εἶδη δύνασθαι τέμνειν, κατ' ἄρθρα, ἢ πέφυκε, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδέν». (Τὸ νὰ δύναται πάλιν νὰ διαιρῇ κατὰ εἶδη, σύμφωνα μὲ τὴν φυσικὴν διάρθρωσιν, καὶ νὰ μὴ ἐπιχειρῇ νὰ κατασυντρίβῃ κανὲν ὀργανικὸν μέρος). Ἡ δευτέρα αὕτη φάσις τῆς διαλεκτικῆς διαδικασίας ἀποτελεῖ τὴν «διαίρεσιν». Εἰς τοὺς τελευταίους διαλόγους τοῦ ὁ Πλάτων χρησιμοποιεῖ τὴν διαίρεσιν ὡς μέθοδον ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῆς συγκεκριμένης πραγματικότητος.

Δι' αὐτῆς ἐπιχειρεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ πλέγμα τῶν ἰδεωδῶν σχέσεων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἔχει σχεδιασθῇ καὶ συγκροτηθῇ ὁ κόσμος τῆς συγκεκριμένης πραγματικότητος. Εἰς τὸν «Σοφιστήν» παρέχει τὴν ἀπόδειξιν ὅτι τὸ πλέγμα τῶν σχέσεων τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει ἡ διαίρεσις ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἀναλόγους συνδυασμοὺς ὑφισταμένους εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν, αἵτινες εὐρίσκονται πρὸς ἀλλήλας ἐν ἐπικοινωνίᾳ. Ὁ «Σοφιστής» μᾶς παρέχει ὑποδείγματα διαιρέσεων, διὰ τῶν ὁποίων ἐκκινοῦντες ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου γένους καταλήγομεν εἰς τὸ ἐσχατον ἄτομον εἶδος. Ἀφορμώμενοι, π.χ., ἀπὸ τὴν γενικωτάτην ἐννοιαν τοῦ ὄντος καταλήγομεν εἰς τὸ εἶδος, ἀνθρώπος. Πέραν αὐτοῦ κατὰ τὸν Πλάτωνα ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ διότι ἀρχίζει ἡ περιοχὴ τοῦ ἀπείρου.

Ὁ Πλάτων ὅπως καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δέχονται ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀναφέρεται εἰς τὴν γενικότητα καὶ δύναται νὰ προσδιορίσῃ τὰ οὐσιαστικὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς ὄντος: δὲν δύναται ὅμως νὰ διατυπώσῃ κρίσεις ἀληθεῖς ἀναφερομένης εἰς τὰ συμβεβηκότα τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὴν ἀτομικὴν ὑπόστασιν καὶ μὲ τὰ μὴ θεμελιώδη γνωρίσματα τῶν ὄντων.

Ἡ διαιρετικὴ μέθοδος εἶναι ἡ μεθοδολογικὴ ὁδὸς διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ ἐξερευνήσωμεν τὴν δεδομένην πραγματικότητα. Αὕτη εἶναι κάτι τὸ μικτὸν ἀπαρτιζόμενὴ ἐκ τῆς ἀναμίξεως τοῦ ἀπείρου καὶ τοῦ πεπερασμένου. Πᾶσα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπάρχουσα ἀντικειμενικὴ οὐσία εἶναι «μικτὴ καὶ γεγεννημένη», παρήχθη ἐκ μίξεως κατόπιν γενετικῆς διαδικασίας.

Εἰς τὸν «Φίληβον» ἐνθα ἐξετάζεται ἡ συγκεκριμένη πραγματικότης διακρίνονται ὡς παράγοντες συντελοῦντες διὰ τὸν ἀπαρτισμόν τῆς, τὸ «ἄπειρον», τὸ «πεπερασμένον», τὸ «μικτόν» καὶ ἡ «αἰτία τῆς μίξεως». Ἡ μίξις τοῦ ἀπείρου καὶ πεπερασμένου καταλήγει εἰς «γένεσιν, εἰς οὐσίαν», ἥτοι εἰς γενετικὴν διαδικασίαν, ἥτις

ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐμφάνισιν ἐνὸς συγκεκριμένου ὄντος. Εἰς τὴν συγκεκριμένην πραγματικότητα ἀνευρίσκεται κλιμάκωσις ἀξιών, ἥτις ὡς ὑψίστην ἀξίαν ἀναγνωρίζει τὸ «μέτρον», μετὰ τοῦτο ἐπακολουθεῖ ἡ «ἀναλογία καὶ τὸ κάλλος». Εἰς τὴν τρίτην θέσιν τίθεται ἡ «φρόνησις», εἰς τὴν τετάρτην ἡ «ἐπιστήμη» καὶ εἰς τὴν πέμπτην καὶ τελευταίαν ἡ «ἡδονή». Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς διαιρετικῆς διερευνήσεως μᾶς δίδει ὁ Πλάτων καὶ ἀπὸ ὄντολογικῆς καὶ ἀπὸ ἀξιολογικῆς ἀπόψεως καθωρισμένην ἱεραρχικὴν τάξιν ἰσχύουσαν ὡς πρὸς τὴν ἐγκοσμίαν αἰσθητὴν πραγματικότητα.

Διαλεκτικὴ καὶ Ἔρως

Εἰς τὸν Πλάτωνα ἡ διαλεκτικὴ οὐδέποτε ἐκφυλίζεται εἰς ἐννοιολογικὴν ὀρθολογιστικὴν λογοκοπίαν. Ὁ πλατωνικὸς διάλογος συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ ἰσχυρὰν συναισθηματικότητα. Διὰ τοῦ διαλόγου ἀναρριπίζεται μέσα εἰς τὴν ψυχὴν ἡ δύναμις τοῦ ἔρωτος, ἥτις ὠθεῖ τὸν διαλεγόμενον εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀληθοῦς. Συγχρόνως ἡ διαλεκτικὴ ἐξέτασις τοῦ αὐτοῦ προβλήματος συντελεῖ, ὥστε οἱ διαλεγόμενοι νὰ συνδεθοῦν εἰς κοινότητα, ἥτις ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἐπομένως ὁ πλατωνικὸς ἔρως ἐμφανίζει δύο κατευθύνσεις: Ἀφ' ἐνὸς μὲν εἶναι ἡ διὰ δεσμῶν φιλίας σύνδεσις τῶν διαλεγόμενων, ἀφ' ἐτέρου δὲ δυναμικὴ τάσις προχωρήσεως πρὸς τὴν θέαν τῶν ἰδεῶν. Ἡ πλατωνικὴ ἀνάμνησις εἶναι φαινόμενον κατὰ τὸν Πλάτωνα ἐρωτικόν. Πράγματι καὶ εἰς τὰς κοινὰς ἐρωτικὰς σχέσεις οἱ ἀνθρώποι ὁμιλοῦν πάντοτε περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως.

Τὸ ἐρωτικὸν φαινόμενον εἶναι ἀδιανόητον ἀνευ μνήμης. Τὸ νὰ μὴ ἀγαπῶμεν ἐν πρόσωπον εἶναι ταυτόσημον μὲ τὸ λησμόνημά του. Ἡ ἀνάμνησις τῶν ἰδεῶν προέρχεται ἐκ τῆς ἐρωτικῆς σχέσεως τὴν ὁποίαν συνῆψε μὲ αὐτὰς ἡ ψυχὴ, ὅταν διατρίβουσα εἰς τὴν οὐρανίαν περιοχὴν τὰς εἶχεν ἀντικρύσει. Ἡ παρουσία τῆς ἰδέας εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τῆς ἀναμνήσεως, εἶναι παρουσία κατὰ βάσιν «ἐρωτικὴ». Ἡ ἱκανότης τοῦ διαλεκτικοῦ νὰ διακρίνῃ τὰς ἰδέας δὲν εἶναι γεγονὸς καθαρῶς λογικόν κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἀλλὰ ἀναμνηστικόν-ἐρωτικόν: «Δεῖ γὰρ ἀνθρώπον συνιέναι κατ' εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων εἰς ἐν λογισμῷ συναιρούμενον· τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνάμνησις ἐκείνων ἃ ποτ' εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχὴ συμπορευθεῖσα Θεῷ καὶ ὑπεριδοῦσα ἃ νῦν εἶναι φαμεν καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὄν ὄντως. Δι' ὃ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἢ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἐστί, πρὸς οἷσπερ Θεὸς ὢν Θεὸς ἐστι» (Φαιδρ. 249 Β). (Διότι πρέπει ὁ ἀνθρώπος νὰ καθοδηγῇ τὴν νόησιν του λαμβάνων ὡς πρότυπον τὸ λεγόμενον εἶδος, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἔρχεται ἀπὸ πολλὰς αἰσθήσεις, συνενώνεται διὰ τοῦ λογισμοῦ εἰς ἐνότητα. Τοῦτο δὲ

εἶναι ἀνάμνησις ἐκείνων τὰ ὁποῖα κάποτε εἶδεν ἡ ψυχὴ μας ἀκολουθήσασα τὴν πορείαν τοῦ Θεοῦ καὶ καταφρονήσασα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα νομίζομεν εἰς τὴν ἐδῶ

ζωὴν μας ὡς ὑπαρκτά, ἀφ' οὗ ὕψωσε τὸ βλέμμα τῆς εἰς τὸ ὄντως ὄν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δικαίως μόνη ἡ διάνοια τοῦ φιλοσόφου ἀποκτᾷ πτερὰ διότι διατρίβει πλησίον ἐκείνων τῶν ὄντων κοντὰ εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχων ὁ Θεὸς ἀποκτᾷ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς θεότητος).

Ἡ διαλεκτικὴ ἐπομένως εἶναι λειτουργία δι' ἧς ἐνθυμεῖται κινούμενος ὑπὸ ἔρωτος ὁ φιλόσοφος τὸ ὄραμα τῶν ἰδεῶν. Ἡ φιλοσοφία εἶναι φιλία, καὶ ἔρως πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὄντα πλησίον τῶν ὁποίων διατρίβει ὁ Θεός, δηλαδὴ πρὸς τὰς ἰδέας. Ὁ ἔρως εἶναι ὁ σύνδεσμος, ὅστις συνδέει τὴν ψυχὴν μὲ τὰς ἰδέας καὶ μὲ τὸ ὄν. Διὰ τοῦτο, χαρακτηρίζεται ὡς κίνησις πρὸς τὸ ἀληθινὸν ὄν ὡς «ἐπορέγεσθαι τοῦ ὄντος». Ἀπὸ τὰ αἰσθητὰ λαμβάνει τὴν πρώτην ὥθησιν ἡ ψυχὴ διὰ νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς ἰδέας, ὁ ἔρως ἐνδυναμώνει τὴν μνήμην τῆς καὶ τὴν βοηθεῖ διὰ νὰ ἀνέλθῃ τὴν κλίμακα, ἥτις ἀγεί ἀπὸ τὸν αἰσθητὸν κόσμον εἰς τὸν νοητὸν.

Τοὺς ἀναβαθμοὺς μιᾶς τοιαύτης ἀναβάσεως μᾶς περιέγραψεν ἀριστοτεχνικῶς ὁ Πλάτων εἰς τὸ «Συμπόσιον» λαμβάνων ὡς παράδειγμα τὴν ἰδέαν τοῦ κάλλους: «Τοῦτο γὰρ δὴ ἐστὶ τὸ ὀρθῶς ἐπὶ τὰ ἐρωτικά ἰέναι ἢ ὑπὸ ἄλλου ἀγεσθαι, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ αἰεὶ ἐπανιέναι, ὥσπερ ἐπαναβαθοῖς χρώμενον, ἀπὸ ἐνὸς ἐπὶ δύο καὶ ἀπὸ δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν ἐπιτηδεύματων ἐπὶ τὰ καλὰ μαθήματα, ἕως ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτήσῃ, ὃ ἐστὶν οὐκ ἄλλου ἢ αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα καὶ γινῶ αὐτὸ τελευτῶν ὃ ἐστὶν καλόν» (Συμπ. 211 Γ). [Διότι αὐτὸς εἶναι ὁ ὀρθὸς δρόμος, νὰ προχωρῇ κανεὶς ὁ ἴδιος εἰς τὰ ἐρωτικά ἢ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἄλλου. Νὰ ἀρχίξῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ εὐρισκομένης καὶ ἔχων ὡς τελικὴν ἐπιδίωξιν τὴν ὠραιότητα, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὸν (ὑπερβατικόν) ἐκείνον κόσμον νὰ ἀνυψῶνεται διαρκῶς, χρησιμοποιῶν ὡς ἀν βαθμίδας ἀπὸ τὸ ἐν ὠραῖον σῶμα εἰς τὰ δύο ὠραῖα σώματα, καὶ ἀπὸ τὰ δύο εἰς πάντα τὰ ὠραῖα σώματα, καὶ ἀπὸ τὰ ὠραῖα σώματα εἰς τὰς ὠραίας ἐνασχολήσεις εἰς τὰ ὠραῖα μαθήματα, ἕως ὅτου φθάσῃ τελικῶς ἀφορμώμενος ἀπὸ τὰ ὠραῖα μαθήματα εἰς ἐκεῖνο τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀναφέρεται εἰς ἄλλο μάθημα, ἀλλὰ εἶναι μάθημα τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀντικείμενόν του αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἴδιον τὸ ὠραῖον, καὶ ἕως ὅπου ἀποκτήσῃ ἐν τέλει τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ καθαυτοῦ ὠραίου, δηλαδὴ τῆς ἰδέας τοῦ καλοῦ].

Ἡ ἀνάβασις ἄρα ἥτις μᾶς ὑψώνει εἰς τὴν αὐτοπρόσωπον ἐνατένισιν τῆς ἰδέας τοῦ καλοῦ (ὠραίου) διατρέχει τέσσαρας βαθμίδας. Ἡ πρώτη βαθμὶς εἶναι ἡ ἐπίγνω-

σις τοῦ φυσικοῦ καὶ σωματικοῦ καλοῦ ἡ δευτέρα εἶναι τὸ νὰ ἴδωμεν τὴν ἠθικὴν ωραιότητα. Τρίτον στάδιον εἶναι τὸ τῆς γνωσιολογικῆς ωραιότητος καὶ τὸ τέταρτον ἡ ἐνόρασις τῆς ιδέας τοῦ καλοῦ ἀπηλλαγμένου ἀπὸ κάθε ἀντιπροσώπευσιν. Ὅταν ὑψωθῇ κανεὶς εἰς τὸ τέταρτον στάδιον τότε βλέπει «τὸ πολὺ πέλαγος τοῦ καλοῦ», ἀντικρύζει ὁλόκληρον πέλαγος ωραιότητος καὶ γεννᾷ «πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ διανοήματα ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ» (πολλοὺς καὶ ωραίους καὶ μεγαλοπρεπεῖς λόγους, καὶ διανοήματα μέσα εἰς μίαν ἀνεξάντλητον ἐρωτικὴν ἐπιδίωξιν τῆς σοφίας).

Κατὰ τὸν Πλάτωνα ἡ φιλοσοφία δὲν εἶναι ξηρὰ λογοκρατικὴ ἐνασχόλησις. Τὸ οὐσιῶδες χαρακτηριστικὸν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι εἶναι «φιλία» τῆς «σοφίας», ἐρωτικὴ ἐπιδίωξις ἔχουσα ὡς τέρμα τὴν σοφίαν. Ἀλλ' εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως λόγῳ τῆς πεπερασμένης τῆς ὑποστάσεως, ἐγκτεται νὰ μὴ γίνεταί ποτε κάτοχος τῆς σοφίας. Μόνον ὁ Θεὸς εἶναι σοφός. Ἡ κατοχὴ τῆς σοφίας εἶναι διὰ τὸν ἀνθρώπον διαρκὴς καὶ συνεχὴς κίνησις πρὸς τὴν σοφίαν, διαρκὴς, ἀτελεύτητος καὶ ἀκοίμητος ἔρως.

Δὲν εἶναι δεδομένον εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ διανύουν ὅλα τὰ στάδια καὶ νὰ ὑψοῦνται εἰς τὴν ἐνόρασιν τῆς ιδέας τοῦ καλοῦ. Τὸ βάρος τῆς γηϊνῆς ὑποστάσεως σταματᾷ πολλοὺς ἐκ τῶν θνητῶν εἴτε εἰς τὸ στάδιον τῆς λατρείας τῆς σωματικῆς ωραιότητος, εἴτε εἰς τὴν βαθμίδα τῆς ἠθικῆς καὶ γνωσιολογικῆς ωραιότητος. Ἡ κατωτέρα βαθμὶς εἶναι ὁ σωματικὸς ἔρως, ὅστις ζητεῖ νὰ γίνῃ μέτοχος τῆς ἀθανασίας διὰ τῆς γεννήσεως. Ἡ θνητὴ ὑπαρξὶς καταλαμβανομένη ἀπὸ ἀγωνίαν ἐνώπιον τοῦ θανάτου, ζητεῖ νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τοῦ ἐκμηδενισμοῦ ἀφήνουσα σωματικούς ἀπογόνους. Ἐνίοτε ὑπερισχύει ὁλοκληρωτικῶς τὸ γήϊνον στοιχεῖον καὶ τότε ὁ ἔρως ἐκφυλίζεται εἰς τὴν βάνανυσον ἡδυπάθειαν τῆς Πανδῆμου Ἀφροδίτης. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐκτροπὴν καὶ κατάπτωσιν εἰς τὴν σκοτεινὴν περιοχὴν τῆς ἀκολασίας καὶ τῆς ὕβρεως. Ὁ ἀληθὴς ἔρως μεταξὺ δύο ψυχῶν εἶναι ὁ στηριζόμενος εἰς τὴν κοινὴν ἀγάπην ἐνὸς κοινοῦ ιδεώδους εἰς τὸ ὅποιον συναντῶνται αἱ δι' ἑρωτος συνδεόμεναι ψυχαί.

Ὁ Πλάτων ἐστιγμάτισε τὴν ἐκτροπὴν τοῦ ἑρωτος εἰς τὴν ὁδηγεί ἡ ἐπιδίωξις ἀπλῆς ἡδυπαθείας. Κατενόησεν ὅτι ἡ γνησίᾳ ἐρωτικῇ σχέσει σφυρηλατεῖται μόνον ἐπὶ τῇ βάσει κοινῶν ιδεωδῶν. Εἰς τὸν «Φαῖδρον» του ὑπέδηλωσε τὴν ἀλήθειαν ταύτην χρησιμοποιοῦν πρὸς ἐκφρασίαν τῆς τὸν μῦθον. Εἰς τὸν οὐράνιον τόπον οἱ θεοὶ προεξάρ-

χοντος τοῦ Διός, διεξέρχονται διὰ τοῦ οὐρανοῦ θόλου θεώμενοι τὴν λάμψιν, ἣν ἐκπέμπουσιν αἱ εἰς τὸν ὑπερουράνιον τόπον ἐνοικοῦσαι ιδεαί. Αἱ ψυχαὶ ἀκολ-

ουθοῦν ἐκάστη κατὰ τὰς προτιμήσεις τῆς εἰς τὴν πομπήν, τὴν ὁδηγουμένην ὑφ' ἐκάστου τῶν θεῶν. Ὅταν ἐκκίπτουν εἰς τὸν γήϊνον κόσμον αἱ ψυχαί, διατηροῦσαι τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνων τῶν θεαμάτων προσπαθοῦν νὰ διαμορφώσουν τὴν ζωὴν των κατὰ τὸ παράδειγμα ἐκείνου τοῦ θεοῦ, τὴν πομπὴν τοῦ ὁποῖου εἶχον ἀκολουθήσει κατὰ τὰς οὐρανίους διαδρομὰς. Ἐκλέγουν δὲ καὶ τοὺς φίλους των συμφώνως πρὸς τὴν προτίμησιν των αὐτήν. Οἱ ἀκολουθήσαντες, π.χ., τὴν πομπὴν τοῦ Διός, ἀναζητοῦν φίλον, ὅστις νὰ εἶναι ἡγεμονικὸς καὶ φιλόσοφος κατὰ τὴν φύσιν. Οἱ ἀκολουθήσαντες τὸν Ἄρη ἐπιζητοῦν νὰ συνδέωνται διὰ φιλίας μὲ ἀνθρώπους πολεμικούς. Ὡστε ἡ γνησίᾳ ἐρωτικῇ σχέσει δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιδιώξεως ἡδονῆς ἀλλὰ θεμελιούται ὑπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως μιᾶς ὀριστημένης ἀξίας, ὡς ὑπερχούσης ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐρωτικὴ κοινωνία εἶναι συγχρόνως καὶ κοινωνία ιδεῶν. Καὶ αὕτη ἡ πολιτικὴ κοινότης, κατὰ τὸν Πλάτωνα, εἶναι σύνδεσμος συγκροτούμενος ἐκ τῆς κοινῆς ἀναγνωρίσεως πνευματικῶν ιδεωδῶν.

Διὰ τῆς περὶ ἔρωτος θεωρίας ὑπερενίκησεν ὁ Πλάτων τὰ στενὰ ὅρια τῆς λογοκρατίας καὶ ὑπεγράμμισε τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν κέκτηται ἡ ἄμεσος διὰ τοῦ συναισθήματος ἀντίληψις τῆς πραγματικότητος. Κατ' ὁρθωσεν νὰ συνδυάσῃ ἰσχυροτάτην λογικὴν διάνοησιν πρὸς ἐντονον καὶ διεισδυτικὴν ἐναίσθησιν. Εἶναι συγχρόνως μέγας ἐπιστήμων, χωρὶς ἡ ἐπιστημονικότης νὰ παραβλάπτῃ τὴν ἄμεσον συναισθηματικὴν κατανόησιν.

Ἐκ τῶν φιλοσόφων τῶν νεωτέρων χρόνων ἀνάλογα χαρίσματα ἐμφανίζει ὁ Σπινόζας καὶ περισσότερο ὁ Πασκάλ. Εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Σπινόζα εὐρίσκομεν κυριαρχούσας δύο τάσεις: ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπιδιώκεται νὰ ἐξηγηθῇ ὁ κόσμος διὰ τῆς γεωμετρικῆς ἀποδεικτικῆς μεθόδου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξαίρεται ἡ σημασία τοῦ νοητοῦ ἑρωτος (ἄμορ ἰντελλεκτουάλης) ὡς ἐνεργήματος, ὅπερ στρέφει τὴν ψυχὴν μας πρὸς τὸ θεῖον ὄν. Ὁ Πασκάλ μέγας καὶ αὐτὸς μαθηματικός, ὅπως καὶ ὁ Πλάτων δέχεται ὅτι ὑπάρχει μία ἰδιαιτέρας φύσεως ἄμεσος συναισθηματικὴ κατανόησις, ἡ «λογικὴ τῆς καρδίας». Ἐκ τῶν συγχρόνων μας φιλοσόφων, ὁ Μὰξ Σέλερ καὶ ὁ Νικολαΐ Χάρτμαν ὑπεστήριξαν ὅτι διὰ τῶν μυθικῶν συγκινησιακῶν ἐνεργημάτων εὐρύνεται ὁ ὄντολογικὸς ὀρίζων καὶ ἀποκαλύπτεται ὁ ιδεώδης κόσμος τῶν ἀξιών.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΟΙ ΣΥΚΟΦΑΝΤΑΙ ΚΑΙ ΥΒΡΙΣΤΑΙ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΗΜΩΝ

Καὶ κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθόν, ἀλλὰ καὶ προσφάτως πολλοὶ ἐκ τῶν κυριαρχούντων ἐλέφ' Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ οὐκί τῇ συναινέσει τῶν ἐλευθεροφρόνων καὶ ἀδογματίστων Ἑλλήνων εἰς τὰ θρησκευτικὰ πράγματα τῆς Ἱερᾶς μας Πατρίδος καὶ ἐν γένει τοῦ Ἑλληνισμοῦ ρασοφόροι, ἀποβάλλουν, κατὰ καιροὺς τὸ προσωπεῖον τοῦ δῆθεν φίλα διακειμένου πρὸς τὴν Ἑθνικὴν μας Παράδοσιν καὶ τὴν Ἑλευθεροβουλίαν – τὸν Αὐτοπροσδιορισμὸν τοῦ ἀτόμου εἰς θέματα Συνειδήσεως καὶ Μεταφυσικῆς, καὶ ἀποκαλύπτονται ὡς ἀποκρουστικοὶ φορεῖς τοῦ βακίλλου τοῦ Ὀλοκληρωτισμοῦ, τὸν ὅποιον τοῖς μετέδωκεν ὁ συντάκτης τῶν κειμένων καὶ «δημιουργός» τοῦ «θεοῦ» τῆς «Πεντατεύχου», ἄλλοτε ἀνθυποῖερέυς τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ Ἡλίου-Φαέθωνος τῆς Ἡλιουπόλεως Αἰγύπτου Μουσᾶ ἢ Μοσέ ἢ Μωϋσῆς. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξεν καὶ διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ὁ ἀμετροεπὴς χωροεπίσκοπος Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος: Καθύβρισεν, ὁ ὕβριστής καὶ συκοφάντης, ἅμα τῷ θερὶ ἀρχομένῳ τοῦ ἔτους 2001 μ. Α.Τ. καπηλικῶτα ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχονται τῆς Πατρογονικῆς ἡμῶν Θρησκευτικότητος, δηλαδή τῆς Θρησκείας τῶν Ὀλυμπίων – τῆς Πνευματοδόξου Φυσιολατρίας, καὶ ἀποστρεφόμενους τὰ μισελληνικά, τὰ ἀνελεύθερα, τὰ ἀπάνθρωπα, τὰ ἀντιφυσικά δόγματα τοῦ... «εὐαγγελιστοῦ» τοῦ χριστιανισμοῦ Σαοῦλ ἢ Παύλου, ὡς τάχα.. διαπνεομένους ἀπὸ τὰ ἴδια... κούγια τῶν γνωστῶν εἰς τὸ Πανελλήνιον, ἐνεκα ραδιοτηλοφίας, μοναζόντων εἰς τὴν... γνωστὴν μονὴν φαιο-ρassoφόρων ἐπὶ γῆς τῶν ἄλλοτε λατρευόντων τὴν ὑπέροχον Κυθηραίαν Θεάν τῆς Εὐμορφίας καὶ τῆς Οὐρανίας Γνώσεως, τῆς νήσου τῶν Κυθήρων!!! Καλὸν εἶναι διὰ τὸν ἴδιον καὶ τοὺς συναντηλήπτους του νὰ σιωποῦν. Νὰ μὴν ὀμιλοῦν περὶ τοιούτων θεμάτων, ἥγουν περὶ γενετησιῶν ἀνωμαλιῶν καὶ συναφῶν. Διότι ἐκτίθενται. Ἐκτίθενται ἀνεπανορθώτως.

ΟΙ ΑΛΗΣΤΟΥ ΜΝΗΜΗΣ... ΣΥΝΘΛΙΒΙΑΙ
ΨΥΧΑΝΩΜΑΛΟΙ ΚΑΙ ΟΛΕΤΗΡΕΣ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΓΟΝΙΚΟΥ ΗΜΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.

Οἱ Ἑλλήνες ἔχουν κάποιαν ἐπαφὴν μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Τόπου των σήμερον καὶ γνωρίζουν, – ὡς γνωρίζουν τὸ καλόν... ἐλαιόλαδον καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ... σάπωνα, ἵνα ἐνθυμηθῶμεν τὸ πασίγνωστον ἀνέκδοτον τοῦ... μοναστικοῦ λουτῆρος! –, ποῖοι καὶ διατί

ἠρνήθησαν τὴν Φυσικὴν Τάξιν καὶ ἐγένοντο εἰσαγωγεῖς, στά καθ' ἡμᾶς, τῆς Μῆ φυσικῆς ζωῆς, ὅπερ ἐστὶ ἴδιον οὐκί τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἀλλὰ ἀλλοτρίων περιβαλλόντων καὶ δὴ τῶν... περιτεμνομένων! Διότι διὰ τί νὰ ὀμιλήσωμεν; Διὰ τοὺς... σινδονοφοροῦντας... συμπροσευχητὰς τοῦ ὄρους τῶν... «Ἑλαιῶν» ἢ διὰ τοὺς ἐπὶ πέντε συναπτοὺς αἰῶνας λυμανθέντας τὸν Ἑλληνικὸν Κόσμον καὶ βίον... Συνθλιβίας (ὄπαδους, αἰρέσεως... ἐμπνεομένους ἀπὸ τὸν δολοφόνον Σαοῦλ!), περὶ ὧν ποιοῦνται λόγον οἱ χρονογράφοι τοῦ παρ' ἡμῖν ἐβραιοχριστιανισμοῦ καὶ δὴ ὁ Θεοδώρητος Κύρου (ὄρα τόμον Ε ἐργογραφίῶν αὐτοῦ, ἐν κεφαλῇ «Πρὸς Δαμάσιον», 297 ἐπ. ,κ.ἀ.π.). Ἦτοι τῶν συμμοριῶν ἐκείνων τῶν ἀρνητῶν τῆς φύσεως τῶν τρομοκρατῶν, οἱ ὅποιοι, – φαιοκίτωνες! –, μέσφρας καὶ πυρσοὺς κατέσπασαν καὶ συνέτριψαν τὰ Ἑθνικά μας Ἱερά καὶ ἔκαυσαν τὰς Ἱεράς, τὰς Ἀγίας ἡμῶν Γραφάς καὶ τὰ Ἱερά μας Ἀλση καὶ Δάση, κατεδίωξαν δὲ μέχρις γενοκτονίας τοὺς Ἑλληνας καὶ μετέβαλον τὴν Ἑλλάδα εἰς ἔρημον, εἰς... «κρανίου τόπον», κατὰ τὰ προσφιλῆ των... πρότυπα! Αὐτοὶ ἦσαν οἱ Συνθλιβιαὶ τοῦ Σαοῦλ: τοῦ ἀπορριφθέντος, – αὐτοῦ τοῦ διαπρεποῦς μανιακοῦ διώκτου καὶ δολοφόνου (συμμετεῖχεν ἐνεργῶς καὶ εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ μέλους τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰεχοσουάκ ἢ Ἰησοῦ Στεφάνου) μελῶν τῆς ἰουδαϊκῆς αἰρέσεως τοῦ ἐβραιοχριστιανισμοῦ –, ὡς ὑποψηφίου αὐτοῦ γαμβροῦ ἀπὸ τὸν ἰουδαῖον ἀρχιερέα Γαμαλιήλ, διό καί, ἀλλὰζας... στρατόπεδον, γλείψας ἐκεῖ, ὅπου ἔπυνεν, ἐστράφη κατὰ τοῦ ἰουδαϊκοῦ Συνεδρίου (ἐκ παραφθορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως Συνέδριον) καὶ γέγονεν διαφημιστής ὡς ὑπερτέρου τῶν κριτῶν Ἰουδαίας τοῦ ἐν Δαμασκῷ οἰκουροῦντος παρ' ὀλίγον θύματός του Ἰεχοσουάκ ἢ Ἰησοῦ...

ΤΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΛΛΟΤΕ ΙΕΡΟΥ ΤΟΠΟΥ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΝΟΥΣ
ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ-ΦΟΙΒΗΣ

Διὰ τὰ ἐπὶ δέκα συναπτοὺς αἰῶνας εἰς τὸν κῶρον τοῦ τλήμονος Ἀθωνος λαμβάνοντα ἐν ταῖς μοναῖς αὐτοῦ χώραν τέρατα καὶ σημεῖα; Διὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας των τοῦ «ἐπισκοπάτου»; Ὑπάρχουν τόμοι μαρτυριῶν διὰ τὰς ἀνομίας, τοὺς βίους καὶ τὰς... Πωλητίας πάσης ἀξιοπρεπείας των. Ὡς ἐκ τούτου, διατί μᾶς προκαλοῦν; Ἡμεῖς εἴμεθα Ἑλλήνες Θρησκευταί. Οὐδεμίαν σχέσιν ἔχομεν πρὸς τὸν ἐβραιοχριστιανισμόν τοῦ «ἐπισκοπάτου» των. Διότι ἡμεῖς σεβόμεθα τὴν Μακράν καὶ Προαιωνίαν Ἑθνικὴν ἡμῶν Θρησκευτικὴν Παράδοσιν καὶ Ζωὴν. Ἡμεῖς

έχομεν Θρησκείαν εκείνην τοῦ Προμηθέως, τοῦ Δημοῦργου Θεοῦ, τοῦ Ἐνανθρωπίσαντος τόν ἄνθρωπον καί τοῦ Θεολόγου ἡμῶν τοῦ Ὁρφέως, τοῦ Καλοῦ Ποιμένος Ὑμνωδοῦ τῆς Παμμήτορος Φύσεως. Ὅσοι παρά πᾶσαν ἔννοιαν λογικῆς καί δικαίου ἐμμένουν νά ἐμφανίζονται ὡς «ποιμένες» ἀνθρώπων καί δὴ Ἑλλήνων (ὡς ἐάν πρόκειται περί ἐθνότητος... τσαντηριοδιώτων τῆς ἐρήμου Σινᾶ ψοφοδέων ὄνταρίων!), ὡς «διαβουκολοῦντες» ἀνθρώπινα ὄντα... «ἀρχιμανδρίται» (!!!)(σ.σ.: ἄρα τά περί... «ἐκκλησίας» τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι ἐξωμύθια. Ὁ συναφής ὁρος τῆς... ἐνσταυλίσεως τῶν... θρησκευτικῶν αἰχμαλώτων Ἑλλήνων Τε καί ἄλλων ἦτο: ἀρχῆθεν ἀπό Σαοῦλ, ΜΑΝΔΡΑ ΤΩΝ ΓΑΛΙΛΑΙΩΝ (ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ!))... Καί νά δοξάζουν τόν συγγενή μισάνθρωπον καί μισόκοσμον (ἰδιαίτερα μισογύνην) θεόν τῶν Ἰεχωβά ἢ Ἀλλάχ (Ἀλ-Ἰάχ) διὰ τῆς ἀθλίας ἐκείνης ἐπωδοῦ... «Ἀλληλούγια» («Δόξα τῷ Ἰεχωβά-Ἀλλάχ»))!!

ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΚΙΝΗΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Αἰσθάνονται οἱ ρασοφόροι ὅτι τό Κίνημα τῆς Ἐθνικῆς Θρησκευτικῆς Ἀναγεννήσεως θά τοὺς ζητήσῃ κάποιαν ἡμέραν τόν λόγον, θά τοὺς ζητήσῃ καί λογαριασμόν διὰ ὅ,τι ἐπραξαν οἱ προκάτοχοί των καί ὅ,τι οἱ ἴδιοι πράττουν διαβάλλοντες τόν Ἑλληνισμόν, ἀφανίζοντες τόν Ἐθνικόν του Πολιτισμόν, μεταβάλλοντες τὰ Ἱερά του εἰς ἐρείπια, μετατρέποντες τόν Ἐλευθερον καί Φίλον τῶν Θεῶν Ἑλλήνα εἰς τλήμονα... δοῦλον τοῦ Μισέλληνος Ἰεχωβά, τοῦ κάποτε φυλάρχου ὁμάδων ἐρμιτῶν κτηνοτρόφων! Θά τοὺς ζητήσῃ ἐξηγήσεις διατί ἐπιδιώκουν νά τόν ...πέισουν πῶς ἔχει... γενάρχας τοὺς ἀλήτας τῆς Γῆς Παλαιστινίων Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καί Ἰακώβ καί ὅχι τόν Προμηθέα, τόν Ὁρφέα καί τόν Ἡρακλέα; Θά τοὺς ζητήσῃ νά τοῦ ἀποδώσουν πᾶν ὅ,τι κατέχουν, κατόπιν λαφυραγωγίσεως τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Περιουσίας. Θά τοὺς ζητήσῃ νά ξεκουμισθοῦν ἀπό τοὺς Ἱερούς μας Χώρους, ἐκεῖ ὅπου, ἐπὶ βάθρων τῶν Ναῶν τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανθέου, ἀνήγει-

ρον τὰς μάνδρας τῶν. Καί θά ζητήσῃ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικόν Κράτος νά ἄρει τήν πρὸς αὐτοὺς παρεχομένην δασιλῇ ...ἐπιχορήγησιν, μισθοδοσίαν καί ...προστασίαν... Διότι, ἐάν ἐξακολουθήσῃ, παρά πᾶσαν ἔννοιαν λογικῆς καί Δικαίου, νά τήν διατηρεῖ εἰσέτι, τότε ὀφείλει νά τήν γενικεύσῃ πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους, τόσον τῆς Ἐθνικῆς Ὀλυμπιακῆς Θρησκείας ὡς Κληρικούς Ἱερεῖς, ὅσον καί πάσης ἄλλης θρησκείας, ὡς λ.χ. τοῦ βουδισμού κ.λ.π.

ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΤΩΝ ΡΑΣΟΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΩΑΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Καθ' ὅτι ἀφορᾷ στάς κυδαίας ὕβρεις τοῦ κ. Ἀνθίμου κατὰ τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῶν Θρησκευτῶν (τοὺς ἀποκαλεῖ, μετὰ κυδαιότητος, ποταπότητος, ὡς ῥέποντας εἰς τήν ...παιδερασίαν, ὁ αἰσχρολόγος οὗτος ρασοφόρος!), μέ τὰς ὁποίας ἐπικυρεῖ νά σπιλώσῃ τήν τιμὴν καί τήν ὑπόληψιν χιλιάδων Ἑλλήνων ἐντὸς καί ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἡγουν νά κατασκευοφαντήσῃ αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι διακρίνονται τό πλεῖστον διὰ ἓν: ΤΗΝ ΓΕΝΕΤΗΣΙΑΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ ΤΩΝ, διὰ χαρακτηρισμῶν, οἱ ὅποιοι ὄζουν τακτικῆς τοῦ Ὀλοκληρωτισμοῦ, λέγομεν ὅτι αἱ τοιαῦται ὕβρεις ἐπιστρέφονται εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι μόνον τό ἀνδρικόν γένος δέν ἐτίμησαν καί δέν τιμοῦν. Εἶναι αὐτοί, οἱ ὅποιοι βδελύττονται τήν Ἡρωολατρείαν καί ἐπιδιώκουν νά ἐπισκιάσουν τό ἔργον τῶν ἡρώων μας Πρωκτῆρων τοῦ Πολιτισμοῦ μας, μέ τοὺς ἀναιμικούς καί ψοφοδεεῖς «ἀγίους» τῶν! Καί μέχρι τό 1830 ἀρνοῦνται οἰασδήποτε ἀναφορᾶς καί τιμῆς εἰς τοὺς Ἐθνικούς μας ἥρωας, ὡς τόν Ἡρακλέα, τόν Θησέα, τόν Περικλέα, τόν Λεωνίδα, τόν Ἀλέξανδρον, τόν Φιλοποίμενα κ.ἀ.π. ἐνῶ... λατρεύουν μετ' αὐταπαρνήσεως τόν ἐβραῖον δολοφόνον τοῦ Ἑλληνος-Παλαιστινίου Κολλιάτου (Γολιάθ)... Δαυίδ, τόν δολοφόνον καί ἄλλων ὄντως ἀνδρείων ἀνδρῶν (Οὐρίας κ.λ.π.) καί ἀρπαγα γυναικῶν ἄλλων!!! Αἱ τοιαῦται πράξεις τῶν σπιλώσεως τῶν Προγόνων ἡμῶν διὰ τῆς «ρετσινιάς» τοῦ ἀφίλου τῆς φυσικῆς τάξεως παρά τῶν δούλων τοῦ Ἰεχωβά ρασοφόρων εἶναι ἀνανδροί. Εἶναι πρόστυχοι. Ἐνῶ τὰς

Γεώργιος Κουρτέσης (Γεννάδιος Σχολάριος) στήν περίφημη συνάντησή του μέ τόν Μεχμέτ τόν Β'.
(Ἀθήναι Γεννάδιος Βιβλιοθήκη)

ἐκστομίζουν – καί σήμερον – μόνον ἐπίγονοι ὧν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προσέβαλον τήν ἀνδρικήν φύσιν!

Οἱ Ἕλληνες τοῦ σήμερον καί τοῦ χθές, πλὴν μιᾶς μικρᾶς ...μειονότητας ἰδιορρύθμων (καί ΙΔΙΟΡΡΥΘΜΩΝ βιούντων ἐν ἰδιορρύθμοις χώροις, μακράν τῆς τύρβης τῶν πολλῶν, μακράν τῆς κοινωνίας...) ἀγαποῦν τὰς Ἑλληνίδας, ὡς τὰς ἡγάπων οἱ Φυσιολογικοί Πρόγονοί των. Διὰ ἀνωμαλίας περί τὰ γενετήσια ὁ κ. Ἀνθίμος θά πρέπει νά στρέφῃ ἀλλοῦ τήν προσοκὴν του καί τό ἐνδιαφέρον του: εἰς τήν χορείαν ὧν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τό παρελθόν ἐλεγον μέχρι τό 1830 μ. Α.Τ. πῶς: «...Καίτοι Ἕλληνες φαίμεν, οὐκ Ἕλληνες ἐσμέν, ἀλλὰ χριστιανοί...» (Γεώργιος Κουρτέσης ἢ Σχολάριος ἢ «Γεννάδιος», ὁ ἐθνοπροδότης μέ τὰ πολλὰ ἐπώνυμα)!!!

ΠΡΟΣ ΚΕΝΤΡΑ ΛΑΚΤΙΖΟΥΝ

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΤΟ ΗΦΑΝΗΣΑΝ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΙ Η ΘΕΜΙΣ ΚΑΙ Η ΝΕΜΕΣΙΣ

Δέν πρέπει νά μᾶς προκαλεῖ οὔτε ὁ κ. Ἀνθίμος οὔτε ἄλλος τίς ἐκ τοῦ ἐπισκοπάτου. Ἡμεῖς δέν ἀσχολούμεθα μετ' αὐτῶν. Ἐπιτελοῦμεν τό Ἐθνικόν ἡμῶν Ἱερόν Καθῆκον. Ἀσχολούμεθα μέ τὰ Πάτρια Θρησκευτικά μας Θέσμια καί Καταπιστεύματα. Δέν ἀσχολούμεθα μέ τὰ ...κατηχητικά καί τὰ δόγματα τοῦ ἐβραιοχριστιανισμοῦ. Διότι πᾶν ὅ,τι εἶπεν ἐπ' ἐσχάτων ὁ κ. Ἀνθίμος ἀπτεται τῶν διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου περί Κακοβούλου Βλασφημίας, περί Καθυβρίσεως Θρησκείας, περί Διαταράξεως Θρησκευτικῆς Συναθροίσεως Θρησκευτῶν Γνωστῆς Θρησκείας (Ὀλυμπιακή Θρησκεία τῶν Ἑλλήνων), περί Περιϋβρίσεως Νεκρῶν («παιδερασταί» κατὰ κ. Ἀνθίμον, οἱ Ἕλληνες Πρόγονοί μας!), περί Ἐξυβρίσεως, περί Ἀπροκλήτου Ἐμπράκτου Ἐξυβρίσεως, περί Δυσφημίσεως, περί Συκοφαντικῆς Δυσφημίσεως κ.λ.π. Αὐτά ἀπὸ τήν Ποινικὴν Πλευράν καί τὰς σχετικῶς ἐπαπειλουμένας τιμωρίας κατὰ τῶν Ποινικῶν Παραβατῶν ἢ τῶν Ἀποστατῶν τῆς Δημοσίας Τάξεως. Καί ἀπὸ τήν Ἀστικήν τοιαύτην ὑπάρχει πάντοτε τό ἀγώγιμον δικαίωμα τῆς ἱκανοποιήσεως διὰ Δυσφημιστικές Διαδόσεις.

Ταῦτα κατὰ τό παρόν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ πόλει τοῦ Καδμύλλου Καβείρου

Δημητρίου 15 Ἰουνίου 2002 μ. Α.Τ.

Οἱ Θεοὶ ἡμῶν μεθ' ἡμῶν

Βασίλειος Γούσιος
Ἑλλήν Θρησκευτής

Στό προηγούμενος τεῦχος τοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ ὁ «δαίμων» τοῦ τυπογραφείου παρέλειψε τό ὄνομα τοῦ συντάκτου τοῦ ἀφιερώματος στόν Ὑμνιό. Εἶναι ὁ Ν. Νέζης ὁ ὁποῖος μόλις κυκλοφόρησε ἓνα ἐξαιρετό βιβλίο μέ θέμα «Τά βουνά τῆς Ἀττικῆς».

Τό βιβλίο «Τά βουνά τῆς Ἀττικῆς» τοῦ ἐρευνητῆ Ν. Νέζη, Γεν. Γραμματέα τῆς Ἑλληνικῆς Ὀμοσπονδίας Ὀρειθασίας Ἀναρρίχησης, ἀποτελεῖ τόν καρπό πολύχρονων ἐρευνῶν στά ἐξεταζόμενα βουνά καί μελέτης ἑκατοντάδων βιβλίων, ἀρθρῶν καί χαρτῶν. Στό βιβλίο παρουσιάζονται:

- 20 βουνά, 1300 τοπωνύμια, 50 μοναστήρια,
 - 100 σπήλαια-θάραθρα.
 - 350 εἶδη χλωρίδας καί πανίδας.
 - 575 τίτλοι βιβλίων γιά τήν γεωγραφία, τήν φύση καί τὰ μνημεῖα τῆς Ἀττικῆς.
- Στό κάθε βουνό ἀναφέρονται:
- Ἡ ἐτυμολογία καί τό ἱστορικό τῆς ὀνομασίας του.
 - Ἡ ἀρχαία ἱστορία, τὰ μνημεῖα του καί πλήρη στοιχεῖα γεωγραφίας
 - Γεωλογία καί σπήλαια, χλωρίδα, πανίδα.
 - Ἀναρριχητικά πεδία καί καταφύγια
 - Ὅλα τὰ μοναστήρια καί τὰ ἐρημοκλήσια του.
 - Τά μονοπάτια καί οἱ πηγές
- καί κάθε ἄλλη σχετική μέ τό βουνό πληροφορία.

Τά κείμενα συνοδεύονται ἀπό: -135 ἐγχρωμες φωτογραφίες. - 14 λεπτομερεῖς χάρτες σέ κλίμακα 1:50.000. Τό βιβλίο ἀπευθύνεται στοὺς ὀρειβάτες, φυσιολάτρες, σπηλαιολόγους, φιλομαθεῖς ἀναγνώστες καί σέ μελετητές ὧν τῶν ἐιδικότητων. Μπορεῖτε νά τό προμηθευθεῖτε τηλεφώνωντας στό 52.37.543

ΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ
ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ
ΝΑ ΥΙΟΘΕΤΗΣΕΤΕ
ΕΝΑ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΝΟΜΑ
ΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΟ
ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΟΠΩΣ ΔΙΑΔΩΣΕΤΕ
ΑΥΤΟ ΕΤΟΥΣ ΑΠΟΓΟΝΟΥΣ ΕΑΣ

ΚΑΘΕ ΗΛΙΟΣΤΑΞΙΟ ΚΑΙ ΙΣΗΜΕΡΙΑ
ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΕΤΟΝ ΧΩΡΟ
ΤΟΥ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΣΕΙΣ

ΟΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ
ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΟΥΝ
010.52.37.543 & 010.75.12.156

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

301-302. Ὁ Πάρθος χριστιανός προσυλητιστής Γρηγόριος, πού ἀργότερα ἀπεκλήθη «φωτιστής τῆς Ἀρμενίας», κατορθώνει, ἐκμεταλλευόμενος, στή διάρκεια μίας «θεομηνίας», τήν ἀνατολική δεισιδαιμονία, νά βαπτίσει χριστιανό τόν βασιλιά τῆς Ἀρμενίας Τιριδάτ Γ' (τόν «Μέγα»). Ὁ Τιριδάτ, ἐμπνεόμενος ἀπό τόν προφήτη Ἑλᾶϊα (Ἡλία «θεός μου εἶναι ὁ Γιαχβέ») στό Καρμίλλον ὁρος, διατάσσει τήν κατασφαγή τοῦ ἐθνικοῦ ἱερατείου καί τήν μετατροπή ὅλων τῶν Ναῶν τοῦ Μίθρα, τῆς Ἀναΐτιδος, τοῦ Ὁρμοῦσδ καί τῶν διαφόρων Ἑλληνορωμαϊκῶν θεῶν σέ ἐκκλησίες ἢ οἴκους κηρύγματος. Ὅλες οἱ θαυμαστές βιβλιοθήκες τῆς Ἀρμενίας, ἰδρυθεῖσες πρὶν ἀπὸ αἰῶνες ἀπὸ τοὺς Ἑλληνιστὲς ἡγεμόνες τῆς, πυρπολοῦνται ὡς «κιβωτοὶ δαιμονικῆς γνώσεως». Ὁ Γρηγόριος στέφεται πρῶτος ἐπίσκοπος τῆς χώρας καί πλήθη προσηλυτιστῶν ἀπὸ τῆ Συρία συρρέουν στήν Ἀρμενία ἡ ὁποία μετατρέπεται πλέον στό πρῶτο στήν ἱστορία χριστιανικό Κράτος.

309. Σέ ἐπίδειξη δυνάμεως, οἱ σκληροπυρηνικοὶ χριστιανοὶ πυρπολοῦν τὸ Ναὸ τῆς θεᾶς Φορτοῦνα.

312. Πρώτη καί ὑποκριτικὴ προπαγανδιστικὴ χρῆση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν καιρῷ πολέμου. Στὶς 28 Ὀκτωβρίου, ὁ ἡλιολάτρης Φλάβιος Βαλέριος Κωνσταντῖνος κατανικᾷ τὸν ἐπίσης ἐθνικὸ ἀντίπαλό του Μαξέντιο μὲ χριστιανικά ἐμβλήματα στὶς ἀσπίδες τῶν –κυρίως Γαλατῶν– στρατιωτῶν του. Οἱ ἀνατολικές ἐπαρχίες τῆς Αὐτοκρατορίας δέχονται συνεχεῖς ἐπιθέσεις τοῦ χριστιανοῦ βασιλιά τῆς Ἀρμενίας ὡς ἀντιπερισπασμὸ στήν προσπάθεια τοῦ Μαξιμίνου Ντέα νά διαλύσει τοὺς χριστιανούς τῶν περιοχῶν πού διοικεῖ.

313. Δεύτερη ὑποκριτικὴ προπαγανδιστικὴ χρῆση τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν καιρῷ πολέμου. Ἕνας δηλωμένος ἄθεος (ὁ Λικίνιος) κατανικᾷ, στὶς 30 Ἀπριλίου, τὸν ἐθνικὸ Αὐγουστο τῆς Ἀνατολῆς Μαξιμίνου Ντέα. Τὰ στρατεύματά του μπαίνουν ὡστόσο στή μάχη ψάλλοντας τὸ «Summe Sancte Deus!» («Ὁ Ἀνώτατε καί Ἅγιε Θεέ!»). Ὁ ἡττημένος Ντέα ἐκδίδει μετὰ ἀπὸ μερικές ἡμέρες τὸ Διάταγμα τῆς Νικομηδεῖας μὲ τὸ ὁποῖο χορηγεῖται πλήρης θρησκευτικὴ ἐλευθερία σέ ὅλους ὅσους ὑπακούουν ἀπλῶς στή Ρωμαϊκὴ ἐξουσία. Καταδιωκόμενος ὡστόσο ἀπὸ τὸν Λικίνιο, ὁ Ντέα αὐτοκτονεῖ μετὰ ἀπὸ 3-4 μῆνες μὲ δηλητήριο. Μετὰ τὸν θάνατό του, ὅλα τὰ γραπτά καί τὰ ἀγάλματά του καταστρέφονται ἀπὸ τὸν Λικίνιο καί τοὺς χριστιανούς. Τὸ γελοῖο τῆς ἱστορίας ὡστόσο εἶναι ὅτι πέντε ἔτη ἀργότερα ὁ ὑποτιθέμενος «τῶν χριστιανῶν φίλος» Λικίνιος, θά ἡττηθεῖ ἀπὸ τὸν ἡλιολάτρη Κωνσταντῖνο, πάλι στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ

τῶν χριστιανῶν ἀφοῦ οἱ στρατιῶτες τοῦ τελευταίου, κατὰ τήν μυθιστορία τουλάχιστον τοῦ Εὐσεβίου, ἔψαλλαν τὸ «Deus Summus Salvator!» («Ὁ Θεὸς Ἀνώτατε Σωτῆρα»). Πρὶν συγκρουσθοῦν πάντως μεταξύ τους, μὲ τὸ Διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (γιά τὴ Δύση), τὸ ὁποῖο ἤλθε νά συμπληρώσῃ ἐκεῖνο τῆς Νικομηδεῖας πού εἶχε ἐκδώσει (γιά τήν Ἀνατολή) ὁ Μαξιμίνος Ντέα, οἱ Αὐγουστοὶ Λικίνιος καί Φλάβιος Βαλέριος Κωνσταντῖνος ἐγγυῶνται καί αὐτοὶ πλήρη θρησκευτικὴ ἐλευθερία σέ ὅλους ὅσους ὑπακούουν στή Ρωμαϊκὴ ἐξουσία.

Οἱ χριστιανοί, πολυάριθμοι πιά καί ἔχοντας πρὸ πολλοῦ σταματήσῃ τὰ κηρύγματά τους κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως καί τοῦ στρατοῦ, ὑποτίθεται ὅτι ἀπολαμβάνουν πλέον τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τοὺς ἐθνικούς. Αὐτοὶ ὡστόσο δὲν ἀρκοῦνται ἐκεῖ, ἀλλὰ ἐκμεταλλεύονται τήν εὐνοία τοῦ Κωνσταντίνου, πού ἐλέγχεται ἀπολύτως ἀπὸ τήν ἀρνητικὴ πρὸς τὶς ἐθνικές λατρεῖες μπερὰ του, γιά νά καταστρέψουν ΟΛΕΣ τὶς ἄλλες λατρεῖες. Ὁ ἐπίσκοπος Εἰρηναῖος εἶχε ἀλλοῦστε ἤδη διακηρύξει ὅτι οἱ χριστιανοὶ «δὲν χρειάζονται τοὺς νόμους, διότι βρίσκονται πολὺ ὑπεράνω αὐτῶν». Ὁ («Ἅγιος») Ἀντώνιος τῆς Αἰγύπτου, ἰδρυτὴς τοῦ μοναχισμοῦ, προτρέπει ἤδη ἀνοικτὰ σέ ἄμεσο ἀφανισμό τοῦ «εἰδωλολατρικοῦ» κόσμου μέ... φωτιά(....).

314. Ἀμέσως μετὰ τήν νομιμοποίησή της ἀπὸ τὸν ἡλιολάτρη Ρωμαῖο Αὐτοκράτορα Φλάβιο Βαλέριο Κωνσταντῖνο, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀρχίζει τήν ἐπίθεσή της κατὰ τῶν θρησκευτῶν τῶν ἐθνικῶν. Ἡ Σύνοδος τῆς Ἀγκύρας ταυτίζει πτυχές τῆς λατρείας τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος (Diana) μέ... μαγεία καί... λατρεία τοῦ Σατανᾶ τῶν χριστιανῶν.

315. Στὶς 13 Αὐγούστου (Ζωναρὰς Annales, Bibliotheca Haglographica Graeca 365 καί Χρονικὸ Γεωργίου Μοναχοῦ XI, 1) γίνεται διαγωνισμὸς ἀνάμεσα σέ δέκα Ἑβραίους ραβίνους καί τὸν ἐκ Ρώμης γνωστὸ «ἐξορκιστὴ» ἐπίσκοπο Συλβέστρο γιά τὸ ἂν ὁ αὐτοκράτωρ καί ἡ μπερὰ του Ἑλένη θά ἀσπασθοῦν τήν Ἰουδαϊκὴ Ὁρθοδοξία ἢ τὸν σχισματικὸ Χριστιανισμό. Ἡ θαυμαστοποιῶν Συλβέστρου ἀποδεικνύεται πιὸ δυνατὴ καί ἐντυπωσιάσας τήν Ἑλένη γίνεται ὁ προσωπικὸς της «πνευματικός».

319. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐκδίδει διάταγμα μὲ τὸ ὁποῖο ἀπαλλάσσει πλήρως τήν Ἐκκλησία ἀπὸ φόρους καί τοὺς χριστιανούς κληρικούς ἀπὸ στρατιωτικές ὑποχρεώσεις.

324. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνακηρύσσει τὸν Χριστιανισμό μόνη ἐπίσημη λατρεία τῆς Αὐτοκρατορίας.

Λεπλάτῃ τὸ Μαντεῖο τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος καί θανατώνει μὲ βασανιστήρια ὅλους τοὺς ἱερεῖς του μὲ τήν κατηγορία τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Στὸ ἱερὸ ὄρος Ἄθως ἐξαπολύεται μέγας διωγμὸς κατὰ τῶν ἐθνικῶν καί καταστρέφονται ὅλα τὰ ἐκεῖ Ἑλληνικὰ ἱερά.

326. Μὲ προτροπὴ τῆς μπερὰς τοῦ Ἑλένης, ὁ Κωνσταντῖνος δολοφονεῖ τὴν σύζυγό του Φαῦστα. Ἡ Ἑλένη φεύγει μὲ τοὺς «πνευματικούς» της γιά τήν Ἱερουσαλήμ, ὅπου, παρὰ τὸ ὅτι οἱ νόμοι τῶν Ἰουδαίων προέβλεπαν τὴν καύση ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν σταυρῶν μετὰ τὶς θανατώσεις, ἡ Ἑλένη, καί ὅπως βεβαίως θά ἰσχυρισθῇ ἡ χριστιανικὴ γραμματεία 114 χρόνια ἀργότερα, «ἀνακάλυψε» (μὲ τὴ βοήθεια φυσικά Ἑβραίων ραβίνων!!) ἄθικτο τὸν λεγόμενο «Τίμιο Σταυρὸ» πού πάνω του εἶχε σταυρωθεῖ σύμφωνα μὲ τὴν χριστιανικὴ παράδοση ὁ ραβὶ Τζεσουά. Μὲ προτροπὴ τῆς Ἑλένης, ὁ υἱὸς της ἐκθεμελιώνει τὸ ἱερὸ τοῦ Θεοῦ Ἀσκληπιοῦ στὶς Αἰγές τῆς Κιλικίας καί χρησιμοποιεῖ τοὺς κινέες του στήν κατασκευὴ ἐκκλησιῶν. Ἐπίσης, καταστρέφει τὸν Ναὸ τῆς Θεᾶς Ἀφροδίτης πάνω στὸν ὑποτιθέμενο τάφο τοῦ ραβὶ Τζεσουά, ἀλλὰ καί ἄλλους τῆς ἰδίας Θεᾶς ὅπως λ.χ. στήν Ἀφάκα Λιβάνου, τὴν Μάμβρη, τὴν Φοινίκη καί τὴ Βααλβέκ (Ἡλιόπολη).

330. Οἱ χριστιανοὶ λεπλάτουν καί πυρπολοῦν στὸ Βαγεῦχ τὸ ἱερὸ τοῦ κελτορωμαϊκοῦ Θεοῦ Βαλένου Ἀπόλλωνος καί λυντσάρουν τοὺς ἱερεῖς του. Ὁ Κωνσταντῖνος, σέ ἡμερομηνία πού τοῦ ὑπέδειξαν οἱ ἀστρολόγοι (11 Μαΐου, «Ἡλῖος στὸν Τοξότη μὲ ἐπιρροές Καρκίνου, ἄρα μία πόλη θρησκευτικὴ») μεταφέρει τὴν πρωτεύουσα τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἀνατολικά, στήν ἰδρυθεῖσα ἀπὸ αὐτὸν Κωνσταντινούπολη, τὴν ὁποία διακοσμεῖ λεπλάτωντας τὰ ἱερά τῶν ἐθνικῶν.

331. Ὁ Κωνσταντῖνος συνεχίζει τὴν καταλήστευση τῶν ἱερῶν τῶν ἐθνικῶν σέ ὁλόκληρη τὴν Αὐτοκρατορία. Παραβιάζονται τὰ θησαυροφυλάκια ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν «εἰδωλολατρικῶν» Ναῶν.

335. Ἐγκαίνια τῆς Ἐκκλησίας τοῦ... «Ἁγίου Τάφου», ὁ ὁποῖος κτίσθηκε στή θέση τοῦ Ναοῦ τῆς Θεᾶς Ἀφροδίτης πού ὁ Κωνσταντῖνος κατέστρεψε τὸ 326-327. Γιά τὸν διάκοσμό του λεπλάτουνται ὅλα τὰ ἐθνικὰ ἱερά τῆς Παλαιστίνης καί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μὲ εἰδικὸ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα σταυρώνονται ὡς... ὑπαίτιοι τῆς κακῆς συγκομιδῆς ἐκείνου τοῦ ἔτους (...) ὅλοι οἱ «μάγοι καί μάντιες», καί ἀνάμεσά τους μαρτυρεῖ ὁ νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος Σώπατρος πού εἶχε προσωπικὰ ἐπιχειρήσει νά ξαναφέρῃ τὸν Κωνσταντῖνο στὸν ἐθνισμό μέσω τῆς φιλοσοφίας καί εἶχε συγκεντρώσει πάνω του τὸ μῖσος τῶν χριστιανῶν αὐλικῶν.

337. Ὁ ἐτοιμοθάνατος Κωνσταντῖνος βαπτίζεται ἀπὸ τὸν ἀρειανὸ ἐπίσκοπο Εὐσέβιο Νικομηδεῖας.

341. Ὁ αὐτοκράτωρ Φλάβιος Ἰούλιος Κωνσταντῖνος κηρύσσει διωγμὸ «κατὰ τῶν μάντεων καί τῶν Ἑλληνιζόντων». Πολλοὶ ἐθνικοὶ φυλακίζονται ἢ ἐκτελοῦνται.

346. Μέγας διωγμὸς στήν Κωνσταντινούπολη κατὰ τῶν ἐθνικῶν. Ὁ ρήτωρ Λιβάνιος ἐξορίζεται μὲ τὴν κατηγορία τῆς «γοτείας» (μαγείας).

353. Ἐδικτο τοῦ Κωνσταντίου ἀπαγορεύει ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὴν λατρεία διὰ θυσιῶν καί ἀγαλμάτων.

354. Νέο ἐδικτο τοῦ Κωνσταντίου ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀπαγόρευση ἐπὶ ποινῇ θανάτου τῆς λατρείας διὰ θυσιῶν καί ἀγαλμάτων καί διατάσσει τὸ σφράγισμα ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἱερῶν ἢ τῇ βεβήλωσή τους μὲ παράδοσή τους σέ καρτοπαῖκτες καί πόρνες γιά κυβευτήρια ἢ πορνοστάσια. Ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης Λιβέριος (Liberius) ὀρίζει τὸν ἐορτασμό τῆς γεννήσεως τοῦ ραβὶ Τζεσουά στὶς 25 Δεκεμβρίου, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἐθνικοὶ ἐόρταζαν παλαιότερα τὴ γέννηση τοῦ Θεοῦ Ἀνικήτου Ἡλίου (Sol Invictus).

355. Χορηγεῖται ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Φλάβιο Ἰούλιο Κωνσταντῖνο πλήρης ἀσυλία τῶν χριστιανῶν ἐπισκόπων ἀπέναντι στά ὁποια δικαστήρια.

Ἐξῆλθε νικῶν ὁ Ναζωραῖος, φέρων τόξο, ἐφιππος ἵνα νικήσῃ εἰδωλολάτραις, αἱρετικούς καί ἐθνικούς

354. Νέο ἔδικτο τοῦ Κωνσταντίου μέ τό ὁποῖο «ἐπιβάλλει αὐθις τήν ποινή τοῦ θανάτου εἰς τοὺς θύοντας... καί τά Ἱερά καί τοὺς Ναοὺς τοὺς μέν ἔκλεισε τοὺς δέ κατέσκαψε» ὅπως γράφει ὁ Λιβάνιος. Σέ ὅλη τήν Αὐτοκρατορία στήνονται ἀσβεστοκάρνα δίπλα στά ἔθνηκα Ἱερά ὅπου μετατρέπεται σέ ἀσβέστη ἡ γλυπτική καί ἀρχιτεκτονική τῶν εἰδωλολατρῶν. Ἀρχίζουν οἱ πρῶτες πυρπολήσεις μεγάλων βιβλιοθηκῶν.

356. Ὁ Κωνσταντῖος διά νόμου ἐπιβάλλει τό κλείσιμο ὁλῶν τῶν «εἰδωλολατρικῶν ναῶν». Ταυτόχρονα ἀπαγορεύει φυσικά καί τίς θυσίες πού ἐτελοῦντο σ' αὐτούς. Ἡ ποινή γιά τοὺς παραβάτες εἶναι ὁ θάνατος.

357. Ὁ Κωνσταντῖος θέτει ἐκτός νόμου ἐπί ποινῇ θανάτου ὅλες τίς μαντικές μεθόδους, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς Ἀστρολογίας. Σέ ἐπίσκεψή του στή Ρώμη σφραγίζει τό Ναό τοῦ Θεοῦ Ἀπόλλωνος, φυλακίζει τοὺς ἱερεῖς καί ἀφαιρεῖ τόν βωμό τῆς Νίκης ἀπό τήν αἴθουσα συνεδριάσεων τῆς Συγκλήτου. Ἡ Θεά Νίκη (Βικτόρια) ἀποτελοῦσε ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Διοκλητιανοῦ «284-305» τμήμα τῆς ἀνωτάτης Τριάδος (Jupiter, Hercules, Victoria) τοῦ Πανθέου τῶν ἐθνικῶν.

359. Ἡ λατρεία τῶν Διοσκούρων κηρύσσεται ἐκτός νόμου ὥς... «μαγική», θανατώνονται οἱ ἱερεῖς της καί κλείνονται τά Ἱερά της. Στή Σκυθόπολη τῆς Συρίας στήνονται τά πρῶτα «στρατόπεδα θανάτου», ὁργανωμένα δηλαδή κέντρα βασανισμοῦ καί θανάτωσης τῶν ἐθνικῶν.

360. Στό Παρίσι, τό Φεβρουάριο τοῦ 360, ὁ 28χρονος Καῖσαρ καί Ὑπατος Κλαύδιος Ἰουλιανός, σπουδαγμένος στίς φιλοσοφικές σχολές τῶν Ἀθηνῶν (355) νικητής τῶν Ἀλαμανῶν, τῶν Σαλίων Φράγκων καί τῶν Χαμαθῶν στίς τέσσαρες «Γαλατικές ἐκστρατεῖες» του (356-359), στέφεται Αὐτοκράτωρ ἀπό τίς Ρωμαϊκές λεγεῶνες.

361-363. Κήρυξη πλήρους ἀνεξιθρησκείας ἀπό τόν αὐτοκράτορα Ἰουλιανό πού μπαίνει στήν Κωνσταντινούπολη στίς 11 Δεκεμβρίου τοῦ 361. Ὁ Γρηγόριος Ναζιανζηνός (Invective versus Julianus, I 58-61) διαμαρτύρεται ὅτι στέρνε τοὺς χριστιανούς τῆς πόλεως ἀπό τήν... καρὰ τοῦ μαρτυρίου (...).

363. Ὁ Ἰουλιανός διατάσσει τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τό Ναό τοῦ Ἀπόλλωνος στή Δάφνη τῆς Ἀντιοχείας τοῦ μιάσματος τῶν λειψάνων τοῦ Ἀγίου Βαβύλα (ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πού ὑποτίθεται ὅτι εἶχε μαρτυρήσει ἐπί Δεκίου, ἀλλά στήν πραγματικότητα εἶχε ἐκτελεστεῖ ἀπό τόν χριστιανό αὐτοκράτορα Φίλιππο τόν Ἀραβα ἐπειδή, ὥς ἐπιτίμιο γιά τήν δολοφονία τοῦ Γορδιανοῦ, τοῦ εἶχε ἀρνηθεῖ τήν «θεία

κοινωνία», Lieu, 1989, σελ. 48). Χριστιανοί ἐμπρηστές πυρπολοῦν τό Ναό μετά τήν ἀπομάκρυνση τῶν λειψάνων. Στίς 26 Ἰουνίου, ὁ Ἰουλιανός δολοφονεῖται ἀνάνδρα ἀπό χριστιανό ἀκόλουθό του, ἐνῶ πολεμᾷ κατά τῶν Περσῶν.

364. Στίς 11 Σεπτεμβρίου ἐκδίδεται ἔδικτο μέ τό ὁποῖο ἀπαγορεύεται ἡ ἐθνική λατρεία ἐπί ποινῇ θανάτου. Στά χρησιμοποιούμενα βασανιστήρια κατά τῶν ἐθνικῶν προστίθεται ὁ κατακομματισμός τῶν πλευρῶν μέ σιδερένια ἄγκιστρα. Μέ θάνατο τιμωροῦνται καί οἱ σπλαχνοσκοπήσεις: sileat omnibus perpetuo divinandi curiositas («γιά νά πάψει διά παντός ἡ μαντική περιέργεια»). Μέ τρία διατάγματα (τῆς 4ης Φεβρουαρίου, 9ης Σεπτεμβρίου καί 23ης Δεκεμβρίου) ξανακατάσχονται οἱ περιουσίες τῶν ἐθνικῶν Ἱερῶν πού εἶχαν ἐπιστραφεῖ ἀπό τόν Ἰουλιανό καί ἀπαγορεύονται ἀκόμη καί οἱ ἰδιωτικές σπονδές, θυσίες καί ἐπωδές. Ἡ Σύνοδος τῆς Λαοδικείας εἰσηγεῖται τήν ποινή τοῦ θανάτου γιά ἀστρολόγους καί τοὺς χριστιανούς πού ἐορτάζουν τά Σάββατα.

365. Ἐδικτο τῆς 17ης Νοεμβρίου ἀπαγορεύει στοὺς ἐθνικούς ἀξιωματικούς νά διατάσσουν χριστιανούς στρατιῶτες.

367. Ὁ ἐθνικός Βέτιος Ἀγόριος Πραιτεξτάτος ἀναστυλῶνει στή Ρώμη μέ δικά του ἔξοδα καί παρά τίς διαμαρτυρίες τοῦ Πάπα, τό Ἱερό τῶν Δώδεκα Ὀλυμπίων Θεῶν.

370. Ὁ αὐτοκράτωρ Βάλης ἐξαπολύει μεγάλο διωγμό κατά τῶν ἐθνικῶν σέ ὁλόκληρη τήν Ἀνατολική Αὐτοκρατορία μέ κέντρο τήν Ἀντιόχεια (ὅπου μαρτυροῦν ὁ πρῶν κυβερνήτης Φιδούστιος, οἱ ἱερεῖς Ἰλάριος καί Πατρίκιος κ.ἄ.). Σωροὶ βιβλίων καίγονται στίς πλατεῖες καί θανατώνονται ἢ βασανίζονται χιλιάδες ἀθῶοι ἄνθρωποι πού ἀπλῶς ἀρνοῦνται νά προδώσουν τήν λατρεία τῶν προγόνων τους. Στά θύματα τοῦ διωγμοῦ συμπεριλαμβάνονται καί ὅλοι οἱ ἐπιφανεῖς συνεργάτες τοῦ Ἰουλιανοῦ (Ὁρειβάσιος, Σαλλούστιος, Πηγάσιος, κ.ἄ.). Μετά ἀπό φρικτά βασανιστήρια καίγεται ζωντανός ὁ φιλόσοφος Σιμωνίδης καί ἀποκεφαλίζεται, στίς 12 Μαρτίου, ὁ φιλόσοφος Μάξιμος.

370-371. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως Βαλεντιανός πού «μισοῦσε τοὺς καλοντυμένους, τοὺς μορφωμένους, τοὺς πλούσιους καί τοὺς εὐγενεῖς» (ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἱστορικός Ἀρμιανός Μαρκελλίνος), ἐξαπολύει μεγάλο διωγμό, κατά τῶν Ρωμαίων ἐθνικῶν. Χιλιάδες ἐξορίζονται, βασανίζονται ἢ θανατώνονται καί ὁλῶν ἡ περιουσία κατάσχεταί καί ἀποδίδεται στήν Ἐκκλησία.

372. Ὁ κατεχόμενος ἀπό ὑστερικό φόβο πρὸς τήν

μαγεία αὐτοκράτωρ Βάλης, ἐξουσιοδοτεῖ τόν ἀνθύπατο Ἀσίας Φῆστο νά ἀφανίσει ὅλους τοὺς ἐθνικούς καί τά ἔργα τους. Ἐντρομοὶ οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουν νά καίνε μόνοι τους τίς βιβλιοθήκες τους γιά νά γλυτώσουν. Οἱ ὑπόλοιποι παραδίδονται στοὺς δήμιους.

373. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀπαγόρευση τῶν μαντικῶν πρακτικῶν καί τῆς Ἀστρολογίας. Πρωτοχρησιμοποιεῖται ὁ ὅρος pagani (παγανιστές, ἄνθρωποι τῆς ὑπαίθρου) ὡς ταπεινωτικός προσδιορισμός τῶν ἐθνικῶν.

375. Ὁ «Ἅγιος» Μαρτῖνος ὁλοκληρώνει τήν καταστροφή τῶν ἐθνικῶν Ἱερῶν τῆς Γαλατίας καί κτίζει πάνω στά ἐρείπια μοναστήρια. Οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας κλείνουν τό Ἀσκληπιεῖο τῆς Ἐπιδαύρου καί ποινικοποιοῦν ἀκόμη καί τίς παράλληλες ἐκδηλώσεις τῆς λατρείας, συμπεριλαμβανομένων τῶν θεατρικῶν παραστάσεων.

376. Ὁ ἀβουλος αὐτοκράτωρ τῆς δύσεως Γρατιανός ἐπιτρέπει στήν χριστιανική κοινότητα τῆς Ρώμης νά καταστρέψῃ πολλὰ Μιθραῖα καί Ἱερά τῶν παραδοσιακῶν ἐθνικῶν λατρειῶν μέσα στήν «Αἰώνια Πόλη», καταργεῖ τό ἀφορολόγητο τῶν κτημάτων πού ἀνήκουν στά «εἰδωλολατρικά» ἱερατεῖα, ἀπαγορεύει τήν κληροδότηση νέων περιουσιῶν σέ αὐτά καί κατασχεῖ ὅλη τήν κινητή τους περιουσία. Ἐπίσης, ὑπό τήν καθοδήγηση τῶν ἐπισκόπων Ἀμβροσίου καί Δαμάσου διατάσσει τήν νέα ἀπομάκρυνση τοῦ Βωμοῦ τῆς Νίκης ἀπό τήν αἴθουσα συνεδριάσεων τῆς συγκλήτου ὅπου τόν εἶχε ἐπαναποθετήσῃ ὁ Ἰουλιανός. Ἐπίσης ἀπαρνεῖται δημοσίως τόν τίτλο του Pontifex Maximus, ὡς ἀξίωμα τῶν «εἰδωλολατρῶν». Τό ἀποκηρυχθέν ἀξίωμα ὥστόσο ἰδιοποιεῖται ἀμέσως ὁ ἐπίσκοπος Δάμασος καί ἀπό ἐκεῖ περνᾷ ἔκτοτε στήν Παπασύνη τῆς Ρώμης.

378. Μέ νόμο τοῦ χριστιανοῦ ἐπάρχου τοῦ Πραιτωρίου Γράκκου καί προγραφή ὁλῶν τῶν ἱερῶν τοῦ Θεοῦ Μίθρα, τά ἀνά τήν αὐτοκρατορία «Μιθραῖα» κατεστρέφονται ἀπό τοὺς χριστιανούς μέ φωτιά καί θάβονται.

379. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως υἱοθετεῖ τήν 25η Δεκεμβρίου τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Λιβερίου (354) γιά τόν ἐορτασμό τῆς γεννήσεως τοῦ ραβὶ Τζεσούα στίς 25 Δεκεμβρίου.

380. Στίς 27 Φεβρουαρίου, ὁ αὐτοκράτωρ Φλάβιος Θεοδόσιος ἀπαγορεύει ὅλες τίς θρησκείες πλὴν τῆς χριστιανικῆς. Ὅλοι οἱ μὴ χριστιανοὶ χαρακτηρίζονται στό ἐξῆς «σιχαμεροί, αἰρετικοί, μωροὶ καί τυφλοί». Ὁ ἐπίσκοπος Μεδιολάνου Ἀμβρόσιος ἐξουσιοδοτεῖται νά καταστρέψῃ ὅλους τοὺς Ναοὺς τῶν ἐθνικῶν καί νά κτίσῃ ἐπάνω στά θεμελίά τους ἐκκλησίες. Οἱ ἀρχηγοὶ μερικῶν γοθικῶν φυλῶν βαπτίζονται χριστιανοί. Καθοδηγούμενος ἀπό τό

μισαλλόδοξο ἱερατεῖο, ὁ χριστιανικός ὄχλος ἐπιτίθεται στό Ἑλληνικό Ἱερό τῆς Ἐλευσίνας, τό βεβηλῶναι καί ἀπειλεῖ νά λυντσάρῃ τοὺς ἱερεῖς Νεστόριο καί Πρίσκο. Ὁ 95χρονος Ἱεροφάντης Νεστόριος, γεμᾶτος θλίψη καί ἀγανάκτηση, ἀνακοινώνει τό ὀριστικό τέλος τῶν πανάρχαιων Ἐλευσινίων Μυστηρίων καί τήν ἀπαρχή τῆς ἐπὶ γῆς βασιλείας τοῦ πνευματικοῦ σκότους. Ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ἀποκαλεῖ σέ διάταγμά του «παράφρονες» ὅλους ὅσους διαφωνοῦν μέ τό χριστιανικό δόγμα τῆς Ἀγίας Τριάδος καί ἀπαγορεύει κάθε διαφωνία μέ τίς θελήσεις τῆς Ἐκκλησίας.

381. Μέ νέο νόμο ὀρίζεται, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πού θά ἐπέστρεφαν στήν Ἑλληνική θρησκεία θά ἐτιμωροῦντο μέ στέρνηση τῶν πολιτικῶν τους δικαιωμάτων. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἔρχεται νά ὁλοκληρώσῃ τό ἔργο τοῦ Κωνσταντίου μέ τήν συστηματική λαφυραγώγηση τῶν ἱερῶν καί τῶν ναῶν τῶν Ἑλλήνων. Ἔτσι πολλὰ φημισμένα ἔργα τέχνης πῆραν τόν δρόμο γιά τά χυτήρια καί τήν καταστροφή. Οὔτε οἱ ὀρειχάλκινες πύλες τους οὔτε οἱ πλάκες τῆς στέγης τῶν γλύτωσαν. Στήν συνέχεια ὁ Κωνσταντῖνος θέλοντας νά ἐπισημοποιήσῃ ἀκόμη περισσότερο τίς ἐνέργειές του προκώρρησε καί στὸν διορισμὸ δύο ἐπιτρόπων, πού ἀντικειμενικὸς τους στόχος ἦταν ἡ δήμευση ὁλῶν τῶν χρυσῶν ἀντικειμένων τῶν ναῶν καί ἡ ἀφαίρεση ἀκόμη καί τῆς ἐξωτερικῆς ἐπένδυσης τῶν λατρευτικῶν ἀγαλμάτων καί ἡ δήμευση τῶν κτημάτων τῶν ναῶν.

381. Στίς 2 Μαΐου ἐκδίδεται ἀπὸ τόν Θεοδόσιο ὁ νόμος κατὰ τῶν «ἀποστατῶν» πού τιμωρεῖ μέ πλήρη στέρνηση ἀτομικῶν δικαιωμάτων ὅλους τοὺς πρῶν χριστιανούς πού ἀπογοιτευμένοι ἀπὸ τήν χριστιανική μισαλλοδοξία ἀποκηρύσσουν μαζικά τήν κρατοῦσα θρησκεία καί ἐπιστρέφουν στήν ἀνεκτική καί καταφάσκουσα ζωή, τήν ἐθνική καί παραδοσιακή λατρεία.

381. Στίς 21 Δεκεμβρίου, ἐκδίδεται ἔδικτο τοῦ Θεοδοσίου μέ τό ὁποῖο ἀπαγορεύεται κάθε θυσία ἢ ἀπλή ἐπίσκεψη σέ ἐθνικούς Ναοὺς. Κύμα λεηλασιῶν, βεβηλώσεων, πυρπολήσεων καί κάθε εἶδους καταστροφῶν σαρῶνει ἀπὸ ἄκρου σέ ἄκρο τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τοὺς Ναοὺς, τά μνημεῖα καί τίς βιβλιοθήκες τῶν Ἑθνικῶν. Στήν Κωνσταντινούπολη μετατρέπεται σέ πορνοστάσιο ὁ Ναός τῆς Θεᾶς Ἀφροδίτης καί σέ ἀποθήκες οἱ Ναοὶ τοῦ Ἡλίου καί τῆς Ἀρτέμιδος.

382. Στίς χριστιανικές ἐκκλησίες καθιερῶνεται τό «ἀλληλουῖα» (hallelu-Jah) δηλαδή «δόξα στὸν Ἰακωβά». Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως Γρατιανός διατάσσει τό σθῆσιμο τῆς «αἰωνίας» Ἱερᾶς Πυρᾶς τῆς Θεᾶς Βέστα καί τόν διωγμὸ τῶν ἱερείων της. Ἡ μεγάλη περιουσία τῶν φυλακισμένων Ἑστιάδων, μεταβιβάζεται στήν ἐκκλησία.

386. Νόμος της 16ης 'Ιουνίου απαγορεύει κάθε φροντίδα των ξρημων ἔθνικων 'Ιερῶν. Νέες συλλήψεις ἔθνικων καὶ πυρπολήσεις ἰδιωτικῶν βιβλιοθηκῶν.

387. 'Απαγορεύονται ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως Βαλεντινιανὸ οἱ τελευταῖες ἔθνικες ἑορτές τῶν Ρωμαίων. 'Ο ἐπίσκοπος Μεδιολάνων (Μιλάνου) 'Αμβρόσιος ἀποκτᾷ πλήρη πνευματικὸ ἔλεγχον πάντων στὸν αὐτοκράτορα τῆς 'Ανατολῆς Θεοδόσιο.

388. 'Απαγορεύονται ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο ὅλες οἱ δημόσιες συζητήσεις γιὰ θρησκευτικὰ ζητήματα. 'Ο γηραιὸς ρήτωρ Λιβάνιος δικάζεται μαζί με ἄλλους ἔθνικούς γιὰ... «μαγεία» ἀλλὰ ἀθώνεται ἀπὸ τὸν ἔθνικὸ δικαστὴ Τατιανό. Μετὰ τὴν ἀθώωσή του στέλνει στὸν Θεοδόσιο τὴν ἐκκλησιαν «Υπὲρ τῶν 'Ιερῶν» μετὰ τὴν ὁποία τὸν παρακαλεῖ νὰ σταματήσει τὴν καταστροφὴ τῶν ἔθνικων Ναῶν.

389. Κηρύσσεται ἐκτὸς νόμου κάθε μὴ χριστιανικὴ μέθοδος χρονολογήσεως. Πλήθην μοναχῶν τῆς ἐρήμου εἰσβάλλουν στὶς πόλεις τῆς Μέσης 'Ανατολῆς καὶ καταστρέφουν μετὰ μανία ἀγάλματα, βωμοὺς καὶ 'Ιερά, λυντσάρουν ἔθνικούς καὶ πυρπολοῦν βιβλιοθῆκες. 'Ο Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας Θεόφιλος κινητοποιεῖ τὸν φανατισμένο χριστιανικὸ ὄχλον γιὰ νὰ κάνῃ μεγάλους διωγμούς κατὰ τῶν ἔθνικων. Μετατρέπεται σὲ ἐκκλησίαν τὸν Ναὸ τοῦ Θεοῦ Διονύσου, πυρπολεῖ τὸ Μιθραῖο καὶ καταστρέφει τὸν Ναὸ τοῦ Διός. 'Ο ἱερεὺς τοῦ Διός, 'Ελλάδιος, γλυτώνει τὸ λυντσαρίσμα σκοτώνοντας 9 ὀχλοκράτες. 'Ο ὄχλος διαπομπεύει ἀνὰ ὁμάδες τοὺς ἔθνικούς ἱερεῖς σκοτώνοντάς τους στὴ συνέχεια μετὰ λιθοβολισμό. Τὰ ἱερά σύμβολα καὶ ἀγάλματα παραδίδονται στὴ χλεύη τῶν χριστιανῶν περιφερόμενα πάνω σὲ γαϊδούρια προτοῦ καταστραφῶν.

Δεκέμβριος τοῦ 390. 'Ο Γότθος στρατηγὸς Βοθέρικος, ἀρχηγὸς τῆς Βυζαντινῆς φρουρᾶς τῆς Θεσσαλονίκης, προσπαθεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἐκχριστιανισμό τῶν 'Ελλήνων κατοίκων τῆς πόλεως. 'Αποτέλεσμα, ἡ ἐξέγερσις τοῦ λαοῦ πού προσπαθοῦσε ἀπεγνωσμένα νὰ κρατήσῃ τὴν ταυτότητά του. 'Η Γοτθικὴ φρουρά τῆς πόλεως σὴν ἀρχὴ αἰφνιδιάζεται καὶ πολλοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες σκοτώνονται. 'Όταν ὁμως ὁ Θεοδόσιος πληροφορεῖται τὸ συμβάν, μετὰ δόλιο τρόπο, τάχα γιὰ νὰ ἐξευμενίσῃ τὰ ὀδυμένα πνεύματα, καλεῖ τὸν λαὸ τῆς πόλεως στὸν ἵπποδρομο, γιὰ νὰ παρακολουθήσουν δῆθεν τὴν ἵπποδρομίαν. 'Εκεῖ μέσα μόνο σὲ 3 ὥρες κατασφάζει μετὰ τὴν βοήθεια τῶν Γόθων πάνω ἀπὸ 7.000 (κατ' ἄλλους 15.000) 'Ελληνες, πού δὲν ἤθελαν νὰ βαπτισθῶν. Βέβαια κανονικὰ ἡ ἐκκλησία καταδικάζει τὸν Θεοδόσιο γιὰ τὴν γενοκτονία αὐτή, γιὰ νὰ προλάβῃ νέες ταραχές καὶ γενικευμένη ἐξάπλωση τῆς ἐξέγερσης σὲ ὅλη τὴν αὐτοκρατορία. Τοῦ ἐπέβαλε τὴν τιμωρία νὰ μὴ

μπορῇ νὰ μὴ στήν 'Εκκλησίαν γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα καὶ νὰ μετανοιώσῃ γιὰ τὴν πράξη του.

390. Οἱ μισάνθρωποι μοναχοὶ παραμένουν στὶς πόλεις καὶ τρῶνε τίς περιουσίες τῶν θυμάτων τῶν ἔθνικων, ἀλλὰ ἐπεκτείνουν τὴν κακοποιὸ δράση τους καὶ στοὺς μὴ ἔθνικούς. Στὶς 2 Σεπτεμβρίου ἐπικεῖται ἀνεπιτυχῶς μετὰ διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου ἡ ἐκδίωξή τους ἀπὸ τίς πόλεις τῆς Μέσης 'Ανατολῆς.

391. Στὶς 24 Φεβρουαρίου ἔδικτο τοῦ Θεοδοσίου ἀπαγορεύει κάθε ἐπίσκεψη στοὺς ἔθνικούς Ναοὺς ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλὸ ἀκόμην... κοίταγμα τῶν ἀγαλμάτων. Νέος μεγάλος διωγμὸς σὲ ὁλόκληρη τὴν Αὐτοκρατορία. Στὴν 'Αλεξανδρεία, οἱ ἐλάχιστοι ἔθνικοὶ ἐξεγείρονται μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν φιλόσοφο 'Ολύμπιο καὶ κλείνονται στὸ 'Ιερό τοῦ Σεράπιδος. Οἱ χριστιανοὶ τὸ καταλαμβάνουν μετὰ δόλο, τὸ ἱσοπεδώνουν καὶ πυρπολοῦν τὴν ὀνομαστὴ Βιβλιοθήκη του πού φιλοξενοῦσε τμήμα τῆς θρυλικῆς συλλογῆς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς 'Αλεξανδρείας.

392. Στὶς 22 Αὐγούστου ἀνακηρύσσεται αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως στὸ Λούγδουνο ἀπὸ τοὺς ἔθνικούς, ὁ ρήτωρ Φλάβιος Εὐγένιος πού ἀποκηρύσσει τὸ βάπτισμά του καὶ ἐπιστρέφει σὴν ἔθνικὴ λατρεία. Στὶς 8 Νοεμβρίου ὁ αὐτοκράτωρ τῆς 'Ανατολῆς Θεοδόσιος θέτει ἐκτὸς νόμου ὅλες τίς μὴ χριστιανικὲς λατρεῖες, τίς ὁποῖες χαρακτηρίζει «ἔθνικες δεισιδαιμονίες» (gentilicia superstitio). Στὴ Γαλιτία σφάζονται ὅλοι οἱ ἱερεῖς καὶ κατάσχονται οἱ περιουσίες ὅλων τῶν ἔθνικων Ναῶν πού στὴ συνέχεια πυρπολοῦνται καὶ ἐκθεμελιώνονται.

392. Νέος νόμος ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο τὸν Α'. Μετὰ αὐτὸν κηρύσσεται καὶ πάλι ἐκτὸς νόμου ἡ 'Ελληνικὴ θρησκεία. 'Απαγορεύεται ἡ λατρεία τῶν οἰκογενειακῶν καὶ οἰκιακῶν θεοτήτων, ὅπως καὶ ἡ μαντεία ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῶν θυσιαζομένων ζώων. 'Ετσι ὀρίζεται, ὅτι γιὰ κάθε σπίτι στὸ ὁποῖο θὰ ἐκαίετο θυμίαμα, θὰ ἐπεβάλλετο ἡ δήμευσίς του. 'Όμως φαίνεται, ὅτι δὲν ἦταν ἀρκετὴ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀσκήσεως τῆς 'Ελληνικῆς λατρείας, ἀλλὰ ἔθεωρεῖτο ἐπικίνδυνον ἀκόμα καὶ ἡ παρακολούθησή της ἀπὸ τρίτους. Σὰν συνέπεια λοιπὸν ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι, ἀκόμα καὶ αὐτοὶ πού παρακολουθοῦσαν σὰν θεατὲς μία θυσία, τιμωροῦντο.

392. Νέος μεγάλος διωγμὸς κατὰ τῶν ἔθνικων σὲ ὁλόκληρη τὴν Αὐτοκρατορία. Σβήνουν τὰ Μυστήρια τῆς Σαμοθράκης μετὰ ἀπὸ κατασφαγὴ τῶν ἱερέων καὶ ὅλων τῶν θρησκευτῶν ἀπὸ ἀπόσπασμα «διωγμῶν» πού ἀποβιβάσθηκε στὸ νησί. Καταστροφὴ τοῦ Μαντείου τοῦ 'Αμμωνος Διός σὴν 'Αφύτο τῆς Χαλκιδικῆς. Στὶς αἰθουσες τῶν δικαστηρίων «κυλοῦν ρυάκια αἵματος», ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφει ὁ Λιβάνιος. Στὴν Κύπρο,

ὁ ἐβραϊκῆς καταγωγῆς ἐπίσκοπος («'Αγιος») 'Επιφάνειος καὶ ὁ «'Αγιος» Τύκων ἐκχριστιανίζουν μαζικὰ καὶ μετὰ τὴν ἀπειλὴ τοῦ φασγάνου καὶ τῆς πυρᾶς χιλιάδες ἔθνικούς καὶ καταστρέφουν ὅλα τὰ 'Ιερά τῆς νήσου. Παύουν ὀριστικὰ τὰ Κυπριακὰ Μυστήρια τῆς 'Αφροδίτης. Τὸ σχετικὸ διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου δηλώνει κυνικά: «'Οποῖος δὲν ὑπακούσῃ στὸν πατέρα 'Επιφάνειο δὲν ἔχει θέσιν πάνω στὸ νησί». Στὶς μεσανατολικὲς πόλεις Πέτρα, 'Αερόπολη, Ράφια, Γάζα καὶ Βααλβέκ ('Ηλιόπολη) ξεσποῦν ἀπελπισμένες ἐξεγέρσεις τῶν ἔθνικων κατὰ τῶν διωγμῶν, τῶν χριστιανῶν ὀχλοκρατῶν καὶ τῶν μοναχῶν ροπαλοφόρων. Στὴν πόλη Σοῦφες τῆς Β. 'Αφρικῆς, 60 χριστιανοὶ πληρώνουν μετὰ τὴν ζωὴ τους τὴν προσπάθειά τους νὰ γκρεμίσουν τὸ ἐκεῖ ἀγαλμα τοῦ 'Ηρακλεῶς.

393. 'Ενδιαφέρουσα εἶναι ἡ θέσις πού κράτησε ὁ Θεοδόσιος ἀπέναντι σὴν 'Ιουδαϊκὴ θρησκεία. Τὸ 393 ὀρίζει, ὅτι ἡ 'Ιουδαϊκὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτὴ καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ καταστροφὴ τῶν ἰουδαϊκῶν συναγωγῶν ἀπὸ Χριστιανούς. Εἶναι ὅπωςδὴποτε ἀπορίας ἄξιον, γιὰ τὸν αὐτοκράτορα αὐτὸς μετὰ ἀπὸ τόσα διατάγματα κατὰ τῶν 'Ελλήνων ἀποφασίζει ταυτόχρονα τὴν προστασία τῶν 'Ιουδαίων τῆς αὐτοκρατορίας.

'Επὶ τῆς βασιλείας τοῦ διαδόχου τοῦ Θεοδοσίου, τοῦ 'Αρκαδίου, συνεχίζεται τὸ ἔργο τῶν προκατόχων του. Τότε συμβαίνει καὶ ἡ μεγάλῃ ἐπιδρομὴ τοῦ 'Αλάρικου κατὰ τῆς 'Ελλάδος. Αὐτὸς εἰσβάλλει ἀρχικὰ ἀπὸ τὴν Μακεδονία σὴν Θεσσαλία καταστρέφοντας ὅ,τιδήποτε εὑρίσκε στὸν δρόμο του μετὰ σαφῆ προτίμηση στὰ ἀρχαῖα 'Ελληνικὰ οἰκοδομήματα. Συνοδοὶ του καὶ σύγχρονοι ἐφιάλτες σὴν ἀνίερν αὐτὴ του ἐκστρατεία πλήθην Χριστιανῶν, μοναχῶν καὶ ἱερέων. Πηγὲς μας γι' αὐτὴν τὴν φρικιαστικὴν συμμαχίαν ὁ Ζώσιμος καὶ ἱστορικὸς 'Ευνάπιος, ὁ ὁποῖος χαρακτηρικὰ ἀναφέρει: «τοιαύτας αὐτῶ τας πύλας ἀπέδειξε τῆς 'Ελλάδος ἡ τῶν τὰ φαῖά ἱμάτια ἐχόντων ἀκωλύτως προσπαρεισελθοῦσα ἀσέβεια». Τὰ «φαῖά ἱμάτια» εἶναι τὰ ράσα, πού ἀργότερα ἄλλαξαν σὲ μαῦρα.

393. 'Ο αὐτοκράτωρ Εὐγένιος φθάνει σὴν 'Ιταλία, ὅπου ὁ διανοούμενος στρατηγὸς Βίριος Νικόμαχος Φλαβιανὸς ξαναστήνει τὸν βωμὸ τῆς Νίκης σὴν αἴθουσα τῆς Συγκλήτου καὶ ἐπαναφέρει τὴν λατρεία τῶν παραδοσιακῶν Θεῶν. Στὴν 'Ανατολή, ὁ Θεοδόσιος καταργεῖ τὰ Πύθια, τὰ 'Ακτια καὶ τοὺς 'Ολυμπιακοὺς 'Αγῶνες. Δήωση τῆς 'Ολυμπίας καὶ ἱσοπέδωση ὅλων τῶν βωμῶν τῆς.

394. Πλήρης παλινόρθωση τοῦ Ρωμαϊκοῦ 'Εθνισμοῦ στὴ Δυτικὴ Αὐτοκρατορία. 'Ο Φλαβιανός, μετὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου Ρώμης καὶ ὑποστηρίζομενος ψυχικὰ ἀπὸ τὴν εὐσεβῆ σύζυγό του, ἀναβιώνει ὅλες τίς καταργηθεῖσες ἀπὸ τοὺς χριστιανούς λατρεῖες. Στὴν 'Όστια ἐπαναλειτοργεῖ τὸ 'Ιερό τοῦ 'Ηρακλεῶς.

Στις 27 Μαρτίου, 1 Ἀπριλίου καί 28 Ἀπριλίου ἕως 3 Μαΐου οἱ Ρωμαῖοι ξαναεορτάζουν μέ μεγαλοπρέπεια τήν εορτή τῆς Κυβέλης, τήν εορτή τῆς Βίνους Βερτικόρντια, τά Μεγαλήσια καί τά Φλοράλια. Κατά χιλιάδες οἱ Χριστιανοί ἐπιστρέφουν στήν ἐθνική Θρησκεία φοβούμενοι τό ὀριστικό τέλος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

394. Καί πάλι ὁ Θεοδόσιος καταργεῖ μέ νόμο τούς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες. Ἀπαγορεύτηκε μέ βαρεῖες χρηματικές ποινές καί ἀργότερα μέ τήν ποινή τοῦ θανάτου ἡ Ἑλληνική θρησκεία, ἡ εἴσοδος στοὺς ναοὺς, οἱ θυσιές, ἡ οποιαδήποτε πρᾶξις λατρείας σύμφωνη μέ τό Ἑλληνικό πνεῦμα.

Ἡ ἐφαρμογή τῶν νόμων αὐτῶν πού κατάφορα καταπατοῦσαν κάθε ἐννοια σεβασμοῦ πρὸς τό θεῖο καί τήν ἀσκησιμότητα πρὸς αὐτό, ἔγινε μέ σκληρό καί ἀπεχθὴ τρόπο. Οἱ ἴδιοι οἱ ἱερεῖς τῆς θρησκείας τοῦ Ναζωραίου, «τῆς θρησκείας τῆς ἀγάπης», ἦταν αὐτοὶ πού πρωτοστατοῦσαν στό γκρέμισμα ἱερῶν, στίς δολοφονίες Ἑλλήνων καί ἐν τέλει στόν διασυρμό ἑνὸς τρόπου ζωῆς, τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἀναφέρει χαρακτηριστικά ὁ Χριστιανὸς χρονογράφος Σωζομενός: «τῶν ἐλλήνων μικροῦ πάντες κατ' ἐκεῖνο διεφθάρσαν (ἐδολοφονήθησαν), καί οἱ μὲν πυρί, οἱ δέ ξίφει ἀπολέσθαι προσετέθησαν. Παραπλησίως δέ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν διεφθάρσαν οἱ ἀνά πᾶσαν τὴν ἀρχομένην λαμπρῶς φιλοσοφοῦντες. Ἀλλὰ καί εἰς μὴ φιλοσόφους ἔσθῃσι δέ ἐκείνων χρωμένους ἐκώρει ὁ φόνος».

Ὁ Λιβάνιος μέσα ἀπὸ τὸν περίφημο λόγο του «περὶ ἱερῶν» προσπαθοῦσε νὰ συγκινήσῃ τὴν σκληρὴ ψυχὴ τοῦ Θεοδοσίου. Ὅμως ὁ κύβος εἶχε ριφθεῖ. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἀνέβαινε τὸν δικό του Γολγοθὰ. Ἡ πορεία τοῦ μαρτυρίου εἶχε πλέον γιὰ τὰ καλὰ ἀρχίσει. Ἐνα πλῆθος ναῶν πολὺ γνωστῶν καί λιγότερο γνωστῶν γκρεμίζεται ἐκ βάθρων σὲ ὅλη τὴν αὐτοκρατορικὴ ἐπικράτεια. Μοναχοὶ καί ἐπίσκοποι, ὅπως εἶπαμε καί παραπάνω, πρωτοστατοῦν στό ἔργο τῆς καταστροφῆς καί «χωροῦσι τοίνυν διὰ τῶν ἀγρῶν, ὥσπερ χείμαρρος κατασύροντες διὰ τῶν ἱερῶν τοὺς ἀγρούς». Χωροὶ ἀπόδοσης σεβασμοῦ πρὸς τό θεῖο μετατρέπονται ἀκόμα σὲ κυβετήρια (χαρτοπαικτεῖα), πορνοστάσια ἢ ἀποθήκες. Ἐκ βάθρων γκρεμίζεται ὁ ναὸς τοῦ Σεράπιδος στήν Ἀλεξάνδρεια, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς στήν Ἀπάμεια. Πλῆθος ἄλλων στήν Συρία καί τὴν Αἴγυπτο. Μόνο στήν κυρίως Ἑλλάδα φαίνεται νὰ ὑπῆρξε μία μικρότερη εὐτυχῶς ἑκτασης καταστροφὴ λόγῳ τοῦ ἰσχυροῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος τῶν Ἑλλήνων, πού τοὺς ὠδήγησε ἀκόμα καί στήν ἀμφισβήτηση τῆς ἰσχυρῆς βυζαντινῆς ἐξουσίας καί τὴν ἀντίσταση κατ' αὐτῆς. Τό τίμημα ὅμως ἦταν μεγάλο.

394. Στις 5 καί 6 Σεπτεμβρίου συγκροῦνται οἱ στρατοὶ τῶν ἐθνικῶν (ὑπὸ τὸν Φλαβιανό) καί τῶν

χριστιανῶν (ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ἀνατολῆς Θεοδόσιο) στήν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Φρίγδου. Οἱ κατὰ πολὺ ὀλιγώτεροι ἐθνικοὶ ἠττῶνται καί κατασφάζονται. Ὁ αὐτοκράτωρ Εὐγένιος συλλαμβάνεται, βασανίζεται, ἀποκεφαλίζεται καί τό κεφάλι του περιφέρεται πάνω σὲ παλούκι σὲ ὁλόκληρη τὴν Δυτικὴ Αὐτοκρατορία γιὰ παραδειγματισμό. Ὁ Φλαβιανὸς αὐτοκτονεῖ γιὰ νὰ μὴ πέσῃ στὰ χέρια τῶν χριστιανῶν.

395. Νόμοι τῆς 22ας Ἰουλίου καί 7ης Αὐγούστου, κηρύσσουν νέους διωγμούς κατὰ τῶν ἐθνικῶν.

395. Ὁ εὐνοῦχος πρωθυπουργὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου Ρουφίνος κατευθύνει τίς ὁρδές τῶν, ὑπὸ τὸν Ἀλάρικο, χριστιανῶν Γότθων πρὸς τὸν Ἑλλαδικὸ κῶρο. Ἀκολουθούμενοι ἀπὸ πλήθη φανατισμένων μοναχῶν, οἱ Γότθοι τοῦ Ἀλαρίκου (ὁ ὁποῖος εἶχε πολέμησει μέ τὸν Θεοδόσιο κατὰ τῶν ἐθνικῶν τοῦ Φλαβιανοῦ) κατασφάζουν ἀμέτρητους ἐθνικοὺς Ἑλλήνες καί καταστρέφουν πόλεις καί ἱερὰ στό Δίον, τὴ Θεσσαλία, τοὺς Δελφούς, τὴ Βοιωτία, τὴν Ἀττικὴ, τὰ Μέγαρα, τὴν Κόρινθο, τὴν Φενεό, τὸ Ἄργος, τὴν Νεμέα, τὴν Λυκόσουρα, τὴν Σπάρτη, τὴν Μεσσήνη, τὴν Φιγαλεῖα, τὴν Ὀλυμπία. Στὴν Ἐλευσίνα πυρπολεῖται τό ἐκεῖ πανάρχαιο ἱερό καί θανατώνονται στήν πυρὰ ὁ Θεσπιεύς Ἱεροφάντης Ἰλάριος καί ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῶν Μυστηρίων τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀναβιώσει ἀπὸ τοὺς Μιθραϊστὲς λίγο μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Νεστορίου.

Ἡ συνεργασία ὅμως μεταξύ βαρβάρων καί Χριστιανῶν ἐπεξετάθη ἀκόμα καί σὲ αὐτοκρατορικὸ ἐπίπεδο. Ἔτσι στήν ἀρχὴ κρατῶντας τὰ προσχήματα ἀλλὰ στήν συνέχεια ἀφαιρῶντας τελείως τό προσωπεῖο τῆς δῆθεν προστασίας τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ἡ αὐτοκρατορικὴ ἐξουσία ὁλοκληρῶνει τό ἔργο τοῦ Ἀλαρίκου διορίζοντάς τον τό 398 γενικό ἀρχηγό τοῦ Ἰλλυρικοῦ θέματος. Ἔτσι ἐκεῖ πού ἀπέτυχαν οἱ νόμοι τοῦ Ἀρκαδίου (γιατί καί αὐτὸς θεσμοθέτησε κατὰ τῶν Ἑλλήνων) πέτυχε τό ξίφος τοῦ Ἀλαρίκου. Οἱ νόμοι αὐτοὶ τοῦ Ἀρκαδίου ἐπανελάμβαναν τό πνεῦμα καταδίκης καί ἀφανισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί πνεύματος.

396. Ἀφαιροῦνται ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καί τοὺς προϊσταμένους τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν ὅλα τοὺς τὰ προνόμια. Ταυτόχρονα μέ τὴν ἐπιδρομὴ τοῦ Ἀλαρίκου ὁ Ἀρκάδιος διατάσσει τὴν ἰσοπέδωση («εἰς ἑδαφος φέρειν») καί ὄχι ἀπλὰ τὴν καταστροφὴ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν, ἐπιβάλλοντας στήν συνέχεια, τό ὕλικό τους νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ τὴν κατασκευὴ ἄλλων οἰκοδομημάτων οὕτως, ὥστε νὰ καθοῦν παντελῶς τὰ ἱκνη τους.

Ὁ Ἀλάρικος ἐν τῷ μεταξύ συνεχιζοντας τὸν περίπατο καταστροφῆς στήν Ἑλλάδα φτάνει καί στίς

Θερμοπύλες. Λίγο πρὶν φτάσει – καί ἐδῶ εἶναι τό ἀποκαλυπτικό γεγονός τῆς συμμαχίας αὐτῆς – ἀνήγειρε τὴν ἀφιστὴν τοῦ στόν ἀνθύπατο Ἀντίοχο καί τὸν ἀρχηγό τῆς φρουρᾶς τῶν Θερμοπυλῶν Γερούσιο, ζητώντας νὰ ἀφήσουν ἐλευθέρως τὴν δίοδό του στήν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα, πρᾶγμα πού αὐτοὶ ἔκαναν. Ἔτσι οἱ βάρβαροι πάντα μέ τὴν συνοδεία τῶν μοναχῶν πλημμυρίζουν Φωκίδα, Λοκρίδα, Βοιωτία, Ἀττικὴ λεπλοτοῦντες καί κατασφάζοντες Ἑλλήνες ἄνδρες, γυναῖκες καί παιδιά ἀδιακρίτως. Στὴν Ἀττικὴ ἰσοπεδώνουν τὸν ναὸ τῆς Δήμητρας καί τῆς Περσεφόνης στήν Ἐλευσίνα θανατώνοντας καί ὅλους τοὺς ἱερεῖς καί πιστοὺς πού βρίσκονταν ἐκεῖ μέ πρῶτο τὸν Ἰλάριο. Στὴν συνέχεια διασχίζουν τὴν Μεγαρίδα καί εἰσβάλλουν στήν Πελοπόννησο, ὅπου συνεχίζουν τό βανδαλικὸ χριστιανικὸ τους ἔργο. Φυσικά οἱ βυζαντινὲς φρουρὲς κρατοῦσαν στάση θεατῆ. Πρῶτα καταστρέφεται ἡ Κόρινθος, ὕστερα τό Ἄργος καί τελευταία ἡ Σπάρτη, πόλεις ἄλλοτε ξακουστὲς μὰ ὑπὸ τὴν βυζαντινὴν κατοχὴ ἀποδυναμωμένες, χωρὶς προνόμια καί στρατό, καταδικασμένες στήν καταστροφὴ καί τὸν ὀλεθρο. Ἡ ἡρωικὴ ἀντίσταση τῶν Ἑλλήνων κατόικων τῆς Σπάρτης δυστυχῶς δέν εἶχε ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ τὸν ἐνδοξο θάνατό τους. Στὴν συνέχεια καταστρέφοντας καί πάλι τοὺς Ἑλληνικοὺς ναοὺς καί τὰ ἱερὰ πού εὑρίσκε στὸν δρόμο του ὁ συρφετός τῶν ἀμαθῶν καί τυφλωμένων ἀπὸ μίσος ἰσοπεδώνει τὸν ναὸ τοῦ Διὸς στήν Νεμέα, τὰ Ἀρκαδικὰ ἱερὰ τῆς Λυκόσουρας, τὰ περιλάμπρα ἱερὰ τῆς Ὀλυμπίας.

Καί οἱ καταστροφὲς θὰ συνεχίζονταν, ἐάν οἱ προσωπικὲς φιλοδοξίες ἑνὸς Γότθου στρατηγοῦ, τοῦ Σπυλίκωνος, δέν τὸν ἔκαναν νὰ παρακούσῃ τίς ἐντολές τοῦ Ἀρκαδίου καί νὰ ἀποβιβάσῃ στό Λέχαιο τῆς Κορίνθου, ὅπου μέ μικρὲς σχετικὰ δυνάμεις μπόρεσε νὰ κατατροπώσῃ τὸν Ἀλάρικο καί νὰ ἀποδείξῃ τελικὰ πόσο εὐκόλη θὰ ἦταν, ἐάν κάποιοι ἤθελαν, ἡ ἐξ ἀρχῆς ἀποτροπὴ τῆς βαρβαρικῆς εἰσβολῆς καί ἡ ἀποφυγὴ τῆς τρομακτικῆς καταστροφῆς πού προκλήθηκε σὲ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ ἐπικράτεια καί τὸν πολιτισμό.

396. Νόμος τῆς 23ης Μαρτίου, ἀπαγορεύει σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἀνατολικὴ Αὐτοκρατορία ἀκόμη καί τὴν ἀπλὴ παρατήρηση «εἰδωλολατρικῶν» τελετῶν.

396. Στις 7 Δεκεμβρίου νόμος τοῦ αὐτοκράτορα Φλαβίου Ἀρκαδίου, ἐξισώνει τὴν ἐθνικὴ λατρεία μέ προδοσίαν κατὰ τοῦ Κράτους. Οἱ τελεταῖοι ἐθνικοὶ ἱερεῖς καί ἱεροφάντες καθαιροῦνται καί φυλακίζονται.

397. Νέος νόμος τοῦ Ἀρκαδίου ἀπαιτεῖ τὴν ἰσοπέδωση ὅλων τῶν ἐθνικῶν Ναῶν τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας πού τυχόν στέκουν ἀκόμη ὄρθιοι.

398. Ἡ Τέταρτη Σύνοδος τῆς Καρθαγένης ἀπαγορεύει ἀκόμη καί στοὺς ἐπισκόπους τὴν ἀνάγνωση τῶν

βιβλίων τῶν ἐθνικῶν. Ὁ («Ἅγιος») ἐπίσκοπος Γάζης Πορφύριος κλείνει τοὺς περισσότερους ἐθνικοὺς Ναοὺς τῆς πόλεως του. Σὲ Δύση καί Ἀνατολὴ ἀμέτρητα φιλοσοφικά καί ἐπιστημονικά βιβλία τοῦ προχριστιανικοῦ κόσμου ἐξαφανίζονται στήν πυρὰ. Ὁ ἐκχριστιανισμένος Βάνδαλος στρατηγὸς Σπυλίκων πρωτοστατεῖ σὲ καταστροφὲς ἐθνικῶν ἱερῶν καί σφαγὲς ἱερῶν καί θρησκευτῶν. Μὲ διάταγμα τοῦ Ἀρκαδίου ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ τοπικὲς ἀρχὲς νὰ ξυλοκοποῦν τοὺς φανατικούς μοναχοὺς πού συνεχίζουν νὰ ἐπιτίθενται, νὰ ἀποσποῦν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν στρατιωτῶν καί νὰ λυντάρουν τοὺς συλλαμβανομένους ἐθνικοὺς.

399. Νέος νόμος (13 Ἰουλίου) τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου ἀπαιτεῖ τὴν ἰσοπέδωση καί τῶν ἐλαχίστων πλέον Ναῶν τῶν ἐθνικῶν πού ἐδῶ κι ἐκεῖ ἔστεκαν ἀκόμη ὄρθιοι, κυρίως σὲ ἀγροτικὲς περιοχές. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ἱερὰ ἰσοπεδώνονται καί οἱ Δελφοί. Στὴ Βόρειο Ἀφρικὴ οἱ διῶκτες Ἰόβιος καί Γαυδέντιος κτυποῦν ὅλα τὰ ἀστικά κέντρα τῶν ἐθνικῶν, καταστρέφουν τοὺς Ναοὺς, καῖνε τίς βιβλιοθήκες καί θανατώνουν τοὺς ἱερεῖς.

400. Ὁ ἐπίσκοπος Νικήτας καταστρέφει τό Μαντεῖο τοῦ Διονύσου τῶν Βεσσῶν καί ἐκχριστιανίζει μέ τὴν βία ὅλη τὴν γύρω περιοχή.

Μαρτύριο Ὑπατίας

401. Ὁ χριστιανικός ὄχλος τῆς Καρχηδόνας λυντσάρεי ἐθνικούς καί καταστρέφει Ναούς καί ἀγάλματα. Ὁ («Ἅγιος») ἐπίσκοπος Πορφύριος, ὀργανώνει μαζικά λυντσαρίσματα ἐθνικῶν καί καταστρέφει μέ τή βοήθεια τοῦ φανατισμένου ὄχλου τοὺς ὀκτώ ἐν ἐνεργείᾳ Ναούς τῆς Γάζης.

Ἡ ἹΕ΄ Σύνοδος τῆς Καρχηδόνας, ἐκδίδει κανόνα μέ τόν ὁποῖο ἀφορίζονται ἀκόμη καί μετά θάνατον ὅλοι ὅσοι δημιουργοῦν συγγένειες μέ ἐθνικούς ἢ δέν ἀποκληρώνουν τοὺς ἥδη συγγενεῖς τους πού παραμένουν ἐθνικοί.

402. Ὁ στρατηγός Στιλίκων καίει στή Ρώμη τά περίφημα Σιβυλλικά Βιβλία.

405. Ὁ Ἰωάννης, ὁ λεγόμενος «Χρυσόστομος», στέλνει ὀρδές ροπαλοφόρων μοναχῶν νά σαρώσουν τά «εἰδῶλα» (Ναούς, ἀγάλματα καί βωμούς) ὅλης τῆς Παλαιστίνης.

406. Ὁ Ἰωάννης «Χρυσόστομος» συγκεντρώνει χρήματα ἀπό θεομανεῖς προσήλυτες γιά τίς ἐργασίες διαλύσεως τῶν ἐθνικῶν Ναῶν. Τό ἴδιο ἔτος διατάσσει τήν ἐκθεμελίωση καί πυρπόληση τοῦ θαυματοῦ Ναοῦ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος. Στήν Σαλαμίνα τῆς Κύπρου οἱ «Ἅγιοι» Ἐπιφάνειος καί Εὐτύχιος συνεχίζουν τίς καταστροφές τῶν Ἱερῶν καί τήν κατασφαγή ὧν ἀρνοῦνται νά βαπτισθοῦν.

407. Νέος νόμος ἀνανεώνει τήν ποινικοποίηση κάθε μή χριστιανικῆς τελετῆς.

408. Ἀνεβαίνει στόν θρόνο ὁ Θεοδόσιος ὁ Β΄, πολλοί Ἕλληνες πίστεψαν ὅτι ἴσως θά περιορίζε, ἂν ὄχι θά σταματοῦσε τοὺς φοβεροὺς διωγμούς ἐναντίον τους, ἀλλά ἡ συνέχεια δέν τοὺς δικαίωσε στό ἐλάχιστο. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀνθελληνικῆς πολιτικῆς καί αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορα ἦταν ἡ κατάργηση στήν Ἀθήνα τοῦ Ἀρείου Πάγου, τοῦ θεσμοῦ τῶν θεσμοθετῶν καί τῶν ὑπολοίπων Ἑλληνικῶν δικαστηρίων. Στήν Σπάρτη ὁμοίως καταργήθηκαν ὅλοι οἱ πολιτειακοὶ θεσμοί. Οἱ ναοὶ ἐξακολουθοῦν νά καταστρέφονται καί τό 429 μέ νέο διάταγμα ὀρίζεται, ὅτι μποροῦν νά μετατρέπονται καί σέ χριστιανικές ἐκκλησίες. Στήν συνέχεια ἀπαγορεύεται καί πάλι ἡ τέλεσις ἱεροτελεστιῶν καί ἑορτῶν, καί μέ ἐμπρησμό καταστρέφεται ὁλοσχερῶς ὁ ναός τοῦ Διὸς στήν Ὀλυμπία.

408. Κοινός νόμος τῶν Ἀρκαδίου καί Ὀνωρίου διατάσσει τήν ἀφαίρεση τοῦ κάθε εἰδους γλυπτοῦ διακόσμου ἀπό τά ἀρχαῖα μνημεῖα ἢ ἀπό τά συντρίμια τῶν ἐθνικῶν Ναῶν. Ἀκόμη καί οἱ ἰδιῶτες ὀφείλουν νά παραδώσουν ὅλα τ' ἀγαλματίδια πού τυχόν ἔχουν στήν κατοχή τους. Ὁ Στιλίκων ληστεύει στή Ρώμη τόν χρυσό τοῦ Ναοῦ τοῦ Καπιτωλίου Διὸς. Νέοι διωγμοὶ καί καταστροφές βιβλιοθηκῶν ὑπό τήν

ἄμεση ἐποπτεία τῶν ἀνά τόπους ἐπισκόπων. Οἱ δικαστές πού φαίνονται ἐπιεικεῖς πρὸς τοὺς «εἰδωλολάτρες» μετατρέπονται αὐτομάτως σέ κατηγορούμενους. Στήν πόλη Καλάμα τῆς σημερινῆς Ἀλγερίας, ἡ σκληρότητα τῶν διωγμῶν προκαλεῖ μεγάλη ἐξέγερση τοῦ πληθυσμοῦ μέ πυρπολήσεις ἐκκλησιῶν ἡ ὁποία ὁμως πνίγεται στό αἷμα ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ «Ἀγίου» Αὐγουστίνου.

409. Ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἀπαγόρευση ὅλων τῶν μαντικῶν πρακτικῶν καί τῆς Ἀστρολογίας.

410. Ὁ αὐτοκράτωρ Ὀνώριος κηρύσσει νέο διωγμό κατὰ τῶν ἐθνικῶν. Στό σχετικό διάταγμά του ἀναφέρει: «Ἄς μάθουν λοιπόν ὅλοι αὐτοὶ πού δροῦν ἐνάντια στοὺς ἁγίους νόμους ὅτι ἡ ἐμμονή τους στήν αἰρετική δεισιδαιμονία, τοῦ νά ἀσκοῦν λατρεία σέ ἀπόμακρα μαντεῖα, τιμωρεῖται μέ ἐξορία ἢ αἷμα, ὥστε νά μὴν ξανατολήσουν νά συγκεντρωθοῦν σέ τέτοια μέρη γιά τίς ἐγκληματικές τους δραστηριότητες».

410. Στίς 24 Αὐγούστου, ὁ Ἀλάρικος καταλαμβάνει μετά ἀπό προδοσία τήν Ρώμη καί ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες λεπτατεῖ τοὺς θησαυροὺς της, καταστρέφει τά ἔργα τέχνης καί τά βιβλία τῶν ἐθνικῶν καί κατασφάζει τοὺς κατοίκους τῆς «Αἰωνίας Πόλεως». Τό χάλκινο ἀγαλμα τῆς Θεᾶς Βίρτους (Ἀνδρείας) καταστρέφεται στό κυτῆριο ἀπό τοὺς φανατικούς μοναχοὺς.

415. Λίγο πρὶν τό Πάσχα, κατὰ προτροπή τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου, ἡ ἐθνική φιλόσοφος Ὑπατία δολοφονεῖται μέ ἄγριο τρόπο ἀπό τόν χριστιανικό ὄχλο τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁδηγεῖται στήν πατριαρχική ἐκκλησία τοῦ «Ἀγίου Μιχαήλ», ὅπου οἱ χριστιανοὶ τήν κόβουν κομμάτια καί περιφέροντάς τα στοὺς δρόμους τῆς πόλεως, τὰ καῖνε τελικὰ μαζί μέ τά συγγράμματα τῆς φιλοσόφου σέ μία τεράστια πυρά στή θέση Κυναρῶν. Στίς 30 Αὐγούστου ἐκδίδεται ἔδικτο πού ἀπαιτεῖ νά συλλαμβάνωνται καί νά σταυρώνωνται ἢ νά καίγονται ζωντανοὶ ὅλοι οἱ ἐθνικοὶ ἱερεῖς τῆς Βορείου Ἀφρικῆς.

416. Στίς 7 Δεκεμβρίου, καθαιροῦνται ὅλοι οἱ μή χριστιανοὶ στρατιωτικοί, αὐλικοί, δημόσιοι ὑπάλληλοι καί δικαστικοί. Ὁ μοναχὸς Ὑπάτιος, ἐπονομαζόμενος «Ἡ Σπάθα τοῦ Θεοῦ», περιοδεύει τήν Βιθυνία καί ἐντοπίζει «κρυφοὺς» λάτρες τῶν ἀρχαίων Θεῶν, τοὺς ὁποίους ἐξοντώνει μαζί μέ τίς οἰκογένειές τους δίχως μεσολάβηση δίκης.

421. Ἰσοπεδώνεται τό μεγάλο Ἱερό τῆς Κελαιστίδος στήν Καρχηδόνα. Νέες σφαγές ἐθνικῶν σέ ὁλόκληρη τήν Βόρειο Ἀφρική.

423. Στίς 8 Ἰουνίου, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς Θεοδόσιος ὁ ἐπονομαζόμενος «Μικρός», ἐκδίδει

νόμο του μέ τόν ὁποῖο τιμωρεῖται μέ φυλάκιση καί βασανιστήρια ἡ παραδοσιακὴ λατρεία, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται «λατρεία τῶν δαιμόνων».

429. Δήωση τοῦ Παρθενῶνος τῶν Ἀθηνῶν καί μέγας διωγμός τῶν ἐκεῖ... «ὀπαδῶν τῶν δαιμόνων».

431. Τό ἱερό σύμβολο τῶν ἐθνικῶν, ὁ Σταυρός, ὡς χριστιανικὸ πλεόν σύμβολο, εἰσάγεται στίς ἐκκλησίες.

435. Νέος νόμος τοῦ Θεοδοσίου ἀπειλεῖ στίς 14 Νοεμβρίου μέ θάνατο ὅλους τοὺς «αἰρετικούς» καί ἐθνικούς τῆς Αὐτοκρατορίας. Μόνο ὁ Ἰουδαϊσμός γίνεται ἀποδεκτός ὡς νόμιμη θρησκεία, ἂν καί καθίσταται ἀδύνατη ἡ σχέση ἢ ἀπλή ἐπικοινωνία μεταξὺ χριστιανῶν καί Ἰουδαίων. Σέ περίπτωση κρυφοῦ μικοῦ γάμου ἡ χριστιανὴ γυναῖκα θανατώνεται ὡς... μοιχαλίδα. Μέ τόν ἴδιο νόμο ὀρίζεται ὁ ἐξαγνισμός καί στή συνέχεια κρήση ὡς ἐκκλησία τοῦ κάθε Ναοῦ τῶν ἐθνικῶν πού δέν ἔχει ἀκόμη γκρεμισθεῖ.

438. Ἐδικτο τοῦ Θεοδοσίου, ὑπενθυμίζει στίς 31 Ἰανουαρίου τήν ὑπαρξη τῆς θανατικῆς ποινῆς γιά τιμωρία τῆς «εἰδωλολατρίας» τήν ὁποία κατηγορεῖ μάλιστα ὡς αἰτία ἐνός προσφάτου λιμοῦ!!

440-450. Καταστροφή ὅλων τῶν μνημείων, βωμῶν καί Ναῶν πού ἔστεκαν ἀκόμη στήν Ἀθήνα, τήν Ὀλυμπία καί τίς ἄλλες Ἑλληνικὲς πόλεις.

448. Ὁ Θεοδόσιος διατάσσει νά παραδοθοῦν στίς φλόγες ὅλα τά «ἀντικριστιανικά» βιβλία. Ἀνάμεσά τους καταστρέφονται καί τά βιβλία τοῦ νεοπλατωνικοῦ Πορφυρίου πού βῆμα πρὸς βῆμα ξεσκέπασαν τήν ἀληθινὴ φύση τοῦ Χριστιανισμοῦ.

450. Καταστρέφονται ὅλοι οἱ Ναοὶ καί οἱ Βιβλιοθῆκες τῆς Ἀφροδισιάδος τῆς ὁποίας τό ὄνομα ἀλλάζει σέ Σταυρούπολις.

451. Στίς 4 Νοεμβρίου, νόμος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ἀνανεώνει ὅλους τοὺς προηγούμενους πού προέβλεπαν ποινὴ θανάτου γιά τοὺς «εἰδωλολάτρες».

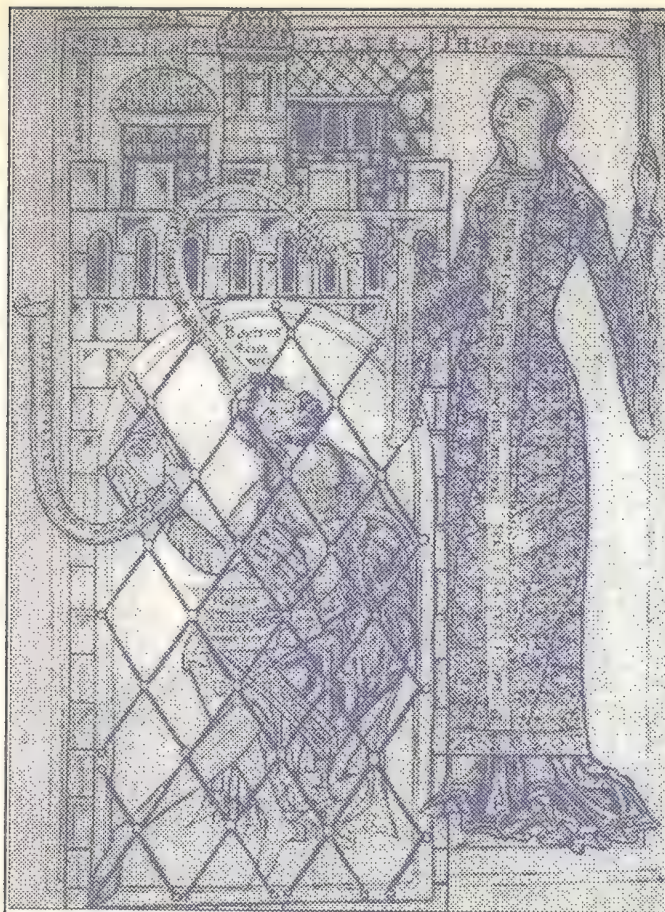
457-474. Βασιλεία τοῦ Λέοντος Α΄. Νέοι διωγμοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς, τοὺς Ἕλληνες, καί ὁ Ἰάκωβος, μέγας γιατρός, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ ἱστορικοί, ἦταν ἀποκλεισμένος ἀπὸ κάθε δημόσιο λειτουργημα καί κάθε δημόσια τιμή, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἦταν Ἕλληνας, κέρδισε τήν συμπάθεια τοῦ αὐτοκράτορα κατορθώνοντας νά τόν θεραπεύσῃ ἀπὸ ἰσχυρὸ πυρετό. Ὁ Ἰάκωβος δολοφονήθηκε. Ἄλλο σημαντικό πρόσωπο ὁ φιλόσοφος Ἰσοκάσιος ἀπὸ τήν Κιλικία, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ εἶχε παλαιότερα μεγάλες θέσεις στήν αὐτοκρατορικὴ διοίκηση φτάνοντας μέχρι τό ἀξίωμα τοῦ κοιαίστορος, κατηγορήθηκε καί αὐτὸς ὡς Ἕλληνας. Ἀφοῦ καθαιρέθηκε χωρὶς δίκη ἀπ' τό ἀξίωμά του,

προσέχθη σέ δίκη. Γυμνὸς καί δεμένος πισθάγκωνα ὁ μέχρι πρό τίνος ἰσχυρὸς ἄνδρας τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς θά ἔπρεπε τώρα νά λογοδοτήσῃ γιά τήν κατηγορία ὅτι ἦταν Ἕλληνας. Ὁ ἑπαρχὸς Πουσαῖος τότε τοῦ εἶπε: «Βλέπεις πῶς κατάντησες, Ἰσοκάσιε». Καί αὐτὸς ἀπάντησε: «Βλέπω καί δέν ἀπορῶ γιατί περνῶ ἀνθρώπινες συμφορές. Ἀλλὰ δίκασέ με δίκαια καί καθαρά ὅπως δικάζαμε κάποτε μαζί». Ὅρθιοι τότε ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι χειροκροτοῦσαν ἐπευφημώντας τόν Ἰσοκάσιο, βλέποντας πῶς ὁλόκληρη ἡ κατηγορία ἐναντίον του εἶχε αὐτόματα καταπέσει. Μέ τίς λέξεις «δίκαια καί καθαρά» ἔδωσε στὸν Πουσαῖο καί στοὺς ὑπολοίπους νά καταλάβουν τό ἀστήριχτο τῆς κατηγορίας. «Εἶμαι Ἕλληνας», τοὺς εἶπε, «εἶναι ἀλήθεια τόσο μεγάλο ἔγκλημα».

474. Νέος αὐτοκράτορας ἐμφανίζεται στήν πολιτικὴ σκηνή, ὁ Ζήνων. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του τό 484 ἔχουμε τήν ἐπανάσταση τοῦ Λεόντιου, ὁ ὁποῖος μαζί μέ τόν Ἴλλο, ἀρχηγό τοῦ στρατοῦ, καί τόν Παμπρέπιο, Ἀθηναῖο φιλόσοφο, ἐπιδιώκει τήν ἀνατροπὴ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καί τήν ἐπαναφορά τοῦ ἀρχαίου θρησκευματος. Εἶναι μία ἀπὸ τίς τελευταῖες ἀπεγνωσμένες προσπάθειες τοῦ Ἑλληνισμοῦ νά ἐπιζήσῃ, νά σταθῇ καί πάλι στά πόδια του, προσπάθεια πού ἀσχετῶς μέ τήν τελικὴ της ἀτυχὴ ἔκβαση ἀποδεικνύει ὅτι παρὰ τοὺς συνεχεῖς καί ἀνελέπτους διωγμούς τό ἠθικὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δέν ἔλεγε νά ἐνδῶσῃ στίς ἀπειλές καί διώξεις. Τό 488, τέσσερα χρόνια μετά τήν ἐναρξη τῆς ἐπανάστασεως, ἔχουμε τήν θανάτωση καί τῶν τελευταίων ἀπὸ τοὺς ὑποκινητὲς της.

Δεύτερη ἀπόπειρα κατὰ τῆς βυζαντινοχριστιανικῆς ἐξουσίας ἔχουμε μέ τόν φιλόσοφο Σεβηριανό, τόν ὁποῖο μάταια ὁ Ζήνων προσπαθοῦσε νά πείσῃ νά δεχθῇ τά ὑπατα τῶν ἀξιωμάτων, ἀφοῦ ὁμως σέ ἀντάλλαγμα θά δεχόταν νά βαπτισθῇ. Ἀπεναντίας ὁ Σεβηριανὸς προσπάθησε νά πείσῃ τόν Ζήωνα νά ἀνορθώσῃ τήν Ἑλληνικὴ θρησκεία καί τόν Ἑλληνισμό στήν ἀρχικὴ τους θέση, πρᾶγμα πού ἴσως θά πετύχαινε μαζί μέ ἄλλους Ἕλληνες φιλοσόφους, πού εἶχαν γίνει πλέον ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς αὐλῆς καί συμβουλάτορες τοῦ Ζήωνος, ἐὰν τελικὰ δέν ὑπερίσχυε ἡ μερίδα τῶν ἀντιπάλων ἰουδαιοχριστιανῶν αὐλικῶν, πού ἔπεισαν τόν αὐτοκράτορα νά προχωρήσῃ ἀκόμα καί σέ νέο διωγμὸ κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἔτσι ἔχουμε τήν καταδίωξη τοῦ Σεβηριανοῦ, Ἡραΐστιου, Ζώσιμου, Γαζαίου, Γεσσίου, Ἀγαπίου καί πολλῶν ἄλλων φιλοσόφων καί μή. Στήν περίπτωση δέ τοῦ Γεσσίου ἔχουμε καί τήν θανατικὴ του καταδίκη.

457-491. Σποραδικοὶ διωγμοὶ ἐθνικῶν στήν Ἀνατολικὴ κυρίως Αὐτοκρατορία (ἀφοῦ ἡ Δυτικὴ κατελύθη τό 476). Ἀνάμεσα σέ χιλιάδες ἀνωνύμους μάρτυρες θανατώνονται ὁ ἱατρός Ἰάκωβος καί ὁ

Ο φιλόσοφος κλειδωμένος στο σιδερένιο κλουβί του σκοταδισμού παρηγορείται από την φιλοσοφία. Άλληγορική παράσταση που βρίσκεται στο Μόναχο (Βιβλιοθήκη Βαυαρίας).

φιλόσοφος Γέσσιος, ενώ φυλακίζονται οί Σεβηριανός, Ήραιστίος, Ζώσιμος, Ισίδωρος κ.α. Τήν ἴδια ἐποχή, ὁ προσηλυτιστής Κόνων κατασφάζει τούς «pagani» τῆς νήσου Ἰμβρου, ἐνῶ ἄλλοι προσηλυτιστές ἐξοντώνουν τούς τελευταίους λάτρεις τοῦ Διὸς Λαβρανίου στήν Φασοῦλα τῆς Κύπρου καί τῆς Ἰσίδος στήν Αἴγυπτο.

482-488. Πνίγονται στό αἶμα οἱ τελευταῖες ἐξεγέρσεις τῶν ἐθνικῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

486. Στήν Ἀλεξάνδρεια γενικεύονται οἱ διαπομπεύσεις καί μαρτυρικές θανατώσεις τῶν «κρυφῶν» ἐθνικῶν ἱερέων. Δολοφονοῦνται διάφοροι ἐθνικοί στρατιωτικοί, ὅπως λ.χ. ὁ νικητής τῶν Βανδάλων στρατηγός Μαρκελλίνος.

494. Ὁ Πάπας Γελάσιος ἀφορίζει τούς ἐορταστές τῶν Λουπερκαλίων. Σφραγίζονται ὅλοι οἱ ἀκόμη ὀρθοί ἀρχαῖοι Ναοί τῆς Δύσεως.

500. Ἡ χριστιανική ἐσχατολογία προβλέπει, ἀνεπιτυχῶς, ὅτι τό συγκεκριμένο ἔτος θά γίνει ἡ... συντέλεια τοῦ Κόσμου. Νέες πυρές τῶν χριστιανῶν καταστρέφουν ὅ,τι εἶχε ἀπομείνει ἀπό τήν σοφία καί ἐπιστήμη τῶν ἐθνικῶν. Ἡ ἀνθρωπότητα πέφτει σέ ἀκόμη μεγαλύτερη ἀποκτίνωση. Ἐξαφανίζονται παντελῶς ἡ ἀποχέτευση τῶν οἰκῶν, ἡ Ρωμαϊκή κεντρική θέρμανση καί τά κρεβάτια. Ὁ γνωστός συγ-

γραφέας McCabe (στό «History's Greatest Liars», σελ. 27) κάνει μία ἐκπληκτική σύγκριση ἀνάμεσα στόν Ρωμαϊκό κόσμο τῶν ἐθνικῶν καί σέ ἐκεῖνον τῶν χριστιανῶν τοῦ Μεσαίωνα: «Στή Ρώμη τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ἀντιστοιχοῦσαν τρεῖς ἐλεύθεροι χειρῶνακτες σέ ἕναν σκλάβο... ἀλλά ἀπό τό 500 ἕως τό 1100 ἡ συντριπτική πλειοψηφία τῶν χειρῶνακτῶν τῆς Εὐρώπης ἦσαν δουλοπάροικοι... Στή Ρώμη, οἱ ἐργάτες τῶν πόλεων μπορούσαν νά ἀπολαύσουν δωρεάν ἐκπαίδευση, φθηνή διασκέδαση, φθηνή τροφή, ὑπέροχα λουτρά καί γυμναστήρια, ἐορτές καί ἀργίες γιά τουλάχιστον 200 ἀπό τίς 365 ἡμέρες τοῦ ἔτους. Ἀπό τό 500 ἕως τό 1100, οἱ ἐργάτες τῆς Εὐρώπης δέν εἶχαν κανένα ἀπό τά παραπάνω ἀγαθά, οὔτε ἐλευθερία, οὔτε προστασία ἀπό τόν νόμο. Στήν παγανιστική Ρωμαϊκή Αὐτοκρατορία οἱ γυναῖκες εἶχαν ἰσονομία καί ἴση κοινωνική ἀντιμέτωπιση μέ τούς ἄνδρες. Ἀπό τό 500 ἕως τό 1100 τίς ἀντιμετώπιζαν ὅπως τά ζῶα. Οἱ παγανιστές Ρωμαῖοι παρήγαγαν μία μεγάλη βιβλιογραφία, οἰκοδόμησαν ἐκπληκτικά κτίρια ἀκόμη καί στίς περιφέρειες, καθώς καί ὑδραγωγεῖα, γέφυρες, ὑπέροχες ὁδούς, θέατρα κ.τ.λ. Ἀπό τό 500 ἕως τό 1100 σχεδόν κανένα βιβλίο δέν παρήχθη, τουλάχιστον σημαντικό ὥστε νά διαβάζεται καί σήμερα, σχεδόν κανένα ζωγραφικό ἔργο ἢ γλυπτό ἢ οἰκοδόμημα πού νά εἶναι σήμερα ἀξιοθέατο. Οἱ Ρωμαῖοι διέθεταν βιβλιοθήκες μέχρι καί 500.000 τόμων. Ἀπό τό 500 ἕως τό 1100 δέν ὑπῆρχαν πάνω ἀπό 600 τόμοι σέ ὁλόκληρη τήν Εὐρώπην».

500. «Τό εἰδωλολατρικό» θυμίαμα γίνεται γιά πρώτη φορά δεκτό στίς ἐκκλησίες τῶν χριστιανῶν.

515. Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας Ἀναστάσιος διατάσσει τήν κατασφαγή τῶν ἐθνικῶν τῆς πόλεως Ζοάρα τῆς Ἀραβίας καί τήν ἐκθεμελίωση τοῦ ἐκεῖ Ἱεροῦ τοῦ Θεοῦ Θεανδρίτου. Τό βάπτισμα γίνεται ὑποχρεωτικό ἐπὶ ποινῇ θανάτου, ἀκόμη καί γιά ὅσους δηλώνουν ἤδη χριστιανοί.

Μετά τόν Ἰουστίνο (518-527), ὁ ὁποῖος καταργεῖ τό 521 τούς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τῆς Ἀντιοχείας, τήν σκυτάλη παραλαμβάνει τό 527 ὁ Ἰουστινιανός (527-565), ἕνας ἀπό τούς μεγαλύτερους διῶκτες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του συμβαίνει ἡ περίφημος «Στάσις τοῦ Νίκα», πού τόσο ἔχουν παραιοποιηθεῖ τά πραγματικά αἷτια πού τήν προξένησαν. Οἱ Πράσινοι καί οἱ Βένετοι ἀποτελοῦσαν τίς δύο σημαντικότερες ἀπό τίς ἵπποδρομιακές φατρίες τῆς Κωνσταντινούπολης. Ἡ τρίτη ἦταν οἱ Ροῦσσοι. Ὁ Ἰουστινιανός εἶχε ταχθεῖ ἐξ ἀρχῆς κατά τῶν Πρασίνων, τούς ὁποῖους παλαιότερα ὑποστήριζε ὁ Ἀναστάσιος (491-518), ὁ ὁποῖος εἶχε ἐκδηλωθεῖ ὡς ὁ μοναδικός ἴσως ἕως τώρα Βυζαντινός αὐτοκράτορας προστάτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πλὴν φυσικά τοῦ

Ἰουλιανοῦ, ἀποκρούοντας τήν ἐπίθεση τοῦ Γότθου Βιταλιανοῦ, πού προασπίζοντας τήν Ὁρθοδοξία καί τήν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνας, ὅπως ἔλεγε, εἶχε ἐπιθεθεῖ τό 514 κατά τοῦ Ἀναστασίου ἀλλά ὑπέστη συντριπτική ἥττα. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ, ὅτι ὁ Ἀναστάσιος εἶχε καί τήν βοήθεια τοῦ Ἑλλήνα φιλοσόφου Πρόκλου, πού τόν εἶχε ἐφοδιάσει μέ τό περίφημο «ὕγρὸ πῦρ».

Οἱ Πράσινοι εἶχαν ταχθεῖ κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ στό σύνολό τους καί ἐπιζητοῦσαν μία λογικότερη καί Ἑλληνίζουσα θρησκεία ταυτόχρονα μέ τήν ἐξάλειψη τῶν σκληρῶν μέτρων καί τήν παύση τῶν διωγμῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατά τῶν Ἑλλήνων. Ὁρίσαν ἀρχηγό τους τόν Ὑπάτιο, ἀνηψιό τοῦ Ἑλληνίζοντος Ἀναστασίου καί ἀφοῦ πῆραν ἀργότερα μέ τό μέρος τους καί τούς Βένετους, ἀπελευθέρωσαν ὅλους τούς κρατούμενους ἀπό τίς φυλακές καί στήν συνέχεια τίς πυρπόλησαν. Ὑστερα ἔκαψαν τήν χαλκῇ πύλη τοῦ παλατιοῦ καί τήν Ἀγία Σοφία. Καί οἱ ἐπιτυχίες θά συνεχίζονταν, ἐάν τελικά τεράστια λάθη στρατηγικῆς τῶν ἐπαναστατῶν δέν ὀδηγοῦσαν τόν Ἰουστινιανό ἀπό τήν ταπεινωτική πανωλεθρία στήν ἀνέλπιστη νίκη καί σωτηρία αὐτοῦ καί τοῦ δόγματός πού πρέσβευε. Καταστολή τῆς ἐξεγέρσεως, ἐκτέλεση τοῦ Ὑπατίου καί τοῦ ἀδελφοῦ του, γενικές σφαγές καί νέοι διωγμοί κατά τῶν Ἑλλήνων ἀπό τούς βυζαντινοὺς καί τούς βαρβάρους Ἑρούλους. 40.000 χιλιάδες νεκροὶ ἀρχικά, κλείσιμο τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν, γκρέμισμα τῶν ναῶν. Ἡ μάχη πού θά μπορούσε νά εἶχε σπῆσει τήν ἀναγέννηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἶχε καθεῖ.

Τά ἀποτελέσματα: Ἀνανέωσης ὅλων τῶν νόμων κατά τῶν Ἑλλήνων μέ τήν προσεπιβολή τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ἀφαίρεση τῶν κτημάτων τῶν Ἑλλήνων καί τῶν Ἑλληνικῶν ναῶν ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καί τοῦ δημόσιου ταμείου. Τό 529 κατάργηση τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν. Γράφει ὁ Μαλάλας γι' αὐτό: «Θεσπίσας πρόσταξιν (ὁ Ἰουστινιανός) ἐπεμψεν ἐν Ἀθήναις κελεύσας μηδένα τολμᾶν διδάσκειν φιλοσοφίαν καί ἀστρονομίαν». Ἀκόμη ἀφαίρεσε καί τούς μισθοὺς τῶν δασκάλων ὅπως καί τό δικαίωμα νά διδάσκουν: «Ἀπαγορεύομε νά ἀσκοῦν διδασκαλία αὐτοὶ πού πάσχουν ἀπ' τήν ἱερόσυλην τρέλλα τῶν Ἑλλήνων» (Ἰουστινιάνειος Κώδικας Ι, 11,10). Ὁ ὅρος Ἑλλήνας τώρα παίρνει καθαρά πλέον τόν χαρακτηρισμό πού ἐπὶ αἰῶνες προσπαθοῦσαν νά κρύψουν ἐπιμελῶς οἱ Χριστιανοί: «Ἐπειδὴ τίνες εὐρηνται ἐκ τῶν ἀνοσίων καί μυσαρῶν Ἑλλήνων κατεχόμενοι πλάνη...» (Ἰουστινιάνειος κώδικας Α,11).

Καί συνεχίζει ὁ Μαλάλας (Πρὸς Ἰουστινιανόν λόγος, 15) «Διωγμός γάρ γέγονε Ἑλλήνων μέγας καί πολλοὶ ἐδημεύθησαν, ἐν οἷς ἐτελεύθησαν Μακεδόνιος, Ἀσκληπιόδωρος, Φωκάς ὁ Κρατεροῦ καί Θω-

μάς ὁ κοιαίστωρ. Καί ἕως τούτου πολὺς φόβος γέγονε, ἐθέσπισε δέ ὁ αὐτὸς βασιλεὺς, ὥστε μὴ πολιτεύεσθαι τοὺς Ἑλληνίζοντας». Οὔτε πολιτικά δικαιώματα λοιπὸν καί ἀργότερα ἀπαγόρευσις καί νά στρατεύονται. Ἔτσι οὔτε συμμετοχὴ στά κοινά, οὔτε μεταβίβαση τῆς περιουσίας τους. Τό 546 στήν Κωνσταντινούπολη φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν καί ἐκτελέστηκαν γραμματικοί, ρήτορες, νομικοί καί γιατροὶ μέ τήν κατηγορία ὅτι ἦσαν «Ἕλληνες». Τό 562 ἐπακολουθεῖ νέος διωγμός καί ὅπως λέει ὁ Μαλάλας, «Ἕλληνες πιάστηκαν καί διαπομπεύθηκαν μέσα στήν Κωνσταντινούπολη ταυτόχρονα μέ τό κάψιμο Ἑλληνικῶν βιβλίων στόν «Κυνήγιον» μαζί μέ εἰκόνες τῶν θεῶν». Ἀλλά καί ὁ Προκόπιος μιλῶντας σχετικὰ ἀναφέρει γιά τόν Ἰουστινιανό «ἠθέλησε καταλύειν τό τῶν ρητόρων ἀξίωμα».

Ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐπικρατοῦντος αὐτοῦ φανατισμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τώρα στόν κῶρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ὁ περίφημος Ρωμανός ὁ Μελωδός, αὐτὸς πού τά κοντάκια του πλημμυρίζουν ἀπό ἀνθελληνικό μένος τίς ἐλληνορθόδοξες ἐκκλησίες ἀκόμα καί σήμερα. Στόν ὕμνο «εἰς Πεντηκοστήν» ψάλλει χαρακτηριστικά:

*«Τί φουσῶσιν καί βαμβεύουσιν οἱ Ἕλληνες;
Τί φαντάζονται πρὸς Ἀρατον τὸν τρισκατάρατον;
Τί πλανῶνται πρὸς Πλάτωνα;
Τί Δημοσθένη στέργουσιν τὸν ἀσθενῆ;
Τί μὴ νοοῦσιν Ὀμηρον, δνειρον ἀργόν;
Τί Πυθαγόρα θρυλλοῦσι τὸν δικαίως φιμωθέντα;»*

528. Μέ ἐδικτο τοῦ αὐτοκράτορος Γιουπράδα-Ἰουστινιανοῦ, καταργοῦνται οἱ ἐξόριστοι στήν Ἀντιόχεια, Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες. Ὁ ἴδιος ἔχει ἤδη νομοθετήσει νά θανατώνονται μέ κατασπαραγμὸ ἀπὸ θηρία, θάνατο στήν πυρά, σταύρωση ἢ ξέσκισμα μέ σιδερόνυχκα ὅλοι οἱ «καταγινόμενοι μέ τήν μαγείαν, τήν μαντικήν, τήν γοητείαν καί τήν εἰδωλολατρείαν» καί ἀπαγορεύει νά διδάσκουν «οἱ πάσχοντες ἀπὸ τὴν ἱερόσυλην ψυχικὴ νόσο τῶν Ἑλλήνων» δηλαδή οἱ Ἕθνικοί.

529. Μέ ἐδικτο τοῦ αὐτοκράτορος Γιουπράδα-Ἰουστινιανοῦ, κλείνει ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καί κατὰσχεταί ἡ περιουσία της. Οἱ ἐπτά τελευταῖοι διδάσκαλοι καταφεύγουν στόν βασιλιᾶ τῶν Περσῶν Χοσρόη πού τούς δίδει ἔδρες στό Πανεπιστήμιο τοῦ Ἰουντισαπούρ (Jundishapur).

532. Μία ἀκόμη χριστιανικὴ ἐσχατολογία προβλέπει, ἀνεπιτυχῶς φυσικά, ὅτι τό συγκεκριμένο ἔτος θά γίνει ἡ... συντέλεια τοῦ Κόσμου. Ὁ μοναχὸς Ἰωάννης Ἀσιακός, ἐπικεφαλῆς ἐνόπλων ὁμάδων προσηλυτιστῶν, ἀρχίζει γενοκτονία κατά τῶν Μικρασιατῶν Ἑθνικῶν.

540. Ἡ Ἑλληνική Ἱατρική ἔχει ἤδη ἀπαγορευθεῖ ὡς «γνώση τοῦ Διαβόλου» καί τὰ συγγράματά της ἔχουν ἤδη καθεῖ γιά πάντα στή φωτιά τῶν χριστιανῶν. Μὲ μόνη θεραπευτικὴ μέθοδο τήν... ἀφαίμαξη καί τὸ διάβασμα ἐξορκισμῶν, ἀρχίζει στὴν Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἡ μεγάλῃ ἐπιδημία πού ὑπολογίζεται (Panati Charles, 1989) ὅτι ἐξόντωσε 100 ἑκατομμύρια ἀνθρώπους. Ἡ Ἐκκλησία, βγαίνει παρ' ὅλα αὐτὰ κερδισμένη, καθὼς ἀποδίδει τὴν ἐπιδημία στὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ γιά τὴν ἐπιβίωση τῶν «αἰρέσεων» καί τῆς «εἰδωλολατρείας». Ὁ ὄχλος τρέχει πανικόβλητος νὰ ἐκκλησιασθῇ. Ὁ Πέρσης βασιλιάς Χοσρόης σαρώνει τὴς χριστιανικὲς πόλεις τῆς Συρίας. Τὴν μόνη πόλη πού δέν καταστρέφει ἡ λεηλατεῖ εἶναι ἡ Χαράν (Ἑλληνιστὶ Κάρρες), τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι εἶχαν παραμείνει πεισματικά ἔθνηκοί.

542. Ὁ Γιουπράδα - Ἰουστινιανὸς ἀναθέτει καθήκοντα αὐτοκρατορικοῦ προσπλητιστοῦ («ἐπισκόπου-πιτουλαρίου») στὸν Ἰωάννη Ἀσιακό. Ἐπὶ 35 ὁλόκληρα χρόνια ὁ τελευταῖος ἐφαρμόζει μαζικούς καί βιαίους ἐκχριστιανισμούς τῶν ἐθνικῶν τῆς Φρυγίας, Καρίας καί Λυδίας καί κτίζει 99 ἐκκλησίες καί 12 μοναστήρια πάνω στὰ συντρίμια τῶν ἐθνικῶν Ἱερῶν.

545-546. Ὁ Ἰωάννης Ἀσιακὸς ἐξοντώνει ἑκατοντάδες ἐθνικούς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ θύματα τῆς χριστιανικῆς παραφροσύνης σταυρώνονται («φουρκίζονται»), κομματιάζονται ἢ πνίγονται στὴν θάλασσα μέσα σὲ σάκκους, ἐνῶ τὰ ἔντερά τους περιφέρονται ὡς... τρόπαια στοὺς δρόμους ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ ὄχλο (Mac Moullen, «Christianity & Paganism...», σελ. 176-177, σημ. 89). Πολλοὶ εὐγενεῖς ἐθνικοὶ γλυτώνουν τὴν βάπτισήν ἢ τὸ μαρτύριο αὐτοκτονώντας. Οἱ χριστιανοὶ βεβηλώνουν τὰ πτώματά τους καί τοὺς πετοῦν στοὺς σκουπιδότοπους.

550. Στὴν Κυρηναϊκὴ καί τὴν Σίβα, σφάζονται οἱ τελευταῖοι λάτρες τοῦ Ἀμμωνος Διός.

556. Ὁ Ἰουστινιανὸς στέλνει στὴν Ἀντιόχεια τὸν φοβερό ἱεροεξεταστή Ἀράντιο, πού συλλαμβάνει, βασανίζει καί θανατώνει τοὺς τελευταίους ἐθνικούς τῆς πόλεως καί καίει ὅλες τὶς ἰδιωτικὲς βιβλιοθῆκες.

560. Ὁ εὐνοῦχος Ἀρμένιος στρατηγὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας Ναρσής, νικᾷ τοὺς ἐθνικούς Βλέμνες καί καταστρέφει τὸ τελευταῖο ἱερό τῆς Ἰσιδος στὴ νησίδα Φιλὰ τοῦ Νεῖλου.

562. Μετὰ ἀπὸ διορία τριῶν μηνῶν γιά ἐγκατάλειψη τῶν πατρογονικῶν λατρειῶν, ὁ Ἰουστινιανὸς διατάσσει μαζικὲς συλλήψεις, διαπομπεύσεις, βασανιστήρια, φυλακίσεις καί ἐκτελέσεις Ἑλλήνων ἐθνικῶν στὴν Ἀθῆνα, τὴν Ἀντιόχεια, τὴν Παλμύρα καί τὴν Κωνσταντινούπολη. Στὴν πλάτεια τοῦ Κυνηγίου τῆς τελευταίας καίγονται σὲ τεράστιες πυρές χιλιάδες

βιβλία καί πολλὰ ἰδιωτικὰ ἀγάλματα (Ι. Μαλάλας «Χρονογραφία»). Οἱ συντεχνίες καί οἱ οἰκογένειες καθίστανται ἀποκλειστικά ὑπεύθυνες γιά τὶς θρησκευτικὲς ἀντιλήψεις τῶν μελῶν τους. Τὸ ἴδιο καί οἱ ἀφέντες γιά τὶς ἀντιλήψεις τῶν δούλων τους.

566. Ἡ Σύνοδος τῆς Τοῦρ ἀπαγορεύει τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Ρωμαϊκοῦ Θεοῦ Ἰανοῦ (τὴν 1η Ἰανουαρίου).

570. Ὁ Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ Ἰουστίνος Β΄ τυπώνει νομίσματα μέ ἓνα πτερωτὸ πλάσμα, τὸ «γκένιους», πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἀντὶ τοῦ καθιερωμένου σταυροῦ. Ἡ Ἐκκλησία ξεσηκώνει ἐναντίον του τὸν ὄχλο τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν διαδίδοντας ὅτι ἴσως εἶναι «ἀποστάτης».

578-582. Ἐπὶ αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας Τιβερίου, οἱ χριστιανοὶ διώκτες φυλακίζουν, βασανίζουν καί σταυρώνουν ἑκατοντάδες ἐπιφανεῖς Ἑλλήνες τοὺς ὁποίους ὑποπεύονται γιά Ἑθνισμό. Ὁ ἐπικεφαλῆς τῶν περιβόητων «διωγμῶν» Θεόφιλος, κατασφάζει ἢ σταυρώνει ὅλους τοὺς τελευταίους ἐθνικούς τῆς Ἡλιοπόλεως (Βααλβέκ).

580. Ἐφοδος τῶν «διωγμῶν» τῆς Ἀντιοχείας σὲ μυστικὸ Ναὸ τοῦ Θεοῦ Διός. Ὁ ἱερεὺς αὐτοκτονεῖ ἐπὶ τόπου, ἀλλὰ συλλαμβάνονται ἄρκετοὶ θρησκευτὲς καί ἀνάμεσά τους ὁ ὑπαρχος Ἀνατόλιος. Οἱ κρατούμενοι βασανίζονται καί στέλλονται στὴν Κωνσταντινούπολη γιά νὰ δικαστοῦν (καί σὲ αὐτὸ τὸ χρονικὸ σημεῖο τοποθετοῦν οἱ μὴ χριστιανοὶ ἐρευνήτες τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἱερᾶς ἐξέτασης). Ὁ χριστιανικὸς ὄχλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐρεθισμένος ἀπὸ τὶς μυστικὲς δίκες, λυντσάρεϊ στοὺς δρόμους διάφορους, πραγματικούς ἢ ὑποτιθέμενους ἐθνικούς. Οἱ Ἀντιοχεῖς ἐθνικοὶ καταδικάζονται σὲ θάνατο καί ρίχνονται στὰ θηρία τοῦ Ἱπποδρόμου πού ὁμως δέν δείχνουν πρόθυμα νὰ τοὺς κατασπαράξουν. Οἱ χριστιανοὶ τοὺς θανατώνουν τελικά μέ σταύρωση. Τὰ πτώματά τους σύρονται ἀπὸ τὸν ὄχλο στοὺς δρόμους τῆς πόλεως καί πετάγονται ἄταφα στοὺς σκουπιδότοπους.

583. Νέοι διωγμοὶ κατὰ τῶν ἐθνικῶν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Μαυρίκιο.

586. Τὸ ἱερό σύμβολο τῶν ἐθνικῶν, ὁ Σταυρός, ὡς χριστιανικὸ πλεον σύμβολο, τοποθετεῖται πάνω στὰ κωδωνοστάσια τῶν ἐκκλησιῶν.

590. Σὲ ὅλη τὴν Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία, οἱ καταδότες τῆς Ἐκκλησίας «ἀνακαλύπτουν» συνεχῶς «συνωμοσίες» τῶν ἐθνικῶν. Νέες ἐκτελέσεις μέ παλوكώματα, σταυρώσεις καί ἀποκεφαλισμούς. Στὸν παπικὸ θρόνο ἀνεβαίνει ὁ Πάπας Γρηγόριος ὁ λεγόμενος «Μέγας» (590-604), πού θά

κάψει σὲ λίγο τὴν Βιβλιοθήκη τοῦ Παλατίνου Ἀπόλλωνος «γιά νὰ μὴ στερήσῃ τοὺς πιστοὺς ἡ θύραθεν σοφία της ἀπὸ τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν...»

600. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, διὰ στόματος Πάπα Γρηγορίου, ἀναγγέλει γιά μία ἀκόμη φορά τὴν συντέλεια τοῦ κόσμου. Τρομοκρατημένοι πάμπολλοι δουλοκτῆτες καί γαιοκτῆμονες χαρίζουν περιουσία, δούλους ἢ δουλοπάροικους στὴν Ἐκκλησία καί ντύνονται μοναχοί.

601. Ὁ Αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος διατάσσει τὸν βίαιο ἐκχριστιανισμό τῆς Χαρράν (Κάρρες). Ἀνάμεσα σὲ δεκάδες μάρτυρες ἐθνικούς, σταυρώνεται καί ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τῆς πόλεως Ἀκίνδυνος μετὰ ἀπὸ κατάδοση συνεργατῶν του. Ὁ Πάπας Γρηγόριος διατάσσει τὸν ἐξαγνισμό ὅλων τῶν «εἰδωλολατρικῶν» τόπων λατρείας καί συστήνει ἀργὴ καί συστηματικὴ δράση τῶν προσπλητιστῶν ὥστε νὰ μὴ προκαλέσῃ βίαιες ἀντιδράσεις: «Δέν μπορεῖ νὰ ἀνέβῃ κανεὶς στὴν κορυφὴ ἐνός ὄρους μέ ἓνα μόνο ἄλμα, ἀλλὰ χρειάζεται νὰ τὸ κάνῃ σιγά καί μεθοδικά, βῆμα πρὸς βῆμα... Πρέπει νὰ προσέξουμε πρῶτα ἀπὸ ὅλα νὰ μὴν ἐξοργίσουμε τοὺς εἰδωλολάτρες καί νὰ μὴ καταστρέψουμε τοὺς ναοὺς τους. Πρέπει νὰ καταστρέψουμε μόνο τὰ εἰδωλα καί ἔπειτα νὰ ραντίζουμε τὸ μέρος μέ ἁγιασμό καί νὰ τοποθετοῦμε μέσα του ἁγία λείψανα... Ἄν οἱ ναοὶ αὐτοὶ εἶναι καλοκτισμένοι, μᾶς συμφέρει νὰ τοὺς μετατρέψουμε ἀπλῶς ἀπὸ κῶρο λατρείας τῶν δαιμόνων σὲ κῶρο λατρείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ».

609. Νέες σφαγὲς ἐθνικῶν στὴν Ἀγγλία, τὴν Ἰλλυρία, τὴν Μέση Ἀνατολή καί τὴν Μικρὰ Ἀσία. Τὸ Ρωμαϊκὸ Πάνθεον μετατρέπεται σὲ Ἐκκλησία τῆς «Σάντα Μαρία Ροτόντα».

692. Ἡ «ἐν Τρούλλῳ» ἢ «Πενθέκτη» Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καταδικάζει τὸν ἑορτασμὸ τῶν Καλενδῶν, τῶν Βρουμαλίων, τῶν Ἀνθестηριῶν, καθὼς καί τὶς Διονυσιακὲς πομπὲς καί τὶς μεταμφιέσεις.

Ἐκεῖ ἔχουμε τὴν μαρτυρία ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι μεσοῦντος τοῦ 7ου αἰῶνος ἔχουμε πλεῖστα «ἐθνικά κατάλοιπα». Εἶναι πράγματι συγκινητικὸ μετὰ ἀπὸ 400 χρόνια διωγμῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ νὰ ὑφίστανται ἀκόμα ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ Ἑλλήνες πού κράτησαν τὴν συνείδηση καί τὴν ψυχὴ τους καθαρὰ Ἑλληνικὴ μέσα σὲ αὐτὸ τὸ ἄλογο παραλήρημα φανατισμοῦ καί τὴν ἀποθέωση τῆς θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας καί τοῦ σκοταδισμοῦ. Ἐτσι αὐτὴ ἡ σύνοδος ἀπαγόρευσε τὴν προσφορά «γάλακτος καί μέλιτος» στὶς θυσίες κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τῶν «Βοτῶν» πρὸς τιμὴν τοῦ Πανός, κατὰ τὴν ἑορτὴ τῶν «Βρουμαλίων» πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ὅπως καί

αὐτὴν τῶν «Καλάνδων», ἀπὸ ὅπου καί προῆλθαν τὰ σημερινὰ κάλαντα: «*Τὰς οὕτω καλούμενας Καλάνδας καί τὰ λεγόμενα Βοτὰ καί τὰ καλούμενα Βρουμάλια καθάπαξ ἐκ τῆς τῶν πιστῶν πολιτείας περιαιρεθῆναι βουλόμεθα*» (62ος κανὼν). (Ἡ ἴδια γιορτὴ τῶν Βρουμαλίων ἀπαγορεύεται καί μέ τὸν 9ο κανόνα τῆς συνόδου τῆς Ρώμης τὸ 743).

Μέ τὴν ἐμφάνιση τῆς δυναστείας τῶν Ἰσαύρων καί τὴν ἔξαρση τῆς διαμάχης μεταξύ εἰκονολατρῶν καί εἰκονοκλαστῶν ἔχουμε μία καινούρια διαμορφούμενη πραγματικότητα. Αὐτὴ ἡ πραγματικότητα δέν εἶναι μόνο θρησκευτικῆς ὕφης ἀλλὰ καί κοινωνικοπολιτικῆς, καθὼς οὐσιαστικὰ ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὴν διαμάχη τῶν Ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν τῆς αὐτοκρατορίας, πού ἀσπάζονται τὶς εἰκόνες ἐπηρεαζόμενες ἀπὸ τὴν προγενέστερη παράδοση τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν, πού μέ ὁλότελα διαφορετικὴ ψυχοσύνθεση καί ἐπηρεαζόμενες ἀπὸ τὴν ἀνειαυτικότητα Μωαμεθανισμοῦ καί Ἰουδαϊσμοῦ τὶς ἀντιμάχονται.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μάχη πού θά ἀποφασίσῃ τελεσίδικα γιά τὸ ποιά θά εἶναι στὸ ἐξῆς ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ τοῦ πολυεθνικοῦ ὀργανισμοῦ, πού ὀνομάζεται «Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία» ἢ καλύτερα «Ἀνατολικὸ Ρωμαϊκὸ κράτος». Τὸ θῆμα, ὅπως πάντα, ἡ Ἑλλάδα. Ἐτσι στὸ σύγγραμμα «Χρηστομάθειας ἐκ τοῦ Στράβωνος Γεωγραφικῶν» ἀναφέρεται: «*Πᾶσαν Ἠπειρον καί Ἑλλάδα σχεδὸν καί Πελοπόννησον καί Μακεδονία Σκυθαι, Σλαῦοι νέμονται*». Πρόκειται, γιά ἐσκεμμένη τελεία ἐγκατάλειψη τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου ὡς ἔρμαιο στὴν διάθεση τῶν βαρβάρων. Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Ε΄ καί οἱ ὑπόλοιποι εἰκονοκλάστες αὐτοκράτορες κυρίως ἐβλεπαν αὐτὴν τὴν ἐξαφάνιση τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ὡς οὐρανόπεμπτο δῶρο καί ἀντίρροπο στὶς εἰκονολατρικὲς αὐτὲς ἀνταρτικὲς διαθέσεις τῶν Ἑλλήνων.

Πολλοὶ ἐδῶ θά βιαστοῦν νὰ διαχωρίσουν τοὺς εἰκονολάτρες αὐτοκράτορες καί νὰ τοὺς ἀναγορεύσουν σωτῆρες καί θεματοφύλακες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Δυστυχῶς οἱ πράξεις τους ὀδηγοῦνταν ἀπὸ φιλοδοξία καί μόνο καί χρησιμοποιοῦσαν τὶς προσδοκίες καί τὰ ὅραματά ἐνός λαοῦ, τοῦ Ἑλληνικοῦ, στὴν προσπάθειά τους νὰ κυριαρχήσουν καί νὰ ἐξουσιάσουν. Ἐτσι καί πάλι οἱ Ἑλλήνες αἰσθάνθηκαν προδομένοι βλέποντας τὴν Αὐτοκράτειρα Εἰρήνην τὴν Ἀθηναία ἐνθερμο ὁπαδὸ τῶν εἰκόνων καί «γνήσιο», δυστυχῶς ὅπως ἀποδείχτηκε μόνο στὰ χαρτιά, τέκνο τῆς Ἑλληνίδας γῆς, νὰ προδίδῃ, τὸ ἴδιο τῆς τὸ ὄνομα, τὴν ἴδια τῆς τὴν πατρίδα στὸ ὄνομα τοῦ δογματισμοῦ καί τῆς ἐξουσίας.

Μέ τὴν Ζ΄ Οἰκουμενικὴ σύνοδο τῆς Νικαίας τὸ 787 μ.Χ. ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὀρίζει χαρακτηριστικά: «*Τοῖς τὰ Ἑλληνικά δεξιούσι μαθήματα, καί μὴ διὰ παιδευσιν*

μόνον ταῦτα παιδευομένοις ἀλλὰ καὶ ταῖς δόξαις αὐτῶν ταῖς ματαίαις ἐπομένοις καὶ ὡς ἀληθέσι πιστεύουσι καὶ οὕτως αὐταῖς ὡς τό βέβαιον ἐκούσαις ἐγκειμένοις ὥστε καὶ ἑτέρους, ποτέ μὲν λάβρα, ποτέ δέ φανερώς ἐνάγειν αὐταῖς καὶ διδάσκειν ἀνενδοιάστως ΑΝΑΘΕΜΑ». Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ περικοπή, αὐτὴ ἡ προσβολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς σοφίας βρίσκεται ἀκόμα μέχρι σήμερα στὸ «Τριώδιο» καὶ διαβάζεται τὴν «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας». [Ἐὰς μᾶς ἐπιτραπεί ἓνα σχόλιο ἐδῶ: Ποιὸς ἱερέας τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχει τὸ θάρρος νὰ πετάξει τὰ ράσα του, ὅταν ξεστομίῃ τέτοιες ὕβρεις κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κανένας. Γιατὶ πρῶτα αἰσθάνονται Χριστιανοὶ κατὰ συνείδηση καὶ ἐπιταγὴ καὶ ὕστερα κατὰ συνθήκην «Ἑλληνες», ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ γεννηθοῦν σ' αὐτὸν τὸν τόπο. - Τέλος στὸ πικρὸ αὐτὸ σχόλιο.]

Κανὼν, πού ψάλλεται πρὸς τιμὴν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν εἰκόνων, πού κατ' ἄλλους ἀποδίδεται στὸν Θεόδωρο Στουδίτη καὶ κατ' ἄλλους στὸν Πατριάρχην Μεθόδιο (815 μ.χ.), στρέφεται κατὰ τοῦ Ἰωάννη Γραμματικοῦ, ὁ ὁποῖος ἀρχικὰ ἦταν ἡγούμενος στὴν μονὴ τῶν ἁγίων Σέργιου καὶ Βάκκου ἀλλὰ ἔδειξε ἀργότερα τάσεις ἀποστασιοποιήσεως ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴ διδασκαλία, τίς ὁποῖες ἐπικρίνει ὁ κανὼν αὐτός: Τὸν ὀνομάζει λοιπὸν «ἴσον τῶν Ἑλλήνων» καὶ συνεχίζει λέγοντας ὅτι «περὶ φανεύονταν γιὰ τὰ ἔργα τους πού ἡ φωνὴ τῶν δικαίων δίκαια τὰ σκόρπισε στοὺς ἀνέμους». Ὁλόκληρη ἡ παραπομπὴ στὸ ἀρχαῖο κείμενο ἔχει ὡς ἐξῆς: «ἴσος γάρ τῶν Ἑλλήνων ἐδείχθη ὑψαυχόμενος τοῖς τούτων συγγράμμασιν, ἃ δίκαιως ἐλίκμισαν αἱ τῶν δικαίων φωναί». Καὶ συμπληρώνει: «Θὰ ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται ὄχι Ἰωάννης, ἀλλὰ Πυθαγόρας, Κρόνος ἢ Ἀπόλλων».

Ἡ προσχώρηση αὐτὴ στὶς Ἑλληνικὲς ἀξίες ἀνθρώπων τῆς ἐκκλησίας, ὅπως καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας δὲν σταματᾷ ἐδῶ καὶ βρίσκει τὴν ἔκφρασή της ἀκόμα καὶ σ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886-912 μ.χ.). Ἔτσι ἔχουμε δύο λόγους τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Σικελοῦ κατὰ τοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, τοῦ ὁποῖου, ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἦταν μαθητὴς, ὅπου φανερώνει καὶ αὐτός τὸ ἀβυσσαλέο του μίσος κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Στὸ στικουργημὰ του τῶν 44 στίχων μὲ τίτλο «Στίχοι ἥρωικοὶ καὶ ἐλεγειακοὶ εἰς Λέοντα φιλόσοφον Κωνσταντίνου μαθητοῦ αὐτοῦ» ἀναφέρει ὅτι «αὐτός (ὁ Λέων) δίδαξε ὅλη τὴν κοσμικὴ ἐπιστήμη (θύραθεν σοφία), γιὰ τὴν ὁποία περὶ φανεύονταν οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἔχασε τὴν ψυχὴν του σ' αὐτὴν τὴν θάλασσα τῆς ἀσέβειας. Λάτρεψε τὸ ἀμέτρητο πλῆθος τῶν θεῶν καὶ ἀρνήθηκε τὴν ἁγία τριάδα. Ὁ Χριστὸς δίκαια τὸν τιμώρησε γιὰ τὸν σαρκασμὸν του πρὸς τὸν ἀληθινὸν θεόν, γιατί ἦταν ἓνας ἀποστάτης, ἓνας λάτρης τοῦ Δία».

Στὴν συνέχεια τοῦ συγγράμματος ὁ Λέων στέλνεται «στὸν Ἄδην μαζί μὲ τὴν ἐπιστήμην του καὶ τὴν ἀσέβειά του, νὰ ξαναβρεῖ τὸν Χρῡσίππο, τὸν Σωκράτη, τὸν Πρόκλο καὶ τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλη καὶ τὸν Ἐπίκουρο καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς του φίλους Εὐκλεῖδες καὶ τοὺς Πτολεμαστρονόμους συντροφιά μὲ τὸν Ὅμηρο, Ἡσίοδο, καὶ τὸν Ἄρατο», τοὺς φιλοσόφους, τοὺς σοφούς, τοὺς ποιητὲς τῆς Ἑλλάδος, νὰ καὶ ἐκεῖ μαζί τους στή φωτιά, «ὅπως τοῦ ἀξίζει». Καὶ τελειώνει: «Νὰ αὐτὰ πού ἐγώ, ὁ Κωνσταντῖνος, πού θήλασα τὸ καλὸ γάλα τῆς Καλλιόπης, σοῦ ἔψαλα μὲ τέχνη. Ἐγώ, πού ἔχοντας ἐρευνήσῃ τὰ μυστήρια τῆς καρδιάς σου ἔμαθα νὰ ἀναγνωρίζω τὸ κακὸ πού κρυβόταν ἐκεῖ».

Ἀλλὰ δὲν ἀρκέστηκε μόνο σ' αὐτὰ ὁ Κωνσταντῖνος. Ἐπιστρέφει μὲ ἓνα νέο ποίημα 70 στίχων, ὅπου οἱ κατηγορίες τώρα παίρνουν ἀκόμα γενικότερο χαρακτήρα κατὰ τῶν Ἑλλήνων: «Νὰ καθοῦν αὐτοὶ πού ἀρνιοῦνται τὴν θεότητα, κι αὐτοὶ πού ἀσπάζονται τὴν πλάνη τοῦ Μάνη, κι αὐτοὶ πού λατρεύουν τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων... Κάτω ὅσοι δὲν λατρεύουν τὸν θεόν πού εἶναι νοστής σέ τρία πρόσωπα καὶ τιμᾶται σέ μία φύση. Νὰ καθοῦν ὅσοι δὲν σέβονται μὲ ὅλη τὴν τρεμάμενη ψυχὴ τους τὴν ἐνσάρκωση τοῦ θείου λόγου...». Καὶ στὸ τέλος ὁμολογεῖ: «Ναί εἶμαι πατροκτόνος δυσεβοῦς διδασκάλου, ἔστω κι ἂν οἱ Ἕλληνες σκάσουν ἀπ' τὸ κακὸ τους».

Τὸ σημαντικότερο ὅμως γεγονὸς σέ αὐτὰ τὰ δύο στικουργήματα προκύπτει ἀπ' τὸ ὅτι γράφτηκαν σέ μία ἐποχὴ, τὸν 10ον αἰῶνα, ὅπου οἱ περισσότεροι ἱστορικοὶ θεωροῦν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ θρησκεία, στὴν αὐθεντικὴ τους μορφή, ἔχουν παντελῶς ἐκλείψει. Ὅμως τί συμβαίνει ἐδῶ, ὅταν ἓνας αὐτοκράτορας μοιάζει νὰ ἀκολουθεῖ τέτοιες ιδέες καὶ νὰ κατηγορεῖται γι' αὐτὰ του τὰ πιστεύω ἀπὸ ἓναν πρῶτον μαθητὴν του γνώστη αὐτῶν του τῶν πιστεύω καὶ ιδεῶν; Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ περίφημοι Ἕλληνες, πού θὰ σκάσουν – ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει – ἀπ' τὸ κακὸ τους; Σέ ποιὲς ἀνεξερεύνητες πτυχές τῆς ἱστορίας βρίσκονται ἐγκλωδισμένοι;

804. Οἱ Ἕλληνες ἐθνικοὶ τῆς Λακωνικῆς ἀντιστέκονται μὲ ἐπιτυχία στὴν ἀπόπειρα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ταρασίου νὰ τοὺς ἐκχριστιανίσῃ.

850-900. Ἀπὸ τὸν Ἀρμένιο προσηλυτιστὴ Νίκωνα τὸν «Μετανοεῖτε» καὶ τοὺς ἔνοπλους μοναχούς του, ἐκχριστιανίζονται μὲ τὴ βία οἱ τελευταῖοι Ἕλληνες ἐθνικοὶ τῆς Λακωνίας καὶ κατασφάζονται οἱ ἱερεῖς τους.

Ὁ παρὼν κατάλογος σταματᾷ ἐδῶ.

Οἱ διώξεις ὅμως συνεχίζονται μέχρι σήμερα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Εἶναι γνωστὸ στὸν περισσότερο κόσμον, ἀκόμα καὶ σέ ἀδαεῖς ξένους, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία βρῖθῃ ἀπὸ ὠραιότατους, – κάποιους, ἴσως περιέργους καὶ μερικούς, κάπως παράξενους, μύθους. Ὅρισμένοι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι πασίγνωστοι, ἄλλοι λιγότερο γνωστοί, ἐνῶ ἄλλοι βρίσκονται θαμμένοι στὰ ἀρχεῖα τῆς ἱστοριομυθολογικῆς μνήμης περιμένοντας τὴ στιγμή πού κάποιος θὰ ἐνδιαφερθεῖ νὰ τοὺς ξεσκονίσει καὶ ἔτσι, λίγο καθάριοι, νὰ ἀναδυθοῦν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καταπακτῆς ὁπου, σάν τὸ σπῆλαιο τοῦ Ἀλαντίν, στοιβάζονται οἱ θησαυροὶ καὶ τὰ πολύτιμα πετράδια τῶν μυθολογικῶν ἱστορημάτων καὶ νὰ προσελκύσουν τὸ ἐνδιαφέρον μὲ τὸ ξαφνικὸ ἀγλᾶϊσμά τους.

Γνωστὸ εἶναι ἐπίσης σέ ὅλους πού ἔχουν ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν ἑλληνικὴ μυθολογία, ὅτι οἱ μῦθοι τῆς περιπλέκονται γύρω ἀπὸ ἀνθρωπόμορφους θεοὺς, δυναμικούς ἥρωες καὶ πανέμορφες κοπέλες μὲ τὴ μορφή νυμφῶν, πριγκιπισσῶν κλπ., ἀλλὰ καὶ τερατόμορφων πλάσμάτων, τὰ ὅρια τῆς ἐμφάνισης τῶν ὁποίων συγχέονται μεταξύ σαγηνευτικοῦ κάλλους καὶ φρικώδους ἀσχήμιας.

Πολλοὶ – λιγότεροι πάντως ἀπὸ τοὺς προηγούμενους – γνωρίζουν ὅτι οἱ περισσότεροι μῦθοι χρησιμοποιοῦν τὴν δράση τῶν πανέμορφων καὶ τρομερῶν αὐτῶν πλάσμάτων γιὰ νὰ διατηρήσουν γεγονότα χαμένα στὰ βάθη τοῦ ἀνιστόρητου χρόνου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἐκφράσουν ἀλληγορικὰ φυσικὰ φαινόμενα, ἀνεξήγητα στὴν ἐποχὴ τους, τότε πού γιὰ τὴν πλειονότητα, σχεδὸν τὰ πάντα, εἶχαν μεταφυσικὲς προεκτάσεις. Οἱ φυσικὲς γνώσεις τῶν πολλῶν – τότε ἀκόμα στὰ ἐπιστημονικὰ σπάργανα – ἦταν ἐλάχιστες καὶ ἔτσι τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς νομοτέλειας βρισκόταν «μετὰ τὰ φυσικὰ», στὸ κῶρον τῆς μεταφυσικῆς, πεδίο στὸ ὁποῖο βρίσκεται ἀκόμα καὶ στίς μέρες μας ἓνα σημαντικό τμήμα τῆς δημιουργικῆς νομοτέλειας. Ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ τμήμα, ἔντεχνα καλυμμένο, ἀπαντᾶται τόσο παλαιά, στίς μυθολογικὲς ἐξιστορήσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ εἶναι ἄξιο μᾶλλον θαυμασμοῦ παρά ἀπορίας, τὸ πῶς συμπεριλαμβάνεται ὅλη αὐτὴ ἡ γνώση στὰ μυθολογικὰ δράματα καὶ ἥρωικά ἀνδραγαθήματα.

Ἀρκετοὶ λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνοι πού ἀσχολοῦνται καὶ ἀνακαλύπτουν τίς εὐδηλες γι' αὐτοὺς πιθανές ἱστορικὲς σημάσεις, ἀλλὰ καὶ ἐρμηνεῖες φυσικῶν φαινομένων, ὅμως πολὺ λιγότεροι εἶναι αὐτοὶ πού εἰσχωροῦν βαθύτερα ἀπὸ τὸ ἐπιφανειακὸ βάθος τῶν

ἀφηνημάτων καὶ μὲ δέος ἀντικρίζουν στὸ βαθύτερο τμήμα τους τὸν ἐσωτερισμό καὶ τίς – ἀκόμα καὶ γιὰ σήμερα – μεταφυσικὲς προεκτάσεις.

Πίσω ἀπὸ κάθε δράση καὶ πράξεις τῶν μυθικῶν προσώπων, συνεπικουρούμενο συχνάκις ἀπὸ τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων, κρύβεται «κάτι» πού ἔπρεπε μὲν νὰ καταγραφῇ γιὰ νὰ διατηρηθῇ στὴν αἰωνιότητα ἢ νὰ δοθῇ σιτοὺς ἐλάχιστους ἱκανοὺς παραλήπτες τῆς ἐποχῆς, ἀκατανόητο γιὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ἴσως ἐπικίνδυνο διαστρέβλωσης ἀπὸ τοὺς ἡμιμαθεῖς.

Τὰ προαναφερόμενα πανέμορφα πλάσματα καὶ τὰ τέρατα πού πρωταγωνιστοῦν στὰ μυθολογικά μας ἱστορήματα δὲν εἶναι τὰ μόνα πού ἐμπλέκονται στὰ δρώμενα, ὅπου κυκλοφοροῦν καὶ πολλὲς ἄλλες μορφές, πολλοὶ δεῦτεροι ρόλοι πού, ἂν καὶ δὲν ἔχουν πρωταγωνιστικὸ ρόλο, εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν πλοκὴ τοῦ μύθου καὶ παρά τὴν συμπληρωματικὴ θέση πού κατέχουν, ἐν τούτοις ἡ ἰσχὺς τους στὸ παιχνίδι τῆς συμβολικῆς ἀποκάλυψης εἶναι σημαντικὴ καὶ πολλᾶκις πρωταρχικὴ.

Σέ μία ἀπὸ αὐτὲς τίς δευτεραγωνιστικὲς ὁμάδες ἀνήκει καὶ τὸ πρόσωπο στὸ ὁποῖο ἀφιερώνεται τὸ παρὸν ἀρθρο, ὁ Τειρεσίας. Σιτοὺς Μάντιες.

Μάντης ἦταν ὁ Τειρεσίας καὶ σάν καὶ αὐτὸν, μάντιες πολλοὺς, θηλυκοὺς καὶ ἀρσενικοὺς, συναντᾶμε στὰ μονοπάτια τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας. Ἀνάμεσα στὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν μάντεων, ὁ Τειρεσίας κατέχει περίοπτη θέση. Εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο ἐπιφανέστερους μάντιες πού μᾶς παρέδωσε ἡ μυθολογικὴ μας παράδοση καὶ ἴσως ὁ μοναδικὸς πού ἀσκεῖ τὴν μαντικὴ τέχνη ἀκόμα καὶ μετὰ τὸν θάνατό του, προφητεύοντας μέσα ἀπὸ τὰ ζοφερά δώματα τοῦ Ἄδην.

Ἡ πρώτη μου «συνάντηση» μὲ αὐτὰ τὰ πλάσματα, τοὺς μάντιες, πού μοῦ προκαλοῦσαν περιέργεια, παράλληλα καὶ δέος, συνέβη στὰ πρῶτα μαθητικά μου χρόνια, τότε πού πρωτομαθαίναμε τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη. Ἐκεῖ ὁ «κακός» στὸν ρόλο, πλὴν περιέργως – γιὰ μᾶς – ἀξιοσέβαστος ἀπὸ τοὺς ἥρωες τῆς Ἰλιάδας μάντης Κάλχας, σχεδὸν διατάζει τὸν ἀρχιστράτηγο Ἀγαμέμνονα νὰ καταφύγῃ στὴν ἀποτρόπαιη θυσία τῆς πρωτοκόρης του Ἰφιγένειας, ὥστε νὰ φυσῇ οὐριοι ἀνεμοὶ γιὰ νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ τὴν Αὐλίδα ὁ καθηλωμένος ἀπὸ τὴ νηνεμία στόλος τῶν Ἀχαιῶν.

Πολὺ στεναχώρησε τὸν παιδικὸ συναισθηματισμὸ μου ἡ προφητεία τοῦ Κάλχαντα πού κατὰ τὰ ἄλλα ὑπῆρξε μία ἀπὸ τίς συμπαθέστερες ἀλλὰ καὶ ἀξιοσε-

βεῖς μορφές τῶν ἐκστρατευσάντων στό Ἴλιον γιά τήν διεκδίκηση καί ἐπαναφορά τῆς πανέμορφης Ἑλένης.

Αὐτός λοιπόν ἦταν ὁ μάντης πού πρωτογνώρισα, ἀλλά ὡς φαίνεται καί οἱ ὑπόλοιποι συνομήλικόι μου, καί εἶχε ἐντυπωσιάσει αὐτός καί τό ἐπάγγελμά του, τόσο πολύ τούς συμμαθητές μου ὥστε μέ τήν πρώτη εὐκαιρία τό ὄνομα ἡ ἡ ιδιότητά του ἀναδυόταν στά περιπαικτικά παιδικά στόματά μας. Ἔτσι λοιπόν δταν κάποιος ἀπό ὄλους μας ἀνήγγειλε κάτι πασιφανές, ὅπως π.χ. ὅτι θά βρέξει ἐνῶ ἐπεφταν ἤδη οἱ πρώτες ψυχάλες, τοῦ φωνάζαμε ἐν χορῶ: «Μά ποιός εἶσαι; Ὁ Κάλχας εἶσαι!»

Ὁ χρόνος ὅμως κυλοῦσε καί μαζί του διαβαίναμε τό μονοπάτι τῶν περαιτέρω μαθητικῶν γνώσεων βαδίζοντας πρός τόν «Οἰδίποδα», τήν «Ἀντιγόνη» καί τό «Θηβαϊκό κύκλο» ὅπου συναντήσαμε τήν ὑπαρξη τῆς ἄλλης σημαντικῆς καί προγενέστερης τοῦ Κάλχαντα, μαντικῆς μορφῆς, τοῦ Τειρεσία. Μία τυφλή τραγική φιγούρα, ἕνας γέροντας πού ἔσερνε τά πόδια του στηριγμένος πάνω στό μπαστούνι του ἐνῶ γιά ὁδηγό χρησιμοποιοῦσε ἕνα μικρό παιδί, συνήθως κάποιο ἀγόρι, ἐνῶ κάποιες φορές ἔπαιρνε τή θέση τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἡ κόρη του ἡ Μαντώ.

Ὁ γέρο-μάντης δέν ἀνοίγε εὐκολα τό στόμα του γιά νά ξεστομίσει προφητείες. Συχνά ἀπεκάλυπτε τά μελλούμενα ἡ ὅσα γνώριζε κάτω ἀπό σφοδρή πίεση, αὐτά δέ πού φανέρωνε ἦταν τόσο δυσάρεστα καί τραγικά, ὥστε οἱ ἀποδέκτες τῶν χρησμῶν του μετανοοῦσαν γιά τήν πίεση πού τοῦ ἀσκήθηκε.

Οἱ μῦθοι στούς ὁποίους ἐμπλέκεται ὁ Τειρεσίας (Θηβαϊκός κύκλος, Ὀδύσσεια, ἩἸθλοι Ἡρακλέους, Βάκχαι) ἔχουν τέτοια ἰσχὺ ὥστε ὁ προσωπικός τους μῦθος ἔρχεται σέ δεύτερη μοῖρα καί φαντάζει ἀνευ μεγάλης σημασίας, σάν διακοσμητικός μέσα στό σύνολο στό ὁποῖο ὑπάγεται. Ὅμως αὐτός ὁ – φαινομενικά – κάπως ἀσήμαντος, δευτεροκλασσάτος μῦθος εἶναι ἕνα ἱστόρημα πλέον σημαντικό ἀπό πλευρᾶς ἐσωτερισμοῦ καί δηλώνει, ἐντεχνα ἀποκρυμμένους, συμπαντικούς νόμους καί ἀξιώματα ἀγνωστα ἡ πρωτόγνωρα στούς πολλούς, ἀκόμα καί στήν ἐποχή μας.

Πρὶν ὅμως προβοῦμε στήν καλιναγώγησι τῶν σκέψεών μας στήν ἀποσυμβολιστική αὐτή προσπάθεια, θεωρῶ σωστότερο νά παρουσιάσουμε τόν ἴδιο τόν Τειρεσία καί νά προσπαθήσουμε νά τακτοποιήσουμε σέ μία χρονολογική σειρά τά δρώμενα καί τίς πράξεις του, πού διαδραματίζονται σέ μία ἐποχή ὅπου ὁ χρόνος χαρακτηρίζεται ἀπό κάποια ἐλαστικότητα, ἐνεκα τῆς ὁποίας τά συμβάντα ὑφίστανται χρονολογική ἀταξία καί ἀσυνέπεια ὡς πρός τήν τακτική λογική μαθηματική μας ἀντίληψη.

Ὁ Τειρεσίας καταγόταν ἀπό τόν Σπαρτό Οὐδαῖο. Ἦταν γιός τοῦ Εὐήρη καί τῆς νύμφης Χαρικλῶς ἡ

Χαρίκλειας, ἡ ὁποία ἦταν ἀκόλουθος καί ἀγαπημένη φίλη τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς.

Ὅπως ὅλοι οἱ ὠραῖοι καί ρωμαλέοι νέοι τῆς ἐποχῆς του ἀσχολιόταν μέ τό κυνήγι καί μία μέρα, ἐκεῖ πού κυνηγοῦσε πάνω στόν Κιθαιρῶνα, συναντᾷ δύο φίδια νά συνουσιάζονται. Τώρα πῶς τοῦ ἦρθε, θά σᾶς γελάσω (διότι ἄβυσσος ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου), σηκώνει τό ραβδί του καί τά κοπανάει μέχρι πού σκότωσε τό θηλυκό.

Τί ἔκανε καί τί ἀπέγινε τό ἀρσενικό φίδι δέν ἀναφέρεται πουθενά, ὅμως ἀμέσως μετὰ τό θάνατο τοῦ θηλυκοῦ ὅλως ἀπροσδόκητα ὁ Τειρεσίας ἀλλάζει φύλο καί ἀπό ἀντρας γίνεται γυναῖκα. Ἔτσι λοιπόν ἡ πρώτη ἀναφερόμενη ἀλλαγὴ φύλου συνέβη στήν Ἑλλάδα καί ὄχι στό Μαρόκο (πού ἐξ ἄλλου δέν ὑπῆρχε τότε) ὅπως ἰσχυρίζονται κάποιοι ἀμαθεῖς σύγχρονοί μας. Στόν Κιθαιρῶνα καί ὄχι στήν Καζαμπλάνκα.

Τώρα ὅλοι θά ἀναλογίζεστε τήν ἀπελπισία καί τήν θλίψη τοῦ νεαροῦ πού μετατράπηκε ξαφνικά καί ἀπρόσμενα σέ δεσποινίδα. Θά σκέφτεστε ὅτι μέσα στήν θλίψη του θά εἶχε καί τό πρόβλημα τῆς διατηρήσεως τῆς «τιμῆς» του, πού θά εἶχε διπλό κόστος ἀφοῦ προὔπῃρξε ἀγόρι. Κάνετε λάθος! Μὴ νομίζετε ὅτι ἐθλίβη καί πέρασε τήν ὑπόλοιπη ζωὴ του σάν καλόγρια προσπαθώντας νά διαφυλάξει τήν παρθενία του (τό πολυτιμότερο ἀγαθὸ πού διέθετε πρό καιροῦ κάθε ἀπροικος κόρη). Κάθε ἄλλο! Τό γλέντισε ἀρκετά καί τό ἐκμεταλλεύθηκε στό ἐπακρον ἐξελισσόμενος σέ μία ἀπό τίς πρῶτες φημισμένες ἐταῖρες τῆς ἐποχῆς του. Δυστυχῶς δέν διεσώθη τό καλλιτεχνικό ὄνομα μέ τό ὁποῖο ἀσκοῦσε τό ἐπάγγελμα.

Αὐτὴ ἡ γυναικεία περίοδος κραιπάλῃς καί «οἰκονομικῆς» ἀνεσης κράτησε ἐπτὰ χρόνια. Πάνω στήν ἐπταετία ξανασυναντᾷ δύο φίδια στήν ἴδια φάση καί ὦ! τί σύμπτωση, στό ἴδιο σημεῖο. Μυαλὸ δέν ἔβαλε ὁ Τειρεσίας (ἢ μᾶλλον καλύτερά ἡ Τειρεσώ) καί τά ξαναρχίζει στίς μαγκουριές. Ἄλλοι λένε ὅτι τούς πέταγε πέτρες. Πάντως εἴτε μέ τόν ἕνα τρόπο, εἴτε μέ τόν ἄλλο, αὐτὴ τήν φορά πετυχαίνει τό ἀρσενικό καί τό ἀφήνει σέκο. Μὲ τό πού μᾶς ἀφήνει χρόνους ὁ ἐπιβήτωρ ὄφιν, νά σου καί ὁ Τειρεσίας ξαναβρίσκει τό πρῶτο καί αὐθεντικό φύλο του. Ὡς ἄρρη ξανά καί ἀνεπάγγελτος πλέον, γίνεται γιά κάποιο διάστημα χωμένος στήν ἀντάρρα τῆς σκόνης τῆς μυθολογικῆς λήθης καί ἴσως νά ἐξαφανίζονταν γιά πάντα ἐάν δέν συνέβαινε ἕνα ἄλλο σκαμπρόζικο μυθολογικό γεγονός πού τόν ξανάφερε στό προσκήνιο. Ἄν καί θεϊκό, καί αὐτό τό συμβάν εἶναι «τολμηρό» καί ἔχει τήν νοστιμιά του. Ἀλλά νά πῶς ἔχουν τά πράγματα.

Ὅ,τι ἔκαναν προηγουμένως τά φιδάκια, τό ἔκανε καί ὁ Δίας μέ τήν Ἥρα. Νόμιμο ζεῦγος μέ τά δεσμά τοῦ γάμου καί οὐδέν μεμπτόν, ἐκτός τοῦ ὅτι αὐτὴ τήν φορά, ὅπως συμβαίνει πολλάκις στούς θνητούς, οἱ

Ἐπτά γενιές ἔζησε ὁ Τειρεσίας ὁ ξακουστός μάντης τῆς ἀρχαιότητος: ἀπὸ τά χρόνια τοῦ Κάδμου ὡς τήν ἐποχὴ τοῦ Οἰδίοδος καί τῶν παιδῶν τῶν παιδῶν του, καί μαζί τους δέχθηκε καί αὐτός τά πλήγματα τῆς μοίρας πού τοὺς συγκλόνισαν. Στὴν εἰκόνα, τὸν τυφλὸ μάντη ὁδηγεῖ ἀπὸ τὸ χερί ἕνα ἀγόρι. Ποιὰ εἶναι ἡ σκηνή; Ποιός εἶναι ὁ ἄνδρας δεξιὰ μέ τὸ συννεφιασμένο πρόσωπο; Εἶναι ὁ Κρέοντας πού ἀκούει ἀπὸ τὸν Τειρεσία ὅτι μόνο ἡ θυσία τοῦ γιοῦ του Μενοικέα θά σώσει τὴν πατρίδα ἀπὸ τὴν πολιορκία τῶν Ἐπτά, εἶναι ὁ Οἰδίοδος πού τὸν προκαλεῖ νά τοῦ φανερώσει τὴν ἀλήθεια γιὰ τὸν δολοφόνου τοῦ πατέρα του, τοῦ Λαῖου, ἢ εἶναι τέλος μία ἐλεύθερη παραλλαγή κάποιας σκηνῆς ἀπὸ τὴν τραγωδία; (Ἀπουλικὴ οἰνοκόπη. Γύρω στὸ 340-330 π.Χ. Βασιλεῖα. Antikenmuseum und Sammlung Ludwig).

θεϊκές περιπτώσεις καί σαλιαρίσματα κατέληξαν σέ καυγά καί ἄγρια κρεββατομουρμούρα.

Νά γιατί τσακώθηκαν! Ὅπως οἱ σύγχρονοί μας διακόπτουν τό ἔργο τῆς διαιωνίσεως κατὰ διαστήματα «γιὰ ἕνα τσιγάρο», κάπως ἔτσι φαίνεται διέκοπτε καί τό Ὀλύμπιο ζεῦγος γιὰ κάποια φιλοσοφικὴ ἀναπαυλὰ. Τούς ἦρθε λοιπόν ἐκείνη τήν φορά νά συζητήσουν (νά διαφωνίσουν εἶναι ὁ ἀκριβέστερος ὁρος) γιὰ τό ποιός εὐφραίνεται περισσότερο κατὰ τὴ συνουσία καί ποιός ἀπολαμβάνει καλύτερά τό σέξ. Ὁ ἄνδρας ἢ ἡ γυναῖκα; Ὅπως ἦταν φυσικό ἀναμενόμενο καί οἱ δύο παρίσταναν τά θύματα καί νά ὁ καυγὰς καί ὁ τσακωμός. Κάποια στιγμή τοὺς ἤλθε ἡ φαινὴ ἰδέα πῶς μόνο ἂν ὑπῆρχε κάποιο ἄτομο πού ὑπῆρξε καί

ἀντρας καί γυναῖκα θά ἦταν τό μόνο πού θά μποροῦσε νά ἀπαντήσῃ ἐμπειρικά στό ἐρώτημα. Εὐθύς τότε θυμῆθηκαν τὸν Τειρεσία καί τό περίεργο περιστατικό πού τοῦ συνέβη, τὸν κάλεσαν νά παρουσιάσῃ καί νά ἀπαντήσῃ στό ἐπίμαχο ἐρώτημα. Αὐτὸς ἀπάντησε ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως ἀναγράφει ὁ Ἀπολλόδωρος :

«ΔΕΚΑ ΜΟΙΡΩΝ ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΣΥΝΟΥΣΙΑΣ ΟΥΣΩΝ
ΤΗΝ ΜΕΝ ΜΙΑΝ ΑΝΔΡΑΣ ΗΔΕΣΘΑΙ
ΤΑΣ ΔΕ ΕΝΝΕΑ ΓΥΝΑΙΚΑΣ»

Ἐπὶ τό νεοελληνικότερον δηλαδή :

«Ἀπὸ τά δέκα μερίδια τῆς ἡδονῆς κατὰ τὴ συνουσία, τό ἕνα μερίδιο εὐχαριστιοῦνται οἱ ἄνδρες, τά ἄλλα ἐννέα οἱ γυναῖκες».

Ἐχασε λοιπόν τό στοίχημα ἡ Ἥρα καί τόσο πολύ ὀργίσθηκε μέ τήν ἀποκάλυψη αὐτή τοῦ γυναικείου μυστικοῦ πού ἀμέσως τύφλωσε τόν Τειρεσία. Ὁ Δίας τόν λυπήθηκε ἀπό τήν μία, χάρηκε ἀπό τήν ἄλλη πού τόν ἐβγαλε νικητή τῆς συζυγικῆς διαμάχης καί θέλησε νά ἐπανορθώσει τό κακό πού τοῦ ἔκανε ἡ Ἥρα. Ἐπειδή ὁμως, βάσει ἰσχυροῦ θεϊκοῦ κανόνα, οὔτε τά δῶρα, οὔτε οἱ κατάρεις τῶν Θεῶν μπορεῖ νά ἀλλάξουν, μή δυνάμενος νά τόν ξετυφλώσει, ἔστειλε δύο φίδια νά τοῦ γλύψουν τά αὐτιά καί ἔτσι τοῦ χάρισε τή μαντική τέχνη καί μακροζωία ὥστε νά ζήσει ἐφτά γενιές.

Πόσα συνέβησαν καί τί συνέβη στίς ἐφτά αὐτές γενιές δέ λέγεται. Πάντως ὁ Τειρεσίας ἀπέκτησε καί πάλι φῆμη πού ἀπλώθηκε στό Πανελλήνιο, αὐτή τή φορά ὁμως ὄχι σάν πόρνη ὅπως τήν προηγούμενη, ἀλλά σάν ἕνας ἀπό τούς καλύτερους καί σεβαστότερους μάντις. Ἡ πρώτη πού ζήτησε ἀπό τόν Τειρεσία νά ἀσκήσει τίς μαντικές του ἱκανότητες ἦταν ἡ νύμφη Λειριόνη ὅταν γέννησε τό Νάρκισσο. Αὐτός τῆς εἶπε ὅτι τό παιδί τῆς θά ζήσει εὐτυχισμένο καί θά πεθάνῃ σέ βαθιά γεράματα ἂν δέν δεῖ καί γνωρίσῃ τόν ἑαυτό του. Ἄν καί ἀρχάριος δέν ἔπese ἐξω στήν προφητεία του, πρᾶγμα γνωστό σέ ὅσους γνωρίζουν τό μῦθο αὐτό, γιατί καί αὐτός εἶναι ἕνας ἀπό τούς μικροῦς ἀλλά γεμάτους διδαχή καί συμβολισμούς μύθους.

Ὁ Τειρεσίας, σάν ἀναγνωρισμένος καί φημισμένος μάντις, πρωτοεμφανίζεται στό μυθολογικό κύκλο τοῦ Ἡρακλῆ.

Εἶναι αὐτός πού ἀποκάλυψε στόν Ἀμφιτρύωνα ὅτι ὁ Δίας, παίρνοντας τήν μορφή του, κοιμήθηκε μέ τή γυναῖκα του τήν Ἀλκμήνη ἡ ὁποία ἀπό τήν ἔνωση αὐτή κυοφόρησε τόν Ἡρακλή καί ὅταν ἡ Ἥρα στέλνοντας μάγισσες γιά νά ἐμποδίσουν μέ τά μάγια τους τή γέννηση τοῦ ἥρωα, ἡ κόρη τοῦ Τειρεσία, ἡ Ἰστορίς, σοφίστηκε ἕνα κόλπο ὥστε νά παραπλανήσῃ τίς μάγισσες καί νά ἐγκαταλείψουν τά μάγια τους ἐπιτρέποντας ἔτσι τόν τοκετό. Ἐτρεξε λοιπόν ἡ Ἰστορίς κοντά στίς μάγισσες βγάζοντας θριαμβευτικές κραυγές. Ἐκεῖνες νόμισαν ὅτι τά μάγια τους ἀπέτυχαν καί ὅτι ἡ Ἀλκμήνη γέννησε, θεώρησαν πώς τά μαγικά τους ἦταν ἀνώφελα, ἐγκατέλειψαν τίς προσπάθειές τους καί ἔφυγαν, ἐπιτρέποντας ἔτσι τήν πραγματική γέννηση τοῦ Ἡρακλῆ. Ὅταν τό νεογέννητο ἔπνιξε τά φίδια πού κώθηκαν στό λίκνο του, πάλι τόν Τειρεσία κάλεσαν γιά νά μαντέψῃ τούς σχετικούς μέ τό μέλλον τοῦ ἥρωα οἰωνούς καί γιά νά τούς συμβουλέυσῃ γιά τόν καθαρμό ἀπό τό σκοτωμό τῶν δύο φιδιῶν πού εἶχε στείλῃ ἡ Ἥρα νά πνίξουν τό μωρό.

Αὐτά ὅλα συνέβησαν στή Θῆβα ὅπου ζοῦσε ὁ μάντις καί ὁ ἐπόμενος μυθολογικός κύκλος στόν ὁποῖο δρᾷ ὁ Τειρεσίας, διαδραματίζοντας μάλιστα σημαντικό ρόλο, εἶναι ὁ Θηβαϊκός. Ἐπειδή ὁμως, ὅπως εἶπαμε καί προηγούμενως, στόν μάντι χαρί-

στηκε μακροζωία, τόν βρίσκουμε ὡς τυφλό γέροντα στήν περιοχή αὐτή, ἀπό τά πολύ παλιά χρόνια, ἀπό τότε πού ἐμφανίσθηκε ὁ Διόνυσος καί δέν ἔγινε ἀποδεκτός ἀπό τόν βασιλιά Πενθέα τόν ὁποῖο προσπάθησε ὁ μάντις νά πείσῃ νά ἀλλάξῃ στάση καί νά δεχθῇ τήν νέα θεότητα, προβλέποντας μεγάλες συμφορές νά προκαλοῦνται ἀπό τήν πεισματώδη ἄρνησή του. Μάταια. Δέν κατάφερε νά ἀποτραπῇ τό φρικτό ἐγκλημα τῶν μαινάδων, ὅπου ἡ ἴδια ἡ βασιλομήτωρ Ἀγαυή πρωτοστάτησε στό φόνο καί διαμελισμό τοῦ ἴδιου τῆς τοῦ παιδιοῦ, τοῦ Πενθέα.

Οἱ γενιές περνοῦν ἀλλά ὁ Τειρεσίας παραμένει ὥστε νά ἐμπλεχθῇ στό δρᾶμα τῶν Λαβδακιδῶν.

Κανείς δέν γνώριζε τόν δολοφόνο τοῦ βασιλιά τῆς πόλης Λαῖου, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νά ἀποκαλυφθῇ γιά νά καθαρθῇ ἡ πόλη καί νά σωθῇ ἀπό τό λοιμό πού τήν μάστιζε. Τελευταία ἐλπίδα ἦταν ὁ μάντις Τειρεσίας. Ὅμως αὐτός δέν ἤθελε νά μιλήσῃ ἔως ὅτου πιεσμένος πολύ ἀπό τόν Οἰδίποδα, ἀποκάλυψε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Οἰδῖπους ἦταν ὁ δολοφόνος τοῦ ἴδιου τοῦ πατέρα του καί ἐπιπλέον ἦταν ἀνόσιος αἰμομίκτης ἀφοῦ, χωρίς νά τό ξέρῃ, παντρεύτηκε τήν ἴδια τήν μητέρα του τήν Ἰοκάστη καί ἀπέκτησε μαζί τῆς τέσσερα παιδιά. Ἡ συγκλονιστική αὐτή ἀποκάλυψη ἐπιβεβαιώθηκε ἀπό ἕνα γράμμα πού ἔστειλε ἡ βασίλισσα τῆς Κορίνθου Περίβοια.

Γιά τήν ἄρση τοῦ ἴδιου λοιμοῦ, κατά τίς προφητείες τοῦ Τειρεσία, ἔπρεπε ἐπίσης νά θυσιαστῇ «κάποιοι ἀπό τή γενιά τοῦ φιδιοῦ». Τότε ὁ Μενοικέας, ὁ πατέρας τῆς Ἰοκάστης, ἕνας ἀπό τούς τελευταίους ἐπιζήσαντες ἀνθρώπους πού γεννήθηκαν ἀπό τά δόντια τοῦ δράκοντα πού ἔσπειρε ὁ Κάδμος, γκρεμίστηκε ἀπό τά τείχη τῆς πόλης.

Ἕνας ἄλλος Μενοικέας, ἐγγονός τοῦ πρώτου, αὐτοκτόνησε μπροστά στίς πύλες τῶν Θηβῶν ὅταν καί πάλι ὁ Τειρεσίας προφῆτεψε ὅτι ἡ πόλη θά σωζόταν μέ τήν θυσία του ἀπό τήν ἐπιδρομή τῶν Ἀργείων.

Στίς προβλέψεις τοῦ Τειρεσία ὀφείλεται ἐπίσης ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἀντιγόνης ἀπό τόν ὑπόγειο τάφο ὅπου εἶχε ταφεῖ ζωντανή, ἐνῶ οἱ προφητείες του ἦταν ὑπεύθυνες καί γιά τήν τελική ταφή τοῦ πτώματος τοῦ Πολυνείκη.

Ἀργότερα, κατά τήν ἐπιδρομή τῶν Ἐπιγόνων, συμβουλευμένοι οἱ Θηβαῖοι ἀπό τόν μάντι ἐγκατέλειψαν τήν πόλη τους καί μαζί τους καί ὁ ἴδιος ὁ Τειρεσίας, ὁ ὁποῖος τήν ἴδια νύχτα πέθανε ἀφοῦ ἤπιε νερό ἀπό τήν Τιλφοῦσσα πηγή.

Οἱ ἐναπομείναντες στήν πόλη Θηβαῖοι, μαζί μέ τήν κόρη τοῦ Τειρεσία, τήν Μαντώ, αἰχμαλωτίστηκαν ἀπό τούς Ἀργεῖους καί προσφέρθηκαν σάν λάφυρα στούς Δελφούς. Ἀπό ἐκεῖ, τά ἀνθρώπινα αὐτά δῶρα, στάλθηκαν νά ἀποικήσουν τήν Μικρά Ἀσία ὅπου ἡ Μαντώ γέν-

νησε μία ἄλλη σημαντική μαντική μορφή, τόν Μόψο, τό γιό τοῦ Ἀπόλλωνα καί ἐγγονό τοῦ Τειρεσία.

Ἐκεῖ, στήν Κολοφῶνα, οἱ πιστοί τοῦ Κλάριου Ἀπόλλωνα ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ Τειρεσίας δέν εἶχε πεθάνει στή Θῆβα ἀλλά ἀκολούθησε τήν Μαντώ καί ὅτι ἐκεῖ τόν συνάντησε ἐτοιμοθάνατο πλέον ὁ μάντις Κάλχας ὅταν κατέφθασε λίγο μετά τήν ἀλωση τῆς Τροίας. Αὐτό ὁμως εἶναι μᾶλλον ἐπινόηση τῶν κατοίκων τῆς Κολοφῶνας γιατί ἤθελαν νά ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ τρεῖς μεγαλύτεροι μάντις ὧν τῶν ἐποχῶν, ὁ Κάλχας, ὁ Μόψος καί ὁ Τειρεσίας ἦταν θαμμένοι στά χώματα τῆς πατρίδας τους. Ὅμως, ὅπως εἶπαμε καί στήν ἀρχή, ὁ Τειρεσίας διατήρησε τίς μαντικές του ἱκανότητες καί μετά θάνατον. Ἐτσι, συμβουλευμένος ἀπό τήν Κίρκη, ὁ Ὀδυσσεύς κατέβηκε στόν Ἄδη γιά νά βρῇ τόν Τειρεσία καί νά μάθῃ ἀπό αὐτόν τά τῆς ἐπιστροφῆς στήν πατρίδα του.

Ἐδῶ, λίγο μετά τό θάνατο τοῦ περίφημου μάντι, τελειώνει μία κάπως περιληπτική ἐξιστόρηση τῶν πεπραγμένων του καί τῆς ζωῆς του. Ἀπαραίτητο ὁμως εἶναι νά ἀναφερθοῦμε καί στίς μυθολογικές παραλλαγές τῶν αἰτιῶν τῆς τύφλωσής του, γιατί ὅπως θά δοῦμε ἀργότερα, ἡ ἐξέτασή τους εἶναι συμπληρωματική καί ἐξ ἴσου σημαντική μέ αὐτήν τοῦ πρώτου βασικοῦ μύθου.

Λέγεται λοιπόν, πώς μία φορά, ψάχνοντας ὁ νεαρός Τειρεσίας νά βρῇ τήν μητέρα του Χαρίκλεια, φίλη καί ἀκόλουθο νύμφη τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, τήν βρῆκε νά λούζεται στίς ὄχθες ἑνός ποταμοῦ μαζί μέ τήν θεά καί ὅλη τήν ἀκολουθία τῆς. Ἐτσι, χωρίς νά τό θέλῃ εἶδε γυμνή τή θεά Ἀθηνᾶ, πρᾶγμα ἀνεπίτρεπτο σέ θνητό καί γι' αὐτό ἀμέσως τυφλώθηκε. Χάρη τῆς μητέρας του πού ἦταν ἀγαπητή φίλη τῆς θεᾶς καί μή μπορῶντας νά κάνῃ τίποτε ἡ Ἀθηνᾶ γιά νά ἀποτρέψῃ τόν θεϊκό νόμο, τόν ἀποζημίωσε δίνοντάς του τό χάρισμα νά ἀκούῃ τίς φωνές τῶν πουλιῶν. Τοῦ ὑποσχέθηκε δέ μία μακρόχρονη ζωή πού θά διαρκοῦσε ἀπό τά χρόνια τοῦ Κάδμου ὥς τά χρόνια τῶν τελευταίων Λαβδακιδῶν.

Μεγάλη χάρη ἔκανε ἡ θεά στόν Τειρεσία πού ἀπλά τόν τύφλωσε (καί τοῦ ἔδωσε καί τήν μαντική ἱκανότητα σέ ἀντάλλαγμα) γιατί τό νά δῇ κάποιος θνητός γυμνή μία θεά εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τήν μεταμόρφωσή του σέ ζῶο ἢ ἀκόμα καί τόν θάνατό του. Ἀλλήν περίπτωση τύφλωσης ἐκτός τοῦ Τειρεσία ἔχουμε αὐτή τοῦ Ἐρύμανθου, τοῦ γιοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, πού ἔχασε τό φῶς του ὅταν εἶδε γυμνή τήν θεά Ἀφροδίτη.

Ἡ Ἀφροδίτη εἶναι ὑπαίτια γιά τήν παραλλαγή μίας ἄλλης ἐκδοχῆς τῆς τύφλωσης τοῦ Τειρεσία. Μία μέρα ἡ Ἀφροδίτη διαφωνοῦσε μέ τίς ἀκόλουθές της, τίς τρεῖς Χάριτες, γιά τό ποία ἀπό τίς τέσσερις ἦταν ὁμορφότερη. Ὁ Τειρεσίας κλήθηκε σάν κριτής καί

ἔδωσε τό βραβεῖο σέ μία ἀπό τίς τρεῖς Χάριτες ἐξοργίζοντας τήν θεά πού τόν τύφλωσε.

Πολλοί μῦθοι φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως σκληροί καί τραγικοί. Οἱ δραματικές τους καταστάσεις τούς καλύπτουν μέ ἕνα πέπλο θλίψης καί ρομαντισμοῦ πού ἀρκετές φορές εἶναι διακοσμημένο μέ ἡρώϊκα κατορθώματα. Αὐτό τό πέπλο (ὅπως κάθε πέπλο) καλύπτει τό πραγματικό πρόσωπο τοῦ μύθου πού τίς περισσότερες φορές εἶναι πολύ διαφορετικό ἀπό τήν μορφή πού νοεῖται σχηματισμένη μέ τήν διακοσμητική αὐτή καλύπτρα.

Ἦρθε ἡ ὥρα νά ἀφαιρέσουμε τό πέπλο, τήν μάσκα αὐτή, ἀπό τό πρόσωπο τοῦ μύθου τοῦ Τειρεσία καί νά προσπαθήσουμε νά ἀντικρίσουμε τήν μορφή του κάπως πλησιέστερα στό ἀπόκρυφο σχῆμα τῆς. Πρῖν γίνῃ ὁμως αὐτό, καλό εἶναι νά δοῦμε τί κρύβεται πίσω ἀπό τήν ἔννοια τοῦ ὀνόματος τοῦ ἥρωος, τοῦ Τειρεσία.

Μία ἀποψη σχηματίζει τό ὄνομά του μέ τά ρήματα τιτρώσκω-τρίβω-τρύω-τετραίνω πού σημαίνουν «φθείρω-σκοτώνω» καί ἔχει νά κάνῃ μέ τό σκοτωμό τῶν φιδιῶν ἀπό τόν μάντι. Ὅμως αὐτή ἡ ἀποψη μᾶλλον δέν εὐσταθεῖ.

Πιθανότερη θεωρεῖται ἡ ἐκδοχή ὅτι ἡ ρίζα τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ὀνόματός του εἶναι ἡ λέξη «τέρας». Ἡ λέξη τέρας ἀρχικά σήμαινε αὐτόν πού φανερώνει τά σημεῖα (σημεῖα= τεῖρεα) καί συνδέεται μέ τή σημερινή ἔννοια τοῦ «τέρατος» ὡς «σημείου πολύ τρομακτικοῦ». Ἡ λέξη «τέρας» ἀναφερόταν κυρίως «στά σημεῖα τῶν θεῶν» ἀλλά καί «στά σημεῖα τῶν οὐρανῶν» κυρίως στά ἀστρα.

Αὐτά γιά βοήθημα σέ ὁποιον θέλει νά μελετήσῃ καλύτερα τά περί «Τειρεσία». Ἐπίσης γιά τόν ἴδιο λόγο σημειώνεται ὅτι ὁ Τειρεσίας ὑπῆρξε πατέρας καί παππούς ὀνομαστῶν μάντεων, ὅπως τῆς Μαντοῦς καί τοῦ Μόψου καί ὅτι ὅπως συνέβη καί μέ ἄλλες μαντικές μορφές, ἡ σχέση του μέ τά φίδια εἶναι μεγάλη καί ἄμεση. Τά δέ φίδια στά σημαντικά δρώμενα τοῦ βίου του ἐμφανίζονται κατά ζεύγη. Ὁ συμβολισμός τῶν φιδιῶν, τά ὁποῖα ἐμφανίζονται σχεδόν σέ ὅλες τίς μυθολογίες τοῦ κόσμου εἶναι σημαντικός καί ἔχουν γραφεῖ πολλά γύρω ἀπό τό θέμα.

Πέρα ἀπό αὐτά τί ἄλλα νά συγκαλύπτονται κάτω ἀπό τά δρώμενα τοῦ μυθικοῦ αὐτοῦ προσώπου; Ποιοί συμβολισμοί ἄραγε ἐμπεριέχονται; Φυσικά ἴσως πολλοί περισσότεροι ἀπό ὅ,τι θά ἀναφερθεῖ ἐδῶ, ἀλλά χρειάζεται πολλή ἐργασία καί ἱκανότητα γιά τήν ἀποκάλυψή τους πού σίγουρα θά συμπληρώσουν τό βασικό συμβολισμό τῆς τυφλώσεως τοῦ μάντι, πού εἶναι τό βασικό θέμα αὐτῆς τῆς προσπάθειας.

Ἐγκλωβισμένοι στό ἐπίπεδό μας τό ὁποῖο εἶναι σχετικό ὡς πρὸς τό «ἀπόλυτο», ἀντιλαμβανόμαστε μέν τήν

έννοια του απόλυτου, κατανοούμε δέ ότι λόγω της σχετικότητας τίποτε δεν μπορεί να εκδηλωθῇ σπὴν ἀπόλυτῃ του μορφῇ. Ἐπομένως τόσο ἡ γνώση ὅσο καὶ ἡ σοφία δὲν μποροῦν νὰ υπάρξουν (ὅπως καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο) σὲ μορφὴ ἀπόλυτη. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐκφράζει ἡ πικάντικη καὶ χαριτωμένη ἀντιπαράθεση τοῦ Διὸς μετὰ τὴν Ἥρα. Ὅσο ἐμπειρὸς σεξουαλικά καὶ ἂν εἶναι ἕνας ἄνδρας δὲν μπορεῖ νὰ αἰσθανθῇ, νὰ καταλάβῃ τὸ τί αἰσθάνεται μία γυναῖκα κατὰ τὴ συνουσία καὶ τὴν συγγμὴ τοῦ ὄργασμου. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ ἀντιστρόφως. Ὅσο ἐμπειροὶ καὶ νὰ εἴμαστε, ὅσο καλὰ καὶ νὰ γνωρίζουμε κάποιο θέμα (σπὴ συγκεκριμένη περίπτωση τὸ σεξουαλικό), ὅσο καὶ νὰ ἀντιλαμβανώμαστε τὴν ἀντίθετὴ του ἐκφραση, ἄλλο τόσο δὲν μπορούμε νὰ ἀποκτήσουμε τὴν ἐμπειρία του. Ναί! Μποροῦμε νὰ τὸ πλησιάσουμε ἀρκετὰ ἀλλὰ ποτὲ ἀπόλυτα.

Τόσο ὁ Δίας, ὅσο καὶ ἡ Ἥρα, σάν θεοί, προερχόμενοι ἀπὸ ἀνώτερο ἐπίπεδο, γνωρίζουν πολὺ καλὰ πῶς αἰσθάνεται τὸ ἀντίθετό τους, πῶς ἀπολαμβάνει σπὴν προκειμένη περίπτωση τὴν σεξουαλικὴ πράξη ὁ σύντροφός τους. Ἐνανθρωπισμένοι ὁμῶς καὶ ἐκδηλώνοντας φύλο κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ βασικοῦ δημιουργικοῦ νόμου τῆς δυαδικότητας (σάν μετουσιωμένες ιδέες γιὰ νὰ πλησιάσουν τὸν ἄνθρωπο) παίζουν τὸ παιχνίδι τοῦ σχετικοῦ ἐπιπέδου, δηλαδή τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ ἀπόλυτο γνώσης. Ὅταν ὁμῶς φθάνῃ ἡ στιγμή τῆς ἀποκαλύψεως, παρ' ὅτι γνωρίζουν τὴν ἀλήθεια, χρειάζεται ἕνας τρίτος συνδυαστικός παράγοντας γιὰ νὰ τὴν ἐπιβεβαιώσῃ. Ποιὸς ἄλλος λοιπὸν θὰ ἦταν ὁ καταλληλότερος γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀλήθεια στὸ μῦθο μας ἀπὸ τὸν Τειρεσία πού ὑπῆρξε καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα, εἶχε δηλαδή τὴν ἐμπειρία καὶ τῶν δύο φύλων; Ἕνας ἄνθρωπος πού πλησίασε τὴν ἀπόλυτη σοφία; Αὐτὸς πού πλησίασε τὴν γνώση τῶν θεῶν χωρὶς νὰ εἶναι ὁ ἴδιος θεός;

Ἡ τύφλωσή του ἀπὸ τὴν Ἥρα κάθε ἄλλο παρά τιμωρία ἦταν. Ἦταν ἡ ἐπιβράβευση τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ βαθμοῦ σοφίας τοῦ Τειρεσία ὁ ὁποῖος πλέον δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὰ αἰσθητήρια τῆς δράσης γιὰ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ γνωρίζῃ. Ἐβλεπε πιά μὲ ἕνα ἄλλο μάτι, ἀνώτερο ἀπὸ τὰ ἀπλά αἰσθητήρια ὅργανα τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων. Ἕνα μάτι τόσο ἰσχυρὸ πού τοῦ ἐπέτρεπε νὰ «γνωρίζῃ» καλὰ καὶ νὰ προβλέπῃ τὰ μελλούμενα. Αὐτὸ τὸ μάτι, τὴν «μαντεία», τὸ κατέκτησε μὲ τίς γνώσεις καὶ τίς ἐμπειρίες του. Γι' αὐτὸ ὅταν ἀλλάξε φύλο δὲν παρέμεινε μία φρόνιμη γυναῖκα ἀλλὰ ἐγινε ξακουστή ἐταῖρα. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε δέ ὅτι σπὴν ἀρχαιότητα οἱ ἐταῖρες δὲν ἦταν πόρνες ἀλλὰ ἀναβαθμισμένες καὶ καλλιεργημένες γυναῖκες. Τὸ ἐνορατικὸ αὐτὸ μάτι λοιπὸν ὁ Τειρεσίας τὸ ἀπέκτησε μὲ ἐσωτερικὴ διεργασία, ὁπότε ἔμεινε γιὰ πάντα δικό του, ἕνα ἀπόκτημα ἀναπόσπαστο ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του πού τὸ ἔφερε μαζί του ἀκόμα καὶ στὸν Ἄδην.

Οἱ παραλλαγές τοῦ μύθου τῆς τυφλώσεως τοῦ μάντη ἀπλῶς ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀποψη τῆς ἐλλείψεως ἀνάγκης ὀπτικῶν ὀργάνων ἀπὸ ἕνα ἄτομο πού συναλλάχθηκε μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ σοφία σὲ ὑψηλὸ βαθμὸ.

Ὁ Τειρεσίας ἀντίκρισε ὁλόγυμνη τὴν θεὰ Ἀθηνᾶ, τὴν θεὰ τῆς Σοφίας. Εἶδε ὁλόγυμνη τὴν ἀλήθεια καὶ τυφλώθηκε. Ἀφοῦ «εἶδε» τὰ πάντα δὲν χρειαζόταν νὰ δῇ τίποτε ἄλλο. Ὅμως κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ νόμου τῆς δυαδικότητας, οὔτε ἡ ἴδια ἡ Σοφία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ μόνη της. Εἶναι τὸ ἕνα σκέλος μίας δυάδας πού τὸ ἄλλο σκέλος της εἶναι ἡ Ἀγάπη. Μέσα σπὴν παραλλαγή αὐτὴ τοῦ μύθου ἡ Ἀγάπη ἐκδηλώνεται μὲ τὴν μορφὴ τῆς μητρικῆς ἀγάπης πού τρέφει ἡ μητέρα τοῦ ἡ Χαρίκλεια γιὰ τὸ παιδί της καὶ μεσολαβεῖ γιὰ τὴν «ἀνακούφιση» τοῦ τυφλωμένου γιοῦ της. Εἶναι ἡ φιλικὴ ἀγάπη τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὴν πιστὴ ἀκόλουθο καὶ σύντροφο πού τὴν κάμπτει ἔτσι ὥστε μὴ μπορῶντας νὰ ἀποσύρῃ τὴν ποινὴ τῆς τυφλώσεως προικίζει τὸ νεαρὸ μὲ τὸ χάρισμα τῆς μαντείας.

Ἡ παραλλαγή τοῦ μύθου κατὰ τὴν ὁποία ὁ Τειρεσίας τυφλώθηκε ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτη δρᾷ ἐπικουρικά ὡς πρὸς τὴν προηγούμενη παραλλαγή, αὐτὴν τῆς Ἀθηνᾶς, δηλώνοντας τὴν δυαδικὴ σχέση Σοφίας-Ἀγάπης. Ἡ Ἀθηνᾶ εἶναι ἡ θεὰ τῆς Σοφίας καὶ ἡ Ἀφροδίτη εἶναι ἡ θεὰ τῆς Ἀγάπης καὶ ὁχι τοῦ ἔρωτα (ὅπως τὸν ἀντιλαμβανώμαστε σήμερα) τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε μητέρα. Ἡ σχέση Ἀγάπης-ἔρωτα εἶναι ἕνα ἄλλο μεγάλο κεφάλαιο πού δὲν μπορεῖ νὰ ἐξετασθῇ στὸ παρόν ἄρθρο τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι παρὰ μία προσπάθεια ἐξέτασης ἑνὸς συγκεκριμένου βασικοῦ περιστατικοῦ ἀπὸ τὸ μῦθο τοῦ Τειρεσία, αὐτὸ τῆς τυφλώσεώς του. Τῆς τυφλώσεως γιὰ τὴν ὁποία σὲ κάθε μία ἀπὸ τίς τρεῖς παραλλαγές, ὑπεύθυνη εἶναι μία διαφορετικὴ θεὰ. Ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη. Οἱ Τρεῖς θεές πού διεκδίκησαν τὸ μῦθο τῆς Ἐριδος γιὰ τὴν «Καλλίστη».

Τὸ μέγεθος τῆς ἀποκρυφιστικῆς σοφίας πού ἐμπεριέχεται μέσα στὸ σχετικὸ μὲ τὸν Τειρεσία τμήμα τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας δηλώνεται ἀπὸ τὴν πρώτη, μεζονος ἀποκρυφιστικῆς σημασίας, προφητεία του. Προφῆτεψε σπὴ νύμφη Λειριόπη ὅτι ὁ γιὸς της Νάρκισσος θὰ πεθάνῃ «φυσιολογικά» ἐφ' ὅσον δὲν γνωρίσει τὸν ἑαυτὸ του. Ὅμως αὐτὸς «γνώρισε» τὸν ἑαυτὸ του στὸ καθρέφτισμά του σπὴν λίμνη καὶ δὲν πέθανε «φυσιολογικά». Ὅπως βλέπουμε στὸ μῦθο τοῦ Τειρεσία κρύβονται πολλὰ «δυνατά» σημεῖα πού χρειάζονται ἐπὶ μέρους ἔρευνα, ὅπως τὰ ζεύγη ὄψεων, ἑπτὰ γενιές ζωῆς, ταφὴ καὶ ἐκταφὴ Ἀντιγόνης, γέννηση Ἡρακλῆ, μεταθανάτια ἐπικοινωνία μὲ Ὀδυσσεά καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα, μέσα στὰ ὁποῖα πολλὰ «μυστικά» περιμένουν τὴν ἀποκάλυψή τους.

Παν. Καραγιάννης

ΣΤΗΝ ΑΣΤΡΑΙΑ

Καλῶς ὤρισες ψυχὴ σπὴν ἀνθρώπων τὴν χώρα!
Μὲ μία βαθειὰ ἀναπνοή, βρέθηκες μέσα σπὴ ζωὴ σάν τῆς βροχῆς τὴν μπόρα.
Ξέφυγες ἀπ' τὸν αἰθέριο λήθαργο σάν κεραυνός, σάν ἀστραπή,
καὶ βούτηξες μέσα σὲ ἀνθρώπινο σῶμα.

Νὰ βλέπης, νὰ ἀκούς, νὰ νιώθης μπόρεῖς, εἶσαι πιά κάτοικος τῆς Γῆς.

Ἀπὸ τὴν ὕλη τῆς τὴν λαμπρὰ ἄς μὴν ξεγελάσῃς,
κι ἀπ' τὸν σκοτὶ τῆς ὑπαρξῆς σου ἐλπίσῃς.

Ἄς ἔρθουν οἱ ὥρες νὰ σοῦ χαρίσουν ὁπότεα χρόνὸ ζωῆς,
νὰ μωρέσης νὰ ἐργασθῇς γιὰ νὰ ἐκπαισθῇς.

Ἀπ' τὸ ἀνυποψίαστο πλῆθος μακριὰ νὰ σταθῇς,
γιὰ νὰ μωρέσης τὴν ἀλήθεια νὰ δῇς,

νὰ τὴν ἀγγίξης, ἀφοῦ κάταξός της νὰ γίνης μωρεῖς.

Ἄς ἔρθουν οἱ μοῖρες νὰ δὲ μοιρώσουν,
λίγες πίκρες καὶ περισσότερες χαρὲς νὰ σοῦ δώσουν.

Ὅλα τ' ἀστρά σπὴ βλέμμα σου νὰ φεγγαβολοῦν
ἐξωδὶς ἀγρία οὐλουλῶν ἀπ' τὸ κορμί σου νὰ κυλῶν.

Ἡ καρδιά σου τις ἀκτίνες τοῦ ἡλίου μέσα της ἄς κλείσῃ
καὶ τὴν ἀγάπην γύρω της διάχυτῃ νὰ ἀπλωθῇ ἄς ἀφῇσῃ.

Ἄς ἔρθουν οἱ ἀνεμοὶ τις σκέψεις σου νὰ καθαρίσουν,
κι ἄς γίνων τὰ βήματά σου πνοὰ ἀνέμου ὅπου κι ἂν πατήσουν.

Ἄς ἔρθῃ ἡ βροχὴ τὰ φτερά σου ψυχὴ νὰ ξεπλύνῃ
ἡ σκόνη πού κουβαλᾷς νὰ χαθῇ καὶ ἱριδένια λάμψῃ νὰ μείνῃ.

Ἄς εἶναι τὸ πέταγμά σου ὅλο καὶ πιά ὑψηλὰ
αἰθερίους κόσμους νὰ νιώθης, ν' ἀγγίξης, νὰ φευγῇς μὲ τ' ὄνειρό σου πρὸς τὰ

Ἄς ἔρθουν οἱ νεράιδες ἀπ' τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας νὰ σὲ χτενίσουν
καὶ τὰ μυστικὰ πού κρύβεις μέσα σου νὰ σοῦ ψιθυρίσουν.

Ἄς γίνῃ ὁ ἔρωτας ὀρμητικὸ ποτάμι καὶ σπὴς φλέβες σου νὰ κυλῶν,
ὁ πόθος καὶ τὸ πάθος τὸ ὄνειρο πραγματικότητα νὰ κἀν
κι ὁ Θεὸς πού κρύβεις μέσα σου, ν' ἀγαγεννηθῇ, νὰ σοῦ μιλήσῃ.

Ἄς γίνῃ ἡ σπῖθα πού μέσα σου σιγοκαίει πύρινα ῥέλογα πού ἀγρία πάθη κατακαίει

ὑπερλάμπρο φῶς, σάν ἡλιὸς φωτεινός ν' ἀναδυθῇ
καὶ σπὴ πέρασμά σου νὰ φεγγαβολᾷς ψυχὴ, νὰ γίνης Μοῦσα πού ἄλλες ψυχὲς θὰ ἐμπνέῃ.
Κι ὅταν θὰ ἔρθῃ ἡ στιγμή πού θὰ ἰσχύσῃ ὁ μεταμορφωτικὸς νόμος τῆς ζωῆς, ὁ ὑστατος,
νὰ εἶσαι ἑτοιμὴ ψυχὴ νὰ γίνης ἄξιος κάτοικος τοῦ Σὺμμαντιος!

Μὲ ἀγάπην στὸ τεκοῖν τῆς ἐδουλόμης καὶ τοῦ Ραδάμανθυ
πού γεννήθηκε σπὴν Πανσέληνο τὴν Θεὸν Διὸς σπὴς 23 Ἰουλίου 2002 μὲ τὸν ἀδελφὸν Λέντια καὶ Ὀρυσάκειο Παρθένου.

Πανδίων-Ἐρατιώ

Ἡ Ἀστραία ἦτο θυγατὴρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος καὶ ἀδελφὴ τῆς Αἰθούς. Κατέβη δὲ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τὴν Γῆν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Κροσσὸ Γένους καὶ διετέλει μεταξὺ ἐκείνων τῶν πρῶτων ἀνθρώπων τὴν Εἰρηνὴν, τὴν Εὐνομίαν, καὶ τὴν Δικαιοσύνην, θεωροῦσάντας ταῦτα συναίσθηματα ἀρετῆς. Ἀλλ' ἀπ' ὅτ' ἀπέθανον ἐκεῖνοι οἱ ἀθάτοι ἄνθρωποι τῆς πρῆτης κρυφῆς γενιᾶς, καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἀρχίσαν νὰ παρανοοῦν, νὰ ἀδικοῦν, καὶ νὰ πολεμοῦν ἀπὸς ἀλλήλους, ἐβδελύχθη καὶ αὐτὰ καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ζωτικὴν μὲ τοὺς κορυκοὺς καὶ μετὰ σπὴ δρᾶ καὶ τὰς ἐραμίας, διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὰ κακά. Τέλος δέ, ἐπειδὴ ἐτάραττον αὐτὴν καὶ ἐκεῖ οἱ πόλεμοι αὐξάνοντες καθ' ἑκάστην, ἀνέβη εἰς τὸν Οὐρανὸν πάλιν καὶ ἐκοιθῆσεν εἰς τὸ Ζώδιον ἐκεῖνον, τὸ ὁποῖον ἀνομασθῇ ἀπ' αὐτῆς ΠΑΡΘΕΝΟΣ· ἐπειδὴ ἦσαν καὶ αὐτὰ Παρθένος κατ' ὄλβους δὲ ἀρετῆς τὰ συνεργάσθη μὲ τὰς Τίτανες κατὰ τὸν Θεῶν, ἔγενετο, ὅτι δὲν ἦτο δικαίον. Ταῦτα δὲ μαθόντες οἱ Θεοὶ, κατωτέρωσαν αὐτὴν διὰ τὸν δικαιοσύνην ἀνδραγῶν ἐπ' αὐτὴν καὶ ΘΕΜΙΝ καὶ ΔΙΚΗΝ. Σπὴν ἀρετὰν Ρώμη ἦτο ἡ ἀρετοποιήσασα τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀνομαζέτο JUSTITIA.

ἘΓΓΥΙΑ ΟὐΡΑΝΟΥ ΜΕΤ' ΕΡΕΒΑΝΟΣ ΓΕΓΡ. ΥΠΕΡΟΣ ΑΣΤΡΩ.

Πνευματική δίαιτα ή πώς νά βιώσουμε τήν εὐδαιμονία

Όταν κάναμε τήν Πνευματική Δίαιτα,* ἀντιληφθήκαμε πώς ἀπαιτεῖται μία πλήρως θετική στάση μας, πρὸς τόν ἔξω κόσμο καί πρὸς τόν ἑαυτό μας. Δέν ἐκφράζουμε ἀρνητικά συναισθήματα πρὸς καμμία κατεύθυνση. Ἄν παρουσιασθῇ κάποια ἀρνητική σκέψη τήν διώχνουμε πρὶν ριζώσῃ.

Στὴν Πνευματική Δίαιτα ὅλα εἶναι τέλεια. Ὅχι πρέπει νά εἶναι. Εἶναι! Τά συναισθήματά μας εἶναι τὰ πλέον θετικά, φωτεινά, ἀγνά, εὐχάριστα, αἰσιόδοξα, εὐγενικά, πρὸς τόν κόσμο γύρω μας καί πρὸς τό σύμπαν. Καί τὰ δύο τάσια τῆς ζυγαριᾶς ἔχουν μόνο θετικότητα. Ὁ νοῦς ἐλέγχει νηφάλια τήν καρδιά μας καί ὁ ζυγὸς ἰσορροπεῖ.

Φαντάζομαι πώς βιώθηκε ἀπὸ ὅλους μας μέ τήν ἴδια χαρά, δύναμη καί εὐδαιμονία. Ἐδῶ ἀρχίζει ὁ προβληματισμός μου: Μετά τήν Πνευματική Δίαιτα τί;

Μήπως πέφτομε πάλι σιγά-σιγά στήν προηγούμενη κατάσταση, ὅπου δέν ἐλέγχαμε πλήρως τόν ἑαυτό μας, τίς ἀντιδράσεις τῶν συναισθημάτων μας;

Ἄν εἶναι ἔτσι, γιατί; Τί ἐπέδρασε ἐπάνω μας, μᾶς ἐπηρέασε ἔτσι, πού νά ξαναβρεθοῦμε σέ κατάσταση ἀρνητικότητος; Τί ἀλλάξε; Πού ξεχαστήκαμε;

Ἐλέγχουμε ἄλλοτε τόν ἑαυτό μας καί ἄλλοτε ὄχι;

Απὸ προσωπική παρατήρηση κατέληξα στό συμπέρασμα, πώς καί ἡ παραμικρή παρέκκλιση ἀπὸ τήν ὑγεία ἐπιδρᾷ ἄμεσα στά συναισθήματά μας καί στήν συνέχεια τὰ συναισθήματά μας ἐπιδρῶν στήν ὑγεία μας.

Ἡ σχέση αὐτὴν εἶναι ἀμφίδρομη: Τό αἷτιο γίνεται ἀποτέλεσμα καί τό ἀποτέλεσμα, αἷτιο. Ὅλοι θά ἔχουμε παρατηρήσει, πώς ἀκόμα καί ἓνα ἀπλό κρουολόγημα, μία ἴωση, ἓνας πόνος στό σῶμα, ἓνα μικροατύχημα μπορεῖ νά προκαλέσῃ σκέψεις ὅπως:

- Πάλι κρουολόγησα, τί θά κάνω μέ τίς ὑποχρεώσεις μου; (Νά ἢ ἀνησυχία).

- Ἄν ἐπιμένῃ τό πρόβλημα: ἀκόμα νά μοῦ περάσῃ, μήπως ἔχω κάτι σοβαρό; (Ἡ ἀνησυχία τείνει πρὸς τόν φόβο).

- Στὴν συνέχεια ἄλλες σκέψεις: κοίτα τί χάλια εἶμαι! (Νά ἢ χαμηλὴ αὐτοεκτίμηση, καί ἢ ἔννοια γιά τό τί θά ποῦν οἱ ἄλλοι).

Σέ αὐτὴν τήν ἀλυσίδα τοῦ ἀρνητισμοῦ, μπορεῖ νά προσθέσῃ κα-

νεῖς πολλά τέτοια ἀρνητικά συναισθήματα, μέχρι νά φθάσῃ στήν ἀπώλεια τῆς ὑγείας του. Καί ἀκόμα νά αἰσθάνεται λογική, φυσική αὐτὴ τὴν στάση, σχεδὸν δικαιολογημένη. Κάτι πού σημαίνει πώς ἡ ἀρνητικότητα κέρδισε ἐδαφος.

Ποῖός ἔχασε στήν μάχη; Καί οἱ δύο καί ὁ Νοῦς καί τό Σῶμα. Ἕνας ψαλμός λέει: «ἀσθενεῖ τό σῶμα, ἀσθενεῖ μου καί ἡ ψυχὴ».

Ἀπὸ πού νά ἀρχίσω γιά νά ἀντιστρέψω τὰ πράγματα καί νά ἀποκατασταθῇ ἡ ἰσορροπία;

1. Στρέφομαι πρὸς τόν ἑαυτό μου καί τό σῶμα μου μέ ἀγάπη, ὅπως θά φρόντιζα ἓνα παιδί πού μέ ἔχει ἀνάγκη.

Νά γνωρίσω τό Σῶμα μου.
«Ἄνευ ὀργάνων αἰσθησιακῶν δέν γίνεται νόησις», λέγει ὁ Σπυρίδων Νάγος στὸν «*Κάτοικο τοῦ Σύμπαντος*». Προχωρῶντας τήν σκέψη τοῦ Νάγου παραπέρα, μπορῶ νά υποθέσω πώς τὰ ὄργανα αὐτά, τό ἴδιο τό σῶμα παίζει τόν ἴδιο ρόλο στήν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καί ὁ νοῦς.

Στό βιβλίον «*Ἡ βασικὴ θεωρία τῆς Παραδοσιακῆς Κινέζικης Ἰατρικῆς*» τοῦ ἱατροῦ Ἀλεξάνδρου Τηλικίδη, ἀναφέρεται ὅτι: «ὑπάρχει πεποίθηση ὅτι τὰ ὄργανα ἂν καί εὐρίσκονται στό ἐσωτερικὸ ἂν σώματος, δίνουν ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσεις, οἱ ὁποῖες ἀποκαλύπτουν τήν κατάστασή τους, τόσο στήν ὑγεία ὅσο καί στήν ἀσθένεια. Ἀπλῶς, ἡ σύνδεσή τους μέ τὰ ἐσωτερικά ὄργανα -τῶν ἐξωτερικῶν ἐκδηλώσεων- γίνεται σαφέστερα ἀντιληπτὴ στήν φάση τῆς νόσησης».

Καί συνεχίζει: «Ἡ ἐξωτερικὴ αὐτὴ ἐκδήλωση μπορεῖ νά μᾶς προειδοποιήσῃ γιά μία ἐνδεχόμενη ἐνεργειακὴ δυσλειτουργία τοῦ ὀργάνου, πρὶν ἀκόμα ἐκδηλωθεῖ μέ συμπτώματα νόσου».

Γιά παράδειγμα;
-**Τό ἥπαρ** σχετίζεται μέ τόν θυμό, τήν κατῆφεια, τόν ἐκνευρισμό, τήν κακὴ διάθεση, τήν κόπωση, τίς πεπτικές διαταραχές, τήν κυκλοθυμία, τίς συναισθηματικές διαταραχές τοῦ θυροειδοῦς, τίς γυναικολογικὲς διαταραχές.

-**Ἡ καρδιά** σχετίζεται μέ τήν χαρά καί ἀγάπη. Εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ πνεύματος.

-**Ἡ χολή** σχετίζεται μέ τήν ἀποφασιστικότητα. Βλάπτεται ἀπὸ τό στρέψαι καί ἀπὸ τόν θυμό.

-**Ὁ νεφρὸς** σχετίζεται μέ τήν θέληση καί μέ τόν φόβο. Ὁ φόβος ἐξαν-

τλεῖ τήν ἐνέργεια τοῦ νεφροῦ.

-**Ὁ σπλήνας** σχετίζεται μέ τήν διανόηση, μέ τήν ικανότητα συγκεντρώσεως προσοχῆς, μέ τήν ἀπομνημόνευση. Βλάπτεται ἀπὸ ἔντονες συναισθηματικές φορτίσεις, ἀνησυχία, ἔμμονες ιδέες.

Συμπεραίνω πὼς πρέπει νά γνωρίζω καλὰ τήν λειτουργία τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματός μου καί τῶν πέντε αἰσθησέων μου.

2. Φροντίζω τήν διατροφή μου.
Ἐδῶ θέλω πάλι νά παραθέσω τὸν Σ. Νάγο, στὸ «*Περὶ τροφῆς*» λέγει λοιπόν: «Μάλιστα ἡ σύνδεσι τοῦ σώματος πρὸς τό Πνεῦμα, εἶναι τέτοια, ὥστε ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ἀναμορφώσεως, εἴτε τῶν ἀτόμων, εἴτε τῆς Κοινωνίας, σπουδαιότατη ἀσκεῖ ἐπίδρασι ἡ ὀργανικὴ ἀναμόρφωσι καί ὁ ἐξαγνισμός τοῦ σώματος. Γι' αὐτό ἐπείγει ἡ μεταρρύθμισι τῆς διαίτης σύμφωνα μέ τίς ὑπαγορεύσεις τῶν νόμων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν στενὴ σύνδεσι τοῦ σώματος πρὸς τό Πνεῦμα, προκύπτει ἡ ἀλληλοπάθεια τῶν δύο αὐτῶν στοιχείων τῆς ὑποστάσεώς μας. Ἐξασθενεῖ ὁ ὀργανισμός καί τό Πνεῦμα δέν δύναται νά δράσῃ.

Ἡ ἔντασις τῆς Θελήσεως τοῦ Πνεύματος δύναται νά ἀποκαταστήσῃ τήν Ὑγεία τοῦ ὀργανισμοῦ καί νά τὸν ὠθήσῃ σὲ ἐκδήλωσι Ζωῆς καί Ἐνεργητικότητος.

Ἀναπηρίες, ἀτέλειες καί ἄλλα πάθη τοῦ ὀργανισμοῦ, προσθέτουν πάθη στήν διάνοια καί προκαλοῦν στρέβλωσι τῶν συναισθημάτων».

Ἐπίσης στό ἴδιο βιβλίο ἀναφέρεται: «Ἡ τροφή δέν εἶναι ἀπλῶς ζήτημα ὀρέξεως, ἀλλὰ ἐξ αὐτῆς σπουδαιότατα ἐπηρεάζεται ἡ κατάστασι τοῦ ὀργανισμοῦ μας. Ἐπειδὴ δὲ κάθε ἐνέργειά μας, εἴτε πνευματικὴ εἴτε σωματικὴ συντελεῖται διὰ μέσου τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐπόμενο εἶναι ὅτι κάθε βλάβη, ἐπιφερομένη διὰ τῆς κακῆς διαίτης στὸν ὀργανισμό μας, ἔχει τὸν ἀντίκτυπὸν τῆς ἐπὶ τῶν πνευματικῶν καί σωματικῶν μας ἐνεργειῶν. Εἶναι λοιπόν τό ζήτημα τῆς τροφῆς, ζήτημα πνευματικὸ καί κοινωνικὸ, πού ἐνδιαφέρει τοὺς πάντες».

Ὁ ὑπότιτλος δὲ αὐτοῦ τοῦ βιβλίου τοῦ Νάγου εἶναι: «*Πᾶσα ἀναμόρφωσις ἀρχεται ἀπὸ τοῦ στομάχου*».

Ἄς τό σκεφτοῦμε περισσότερο αὐτό!

3. Φροντίζω νά ἐπανερχομαι τακτικὰ στήν Πνευματικὴ Δίαιτα, τήν

Ὑμνος θεατοῦ Ἰδεῶν σ τὸ ν αἰθερικὸ ν α ὁ .

Ἐισερχόμενος σέ τοῦτον ἐδῶ τὸν αἰθερικὸ ναό, πρῶτα σέ σέ νά ΖΕΥ, Οὐράνιε, γεννήτωρ πάντων, κρηταγεννῇ πού σέ γαλούχησε ἡ νύμφη Ἀμάθεια καί σέ ἀνέδειξε ἡ Ἀδράστεια ἡ κάτοχος τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς δημιουργίας, προσφέροντάς σου μελανόμορφο πῆλινον ἀμφορέα μέ οἶνον ἡδῶ σύμβολο τῆς σαρκογονίας ἀπὸ στάφυλα ἱεροῦ ἀμπελῶνα.

ΣΥ Κεραύνιε, πού κατάποσες τὸν Χρυσοπτέρυγο Ἐρωτα καί μετουσιώθης σέ κοσμολογικὴ καί ὄντολογικὴ θεότητα πλήρους γνώσεως, ἐξωβελίζοντας τίς τιτανικὲς ἀρνητικὲς δυνάμεις εἰς τὰ ἄμορφα τάρταρα.

Ἀλλὰ καί σέ θωρῶ **ΗΡΑ**, σέ θωρῶ καί ἀγάλλομαι θεά ἀέρινη, πανῶρια, ἰσοδύναμο πανάξιο ταίρι τοῦ ΔΙΟΣ διδοντάς σου ἀφέρωμα ἡλιοθρεμένα στάχυα ἀπὸ χρυσαφένιους σιτῶνες σύμβολο τῆς γονιμοποιῶν σου δυνάμει.

ΣΥ θεά Χρυσοπέδιλη, πού ὅσο καί ἂν προσπάθησες νά διαφυλάξῃς τήν παρθενία σου ὁ πολύμορφος ΔΙΑΣ σέ γήτεψε παίρνοντας τήν μορφή πανέμορφου πτηνοῦ πού στοργικά, ἐρωτικά, ἐσμιξες στήν ἀγκάλῃ σου, φανερώνοντας τότε τήν θεία του μορφή, καί ἐπιτεύχθη αὐτός ὁ πολυύμνηστος «ἱερός Γάμος». Καί πόσα μέσα μου ἐκπορεύονται ἀπὸ τήν ἔνωση αὐτῶν τῶν οὐσιῶν πού ἐσεῖς ἐκπροσωπεῖτε, δημιουργοὶ τῆς ἀτομικῆς μου ψυχῆς, θηλυκὴ καί ἀρσενικὴ μου ὑπόστασι, κεντρομόλος ἔλξη τῆς καρδιᾶς μου, φυγόκεντρος δύναμη τοῦ νοῦ μου σέ ἀπόλυτη ἁρμονία.

ΜΑΚΑΡΙΟ ζεῦγος ζητῶ σέ αὐτόν τόν ναό εὐρισκόμενος νά γενήτε συμπαραστάτες στό τωρινὸ ταξίδι τῆς ψυχῆς μου πρὸς πραγμάτωση τῶν κάτωθι διακαῶν μου ΠΟΘΝ.

ὁποία θεωρῶ καί σάν ἓνα κριτήριο τῆς ψυχosoωματικῆς μου ἰσορροπίας. Ἐξέφρασα ἀρνητικότητα; Γιά νά ψάξω τί φταίει;

Παρατηρῶντας τίς ἴδιες μου τίς ἀντιδράσεις ἴσως προλάβω καί ἀποστρέψω ἐγκαίρως τήν ἐκδήλωση κάποιας δυσαρμονίας στό σῶμα μου. (Προσωπικά, ἐδῶ καί χρόνια θεραπείουσα ἐντελῶς, μέ δίαιτα σωστή, μία ἀρθρίτιδα πού ἐθεωρεῖτο κληρονομικὴ).

4 Κάνω χαλάρωση, ἀναπνοές, ὀραματισμό, σωματικὲς ἀσκήσεις, διαλογισμό.

5. Ἐχω σκοπὸ στήν ζωὴ μου.
Κάνω πράγματα εὐχάριστα, ὁμορ-

Νά γίνωμαι κάτοχος τῶν Φυσικῶν καί Πνευματικῶν νόμων.

Νά οὐσιῶνω τὸν ἔρωτα σέ ὅλους τοὺς ἀναβαθμούς, νά πάλλεται ἡ ψυχὴ μου σέ ἀπόλυτη ἁρμονία μέ τίς δονήσεις τοῦ σύμπαντος, νά ἐφεκλύωμαι μονάχα ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς, νά πληθαίνω τό ἦθος μου.

Νά ὑπομένω στωικά τὰ δρώμενα τῆς εἰμαρμένης ἀλλὰ καί νά μετέχω σέ αὐτὴν ἀξιώνοντας καλύτερη τύχη.

Νά ἐξοπλίζομαι μέ ἀφοβία, νά ὑποτάσσω τό ἐγὼ μου προβάλλοντας τό εἶναι μου, νά κάνω χρῆσι τοῦ μέτρου σέ ὅλες τῆς ἐκφάνσεις του βίου μου.

Νά λατρεύω τήν φύσι, ν' ἀγαπῶ τοὺς θεοὺς τῶν ἰδεῶν, νά βούλωμαι συνεχῶς γιά κάθε τί πού λέγω ἢ πού πράττω ἔχοντας ὡς ἡνίοχον τὸν ὀρθὸ λόγο.

Νά μένω μακριὰ ἀπὸ κάθε λογῆς δεισιδαιμονίας καί προλήψεως πού κρατοῦν τό πνεῦμα ἀνελεύθερο, μέ ἀπάθεια νά ἀντιμετωπίζω τήν σκληρότητα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ὄντας ὁμως ἐνεργητικὸς στὸν κοινωνικὸ βίον.

Νά κατακεραυνώνω τήν ἀμάθεια καί τήν κακία τῶν ἀνθρώπων, ὄχι ὁμως τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο, νά λέω μέσα μου ὅτι καί αὐτός εἶναι ταγμένος νά ἀνελιχθῇ.

Νά ἐλέγχω τὰ πάθη μου καί βαθμιαίως νά ἐξαγνίζομαι ἀπὸ αὐτά, νά σέβωμαι τήν ὕλική μου ὑπόστασι, φροντίζοντας καί ἀσκώντας τό σῶμα μου.

Νά κάνω φίλους ὁμοίων κραδασμῶν πρὸς ἐμέ, μὰ πάνω ἀπ' ὅλα νά ἔχω ΘΕΛΗΣΗ νά γίνωμαι κάτοχος αὐτοῦ τοῦ ἀκλόνητου νόμου πού καθιστᾷ ἀκέραια δυναμικὴ τήν ὑπαρξὴ κάθε ἀνθρώπινης ὄντοτητας.

φα, δημιουργικά, πού μέ ἐκφράζουν καί μέ χαροποιοῦν καί ἐκδηλώνω ὅ,τι καλύτερο, φωτεινότερο, ἀγνότερο στοιχεῖο τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἐρευνες ἔχουν δεῖξει ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος χαίρεται καί ἱκανοποιεῖται ἀπὸ τὴν ζωὴ του, παράγονται ἐνδορφίνες στό σῶμα του οἱ ὁποῖες ἐπιδρῶν θετικὰ στήν ὑγεία καί ἐνισχύουν τό ἀνοσοποιητικὸ του σύστημα, τό ἰσχυροποιοῦν ὥστε νά μὴν ἀρρωσταίνῃ. Λένε πὼς ἂν κάθε μία ὥρα ὁ ἄνθρωπος στρέφεται καί κάνει κάτι πού τὸν εὐχαριστεῖ, δέν θά ἀρρωστήσῃ ποτέ!

Νά θυμᾶμαι νά χαίρωμαι λοιπόν!

6. Μελετῶ τήν σοφία καί τήν γνῶ-

Πρὸς σέ τέλος στρέφομαι θεά **ΑΘΗΝΑ**, γεννημένη ἀπὸ τὴν κára τοῦ Ζηνός, πατέρα τῆς ὄντογονικῆς καί κοσμολογικῆς δημιουργίας, καί σοῦ προσφέρω κότυνον ἀπὸ κλάδους Ἰερῆς Ἑλαίας.

Ἀνυπέρβλητον σύμβολο τῆς ΣΟΦΙΑΣ, θεά τριτογένεια, τροφέ τῆς διανοίας μου, στέργε μου στήν προσπάθειά μου νά μετατρέψω τὴν ἐνστικτώδη γνώση μου σέ λογικὴ νόηση.

Ἀρωγός σύ τῶν θεϊότερων στήν γῆ ὄντοτήτων μέ γνώμονα τὸν νόμο τῆς ἀλληλεπιδράσεως πού τώρα ἔχουν ἀνυψωθῇ σέ ἀνωτέρους ἀνελικτικούς κόσμους.

Ζητῶ θεά νά ἐπίστασαι καί σέ μέ, ὅταν μάχομενος μέσῳ ἀπὸ Ἡρακλείους ἀθλους μέ ἰσχυρά ὄπλα τό ἦθος μου, τὴν ἀρετὴ καί τὴν φιλοσοφία νά ἐλευθερώσω τὸν Προμηθέα ἀπὸ τὰ τυρανικά ἐρέβη τοῦ Καυκάσου πυροδοτῶντας, θεά, τό ἀφλόγιστο πῦρ τῆς ἀγνώσεως τῆς ψυχῆς μου, σέ φλογερὸ πῦρ ἀληθινῶν ἰδεῶν πού θά περιέλθουν στό περικνεῦμα μου, ἔτσι νά ὑφάνω κι ἐγὼ τό πέπλο τῆς ΣΟΦΙΑΣ, νά ἐνδυθῶ κι ἐγώ: τό ἡλιακῆς-ἡλεκτρικῆς φύσεως ἐνδυμα.

Δημιουργῶντας ἔτσι τὸν δικό μου πνευματικὸ ὀργανισμό, καί μέ αὐτόν νά πορευτῶ κάποτε ὀλόκληρο τὸν ἡλιακὸ δρόμο, καί πρὶν τῆς ὀλικῆς μεταπλάσεως τοῦ ἡλίου, παύοντας ἀενάως νά βρίσκομαι μεταξύ λίκνου καί μεταμορφώσεως, προσδοκῶντας νά ἐνοικήσω ὡς ἡρώας τὸν πνευματικὸ Ὀλυμπο, «οὐκέτι πλέον θνητός Θεός ἄμβροτος» **Γέννητω!**

ἐργασία τοῦ **ΠΑΡΜΕΝΙΔΗ**, στά πλαίσια τῶν μαθημάτων τοῦ **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ**
*ἀπὸ μιά ἀσκηση τῶν μαθημάτων.

ση τῶν σοφῶν προγόνων μας, ἀνεξάντλητη πηγὴ φωτός, ἐνεργείας, ἀγάπης, εὐδαιμονίας. Γιατί ὅπως λέγει καί ὁ Ἐρώφιλος, Ἰατροφιλόσοφος τοῦ 300 π.Χ., ὅταν δέν ὑπάρχει ὑγεία:

- Ἡ Σοφία δέν μπορεῖ νά ἀποκαλυφθῇ.
- Ἡ Τέχνη δέν μπορεῖ νά φανερωθῇ.
- Ἡ Δύναμη δέν μπορεῖ νά ἀποδόσῃ,
- Ὁ Πλοῦτος εἶναι ἀχρηστος καί
- Ἡ Λογικὴ εἶναι ἀνῆμπορη.

ΑΣ ΕΥΔΑΙΜΟΝΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ!

ἐργασία τῆς Εὐαγγελίας Ἀλκιβιάδης στά πλαίσια τῶν μαθημάτων τοῦ **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ**
*ἀναφέρομαι σέ μιά ἀσκηση τῶν μαθημάτων.

ΑΓΝΩΣΤΟ ΟΡΦΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΛΑΛΑ

ΕΚΔ. ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ορφεύς ὁ Θράξ, ὁ λυρικός Ὀδρυσῆς, ὁ σοφώτατος καὶ περιβόητος ποιητής· ὅστις ἐξέθετο θεογονίαν καὶ κόσμου κτίσιν καὶ ἀνθρώπων πλαστουργίαν, εἰρηκῶς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ συντάγματος αὐτοῦ ὅτι ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐνθυμήσεως οὐκ ἐξέθετό τί ποτε περὶ θεοῦ ἢ τῆς κοσμικῆς κτίσεως, ἀλλ' εἶπεν ὅτι αἰτησαμένου διὰ ἰδίας αὐτοῦ εὐχῆς μαθεῖν παρὰ τοῦ Φοῖβου Τιτᾶνος ἡλίου τὴν θεογονίαν καὶ τὴν τοῦ κόσμου κτίσιν καὶ τὴν ἐποίησεν αὐτή, ἐμφέρεται γὰρ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει διὰ ποιητικῶν στίχων οὕτως:

**ὦ ἄναξ, Ἀπτοῦς υἱέ, ἐκατηβόλε,
Φοῖβε κραταιέ, -ὦ δέσποτα, ἡμέρας
υἱέ, ὁ τὰ πάντα πόρρωθεν ταῖς ἀκτίσι
σου τοξεύων, ἀμύαντε καὶ δυνατέ,
πανδερκές, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν
ἀνάσσων, ὁ τὰ πάντα ἐπιβλέπων,
θνητῶν καὶ ἀθανάτων βασιλεύων,
Ἥλιε χρυσέαισιν ἀειρόμενε πτερύ-
γεσσιν, Ἥλιε τιμαῖς εἰς τὸν ἀέρα
ὑψούμενε πτέρυξι, δωδεκάτην δὴ
τὴνδε παρὰ σεῖο ἐκλυον ὁμφὴν,
δωδεκάτην δὴ ταύτην παρὰ σου
ἤκουσα θείαν φωνήν, σεῖο φαμένου,
σέ δ' αὐτόν, ἐκηβόλε, μάρτυρα θείν.
σοῦ εἰρηκότος μοι, σέ δ' αὐτόν τὸν
ἀπὸ μακρόθεν λάμποντα τίθημι.**

Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς περὶ τούτου εἶπε στίχους ὁ αὐτὸς Ὀρφεύς· ἔφρασε δὲ ὡς ἐκ τῶν προειρημένων στίχων ποιητικῶν ἐξέθετο· καὶ οὐκ ἐνεδέχeto ἐντάξαι τὸ πλῆθος τῶν στίχων ἐν τῇ συγγραφῇ ταύτῃ. ἔστι δὲ ἄπερ ἐξέθετο Ὀρφεύς ταῦτα:

Ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἀνεδείχθη τῷ χρόνῳ ὁ αἰθὴρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ δημιουργηθείς, καὶ ἐντεῦθεν κάκειθεν τοῦ αἰθέρος ἦν χάος, καὶ νύξ ᾧ φερα πάντα κατεῖχε καὶ ἐκάλυπτε τὰ ὑπὸ τὸν αἰθέρα, σημαίνων τὴν νύκτα πρωτεύειν, εἰρηκῶς ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει ἀκατάληπτόν τινα καὶ πάντων ὑπέρτατον εἶναι, καὶ προγενέστερον δὲ καὶ δημιουργὸν ἀπάντων καὶ τοῦ αἰθέρος αὐτοῦ καὶ τῆς νυκτὸς καὶ πάσης τῆς ὑπὸ τὸν αἰθέρα οὐσης καὶ καλυπτομένης κτίσεως· τὴν δὲ γῆν εἶπεν ὑπὸ τοῦ σκότους ἀόρατον οὖσαν· ἔφρασε δὲ ὅτι τὸ φῶς ῥῆξαν τὸν αἰθέρα ἐφώτισε τὴν γῆν καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, εἰπὼν ἐκεῖνο εἶναι τὸ φῶς τὸ ῥῆξαν τὸν αἰθέρα τὸ προειρημένον, τὸ ὑπέρτατον πάντων, οὗ ὄνομα ὁ αὐτὸς Ὀρφεύς ἀκούσας ἐκ τῆς μαντείας ἐξεῖπε, *Μῆτιν, Φάνητα, Ἐρικεπαῖον*· ὅπερ ἐρμηνεύεται:

Ὁ χρονόγραφος Ἰωάννης Μαλάλας καταγόταν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχεια. Ἐξῆς τὸν 6ο αἰῶνα μ.Χ. ἐπὶ ἐποχῆς τῶν αυτοκρατόρων Αναστασίου, Ιουστινίου, Ιουστινιανοῦ καὶ Ιουστινίου Β. Ἡ Χρονογραφία του εἶναι μία συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. ἔχει μοναδική ἀξία διότι βασίζεται σὲ ἀπωλεσθέντα ἔργα ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων συγγραφέων, πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποῖους γνωρίζομε μόνο ἀπὸ τὸν Μαλάλα. Εἶναι γραμμένη στὴν δημόδι γλῶσσα τῆς ἐποχῆς, γι' αὐτὸ καὶ ἀποτελεῖ σημαντικὸ τεκμήριο τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας· καθὼς διασώζει σπάνιες λέξεις καὶ λεκτικὸς τύπους. Ἡ Χρονογραφία κατέστη προσφιλέστατο ἀνάγνωσμα γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς καὶ ἄσκησε μεγάλη ἐπίρροιο στους μεταγενέστερους συγγραφείς, τόσο ὡς πηγὴ πληροφοριῶν ὅσο καὶ ὡς πρότυπο συγγραφῆς. Ἀλλὰ καὶ σήμερον εἶναι ἕνα συναρπαστικὸ ἀνάγνωσμα, εὐκόλως προσεγγίσιμο, παρέχοντας σημαντικὴς πληροφορίες· ἰδίως γιὰ τὴν προχριστιανικὴ Ἑλλάδα· πού δὲν ἀνευρίσκονται σὲ ἄλλες πηγές. ΕΚΔ. ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΟΝ

νεύεται τῇ κοινῇ γλώσσῃ *βουλή, φῶς, ζωοδοτήρ*· εἰπὼν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐκθέσει τὰς αὐτὰς τρεῖς θείας τῶν ὀνομάτων δυνάμεις μίαν εἶναι δύναμιν καὶ κράτος τοῦ μόνου θεοῦ, ὃν οὐδεὶς ὁρᾷ, ἥστινος δυνάμεως οὐδεὶς δύναται γινῶναι ἰδέαν ἢ φύσιν· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς δυνάμεως τὰ πάντα γεγενῆσθαι, καὶ ἀρχὰς ἀσωμάτων καὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἐξουσίας καὶ ἄστρα πάντα καὶ γῆν καὶ θάλασσαν, τὰ ὁρώμενα ἐν αὐτοῖς πάντα καὶ τὰ ἀόρατα. τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος εἶπεν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ πλασθέντα ἐκ γῆς καὶ ψυχὴν ὑπ' αὐτοῦ λαβόντα λογικὴν, καθὼς Μωσῆς ὁ σοφὸς ἐξέθετο ταῦτα. ὁ δὲ αὐτὸς Ὀρφεύς ἐν τῇ αὐτοῦ βίβλῳ συνέταξεν ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν τριῶν ὀνομάτων, μῆς δὲ θεότητος, τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ αὐτὸς ἐστὶ τὰ πάντα.

Περὶ δὲ τοῦ καλαιπώρου γένους τῶν ἀνθρώπων ὁ αὐτὸν Ὀρφεύς ἐξέθετο ποιητικῶς στίχους πολλοὺς, ὧν μέρος εἰσιν οὗτοι:

**Θῆρες τε οἰῶνοί τε βροτῶν τ' ἀλιτήρια
φυλά. Ἄχθεα γῆς, εἰδῶλα τετυγμένα,
μὴ διὰ μηδέν. οὔτε κακοῖο προσερ-
χομένοιο νοῆσαι γινώσκοντες. φρά-
δμονες, οὔτε ποῖον μάλ' ἀποστρέψαι
κακότητος ἀσφαλίσασθαι, οὔτε ἀγα-
θοῦ παρεόντος ἐπιστρέψαι καὶ εἶρξαι
ἰδριες, ἀλλὰ μάτην ἀδαήμονες, ἀπρο-
νόητοι. ἔμπειροι.**

**Θηρία, ὄρνεά τε, τῶν ἀνθρώπων τὰ
καταναλισκόμενα ἔθνη, τὸ βάρος
τῆς γῆς, εἶδος κατεσκευασμένον,
μηδὲ διὰ τί ἐγεννήθησαν μηδὲ διὰ τί
ἀποθνήσκουσιν εἰδότες, οὔτε κακοῦ
ἐρχομένου κατ' αὐτῶν αἰσθανόμενοι,
οὔτε ἀπὸ μακρόθεν πολὺ ἀποστρέψαι
ἐκ τοῦ κακοῦ. οὔτε ἀγαθοῦ ἐρχομέ-
νου ὑποστρέψαι ἐκ τοῦ κακοῦ καὶ
κρατῆσαι καλόν. ἀλλ' ὡς ἔτυχεν
ἀμαθεσιτάτως φέρονται, μηδὲν προεν-
νοοῦμενοι.**

Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς στίχους ἐξέθετο ὁ αὐτὸς σοφώτατος Ὀρφεύς. ταῦτα δὲ πάντα ἐξέθετο ὁ σοφώτατος Τιμόθεος χρονογράφος, λέγων τὸν αὐτὸν Ὀρφέα **πρὸ τοσοῦτων χρόνων εἰπόντα τριάδα ὁμοούσιον δημιουργῆσαι τὰ πάντα.**

ΤΟ ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΔΕΣΜΑ

«...καὶ ὡς ἔοικε, τῶν κύκνων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικὴν, οἱ ἐπειδὴν αἰσθον-
ται ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, ἄδοντες καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δεῖ πλεῖστα καὶ
μάλιστα ἄδουσι, γεγηθότες ὅτι μέλλουσι παρὰ τὸν Θεὸν ἀπιέναι, οὐπὲρ εἰσὶ θεράποντες...»

... αὐτὰ ἔλεγε, λοιπόν, ὁ Σωκράτης καὶ ὁ ἀέρας ἄρχισε νὰ πυκνῶνῃ, καθὼς μιλοῦσε, καὶ νὰ στερεοποιεῖται καὶ νὰ παίρνῃ μορφή. Φάνηκε στὴν ἀρχὴ μία πάλλευκν φτερούγα κι ἕνας ἀλαβάστρινος λαιμός καὶ σχηματίστηκε σιγά-σιγά τὸ πουπουλένιο σῶμα καὶ ἡ οὐρὰ μέσα στοῦ ἡμίφως τοῦ δεσμοτηρίου. Τελευταῖο φάνηκε τὸ καλλίγραμμο κεφάλι καὶ ὅταν ὅλα ἔδεσαν μαζί καὶ στερεώθηκε ὁ ἀέρας, ἔγιναν τὰ λόγια κύκνος καὶ τὸ πουλί ἄγγιξε λίγο τὰ κεφάλια τῶν μαθητῶν μὲ τὰ φτερά του ὅπως τινάχθηκε νὰ φύγῃ κατὰ τὸν ἄπειρο οὐρανό. Ἐνῶσε τὸ ῥῆγος ὁ Φαίδων καὶ στράφηκε νὰ δῇ τὴν θεία παρουσία ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀντίκριξε ἤδη τὸν ἥλιο τοῦ Ἀπόλλωνος πού ζέσταινε στοργικά τὴν Ἀττικὴ. Ἐκανε ἕνα κύκλο πάνω ἀπὸ τὴν Πνύκα, προσευχήθηκε στὸν Παρθενῶνα καὶ εὐχαρίστησε τὴν Ἀθηνᾶ πού ἔστερξε καὶ μετέτρεψε τῆς Σοφίας καὶ πέταξε ἐλεύθερος καὶ εὐδαίμων κατὰ τὸν Ἰλισό. Ἐψαξε τὸ μάτι σπιθίζοντας, τὸν αἰωνόβιο πλάτανο πού εἶχε πυκνώσει κάποτε τὴν σκιά του γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Σωκράτη καὶ τὸν Φαῖδρο. Τότε πού ὁ Διδάσκαλος μίλησε γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ εἶχε ἡσυχάσει τὸ νερό τοῦ ποταμοῦ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ. Εἶδε πάλι τὸν φαῦλο ἵππο τῆς ψυχῆς νὰ ἀφρίζῃ καὶ νὰ ματώνῃ τὸ στόμα του ἀπὸ τὸ καλινάρι καθὼς τὸ τραβοῦσε μὲ σιβαρό κέρι ὁ ἡνίοχος γιὰ νὰ μὴ ξεστρατίσῃ. Ἐκεῖ, στὴν ἴδια σκιά στάθηκε, ἔσκυψε στό καθαρό νερό, ἤπιε καὶ ξεδίψασε. Καὶ σήκωσε τὸν λαιμὸ εὐχαριστημένος νὰ τραγουδήσῃ στὸν Θεὸ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ πού τὸ ἀξίωσε νὰ δῇ τὸ λυκαυγὲς καὶ τὰ ἀπαλά κρώματα τοῦ δειλινοῦ, νὰ δῇ τὴν φύσιν νὰ ζωντανεύῃ τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὸν σπόρο νὰ κοιμᾶται κάτω ἀπὸ τὸ ἐλαφρὺ στῤῥωμα τοῦ χιονιοῦ τοὺς χειμῶνες, νὰ δῇ πῶς ἀφρίζουν τὰ κύματα τοῦ Αἰγαίου ὅταν τὰ ἀναταράσῃ ἡ τρίαινα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τὸ τρυφερό κἀδὶ τῆς θάλασσας στά βράχια, ὅταν ὁ Αἴολος ἔχει κρατήσει τοὺς ἀνέμους, στό Σούνιο. Νά τὸν εὐχαριστήσῃ πού τὸν ἀξίωσε νὰ χαρῇ καὶ νὰ λυπηθῇ, νὰ

ἀγαπήσῃ καὶ νὰ ἀγαπηθῇ, νὰ πονέσῃ. Νά εὐχαριστήσῃ τὴν ἀνάγκη, πού τοῦ ἔδωσε τὸν κλῆρο καὶ διάλεξε αὐτὴν τὴν ζωὴ, καὶ νὰ μνηύσῃ στὸν Θεὸ πῶς τέλειωσε πιά τὸ χρέος του καὶ «χωρὶς τῶν δειλῶν τὰ παρακάλια καὶ παράπονα» νὰ τοῦ ζητήσῃ νὰ τὸν πάρῃ κοντά του. Τραγουδῆσε τόσο ὁμορφα, ὅπως ὁ ἐρωτευμένος τὴν ἀγάπη του, καὶ χάρηκε ὁ Ἀπόλλων πού εἶδε τὸ ἀγαπημένο του πουλί εὐτυχισμένο, καὶ ὅταν πιά τελείωσε τὸ τραγούδι του, ἔστειλε μία ἡλιαχτίδα καὶ τὸν τύλιξε καὶ τὸν ἀνέβασε ψηλά· ψηλά στὸν οὐρανὸ καὶ ἔγινε ὁ κύκνος ἰδέα καὶ ἡ ἰδέα φτερούγισε στὸν κόσμον πού κατοικοῦν οἱ οὐσίες τῶν ὄντων.

Ἄν βγῇς τίς νύκτες στὴν ὑπαιθρο τῆς Ἀττικῆς, ἀκοῦς ἀκόμα τὰ θεῖα λόγια νὰ ψιθυρίζουν στὸν ἄνεμο καὶ στά φύλλα τῆς λεύκας. Ἔρχονται ἀπὸ τὸ ὄρος Αἰγάλεω, ἀνεβαίνουν στὸν

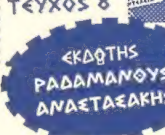
Ἵμυττό, περνοῦν τὴν κορυφογραμμὴ τῆς Πεντέλης καὶ πέφτουν ἀπὸ τὴν Πάρνηθα, σάν τὴν φθινοπωρινὴ βροχὴ πού ποτίζει τὸ χῶμα καὶ ξεδιψᾷ, σάν τὸν ἥλιο τοῦ Ἀπριλίου πού ζεσταίνει τὸν σπόρο καὶ ἀνθίζει, στὴν Ἀττικὴ γῆ. Δακρύζεις τότε εὐγενικὴ ἀναγνώστη τοῦ Πλάτωνος σάν νὰ ἥσουν καὶ ἐσύ στό δεσμοτήριον, καὶ τώρα πού ἔχουν ὅλα τελειώσει, ἐκεῖνος ἔφυγε γιὰ τὸν θάνατον καὶ ἐσύ γιὰ τὴν ζωὴ. Δακρύζεις, ὅχι γιὰ τὴν μέθεξιν στὴν ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλὰ γιατί εἶναι πράγματι ἄδολη ἡ ἀπάντησις στὸν ἱερό λόγο, καὶ στρέφεις τὸ βλέμμα στὸν ἑναστρο οὐρανό, ἱκέτης τοῦ Θεοῦ πού τὰ γνωρίζει ὅλα, νὰ σοῦ στείλῃ τὸν Ἑρμῆ καὶ ἕνα σημάδι. Ἐναν οἰωνό πού νὰ ἀπαντᾷ στό θεῖο ἐρώτημα.

«...ἀλλὰ γὰρ ἤδη τώρα ὥρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν ἀποθανομένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις. Ὀπότεροι δὲ ἡμῶν ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα, ἄδολον παντὶ πλὴν ἢ τῷ Θεῷ...»

Ἰωάννης Γαβρᾶς - Φαέθων

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
Ο 1ος ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ**
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΕΜΕΝΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1998 - 99
ΕΝΑ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ, ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΔΩΡΟ

ΕΓΩ, Ο ΗΜΙΟΧΟΣ - ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ (ΡΑΔ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ) - ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ (ΠΛΑΤΩΝΟΣ) - ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΕΛΛΗΝΑΣ ΙΕΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΠΡΟΚΛΟΥ) - ΟΡΦΙΚΗ ΑΤΡΑΠΟΣ - ΜΥΘΕΙΕ ΤΡΟΦΩΜΙΟΥ (ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ) - ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ - ΤΑΞΙΔΙ ΕΤΟΝ ΗΛΙΟ - 1998 ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΕΤΟΣ (ΑΛΤΑΜΗ)

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ (Κ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ) - ΠΡΟΦΑΛΛΑΜΟΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ: ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΟΥΕΙΣ ΤΗΣ ΞΕΛΗΝΗΣ (ΑΛΤΑΜΗ) - ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ - ΑΛΗΓΟΡΙΕΣ (ΣΩΛΕΙΜΟΥ) - ΕΡΩΤΙΚΟΣ (ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ) - Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ (Κ. ΠΑΛΑΜΑ) - ΕΧΕΤΛΑΙΟΣ (ΑΘ. ΠΟΥΡ-ΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ (ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑ Β' - ΦΑΙΔΡΩΝ) - Ο ΝΑΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΝΑΟΣ ΠΟΥ ΔΟΝΕΙΤΑΙ (Ι. ΠΙΤΣΟΥΛΗ) - ΑΙ ΠΕΡΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ ΔΟΣΔΕΙΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ (ΠΑΝ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ) - Η ΜΟΥΣΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ (Χ. ΕΠΥΡΙΑΝ) - Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΣ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ (Ι. ΔΑΚΟΓΛΟΥ) - ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Τ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ) - Η ΕΛΛΑΣ ΕΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ (Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ).

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ (Δ. ΝΑΝΤΙΝΗ) - Ο ΒΑΝΔΑΛΟΣ (Ε. ΑΝΤΩΝΑΚΟΥ) - Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (ΕΤ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ) - ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ (ΗΛ. ΜΙΚΟΛΟΥΔΗ) - ΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΕΠΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΜΥΗΜΕΝΩΝ (ΑΝΤ. ΧΑΛΔ) - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΥ (Ο.ΡΑ) - Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΑΙ ΔΥΟ ΗΛΙΟΣΤΑΞΙΑΚΑ ΠΥΛΑΙ - ΔΙΟΝΥΣΟΣ - ΑΠΟΛΛΩΝ: ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ (Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ: ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ - ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ (Ε. ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ) - ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ (Γ. ΛΕΚΚΑΚΗ) - ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΕΙΣ (Ε. ΝΑΓΟΥ) - ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ (Ν. ΧΑΡΑΚΑΚΟΥ)

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΟ ΚΑΙ Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ (ΑΛΤΑΜΗ) - ΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΥΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΟΥ ΙΔΡΥΣΕΝ Ο ΟΡΦΕΥΣ (Α. ΧΑΛΔ) - ΝΟΜΟ ΟΥΑΝΤΙΣΜ (Α. ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ: Η ΜΗΤΡΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (Μ. ΞΕΣΙΝ) - Η ΨΥΧΗ, Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ - ΜΕΡΟΣ 20^Η (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΟΜΝΥΜΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΙΗΤΡΟΝ (Ν. ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΞΗ) - ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΜΕΡΟΣ 10^Η (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ) - ΕΑΡΙΝΗ ΙΕΡΗΜΕΡΙΑ (Ε. ΝΑΓΟΥ) - ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ (Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ ΩΣ ΜΥΗΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ (Μ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΒΡΑΧΥΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ (ΞΕΝΕΚΑ) - Η ΕΛΕΝΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΤΗΣ (Δ. ΝΑΝΤΙΝΗ)

ΕΠΙΕΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΕΤΗΝ ΠΡΟΙΕΤΟΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ (Γ. ΤΕΟΥΚΑΝΤΑ) - ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΝΟΜΑΤΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ - ΠΩΣ ΕΚΕΠΤΕΤΑΙ Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ (W. H. CALVIN) - ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ (Ι. ΣΑΚΚΑ) - ΘΕΡΙΝΟΝ ΗΛΙΟΣΤΑΞΙΟΝ - ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (Κ. ΜΕΡΔΕΜΕΙΑΝΟΥ) - Η ΨΥΧΗ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ 'Η ΚΡΟΝΙΑ (ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΗΝΗΜΟΕΥΝΩΝ (ΕΠ. ΝΑΓΟΥ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ (ΕΥΑΓ. ΕΤΑΜΑΤΗ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ) - ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΤΩΝ ΗΛΙΟΣΤΑΞΙΩΝ (ΔΑΝΕΣΗ - ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ) - ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΩΜΑ (Π. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ (ΕΠ. ΝΑΓΟΥ)

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ (ΕΠ. ΝΑΓΟΥ) - Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ (Η. Π. ΜΙΚΟΛΟΥΔΗ) - Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ (Ι. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ) - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ (Δ. ΝΑΝΤΙΝΗ) ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ (Α. ΚΕΛΕΙΔΟΥ) - ΑΝΗΡ-ΓΥΝΗ ΠΑΤΗΡ-ΜΗΤΗΡ = ΖΩΗ (Ι. ΜΑΡΗ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ (Κ. ΒΑΓΙΟΠΟΥΛΟΥ) - ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΒΙΩΜΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (Ν. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ) - ΨΥΧΗ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΓΝΩΡΙΞΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ (Μ. ΜΑΚΡΑ) - ΘΑΛΗΣ, ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ, ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ) - ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΟΡΦΙΚΩΝ (Ε. ΝΑΓΟΥ) - ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΑΙ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΕΙΣ (Ι. ΒΑΣΙΛΗ)

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ (Α. ΣΑΡΑΓΑ) - ΗΤΑΝ ΓΝΩΣΤΗ Η ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΤΗΝ ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ; (Ι. ΔΑΥΡΟΥ) - Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ (Μ. ΞΕΣΙΝ) - Η ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (Α. ΚΑΛΛΕΡΓΗ) - ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΛΟΣ (Ε. ΝΑΓΟΥ) - ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ - ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ - Η ΨΥΧΗ ΑΝΘΡΩΠΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΩΛΟ ΤΟΥ ΜΑΤΙΟΥ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΧΕΙΜΕΡΙΝΕΣ ΤΡΟΠΕΣ (Δ. ΝΑΝΤΙΝΗ) - ΟΙ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ) - ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΕΙΑ (Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ)

Τό **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** τώρα καί στά **ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 20 ΕΥΡΩ * ΤΗΛ. 010. 52.37.543 - 010. 75.12.156
ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32 ΑΘΗΝΑΙ * ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΚΡΑΤΙ (ΟΠΙΣΘΕΝ ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16)

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

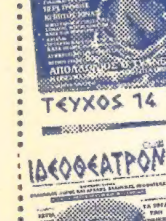
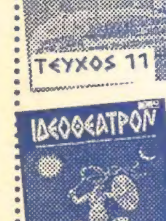
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ

ΤΟΜΟΣ Δ' ΤΕΥΧΗ 1-8
1998 - 1999

40 ΕΥΡΩ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
Ο 2ος ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ**
ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΕΜΕΝΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2000 - 2001
ΕΝΑ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ, ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΔΩΡΟ

ΟΡΦΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ - ΜΤΦ. Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΧΟΛΙΑ ΕΤΟΥΣ ΟΡΦΙΚΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ - Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ, ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑ - Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΒΙΟΜΙΚΟΣ Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ - ΤΑ ΙΕΡΑ ΕΠΗΛΑΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ - PAUL FAURE, ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΔΙΔΑΚΕΑΛΟΣ: ΕΠΥΡΙΑΝΟΣ ΜΑΓΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗ, ΤΟ ΠΙΕΤΕΥΩ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ - Ε. ΝΑΓΟΥ, ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ - ΠΑΝ. ΘΑΛΑΞΗΣ, ΨΥΧΗ - Π. ΛΕΚΑΤΕΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ

ΑΛΤΑΜΗ - ΤΟ ΖΩΟΓΟΜΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ, ΠΛΑΤΩΝΟΣ - ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ, ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ - ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΤΗΝ ΞΕΛΗΝΗ & Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ, ΕΛΛΟΥΣΤΙΟΥ - ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟ-ΕΜΟΥ, Ε. ΝΑΓΟΥ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ - Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩ-ΡΙΑ, Π. ΛΕΚΑΤΕΑ - ΕΠΑΝΑΓΕΝΝΗΜΗ ΤΟΥ ΠΕΘΑΜΕΝΟΥ, Ε. ΝΑΓΟΥ - Η ΔΙΑ-ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΞΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΜΕΡΟΣ Β'), Τ. ΤΕΟΥΚΑ - ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΕΤΟΝ ΧΡΟΝΟ, Π. ΤΡΑΪΔΑΝΟΥ - Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, Σ. ΛΕΑΔΩΒΕΑΤΕΡ - ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΕΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ - Π. ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ - ΤΟ «ΕΞΟ»+ΟΠ+ΤΡΟΝ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ - ΑΛΤΑΜΗ, ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΘΟΛΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ - ΔΚ, Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΔΕΘΕΝΕΙΑΣ - Γ. ΜΙΜΟΥΔΗΣ, Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΞΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ - ΕΠ. ΝΑΓΟΣ, Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΛΑΝΤΟΣ - Ε. ΝΑΓΟΣ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ, Η ΠΡΟΕΥΧΗ ΠΑΝΩ ΕΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ - Ε. ΡΕΥΑΝ, Ο ΒΡΑΧΟΣ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ, Η ΘΕΙΑ ΜΟΡΦΗ - Ε. ΝΑΓΟΣ, Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ - Π. ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ, ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝ - Μ. ΚΟΡΡΕ, ΕΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ - Μ. ΚΟΡΡΕ, ΟΙ ΡΑΒΔΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΙΟΜΩΝ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ - ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΑΝΝΗ, ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ - Π. ΚΑΤΗΜΕΡΤΖΗΣ, ΨΥΧΗ - Π. ΛΕΚΑΤΕΑΣ

ΤΟ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΝ ΗΛΙΟΣΤΑΞΙΟΝ 'Η Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΥΡΓΙΑΣ, Α. ΕΙΚΕΛΙΑΝΟΣ - ΔΙΟΝΥΣΟΣ ΕΠΙ ΛΙΚΝΩ, Ε. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ - Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ, ΑΛΤΑΜΗ - ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΕΤΗΜΗΣ, ΕΠ. ΝΑΓΟΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ, Π. ΛΕΚΑΤΕΑ - Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΔΑΡΟΣ, Ο ΠΙΝΔΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ, Δ. ΤΕΙΛΙΒΕΡΑΝΗΣ - ΕΠΟΥΔΗ ΕΤΟΝ ΠΙΝΔΑΡΟ, Δ. ΤΕΙΛΙΒΕΡΑΝΗΣ - ΚΑΙ ΕΓΩ ΝΕΚΤΑΡ ΧΥΤΟΝ, Τ. ΤΕΟΥΚΑ - ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΕΤΟΝ ΧΡΟΝΟ, Μ. ΚΑΡΑΒΑ-ΓΑΛΑΝΗ - Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΗΤΕΡΑ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, Α. ΚΕΛΕΙΔΟΥ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ Ο ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΜΟΣ, Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, Π. ΛΕΚΑΤΕΑ - ΨΥΧΗ, Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΥΠΟΘΗΚΕΣ ΒΙΟΤΙΚΗ, Χ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ - Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΛΟΥ, ΜΤ. ΠΕΠΠΑ - ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΝΟΙ ΜΕΣΕΙΕΣ

ΑΥΤΟΜΥΗΤΙΚΗ - ΙΒΑΣΙΛΗ, Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΕΤΗΝ ΕΘΝΟΓΕΡΕΙΑ - Ο. ΠΤΑΞΙΟΣ, ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΣΤΙΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ - Ε. ΝΑΓΟΥ, ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΘΡΗΚΕΙΑΝ - ΒΙΟΥΕΙΟΣ, ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ-Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΤΟΙΔΕΩΝ - ΑΛΤΑ-ΜΗ, Η ΘΡΗΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ, Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ - ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ, ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΕΤΗΜΗ-ΠΙΕΤΗ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ - Γ. ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ, Η ΑΘΑΝΑΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΣ-ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - Κ. ΓΕΩΡ-ΓΟΥΛΗΣ, ΥΠΕΡΥΘΡΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - Α. ΚΑΤΑΝΟΥ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΓΑΛΗΝΗ - ΡΕΤΑΪΝΕΡ, ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ - Ο. ΝΟΜΙΚΟΥ, Ο ΜΕ-ΛΑΣ ΖΩΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΙΛΙΤΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΑΡΤΙΑΤΩΝ - ΚΡΩΜΑΙΟΣ, ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ, ΧΕΙΡΩΝ ΚΕΝ-ΤΑΥΡΟΣ - ΑΛΤΑΜΗ, Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΖΩΟΓΟΜΙΚΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ - Γ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, ΑΠΟ ΤΩΝ ΔΕΛΦΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ - Α. ΕΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΥ - Μ. ΚΑΡΑΤΖΑ, ΠΕΡΙ ΙΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΘΕΙΡΙΔΟΣ - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, Η ΠΡΟΙΕΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ - ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΕΡΓΗ, ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ: ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ - ΕΠΥΡ. ΝΑΓΟΥ, ΚΕΒΗΤΟΣ ΠΙΝΔΑΣ - ΚΙΜΩΝΟΣ ΔΟΗΜΑΙΟΥ, Η ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΞΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΡΦΥΡΙΟ - ΠΙΡΓΟΥ ΛΑΘΥΡΗ, Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ - ΕΠ. ΝΑΓΟΥ, ΟΔΥΣΣΕΙΑ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ - ΡΑΔΑΜΑΝΘΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ, ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ ΕΝΑΤΗ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ ΚΑΤΑ ΘΕΩΝΑ ΤΩΝ ΕΜΥΡΝΑΙΩ - ΑΛΤΑΜΗ, ΑΙ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑΙ ΕΣΚΡΑΤΙΚΑΙ ΕΧΟΛΑΙ - Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ Ο ΤΥΑΝΕΥΣ - ΠΕΤΡΟΥ ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ, Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΩΝ - ΕΜΜΕΤ ΦΟΣ, Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΡΟΥΞΕΩ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΚΟΗ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ - ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΑΝΤΙΝΗ

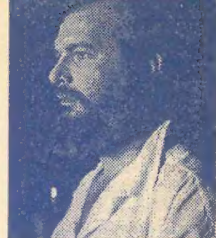
ΛΥΕΙΣ - Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ, ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ, Ο ΚΛΕΙΤΟ ΤΗΣ ΗΡΑΣ - ΑΛΤΑΜΗ, Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ - Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΞΕΛΗΜΙΑΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ - Β. ΜΠΑΡΛΑΜΑ, ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ Ε. ΝΑΓΟΣ, Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΡΟΥΞΕΩ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΚΟΗ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ - Δ. ΝΑΝΤΙΝΗΣ, ΕΣΤΙΑ-ΑΡΗΣ-ΑΡΤΕΜΙΣ - Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ, ΤΟ ΖΩΟΓΟΜΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ - Π. Ο. & Ο. Π. ΑΔΑΜΑΚΟΣ, ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΟΡΦΙΚΩΝ - ΑΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ, ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ - Κ.Ε. ΓΕΩΡΓΙΑΝΝΑΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ - ΕΛ. ΣΑΡΑΓΑΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΥΚΤΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, ΧΡΟΝΟΣ ΤΕΛΕΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ - Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ, ΟΙ ΕΧΕΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΨΥΧΗ - ΕΚ. ΝΑΓΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ - Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ, ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΙΚΩΝ ΑΚΤΙΝΩΝ - Ε. ΝΑΓΟΣ, Η ΟΙΚΟΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑ-ΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ - Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, ΕΚΕΥΕΙΣ ΕΧΕΤΙΚΩΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΡΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟ-ΡΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 11^{ΗΝ} ΕΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2001 ΚΑΙ Η ΠΥΡΑΜΙΣ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΟΣΟΦΙΑΣ - ΑΛΤΑΜΗ, Η ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΕΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ, ΤΟ ΙΕΡΟ ΔΕΝΔΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΕΟΡΤΑΕΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ - Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗ, ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΑΜΤΕΙΩΝ - Ν. ΠΕΠΠΑ, ΑΡΧΗ ΕΟΦΙΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΕΚΕΥΙΣ - Α. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΙΔΕΟ-ΘΕΑΤΡΟΝ

ΡΑΔΑΜΑΝΘΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

Τό **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** δημιουργήθηκε τό 1991 από τόν ήθοποιό Ραδάμανθου Αναστασάκη. Είναι θεατρικός-εκπαιδευτικός-εκδοτικός οργανισμός πού έχει ως βασικό σκοπό τήν παρουσίαση του 'Αρχαίου Έλληνικού Πνεύματος καί τήν ένωση του μέ τήν σύγχρονη, αλλά καί νέα εποχή μέσω της Θεατρικής Τέχνης, Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων καί Ειδικών Έκδόσεων. Χρησιμοποιεί τήν Σοφία του παρελθόντος, τίς προτάσεις, εξελίξεις καί άνησιχίες του παρόντος καί τόν όραματισμό γιά τό μέλλον της Τέχνης καί της Άνθρωπότητας. Πραγματοποίησε από τό 1991-2002 περισσότερες από 2.000 εκδηλώσεις στην Ελλάδα καί τό εξωτερικό, κάνοντας ευρύτερα γνωστή τήν σημαντική της 'Αρχαίας Έλληνικής Γλώσσας - Επιστήμης - Τέχνης - Φιλοσοφίας - Ιστορίας καί Θρησκείας. Άπετέλεσε κατ' αυτόν τόν τρόπο τήν ποιοτικότερη αλλά καί μεγαλύτερη εκδήλωση σέ κοινωνικό επίπεδο του νέου ρεύματος της δεκαετίας 1991-2001 γιά τόν Έλληνικό Πολιτισμό.

✓ Παρουσίασε στό θέατρο από τό 1991 μέχρι σήμερα σέ θεατρική δασκευή καί σκηνοθεσία Ραδ... Αναστασάκη τά έργα του 'Α. Άσπμακόπουλου: **ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΜΑΘΗΤΕΙΑ, ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΣΤΟΝ ΘΗΣΕΑ** καί **ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ ΠΛΑΤΩΝΟΣ: ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ** καί **ΦΑΙΔΡΟΣ** - 'Ορφέως **ΛΟΓΟΙ ΙΕΡΟΙ** καί **ΥΜΝΟΙ**. Τά έργα παρουσιάστηκαν στόν Λυκαβηττό - Βεάκειο Κατράκειο, σέ αρχαία θέατρα καί Φεστιβάλ της Άττικής, αλλά καί σέ περιοδεία σέ όλη τήν Ελλάδα. Επίσης παρουσίασε υπό τήν μορφή θεατρικών **άναλογίων** μέ **άναλύσεις** καί **σχόλια** τήν **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ**, τό σύνολο των **ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ**, του **ΠΛΑΤΩΝΟΣ**, του **ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ**, καθώς καί δεκάδες κείμενα της αρχαίας, ελληνικής γραμματείας.

✓ Τόν Ιανουάριο του 1994 δημιουργεί τις **"ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ"** στην Αίθουσα Τελετών του Έθνικού Μετσοβείου Πολυτεχνείου συνεργαζόμενος μέ τό Ίδρυμα μέχρι καί τό 1996. Παράλληλα διοργανώνει περιηγήσεις σέ Αρχαιολογικούς Χώρους καί στά Ίερά των Ελλήνων, στην Ελλάδα αλλά καί στό εξωτερικό, μέ ειδικές ξεναγήσεις καί συνέδρια. (Επικούρειος Άπόλλων-Βάσσαι Άρκαδίας, Καβείριον-Θήβα, Δελφοί, Πυραμίδες του Έλληνικού-Άργος, Μικήναι, Νεκρομαντεϊόν, Δωδώνη, Δίον, Βεργίνα, Δήλος, Έλευσίνα, Λαύριον, Αίγυπτος (όαση Σίους), Μεγάλη Ελλάδα (Κ. Ιταλία) κ.ά).

✓ Τόν Σεπτέμβριο του 1994 ιδρύει τήν **"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ"**, σέ συνεργασία μέ τήν **"Βιβλιοθήκη των Ελλήνων"** (εκδόσεις Γεωργιάδη) καί υπό τήν διεύθυνση σπουδών της Άννας Τζιροπούλου-Ευσταθίου καί της Ειρήνης Μαυροπούλου. Σκοπός, ή διδασκαλία της Άρχαίας Έλληνικής Γλώσσας σέ παιδιά Δημοτικού καί ένήλικες. Ένα όραμα πού γιά πρώτη φορά υλοποιήθηκε στην Νεώτερη Ελλάδα.

✓ Τόν Δεκέμβριο του 1995 εκδίδει σέ συνεργασία μέ τόν Ά. Γεωργιάδη τήν, τριμηνιαία τότε, εφημερίδα **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**.

✓ Τόν Ιανουάριο του 1996 αναλαμβάνει τήν υποστήριξη προτάσεως Ισπανών Ευρωβουλευτών γιά τήν καθιέρωση της ελληνικής γλώσσας καί παιδείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συνεργαζόμενος μέ τό **ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ**, τόν Δήμο Άθηναίων καί τό Ίδρυμα Άντ. Τρίτση. Συγκέντρωσε περισσότερες από 350.000 υπογραφές Έλλήνων πολιτών, τίς όποιες παρουσίασε στόν αντιπρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Κρητικό, μαζί μέ τόν Φ. Παπαθανασίου (άντιδήμαρχο του Δ. Άθηναίων).

✓ Τόν Φεβρουάριο του 1996 συνεργάζεται στην δημιουργία των **"ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ"** Άρχαίο Έλληνικό Δείπνο μέ μουσική χορό καί φιλοσοφικούς διαλόγους.

✓ Τόν Σεπτέμβριο του 1996 δημιουργεί τήν **ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ** γιά τήν διδασκαλία των Όμηρικών Έπών, της Έλληνικής Φιλοσοφίας καί Μυθολογίας σέ παιδιά από 5-15 ετών. Παρουσίασε μέ τό παιδικό τμήμα σέ θεατρικό δρώμενο τήν Ά' ραψωδία της 'Ιλιάδος, τήν ραψωδία Α' της Όδυσσεΐας, τήν Άπολογία Σωκράτους του Πλάτωνος, τά Άργοναυτικά του Όρφέως καί τήν Άντιγόνη του Σοφοκλέους.

✓ Τόν Νοέμβριο του 1996 αναγκάζεται σέ παραίτηση από τήν **"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ"** δίδοντας τήν διεύθυνση στόν Άδωνι Γεωργιάδη, δημιουργώντας τόν προσωπικό χώρο στεγάσεως των Ίδεων πού προσβείει στην όδο Στουρνάρη 57, αναπτύσσοντας έλεύθερα τούς σκοπούς του **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΥ**.

✓ **ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ**: Πέραν των πολυμόρφων εκδηλώσεων μέ θέμα τόν Έλληνικό Πολιτισμό, τό Ίδεοθέατρον, δημιούργησε καί σειρά μαθημάτων: **ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ** μέ τόν Σ. Θεοδοσίου (άστροφυσικός του Πανεπιστημίου Άθηνών), - **ΧΑΟΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ** μέ τόν Π. Δημότακη (πυρηνικός-χημικός Παν/μίου Πατρών), - **ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ** μέ τόν Ν. Πουλιανό (αρχαιολόγος), - **ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ, ΤΗΝ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ** μέ τόν Δ. Λέκκα (μαθηματικός-μουσικός-διδάκτωρ μουσικών σπουδών), - **ΕΥΚΛΕΙΔΙΟΥ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ** μέ τόν Β. Σπανδάγο (μαθηματικός-συγγραφέας), **ΦΥΣΙΚΗΣ** μέ τόν Π. Παππά (φυσικός) **ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ** μέ τόν Α. Σαραγά (έρευνητής-ηλεκτρονικός στόν Δημόκριτο), - **ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΟΡΩΝ** μέ τήν Μαρία Άθανασιάδου (χορογράφος), - **ΑΡΧΑΙΑΣ ΥΜΝΩΔΙΑΣ**, - **ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ** μέ τόν Ν. Κωνσταντινόπουλο (βυζαντινός μονοφωνάρας), - **ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ** μέ τήν Ά. Κελεσίδου (Δ/ντρια του Κέντρου Φιλοσοφίας της Άκαδημίας Άθηνών), - **ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ** μέ τόν Δ. Λιαντίνη καί τά μαθήματα **ΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ**, - **ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**, μέ τόν Ρ. Άναστασάκη πού προσέφεραν σέ εκατοντάδες ανθρώπους όργάνωση νοητικού καί φυσικού λόγου καθώς καί έκφραση συναισθημάτων.

✓ Τόν Ιανουάριο του 1998 δημιουργεί έκδοτικό όκο, παρουσιάζοντας σπανιότερες μελέτες γιά τήν Έλληνική Φιλοσοφία-Μυθολογία - Πυθαγορισμό - Άρχαία Θρησκεία - Όρφισμό, αλλά καί **ΟΜΗΡΟ** - **ΠΙΝΔΑΡΟ** - **ΕΜΠΕΔΟΚΛΗ** - **ΙΟΥΛΙΑΝΟ** - **ΠΟΡΦΥΡΙΟ** κ.ά καί εκδίδει τό όμώνυμο τριμηνιαίο περιοδικό **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** (Φιλοσοφία - Μυθολογία) ✓ Υποστηρίζει τήν διάδοση των Άρχ. Έλληνικών Όνομάτων τελώντας όνοματοδοσίες κάθε Ήλιοστάσιο καί Ίσημερία.

Τό **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** άπετέλεσε καί άποτελεί παράδειγμα πρός μίμησην, άφού πολλοί έλληνοπρεπείς χώροι πού δημιουργήθηκαν κατόπιν αυτού, έμμήθησαν τήν λειτουργία του. Επίσης πολλοί νέοι αλλά καί καταξιωμένοι έρευνητές καί επιστήμονες έγιναν ευρύτερα γνωστοί διά μέσου των εκδηλώσεών του. Μέ τίς πολύμορφες εκδηλώσεις του, έδωσε γνωσιολογικά έναύσματα αλλά καί ψυχικά έρεθίσματα γιά νά στραφούν πρός τήν μελέτη της Άρχαίας Έλληνικής Γραμματείας, Μυθολογίας - Θρησκείας καί νά αγαπήσουν τό μέτρον καί τό κάλλος του αρχαίου ελληνικού πνεύματος χιλιάδες άνθρωποι έμπνεύοντας τίς συνειδήσεις τους.

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ - ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 & ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16 (ΜΕΜΑΝΤΙ ΑΛΕΞΟΥΣ ΠΑΓΕΡΑΤΙΟΥ) ΤΗΛ.: 010.75.12.156
ΕΤΟΥΡΜΑΡΗ 57 & Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΗΛ.: 010. 52.37.543, ΤΗΛΕΟΜΟΙΟΤΥΠΙΟΝ (ΦΑΞ): 010.52.26.694

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 2002 - ΑΝΕΥ ΦΠΑ 4%

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΤΟΥΡΜΑΡΗ 57

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΕΡΑΤΙ - ΤΗΛ.: 010.75.12.156

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΡΑΔΑΜΑΝΘΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΤΗΛ.: 010.52.37.543

Όμήρου:	ΙΛΙΑΣ	50	Κ. Κουρτίδου:	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	15
Όμήρου:	ΟΔΥΣΣΕΙΑ	50	Άγνώστου:	Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ	5
Όρφέως:	ΥΜΝΟΙ - FRAGMENTA	10	Σ. Πιμπλή:	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ	6
Όρφέως:	ΛΙΘΙΚΑ - ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ	10	Π. Βασιλειάδου:	Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	6
Έμπεδοκλέους:	ΑΠΑΝΤΑ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΟΣ	10	Άσπμακόπουλου:	ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ	6
Πινδάρου:	ΑΠΑΝΤΑ ΕΠΙΝΙΚΟΙ - ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΟΙ ΝΕΜΕΟΝΙΚΟΙ-ΠΥΘΙΟΝΙΚΟΙ-ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΙ	25	Έ. Δάγιου:	ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ	14
Σόλωνος:	ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ	15	Έ. Δάγιου:	Η ΛΥΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ	14
Πλάτωνος:	ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ	9	Κ. Κακούρη:	ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ	16
Πλάτωνος:	ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ - ΦΑΙΔΡΟΣ	6	Άλτάνη:	ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ Βιβλίου Ιον	24
Πορφύριου:	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ	8	Έ. Νικολούδη:	ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ	9
Λουκιανού:	ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	5	Ά. Χαλά:	Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ	9
Κέβντος:	ΠΙΝΑΞ - ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ	11	Γρ. Ζώρζου:	ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΘΕΟ	5
Ίαμβλίκου:	ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ	7	Γρ. Ζώρζου:	ΑΠΑΡΧΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟΝ ΘΕΟ	5
Σαλουστίου:	ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ	5	Γρ. Ζώρζου:	ΣΠΟΝΔΑΙ ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΣΠΕΡΜΑ	5
Ίουλιανού:	ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ	7	Γρ. Ζώρζου:	ΝΕΚΤΑΡ ΤΟ ΚΟΣΜΙΚΟ ΠΥΡ	5
Ίεροκλέους:	ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ	8	Γρ. Ζώρζου:	ΠΕΛΑΣΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ	5
Πυθαγορείων:	ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ	5	Λαμπροπούλου:	ΧΟΡΟΣ & ΑΡΜΟΝΙΑ ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ	7
Χαλδαίων:	ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ	14	Μ. Μάκρας:	ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ	10
Μέ σχόλια:	ΠΡΟΚΛΟΥ - Μ. ΨΕΛΛΟΥ - Π. ΓΡΑΒΙΓΤΕΡ	14	Μ. Μάκρας:	ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ	7
Πλήθωνος:	ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟ ΖΩΡΩΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ	5	Μ. Μάκρας:	ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	7
Σακελλαρίου:	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ	22	Ά. Κελεσίδου:	ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ	9
Π. Γράβιγγερ:	Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ & Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ	44	Ά. Κελεσίδου:	ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	9
Π. Γράβιγγερ:	ΥΜΝΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΣΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ & ΛΕΠΟΥΡΓΙΚΟΙ	10	Ά. Γεωργιάδου:	ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ	6
Π. Γράβιγγερ:	Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ	11	Ν. Έλάτου:	Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ	10
J. Mallinger:	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ	11	Κωνσταντινίδη:	ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ (παιδικό διήγημα)	5
Σ. Νάγου:	Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ	10	Στασινόπουλου:	Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ	8
Σ. Νάγου:	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ	5	С. Dupuis:	Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ	8
Σ. Νάγου:	ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ & ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ	8	Ί. Κακριδή:	ΑΡΑΙ (ΚΑΤΑΡΑΙ - ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ)	10
Δ. Καλλέρην:	ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	9	Ν. Παράσχην:	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ	5
Δ. Καλλέρην:	ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ	9	Άδριανόπουλου:	ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ	15
Δ. Καλλέρην:	ΝΟΥΣ, ΓΝΩΣΗ, ΨΥΧΗ, ΠΝΕΥΜΑ	5	Άδριανόπουλου:	ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	8
Δ. Καλλέρην:	ΥΜΗΤΤΟΣ - ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	5	Άδριανόπουλου:	ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ	8
Ε. Βαλλερά:	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ	17	Πλ. Δρακούδη:	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ	8
Anne Reese:	ANCIENT GREEK WOMEN ATHLETES	17	Πλ. Δρακούδη:	ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ	9
Dido Kallergi:	ANCIENT HELLENIC MYSTERIES	8	Ί. Βασιλή:	ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΟΥ	10
D. Robins:	ΤΕΛΟΣ-ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ ΚΑΛΕΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΗ ΓΗ	13	Ί. Βασιλή:	ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	8
Π. Ντίνναχ:	Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ	44	Γ. Βογιατζή:	ΚΟΥΡΗΤΕΣ - ΔΕΡΒΙΣΙΔΕΣ	8
Διάθεσις όλων των βιβλίων του Δ. Λιαντίνη			Γ. Βογιατζή:	ΟΡΦΕΥΣ-ΠΑΓΓΑΙΟΝ-ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ	8
			Π. Καραγιάννης:	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ	28
			Γ. Κυπριωτάκης:	ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	8
			Ρ. Άναστασάκη:	ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΘΕΩΝ	8
			ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	8
			Α τόμος 1 ^ο 8 ^ο τεύχος	ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ-ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ	8
			Β τόμος 9 ^ο 16 ^ο τεύχος	ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ	8

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗΣ τηλ. 52.37.543 (FAX): 52.26.694

<http://www.ideotheatron.gr>

e-mail: radamanthys@ideotheatron.gr

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ - ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ - ΟΡΦΙΚΩΝ ΥΜΝΩΝ

ΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΡΘΟΦΩΝΙΑΣ ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ
ΟΡΦΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΝΗΜΗΣ
ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΝΟΗ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ - ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

ΤΕΛΟΣ ΠΙΑ ΣΤΟ ΒΡΑΧΝΙΑΣΜΑ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΤΕ ΤΙΣ ΦΩΝΗΤΙΚΕΣ ΣΑΣ ΧΟΡΔΕΣ
ΑΠΟΚΤΗΣΤΕ ΦΩΝΗ ΜΕ ΟΓΚΟ - ΕΝΤΑΣΗ - ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Τά μαθήματα είναι απαραίτητα για όμιλητές, πολιτικούς, δικηγόρους, εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, φοιτητές, νηπιαγωγούς, ξεναγούς, στελέχη επιχειρήσεων, δημοσιογράφους, εκφωνητές, ήθοποιους, υποψηφίους Δραματικών Σχολών, τραγουδιστές, αλλά και για όλους όσους θέλουν να βελτιώσουν τον λόγο τους!

ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΤΕ ΤΗΝ ΕΚΕΨΗ ΣΑΣ,
ΕΚΦΡΑΣΤΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΑΣ
ΑΡΘΡΩΣΤΕ ΤΕΛΕΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΜΗΣΤΕ!

ΤΜΗΜΑΤΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ

5:30 - 7:30 μ.μ. ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1

ΤΕΤΑΡΤΗ

5:30 - 7:30 μ.μ. ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5:30 - 7:30 μ.μ. ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57

ΣΑΒΒΑΤΟ

1-3 μ.μ. ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57

ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Ο ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

ΕΑΝ ΧΑΞΕΤΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΕΤΕ ΑΛΛΗ ΗΜΕΡΑ

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΚΡΑΤΙ (ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16 ΕΝΑΝΤΙ ΑΛΕΟΥΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ)
ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 & Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ.: 010.52.37.543 - 010.75.12.156

μέ τον Ραδάμανθυ 'Αναστασάκη

ΔΕΥΤΕΡΑ 8-10 μ.μ.

ΠΟΙΗΝ ΤΙΣ ΒΙΟΤΟΙΟ ΤΑΜΟΙ ΤΡΙΒΟΝ; ΠΟΙΟ ΔΡΟΜΟ ΝΑ ΧΑΡΑΞΕΙ ΚΑΝΕΙΣ;

ΕΔΙΣΗΞΑΜΗΝ ΕΜΑΥΤΟΝ! ΑΝΑΣΗΤΗΣ ΤΟΝ ΕΥΑΤΟΝ ΜΟΥ!

ΟΤΑΝ Η ΨΥΧΗ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ - ΗΛΙΑΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ & ΜΥΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΓΝΩΘΙΣΑΥΤΟΝ

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ - ΝΟΜΟΙ ΖΩΗΣ

Τρίτη 8-10 μ.μ.

ΟΜΑΔΑ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 8-10 μ.μ.

ΟΡΦΙΚΗ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΟΡΦΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΥΜΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Σάββατο 6:30 μ.μ.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΑΓΩΓΗ ΨΥΧΗΣ

Σ. ΝΑΓΟΥ

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ 1 ΠΑΓΚΡΑΤΙ (ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 16 ΕΝΑΝΤΙ ΑΛΕΟΥΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ)
ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 & Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ.: 010.52.37.543 - 010.75.12.156